

Programmabegroting 2006

Provincie Flevoland

Vast te stellen in de vergadering van Provinciale Staten
op donderdag 10 november 2005

Deel I	5
Inleiding programmabegroting	5
Inleiding programmabegroting	6
i.1 programmabegroting	6

i.2	Doelstellingen en gewenste effecten Omgevingsplan	7
i.3	Autorisatie programmabegroting.....	9
i.4	Opbouw programmabegroting	9
Deel II		13
Bestuur		16
1.1	Inhoud en reikwijdte	16
1.2	Bestuur.....	16
1.3	Openbare orde en Veiligheid	23
1.4	Programmamanagement Europa.....	25
1.5	Omgevingsplan	29
1.6	Wat mag het kosten	30
Infrastructuur en mobiliteit		33
2.1	Inhoud en reikwijdte	33
2.2	Mobiliteit, verkeersveiligheid en openbaar vervoer	34
2.3	Wegen en vaarwegen	41
2.4	Wat mag het kosten	46
Water		48
3.1	Inhoud en reikwijdte	48
3.2	Algemeen waterbeleid	48
3.3	Bescherming tegen overstromingen	50
3.4	Grondwaterbeheer	51
3.5	Wat mag het kosten	53
Milieu		55
4.1	Inhoud en reikwijdte	55
4.2	Omgevingskwaliteit	56
4.3	Duurzame ontwikkeling	58
4.4	Versterken strategische aandachtsgebieden	59
4.5	Wat mag het kosten	61
Natuur en landschap.....		63
5.1	Inhoud en reikwijdte	63
5.2	Ontwikkeling en uitvoering natuur en landschapsbeleid	63
5.3	Wat mag het kosten	66
Economische Ontwikkeling		69
6.1	Inhoud en reikwijdte	69
6.2	Werken en ondernemen	69
6.3	Toerisme en Recreatie	75
6.4	landbouw en Visserij	79
6.5	Wat mag het kosten	84
Zorg, onderwijs en welzijn		87
7.1	Inhoud en reikwijdte	87
7.2	Uitwerking van het programma.....	87
7.3	Wat mag het kosten	97
Cultuur		99
8.1	Inhoud en reikwijdte	99
8.2	Uitwerking van het programma.....	99
8.3	Wat mag het kosten	103
Wonen		105
9.1	Inhoud en reikwijdte	105
9.2	Woonbeleid	105
9.3	Wat mag het kosten	106
Ruimtelijke planning.....		108
10.1	Inhoud en reikwijdte	108
10.2	Ruimtelijk beleid	108
10.3	Wat mag het kosten	111
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien		112
11.1	Inhoud en reikwijdte	112
11.2	Algemene dekkingsmiddelen.....	112
11.3	Onvoorzien.....	114
11.4	Wat mag het kosten	115
Deel III		116

Paragrafen	116
Lokale heffingen	117
A.1 Algemeen	117
A.2 Beleid ten aanzien van de Heffingen	117
A.3 Vertaling van de lokale heffingen in de begroting	119
Weerstandvermogen	120
B.1 Algemeen	120
B.2 Weerstandcapaciteit	120
B.3 Beleid omtrent weerstandcapaciteit en risico's	120
B.4 Risico's	121
Onderhoud kapitaalgoederen	123
C.1 Algemeen	123
C.2 Beleidskader ten aanzien van het onderhoud	124
C.3 Financiële consequenties van het onderhoud	126
C.4 Vertaling van de Financiële consequenties van het onderhoud in de begroting	128
Financiering	129
D.1 Algemeen	129
D.2 Algemene ontwikkelingen	129
D.3 Treasury beleid	129
D.4 Uitvoering treasurybeleid	130
Bedrijfsvoering	131
E.1 Algemeen	131
E.2 Beleid ten aanzien van de bedrijfsvoering	131
E.3 Baten en lasten van de bedrijfsvoering	137
Verbonden partijen	138
F.1 Algemeen	138
F.2 Beleid ten aanzien van verbonden partijen	138
F.3 Deelnemingen	138
F.4 Samenwerkingsverbanden	139
Deel IV	142
Financiële begroting	142
Overzicht baten en lasten	144
a.1 Algemeen	144
a.2 Overzicht baten en lasten 2006	144
a.3 Toelichting baten en lasten	145
Uiteenzetting financiële positie	149
b.1 Algemeen	149
b.2 Financiële gevolgen voor 2006 bestaand en nieuw beleid	149
b.3 Meerjarenraming 2006 – 2009	154
Bijlagen	156
Bijlage 1 Moties (aanvaard) algemene beschouwingen 2005	157
Bijlage 2: Reserves	160
Bijlage 3: Voorzieningen	161

Deel I

Inleiding programmabegroting



Inleiding programmabegroting

i.1 programmabegroting

i.1.1 Doelstelling programmabegroting

De Programmabegroting is het instrument waarmee Provinciale Staten (PS) afspraken maken met Gedeputeerde Staten (GS) over beleid, de uitvoering en implementatie van dat beleid in het komende jaar. De begroting wordt jaarlijks opgesteld voor het komende jaar en geeft een doorkijk naar de komende. Zij geeft naast de beleidsmatige planning (het programmaplan) de financiële afspraken op hoofdlijnen weer.

In het begrotingsproces (planning) wordt van te voren vastgesteld:

- Welke maatschappelijke gewenste effecten worden nagestreefd
- Wat de rol van de provincie is of kan zijn
- Welke meetbare doelstellingen de provincie opstelt
- Met behulp van welke indicatoren kan achteraf worden bepaald of een doelstelling en/ of een gewenst effect is gerealiseerd
- Hoe de doelstellingen worden gerealiseerd
- Welke middelen daarvoor nodig zijn
- wanneer deze worden ingezet

Samenhang onderdelen programmabegroting

i.1.2 Structuur programmabegroting

De kern van de programmabegroting bestaat uit 10 beleidsprogramma's, waarin de aspecten met betrekking tot het beleid van de provincie voor 2006 worden beschreven. Afgeleid van de hoofddoelstellingen van de provincie (zie collegeprogramma, VBA en omgevingsplan) worden per programma het gewenste effect, de rol van de provincie, de meetbare doelstellingen en de indicatoren om achteraf te kunnen meten uitgewerkt ('A Wat willen we bereiken').

De rol van de provincie wordt expliciet beschreven omdat de provincie een effect in veel gevallen slechts deels kan beïnvloeden, omdat er ook andere partners of externe factoren een rol spelen. De meetbare doelstelling is enerzijds afhankelijk van het gewenste effect en anderzijds van de rol die de provincie speelt. Indicatoren worden afgeleid van de doelstelling en meten het resultaat en het gerealiseerde effect. Op basis van het gerealiseerde effect en/ of het resultaat kan worden besloten doelstellingen en/ of activiteiten en projecten bij te stellen.

Vervolgens wordt globaal beschreven welke activiteiten en projecten in 2006 zullen worden uitgevoerd ('B Wat gaan we daarvoor doen').

Ten slotte wordt per programma (onderdeel) inzichtelijk gemaakt wat de (totale) baten en lasten zijn voor 2006 en de jaren erna ('C Wat mag het kosten').

i.1.3 Plaats programmabegroting in de planning & control cyclus

Vooraf wordt bepaald 'wat' de provincie wil bereiken, 'wat' daarvoor wordt gedaan en 'wat' dat mag kosten. Dit wordt beschreven in de programmabegroting en verder gedetailleerd in de productenraming en de afdelingsplannen.

Tussentijds kunnen plannen worden bijgesteld door middel van begrotingswijzigingen. Dit gebeurt op basis van besluiten in de PS- of GS-vergaderingen over beleidsnota's, de algemene beschouwingen en/ of resultaten van 'tussentijdse metingen' (zoals management rapportages en de voor- en najaarsnota)

Achteraf wordt vastgesteld in hoeverre doelstellingen zijn gerealiseerd en wat dit heeft gekost. Het betreft hier het jaarwerkproces (control). Het jaarwerkproces bestaat uit een 'eindmeting' in

de vorm van een jaarverslag en jaarrekening, die na afsluiting van de periode (het boekjaar) worden opgesteld. Belangrijk is de mate waarin doelstellingen zijn gerealiseerd; dit wordt vooral 'kwalitatief' - in woorden - weergegeven en waar mogelijk kwantitatief door middel van kengetallen. Daarnaast dient inzicht te worden geboden in de gebruikte middelen in het begrotingsjaar en de jaren erna; waarbij de nadruk ligt op de inzet van financiële middelen. De effectiviteit is de mate waarin doelstellingen zijn gerealiseerd, de efficiency is een indicator voor de kosten.

i.2 Doelstellingen en gewenste effecten Omgevingsplan

i.2.1 Missie en doelstellingen Flevoland

De provincie kan en wil groeien. De missie van de provincie is 'het creëren van goede bestaansvoorwaarden voor de inwoners van Flevoland', ook wel 'de kwaliteit van de samenleving' genoemd. Parallel aan de groei moeten bestaansvoorwaarden worden behouden en zonodig versterkt. De provincie werkt samen met inwoners, gemeenten, rijk, waterschappen, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en instellingen.

Centrale doelstelling is 'voortgaande groei, zodanig dat inwonertal, verbindingen, voorzieningenniveau, werkgelegenheid en inkomensvorming op elkaar zijn afgestemd'. Behoud van de kwaliteit van milieu, water, natuur en landschap is hierbij voorwaarde. Duurzame ontwikkeling moet de mogelijkheden van toekomstige generaties niet in gevaar brengen. Bescherming van inwoners tegen overstromingen is cruciaal.

Missie en doelstellingen staan in het 'Omgevingsplan'. De centrale doelstelling is vertaald naar uitgangspunten. Deze beleidsuitgangspunten zijn in het Omgevingsplan uitgewerkt in drie invalshoeken:

1. maatschappij en omgeving
2. Water en milieu
3. ruimtelijke structuur

De programma's uit de programmabegroting zijn in het Omgevingsplan geclusterd naar de drie invalshoeken, om de onderlinge samenhang te verduidelijken. Aan een programma zijn één of meer programmadoelstellingen gerelateerd. Ieder programma bestaat uit één of meer producten. Een product is een verzameling activiteiten, gericht op ontwikkelen, realiseren en/ of ondersteunen van beleid. Bestuur (programma 1) stelt kaders en controleert de realisatie van het beleid. De organisatie draagt zorg voor de realisatie van de doelstellingen.

i.2.2 Maatschappij en omgeving

Hoofddoel is 'een sociale infrastructuur die uitnodigt tot maatschappelijke deelname en een toereikend voorzieningenpakket'. Onderwijs, arbeid, inkomen en voorzieningen op het terrein van zorg, cultuur en vrije tijd, dienen voor een ieder beschikbaar en bereikbaar te zijn. In de woon-, werk- en leefomgeving gaat het om veiligheid, gezondheid en ontplooiingsmogelijkheden.

Programma's	Gewenste effecten
6. Economische ontwikkeling	- Betaald werk voor iedereen - Toekomstgerichte (hoogwaardige en kennisintensieve) bedrijvigheid - Een duurzame en concurrerende landbouw - Voorwaarden voor instandhouding en stimulering van toeristisch-recreatieve ontwikkeling
7. Zorg, onderwijs en welzijn	- Verbetering sociale kwaliteit en toename maatschappelijke participatie - Bevordering sociale ontwikkeling en een voorzieningenpatroon dat naar omvang, samenstelling en ruimtelijke spreiding aansluit bij de behoeften
8. Cultuur	- Toegankelijkheid en uitbreiding van het aanbod aan kunst - Bescherming van de cultuurhistorische karakteristiek en van aardkundige en archeologische waarden
9. Wonen	- Een op de behoefte afgestemde gedifferentieerd woningbestand

i.2.3 Water en milieu

De provincie streeft naar 'kwaliteit van milieu en water'. De druk op milieu en water wordt veroorzaakt door de productie van afval, de uitstoot van schadelijke gassen en het gebruik van energie, drinkwater en grondstoffen. De druk op milieu en water per hoofd van de bevolking en gemeten naar economische activiteit, moet dalen.

Programma's	Gewenste effecten
3. Water	- Bescherming van inwoners tegen overstromingen - Gezonde, veerkrachtige watersystemen met garantie van verantwoord watergebruik, en berging voor in tijden van droogte
4. Milieu	- Instandhouding en verbetering kwaliteit milieu door minimalisering van de belasting van water, bodem en lucht - Verbetering omgevingskwaliteit door in de strategische aandachtsgebieden economische ontwikkeling en zorg voor milieu optimaal op elkaar af te stemmen

i.2.4 Ruimtelijke structuur

'Optimale invlechting van Flevoland in de bredere omgeving' is hoofddoelstelling. Verstedelijking loopt langs de hoofdinfrastructuur en landelijk gebied moet worden behouden en benut voor landbouw, bos, natuur en recreatie.

Programma's	Gewenste effecten
2. Infrastructuur en mobiliteit	- Adequate infrastructuur voor verkeer en vervoer - Vermijdbare groei van de automobiliteit tegengaan, door bevorderen openbaar vervoer en het gebruik fiets - Beperking verkeersonveiligheid
5. Natuur en landschap	- Behoud en versterking specifiek karakter landschap - Bescherming van flora en fauna - Voltooiing ecologische hoofdstructuur waarin natuurlijke processen zoveel mogelijk ongestoord verlopen
10. Ruimtelijke planning	- Verbetering van de balans tussen wonen, werken en voorzieningen, recreatie, natuur, water en landbouw - Ontwikkeling van een vitaal platteland - Toename aandeel milieuvriendelijk energie - Verbetering doorwerking provinciaal beleid in plannen van derden (rijk, gemeenten en private partijen)

i.3 Autorisatie programmabegroting

Provinciale Staten hebben een kaderstellende en controlerende taak. In de Provinciewet wordt aangegeven, dat Provinciale Staten de begroting vaststellen. Gedeputeerde Staten hebben de bestuursbevoegdheden en leggen verantwoording af over de uitvoering van het beleid. De bestuurlijke planning & control bestaat dien ten gevolge uit: kaderstellen, besturen, verantwoording afleggen en controleren. In het kader van 'planning & control' wordt een tweetal instrumenten gebruikt:

1. De begroting ten behoeve van:
 - De autorisatiefunctie en allocatiefunctie (kaderstellen door Provinciale Staten) met behulp van de programmabegroting
 - De beheertechnische functie (besturen door Gedeputeerde Staten en uitvoeren door de provinciale organisatie) met behulp van de productenraming
2. De jaarrekening (en tussentijdse managementrapportages) ten behoeve van:
 - De controlerende functie (controleren door Provinciale Staten) en het geven van een goed inzicht in de financiële positie (aan belanghebbende externe instanties zoals het Rijk) met behulp van het jaarverslag (inclusief jaarrekening op hoofdlijnen)
 - Het afleggen van verantwoording (verantwoording afleggen door Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten) met behulp van het bijlagenboek bij het jaarverslag (gedetailleerde jaarrekening)

De programmabegroting (inclusief programmaplannen, paragrafen en financiële begroting) wordt geautoriseerd door Provinciale Staten. Het financiële autorisatieniveau van de begroting door Provinciale Staten heeft betrekking op de bedragen (baten, lasten en saldi) voor de programma-onderdelen, die in de paragraaf 'Wat mag het kosten' van de programma's 1 tot en met 10 staan vermeld. Bovendien autoriseren Provinciale Staten de volumes van de raamkredieten voor investeringen en het niet-jaarlijks onderhoud voorzover deze voor die programma's aan de orde zijn. De jaarlijkse kapitaallasten – als gevolg van investeringen – zijn geïntegreerd in de programma's.

De programma-onderdelen zijn gedetailleerd in producten, die zijn uitgewerkt in de productenraming. Het is de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten om binnen de totale lasten respectievelijk de totale baten van een programma-onderdeel tot verschuivingen over te gaan. Dit zijn wijzigingen binnen een product of tussen producten die onder hetzelfde programma onderdeel vallen. Bij politiek relevant geachte wijzigingen (wordt door de portefeuillehouder beoordeeld), worden de leden van de betreffende commissie in de eerstvolgende vergadering mondeling geïnformeerd. De afdelingen werken de activiteiten en projecten verder uit in de afdelingsplannen.

i.4 Opbouw programmabegroting

De programmabegroting bestaat uit drie onderdelen:

1. Programmaplannen
2. Paragrafen
3. Financiële begroting

Op advies van de klankbordgroep programmabegroting zijn er een aantal inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd. Ten opzichte van de programmabegroting 2004 zijn de programma's 'Werken en ondernemen', 'Toerisme en recreatie' en 'Landbouw en visserij' – als programma-onderdeel – samengevoegd tot het programma 'Economische ontwikkeling'. Bovendien zijn de programma's 'Omgevingsplan' en 'Programma management Europa' opgenomen als programma-onderdeel in het programma 'Bestuur'.

De opmaak van de programmabegroting is op bepaalde plaatsen gewijzigd (op advies van de klankbordgroep programmabegroting). Er is per programma-onderdeel of –aspect steeds een duidelijk onderscheid aangebracht tussen de gewenste effecten, de rol van de provincie, de doelstellingen en de indicatoren.

i.4.1 Programmaplannen

De programmaplannen bevatten de programma's, de onderdelen en eventueel programma aspecten. Per programma (onderdeel) worden de 3 W-vragen (wat willen we bereiken, wat gaan

we daarvoor doen en wat mag het kosten) uitgewerkt. Een programma is een geheel van activiteiten om de beoogde maatschappelijke effecten te bereiken.

i.4.2 Paragrafen

De paragrafen bestaan uit onderwerpen die van belang zijn om inzicht te krijgen in de financiële positie van de provincie. De onderwerpen kunnen op onderdelen betrekking hebben in verschillende programmaplannen. De paragrafen bevatten beleidsuitgangspunten en vallen daarom onder de beleidsbegroting.

i.4.3 Financiële begroting

De financiële begroting bestaat uit het overzicht van baten en lasten (inclusief toelichting) en de uiteenzetting van de financiële positie (inclusief toelichting). Naast de autorisatiefunctie wordt met de financiële begroting ook de basis gelegd voor de verantwoording, inclusief controle van rechtmatigheid en getrouw beeld van de jaarrekening door de accountant. In de uiteenzetting van de financiële positie wordt naast de verplicht voorgeschreven thema's ook ingegaan op de uitgangspunten en uitkomsten van de begrotingsvoorbereiding. Dit onderdeel wordt afgesloten met het in beeld brengen van het meerjarenperspectief 2007-2009.

Programma		Onderdeel (autorisatieniveau PS)		Product (autorisatieniveau GS)		Portefeuille houder
1	Bestuur	1	Bestuur	1.1.1	Provinciale Staten	Jager
				1.1.2	Gedeputeerde Staten	Jager
				1.1.3	Kabinetszaken	Jager
				1.1.4	Financieel toezicht gemeenten	Dijksma
				1.1.5	Rechtsbescherming burgers	Jager
				1.1.6	Bevordering in- en externe communicatie	Jager
				1.1.7	Bevordering bestuurlijke organisatie en - samenwerking	Jager
				1.1.8	Continuering en stimulering vriendschapsrelatie Dmitrov-Flevoland	Jager
				1.1.9	Toezicht en reglementering waterschappen	Bouwmeester den Broeder
				1.1.10	Toezicht nutsbedrijven	Greiner
2	Infrastructuur en mobiliteit	2	Openbare orde en veiligheid	1.2.1	Bevordering en afstemming Openbare orde en veiligheid	Jager
				1.3.1	Uitvoering Europese programma's	Dijksma
				1.4.1	Actualisering en programmering omgevingsbeleid	Greiner
		3	Programmamangement Europa	2.1.1	Regulering mobiliteit	De Raad
				2.1.2	Verbetering verkeersveiligheid	
				2.1.3	Regulering en stimulering openbaar vervoer	
				2.2.1	Instandhouding provinciale landwegen	
3	Water	1	Algemeen waterbeleid	2.2.2	Instandhouding provinciale vaarwegen	De Raad
				2.2.3	Investerings provinciale landwegen	
				2.2.4	Investerings provinciale vaarwegen	
4	Milieu	2	Bescherming tegen overstromingen	3.1.1	Verbetering watersystemen	Bouwmeester den Broeder
				3.2.1	Bescherming tegen overstromingen	
				3.3.1	Beheer grondwater	
5	Natuur en landschap	1	Omgevingskwaliteit	4.1.1	Verbetering omgevingskwaliteit	Bouwmeester den Broeder
				4.2.1	Bevordering duurzame (milieu)projecten	
				4.3.1	Versterking strategische aandachtsgebieden	
6	Economische ontwikkeling	2	Duurzame ontwikkeling	5.1.1	Ontwikkeling en uitvoering natuur en landschapsbeleid	De Raad
				6.1.1	Voorwaardenscheppend beleid	
				6.1.2	Technologie, Innovatie en Clusters	
7	Zorg, onderwijs en welzijn	1	Werken en Ondernemen	6.1.3	Arbeidsmarkt en Starters	Greiner
				6.1.4	Acquisitie, economische gebiedspromotie en handelsbevordering	
				6.2.1	Ontwikkelen toeristische- en recreatiefaciliteiten	
8	Cultuur	2	Toerisme en recreatie	6.3.1	Bevordering landbouw en behartiging visserij- aangelegenheden	De Raad
				7.1	Zorg	
				7.2	Onderwijs	
9	Wonen	3	Landbouw en visserij	7.3	Welzijn	Bos
				8.1	Cultureel erfgoed	
				8.2	Kunst	
10	Ruimtelijke planning	4	Strategische aandachtsgebieden	8.3	Omroep Flevoland	Bouwmeester den Broeder
				8.4	Bibliotheken	
				9.1	Woonbeleid en integrale stedelijke vernieuwing	
11	0	1	Ruimtelijke planning	10.1	Ontwikkelen ruimtelijk beleid	Greiner (muv IOP- Almere)
				10.2	Bevordering doorwerking beleid in gemeentelijke plannen	

IOP-Almere: Bouwmeester den Broeder

Programma		Onderdeel (autorisatieniveau PS)		Product (autorisatieniveau GS)		Portefeuillehouder
11	Algemene dekking en onvoorzien	1	Algemene dekking	11.1.1	Rente	Dijksma
				11.1.2	Algemene dekkingsmiddelen	
				11.1.3	Dividend	
		2	Onvoorzien	11.2.1	Onvoorzien/stelposten	
		3	Reserves	11.3.1	Mutaties reserves	

Paragraaf		Onderdeel (autorisatieniveau PS)		Concernproduct (autorisatieniveau GS)		Portefeuillehouder
E	Bedrijfsvoering	1	Personeel en organisatie	E.1.1	Personeel	Dijksma
				E.1.2	Organisatie/Formatie	
		2	Facilitaire zaken	E.2.1	Beheer en onderhoud gebouw(-en) (en inventaris)	Bos
				E.2.2	Interne diensten	
				E.2.3	Ontwikkelen ruimtelijke informatievoorziening	Greiner
		3	Bestuursondersteuning, advies en communicatie	E3.1	Bestuurlijk juridische controlling	Jager
		4	Financiën	E.4.1	Financiële sturing	Dijksma
				E.4.2	Financiële beheersing en verantwoording	
		5	Informatisering en automatisering	E.5.1	Informatietechnologie	
				E.5.2	Documentaire informatievoorziening	

Paragraaf		Onderdeel		Portefeuillehouder
A	Lokale heffingen	1	Opcenten Motorrijtuigenbelasting	Dijksma
		2	Leges	
		3	Grondwaterheffingen	Bouwmeester den Broeder
		4	Nazorgheffing	
B	Weerstandvermogen			Dijksma
C	Onderhoud kapitaal goederen	1	Wegen, vaarwegen en steunpunten	De Raad
		2	Provinciehuis	Bos
D	Financiering			Dijksma
E	Bedrijfsvoering	1	Dienstverlening burgers	Jager
		2	Externe communicatie	
		3	Integriteit	
		4	Huisvesting	
		5	Automatisering en Informatisering	Dijksma
		6	Arbo en ziekteverzuim	
		7	Formatie	
		8	Arbeidsvoorwaarden	
		9	Ontwikkeling en opleiding ambtenaren	
		10	Planning & Control	
		11	Juridische control	Jager
F	Verbonden partijen			Jager

Deel II

Programmaplan

Collegeprogramma 'Bestuur'

Flevoland ontwikkelt zich in hoog tempo. Nieuwe mogelijkheden en uitdagingen doen zich voor. Met de groei van de steden Almere, Lelystad en Emmeloord heeft de (groot)stedelijke problematiek zijn intrede gedaan in Flevoland. Ook de invloed van de steden op en de wisselwerking met het omringende landelijke gebied laat zich steeds meer voelen. Het college zal de komende jaren meer aandacht besteden aan de stedelijke ontwikkeling en de gevolgen daarvan voor het te voeren beleid voor geheel Flevoland. Onze bevolking is relatief jong, daarom zal vooral meer aandacht aan het jeugdbeleid worden besteed, zowel in preventieve als in curatieve zin. Veel van de oplossingen en mogelijkheden voor het toekomstige beleid kunnen slechts in samenwerking met anderen buiten en binnen Flevoland worden bereikt. Dat hangt ook samen met de positie die Flevoland in nationaal verband inneemt als schakelregio tussen de Randstad en Noord- en Oost-Nederland. Een meerzijdige externe oriëntatie van Flevoland is daarom cruciaal.

In verband met deze schakelfunctie zal de provincie in alle windrichtingen met andere overheden en instellingen samenwerken, waarbij het accent ligt op de ontwikkelings-assen: Schiphol-Amsterdam-Almere-Lelystad en verder richting Dronten-Kampen-Zwolle en richting Emmeloord-Heerenveen.

Het college wil ook in tal van andere netwerkverbanden nadrukkelijk aanwezig zijn, zoals Europa, Den Haag, IPO en Regio Randstad. In Randstad- en Noordvleugelverband zet het college zich in voor een volledige en volwaardige deelname van Almere aan deze verbanden. Het college zal daarnaast regelmatig met de gemeentebesturen in Flevoland op een meer strategisch niveau van gedachten wisselen. Al deze verschillende netwerkverbanden zullen bestuurlijk en ambtelijk voluit benut moeten worden om Flevoland de plaats te geven die het toekomst: 'Een provincie die er wezen mag!'

Deltametropool

De 4 Randstadprovincies zijn medeverantwoordelijk voor de ontwikkeling van de Deltametropool. Daarbij werken ze nauw samen met elkaar, met de grote steden en met de (groot)-stedelijke regio's. De samenwerking betreft vooral de verstedelijking, de bereikbaarheid, de economische strategie en de uitstraling van de 'mainports', de wateropgave, de transformatie en herstructurering van de groene ruimte en van het stedelijke gebied en de koers in de multiculturele samenleving. Deze samenwerking moet uitmonden in een pakket afspraken en een investeringsprogramma waarin alle partners (rijk, provincies, regio's, gemeenten) hun verantwoordelijkheden nemen om de Deltametropool te ontwikkelen.

Europa

Het college erkent de meerwaarde voor Flevoland van het Europees regionaal beleid. Het huidige EPD vormt daarvoor een overtuigend bewijs. Wij achten het noodzakelijk onze activiteiten te richten op voortzetting van onderdelen van dit regionale beleid, i.c. voor de periode 2007-2013. Daarnaast zal een voortzetting van de communautaire initiatieven ook dienen neer te slaan binnen onze provinciegrenzen. Indien er vanuit de EU geen mogelijkheden meer geboden zouden worden om een eigen regionaal beleid te voeren, dan zal gezamenlijk met andere provincies een beroep moeten worden gedaan op het rijk om ruimhartiger middelen voor het regionale beleid aan de provincies ter beschikking te stellen.

Dmitrov

Het college wil de samenwerking met Dmitrov continueren. Het samenwerkingsmemorandum zal voor 5 jaar worden verlengd. Het aflopen van het huidige memorandum is aanleiding om de vriendschapsrelatie nog eens inhoudelijk tegen het licht te houden. Het accent is de afgelopen periode verschoven van eigen contacten naar het met elkaar in contact brengen van maatschappelijke partijen. Het college wil bezien in hoeverre deze samenwerking kan worden gestimuleerd en eventueel verbreed naar andere sectoren. Deze samenwerking sluit overigens het aangaan van nieuwe samenwerkingsrelaties niet uit. Wij geven daarbij de voorkeur aan de toetredende Oost-Europese lidstaten. Met name 'Interreg-projecten' zouden daarvoor in aanmerking kunnen komen. Nieuwe samenwerkingsrelaties zullen niet ten koste van het Dmitrov-project mogen gaan.

Toezicht waterschap

Mede in het licht van de daarbij behorende watersysteembenadering handhaaft de provincie het Waterschap Zuiderzeeland als een functionele democratie met de primaire taken waterkering, waterkwaliteit en waterbeheer. Het college vindt dat de trits belang, betaling en zeggenschap uitgangspunt blijft. Voor toekomstige waterschapsverkiezingen geeft het college voorkeur aan een lijstenstelsel.

Openbare Orde en Veiligheid

In deze nieuwe bestuursperiode wordt meer aandacht gegeven aan het programma integrale veiligheid. Het provinciebestuur betreft bij de ontwikkeling van het eigen provinciale beleid het aspect (externe) veiligheid. Het college wil de mogelijkheden onderzoeken voor nieuwe projecten met onze externe (veiligheids-)partners, zoals gemeenten, parate diensten, waterschap, Rijkswaterstaat en bedrijfsleven, in de totale veiligheidsketen (preventie tot en met nazorg). Als concrete thema's wordt daarbij gedacht aan:

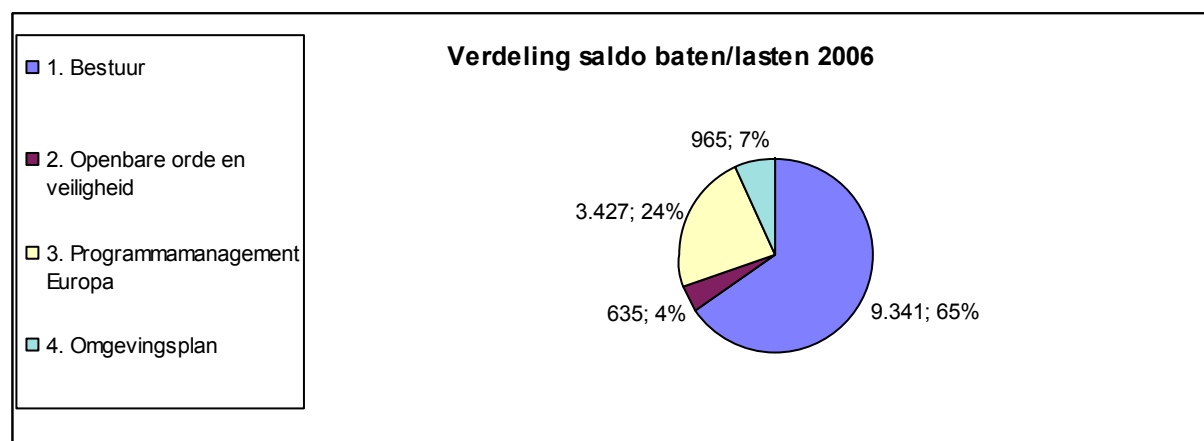
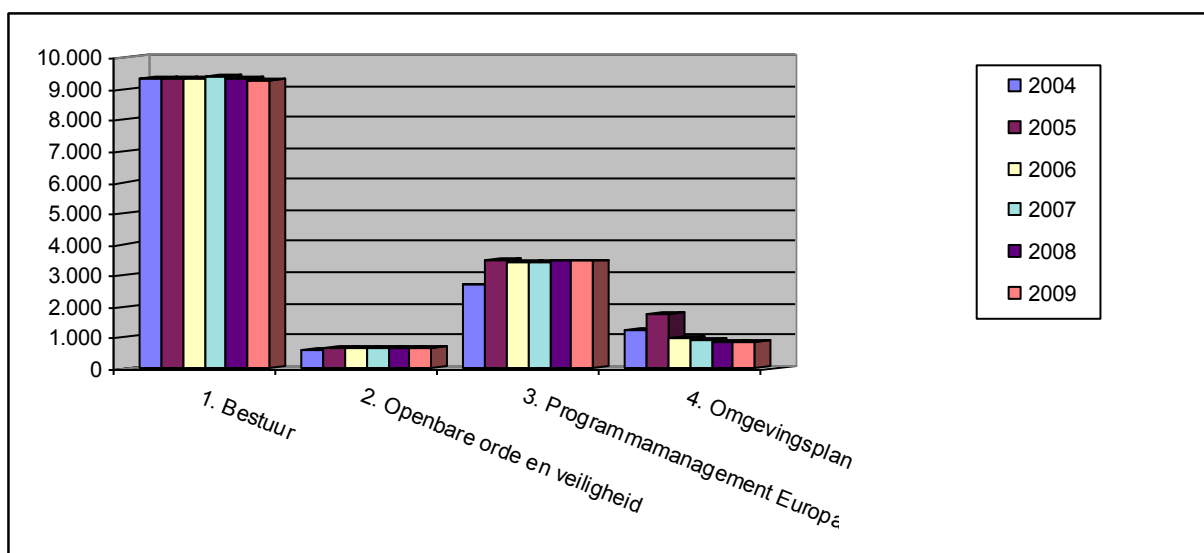
- Inbraak- en criminaliteitsbestrijding in de woonomgeving en op bedrijventerreinen (als onderdeel van parkmanagement)
- Het introduceren van een risicokaart voor burgers en professionele gebruikers
- Projecten ter bestrijding van de jeugdcriminaliteit

Het college professionaliseert de eigen organisatie voor rampenbestrijding en crisisbeheersing. Concreet wordt gedacht aan het opleiden en oefenen van bestuurders en personeel van de provinciale rampenstaf, de toepassing van ICT ten behoeve van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en de positie van de provinciale rampenzender. Het college stimuleert en participeert actief in de ontwikkeling van de regionale hulpverleningsdienst Flevoland tot een volwaardige veiligheidsregio. Het college ziet toe op de totstandkoming en de daadwerkelijke implementatie van de gemeentelijke rampen- en rampbestrijdingsplannen en toetst deze.

Omgevingsplan

Het Omgevingsplan biedt het kader voor het provinciaal beleid op de terreinen van ruimtelijke ordening, milieu en water. Tevens zullen economische en sociale aspecten worden geïntegreerd. Bezien wordt hoe de ruimtelijke planning een flexibel karakter kan krijgen.

Het Omgevingsplan komt via een interactief proces met de Flevolandse samenleving tot stand.



1

Bestuur

1.1 Inhoud en reikwijdte

Het programma 'Bestuur' bestaat uit de volgende programma onderdelen:

1. Bestuur
2. Openbare orde en Veiligheid
3. Programmamanagement Europa
4. Omgevingsplan

1.2 Bestuur

Het programmaonderdeel 'Bestuur' bestaat uit de volgende programma-aspecten:

1. Provinciale Staten
2. Gedeputeerde Staten
3. Kabinetszaken
4. Financieel toezicht gemeenten
5. Rechtsbescherming burgers
6. Communicatie
7. Bestuurlijke organisatie en –samenwerking
8. Vriendschapsrelatie Dmitrov-Flevoland
9. Toezicht en reglementering waterschappen
10. Nutsbedrijven

1.2.1 Provinciale Staten

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Het gewenste effect van dualisme (extern functioneren) is een transparantere politieke besluitvorming, een betere herkenbaarheid van de provinciale politiek en uiteindelijk een hogere opkomst bij de verkiezingen. In het besluitvormingsproces dient de burger meer te worden betrokken.

Daarnaast dienen, in het kader van duaal bestuur, Provinciale Staten (PS) als volksvertegenwoordiging effectief en efficiënt, optimaal en zichtbaar te functioneren (intern functioneren). Dit geldt voor zowel het individuele statenlid als het bestuursorgaan in zijn geheel.

Rol provincie

De griffie ondersteunt Provinciale Staten en de fracties in hun werkzaamheden en bieden de randvoorwaarden voor het dualisme.

Meetbare doelstellingen

- Een hogere opkomst bij commissievergaderingen en Statenvergaderingen
- Een grotere bekendheid van de provinciale politiek onder de inwoners van Flevoland
- Het tijdig en compleet aanleveren van de stukken
- Een evenwichtige invulling van de drie rollen van PS, kaderstelling, controle en volksvertegenwoordiging

Prestaties	2006	2007
Gebruik van interactieve instrumenten	U	U
Invulling van website, infopagina's, persberichten	U	U
Werkbezoeken	U	U
Invulling van instrument 'beleidseffectmeting' in alle commissies	U	U
Verhogen opkomst burger bij commissievergaderingen	O	U
Vergroten herkenbaarheid provinciale politiek bij burger	O	U
Hogere verkiezingsopkomst bereiken	O	G

Indicatoren:

- aantal malen nieuws- / persberichten op website, infopagina's, huis-aan-huisbladen
- aantal bezoekers website (wanneer met nieuwe internet mogelijk)
- verhouding tussen kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende activiteiten van commissies
- aantal malen interactief betrekken burgers bij besluitvorming door PS
- aantal burgers per vergadering
- bekendheid van burgers met provinciale politiek

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Gebruik van interactieve instrumenten door PS en statencommissies
- Uitvoeren van communicatieplan PS met een duidelijke taakverdeling tussen fracties, griffie en ambtelijke organisatie
- Organiseren van werkbezoeken van PS en statencommissies
- Organiseren van bijeenkomsten voor statenleden, zoals de statenconferentie
- Invoeren van het instrument 'beleidseffectmeting' in alle statencommissies
- Voorbereiden verkiezingen 2007

1.2.2 Gedeputeerde Staten

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Effectief, efficiënt en transparant functioneren van het college van Gedeputeerde Staten (GS), zowel als voltallig college als individueel lid.

Rol Provincie Flevoland

De provincie een beter profiel geven bij de inwoners van Flevoland, externe partners en relaties door als college van Gedeputeerde Staten doordacht en themagericht naar buiten te treden.

Meetbare doelstellingen

- Elke week besluitvorming publiceren
- Frequentie van optredens in de landelijke media van collegeleden

Indicatoren

Aantal publieksvriendelijke besluitenlijsten, aantal persberichten per jaar, aantal optredens van individuele collegeleden op televisie, zowel regionaal als landelijk.

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Uitwerking geven aan een Flevolands programma 'Andere Overheid'
- Het wekelijks intern en extern (via internet) publiceren van besluitvorming in de vorm van de publieksvriendelijke besluitenlijst
- Het houden van een wekelijks persuur
- Het uitbrengen van circa 200 persberichten
- Mediamogelijkheden onderzoeken, benutten en evalueren

1.2.3 Kabinetszaken

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een goed functionerend openbaar bestuur van zowel de provincie als de gemeenten in Flevoland en een zichtbaar en effectief optreden van de Commissaris van de Koningin (CvdK). Goed openbaar bestuur is onder andere gerelateerd aan integer gedrag van zowel bestuurders als ambtenaren.

Rol provincie

De CvdK draagt als voorzitter van GS en PS bij aan het functioneren van het openbaar bestuur in de provincie. De CvdK ondersteunt bij het opstellen voordrachten voor (her)benoeming van burgemeesters. Bovendien draagt de CvdK zorg – als vertegenwoordiger - voor ontvangsten, bezoeken en andere aangelegenheden van leden van het Koninklijk huis.

Meetbare doelstellingen

- Tijdige advisering over ingediende aanvragen voor Koninklijke onderscheidingen
- Jaarlijks afleggen van 2 werkbezoeken bij gemeenten door de CvdK
- Het houden van gesprekken met elke burgemeester over de uitoefening van het ambt

Indicatoren

- Aantal werkbezoeken aan iedere gemeente (eens per drie jaar), aantal gesprekken met burgemeesters, periodieke aandacht voor voorbereiding herbenoeming(sprocedure) burgemeesters

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Het zorgdragen voor een correcte afhandeling van klachten en verzoeken tot bemiddeling
- Het zorgdragen voor ontvangsten, bezoeken en andere aangelegenheden van leden van het Koninklijk huis
- Adviseren over ingediende aanvragen voor Koninklijke onderscheidingen en voor het predikaat Koninklijk / Hofleverancier
- Ondersteuning aan het secretariaat Prins Bernard Cultuurfonds Flevoland
- Zorgdragen voor het secretariaat van het Han Lammersfonds
- Werkbezoeken van de CvdK afleggen aan de gemeenten Urk en Dronten

1.2.4 Financieel toezicht gemeenten

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Het voorkomen dat een gemeente (of een gemeenschappelijke regeling) in de provincie door eigen beleid een onnodig beroep op de collectieve middelen van het Gemeentefonds moet doen op grond van artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet. Deze Wet, die de bekostiging regelt van door decentrale overheden uit te voeren taken, staat onder voorwaarden een beroep toe op extra (financiële) middelen. Een dergelijk beroep gaat echter ten koste van de collectiviteit van gemeenten.

Rol provincie

Het (wettelijk) uitoefenen van financieel toezicht op de gemeenten (en gemeenschappelijke regelingen) in de provincie. Op basis van het landelijke minimumbeleidskader toezicht wordt een toezichtrelatie onderhouden met de gemeenten en openbare lichamen. Getoetst wordt of voldaan wordt aan het wettelijke toezichtcriterium. Naar verwachting zal vanaf 2006 een duurzaam financieel evenwicht als nieuw criterium leidend zijn bij het bepalen van het toezichtregime. Voorheen was het criterium het 'sluiten' (in evenwicht zijn) van de komende jaarbegroting. De modernisering van het financieel toezicht t.w. het zoeken naar nieuwe vormen waarbij het financieel toezicht nog effectiever wordt uitgevoerd, zal in 2006 verder plaatsvinden..

Meetbare doelstellingen

- Tijdige beoordeling en advisering van begrotingen (als mede financieringsaangelegenheden in het kader van de Wet Fido) ten behoeve van preventief en repressief toezicht
- Participatie (invloed uitoefenen) bij het opstellen van het landelijke toezichtkader

Indicatoren

- Aantal werkbezoeken, aantal begrotingen, aantal begrotingswijzigingen, aantal bestuurlijke overleggen

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Monitoring financiële positie
- Regulier ambtelijk overleg en zonodig bestuurlijk overleg
- Landelijk (IPO) onderhouden van de toezichtkaders
- Het monitoren van de treasury (Wet Fido)

1.2.5 Rechtsbescherming burgers

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Het waarborgen van de bescherming van de rechten en belangen van burgers, bedrijven en instellingen voor zover het de provincie betreft, in overeenstemming met de vigerende wet- en regelgeving.

Rol provincie

In beleidsontwikkeling en daarop gebaseerde besluitvorming een zodanige kwaliteit nastreven, dat in situaties van bezwaar en beroep besluitvorming standhoudt. Inzetten van voldoende capaciteit om tot adequate afhandeling van procedures te komen.

Meetbare doelstellingen

- Het binnen daarvoor gestelde termijn afhandelen van de ingediende bezwaarschriften.

Indicatoren

- Het aantal bezwaarschriften, doorlooptijd bezwaarschrift, aantal goed doorstane procedures (rechterlijke toetsing).

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Adequate behandeling van klachten, bezwaar- en beroepschriften, verzoeken om bemiddeling/interventie en verzoeken om een spoedvoorziening, met inachtneming van de wettelijke termijnen.

1.2.6 Communicatie

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Zichtbaarder maken wie de provincie is en wat zij doet en het vertrouwen in de overheid (lees provincie) te verbeteren. De burgers, bedrijven en instellingen zullen op elk moment van de dag dienen te kunnen rekenen op goede, actuele en op hun wensen afgestemde informatie en dienstverlening. Dat betekent een organisatie, die zich bewust is voor wie beleid gemaakt wordt en daar in al haar uitingen rekening mee houdt. Daarnaast houdt dit in dat meer gebruik gemaakt wordt van digitale toepassingen.

Jongeren in het bijzonder zijn een belangrijke groep die meer betrokken bij en geïnformeerd worden over het provinciaal beleid.

Het jaar 2006 zal de aanloop naar de verkiezingen van Provinciale Staten in 2007 tonen. Daarop zal tijdig worden ingespeeld om de kiezers al in de loop van dit begrotingsjaar nog meer bewust maken van het belang te stemmen in 2007.

Rol provincie

De provincie heeft als één van haar taken het informeren en consulteren van burgers, bedrijven en instellingen over voorgenomen en vastgesteld beleid.

Indicatoren

Aandacht in de media

Bezoekersaantallen internet

Onderzoek onder burgers, bedrijven en instellingen

en

In 2007 : hogere opkomst bij provinciale verkiezingen

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Onderzoek wat mensen van ons weten en wat mensen van ons willen
- Uitbouwen van de provinciale internetsite teneinde beter aan te sluiten bij wensen gebruikers (via onderzoek)
- Ontwikkelen netwerk landelijke media
- Verder uitbouwen van de relatie tussen lobby en communicatie/mediastrategie
- Communiceren op doelgroep met de juiste mix van digitale en non-digitale toepassingen
- Verkiezingscampagne voorbereiden en uitvoeren ter hand nemen

1.2.7 Bestuurlijke organisatie en –samenwerking

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een adequate samenwerking van Flevoland met diverse bestuurlijke partners. Aandacht voor de belangen van Flevoland, gericht op het realiseren van de doelstellingen van de provincie, zoals geformuleerd in onder anderen het Collegeakkoord, het Omgevingsplan en de programmabegroting(en) / meerjarenramingen.

Een provincie die 'Europaproof' is, voldoende toegerust om in alle beleidssectoren adequaat te kunnen anticiperen op Europese besluitvorming en Europees beleid. De Europese regels worden daarbij doeltreffend uitgevoerd en gehandhaafd.

Rol provincie

Landelijk ambtelijk en bestuurlijk deelnemer aan samenwerkingsverbanden, zoals het Interprovinciaal Overleg (IPO), Regio Randstad en de Regionale Samenwerking Amsterdam. Overleg voeren door het college (plenair) met de gemeenten in Flevoland en de omliggende provincies. In Den Haag en Brussel de belangen van Flevoland behartigen. Gedeputeerde Dijkzema is lid van het Comité van de Regio's.

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Bestuurlijk overleg in provincie, Randstad- en Noordvleugelverband met nadruk op de speerpunten van het beleid
- Een adequate informatievoorziening aan de beleidsafdelingen omtrent 'Europa' (integraal onderdeel dagelijks werk) en de subsidiemogelijkheden
- Het in Brussel ondersteunen (Flevolandse vertegenwoordiger) van de gedeputeerde in het Comité van de Regio's
- Het coördineren (binnen het Huis van de Nederlandse Provincies) van de lobby voor het Europees regionaal-economische beleid voor de periode 2007-2013

1.2.8 Vriendschapsrelatie Dmitrov-Flevoland

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Vriendschappelijke, sociale- en economische relaties tussen lokale en regionale gemeenschappen over de staatsgrenzen heen die bijdragen aan een rechtvaardiger, duurzamer en veiliger wereldgemeenschap. Hierbij is het van grote betekenis dat gewone burgers, overheden, bedrijven en maatschappelijke instellingen elkaar leren kennen, kennismaken van kansen en problemen en desgevraagd elkaar bijstaan bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken.

Flevoland en het district Dmitrov werken sinds 1989 samen. Zij richten zich vooral op kennis- en ervaringsuitwisseling met samenwerkingsprojecten op het gebied van economie, landbouw, toerisme, gezondheidszorg, welzijn en zorg, cultuur en onderwijs, communicatie en media, volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling. De relatie met Dmitrov wordt door zowel Russische als Nederlandse autoriteiten gezien als een 'voorbeeldige' vorm van internationale

samenwerking. Deze goodwill kan worden gebruikt om handelscontacten tot stand te brengen en externe fondsen te werven voor samenwerkingsprojecten. Bovendien wisselen de Flevolandse bedrijven en maatschappelijke organisaties onderling kennis uit op verschillende gebieden.

Rol provincie

Flevoland wil het lokale bestuur en maatschappelijke organisaties in Dmitrov helpen en zo nodig materieel ondersteunen bij hun taakuitvoering en zo bijdragen aan het maatschappelijke transitieproces in Rusland. De samenwerkingsrelatie – gebaseerd op wederzijds respect en belang – is vraag gestuurd; beide partners streven een gelijkwaardige relatie na.

Meetbare doelstellingen

De vriendschapsrelatie kent geen vastomlijnd einddoel, waarin de beoogde eindsituatie wordt beschreven. Het memorandum vormt het meerjarige beleidskader, dat richtinggevend is voor activiteiten die jaarlijks uitgewerkt en geconcretiseerd worden. De doelstellingen voor 2006 zijn:

- Organisatie van 15 missies over en weer
- Facilitering en stimulering van samenwerkingsprojecten tussen non-profit instellingen

Indicatoren

- Aantal uitgevoerde missies, aantal met succes uitgevoerde samenwerkingsprojecten, mate van cofinanciering van medeoverheden en maatschappelijke organisaties, aantal succesvolle 'matches' tussen Flevolandse partner organisaties en bedrijven (joint-ventures)

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Het opstellen de Dmitrov Terugblik 2006 en Vooruitblik 2007 en het monitoren van het voortgang Memorandum 2004-2007 en hierover rapporteren
- Het beoordelen van nieuwe initiatieven en het ondersteunen van Flevolandse partnerorganisaties
- Het organiseren en faciliteren van missies over en weer
- Het tot stand brengen van een samenwerking tussen Provinciale Staten en de Doema van Dmitrov
- Het stimuleren van kennisuitwisseling op het gebied van internationale samenwerking (in de Russian Association)

1.2.9 Toezicht en reglementering waterschappen

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een zodanige waterschapsorganisatie in de provincie dat deze optimaal is toegesneden op het uitvoeren van integraal waterbeheer. Adequate regelgeving waarop de taakuitoefening van het waterschap is gebaseerd. Integrale belangenafweging en inbedding van het functionele bestuur in het algemene bestuur.

Rol provincie

De provincie is verantwoordelijk voor het vormgeven van de organisatie van het waterschap. Met het waterschapsreglement worden kaders gesteld voor de taakuitoefening van het waterschap. De provincie houdt toezicht op besluiten van het waterschap. Hiermee wordt de beleidsafstemming bewaakt. De provincie houdt repressief toezicht op de begroting en jaarrekening van het waterschap.

Meetbare doelstellingen

- Besluiten van het waterschap met betrekking tot onder meer peilbesluiten, besluiten tot aanleg van werken, de kostentoedelingsverordening, omslagklassenverordening, begroting en jaarrekening worden binnen de gestelde termijn getoetst aan het recht en het algemeen belang
- Een actueel waterschapreglement
- Een actueel toetsingskader voor peilbesluiten
- Implementatie van de wijziging van de Waterschapswet (onderdeel bestuurssamenstelling, verkiezingen en financiering)

Indicatoren

Aantal getoetste besluiten van het waterschap, mate waarin het waterschapsreglement actueel is

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Voorbereiden van besluiten met betrekking tot onder meer peilbesluiten, besluiten tot aanleg van werken, de kostentoedelingsverordening, omslagklassenverordening, begroting en jaarrekening
- Voorbereiden van de actualisatie van het waterschapsreglement als gevolg van de wijziging van de Waterstaatswet
- Evaluatie en herziening van het Toetsingskader voor peilbesluiten

1.2.10 Nutsbedrijven

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

De beschikbaarheid van betaalbare energie, water en afvalverwerking voor de inwoners van Flevoland. Rekening dient te worden gehouden met duurzaamheid, onder andere door besparing van energie en water, hergebruik van afvalstoffen en gebruik van duurzame energiebronnen zoals wind- en zonne-energie, warmte/ kracht koppeling en biomassa energie opwekking.

Rol provincie

De provincie heeft belangen in de volgende nutsbedrijven:

Sector:	Naam	Belang
Energie	Essent N.V.	< 1%
	NUON N.V.	< 1%
Afvalverwerking	NV Afvalzorg Holding	10%
	Afvalverwerkingsbedrijf het Friese Pad N.V.	51%

In Hydron (water) heeft de provincie geen belangen.

De rol van de provincie is een uitvloeisel van het aandeelhouderschap (shareholder). In de Algemene vergadering van aandeelhouders en/ of de raad van commissarissen (NV Afvalzorg Holding en Afvalverwerkingsbedrijf het Friese Pad N.V.) kan de provincie invloed uitoefenen op het beleid en de bedrijfsvoering van de nutsbedrijven. De mate van invloed is onder andere afhankelijk van het (aandelen) belang. Vanwege de liberalisering van de energiemarkt zal de rol van de provincie veranderen van 'shareholder' naar 'stakeholder' (belanghebbende). De provincie opereert – veelal in nauwe samenwerking met gemeenten – als gebiedsautoriteit en regionaal belangenbehartiger. Hierbij speelt inmiddels ook de discussie m.b.t. de door het ministerie van EZ voorbereide splitsing van de energiebedrijven in een productie- en een netwerkdeel. Het ministerie is voor deze splitsing om zodoende in een vrije markt te voorkomen dat de netwerken in buitenlandse handen vallen. De energiebedrijven zijn tegen omdat dit hun financiële positie ondermijnt.

Ook heeft in het voorjaar van 2005 de discussie gewoed ten aanzien van de bezoldiging van de directie van NUON en Essent. De provincie Flevoland heeft zich daarbij uitgesproken tegen de hoge beloning, mede omdat de energiebedrijven nog steeds semi-publieke ondernemingen zijn, waarbij extreme beloningen niet gepast zijn. In het begrotingsjaar 2006 zal de aandacht hier tevens op gericht zijn.

Van de afvalverwerkingsbedrijven is de provincie zowel vergunningverlener, handhaver als eigenaar van het bedrijf. Hierdoor kunnen tegengestelde belangen ontstaan, waarmee de provincie prudent moet omgaan.

Meetbare doelstellingen

- Beïnvloeding van het beleid en de bedrijfsvoering van de nutsbedrijven op het gebied van: gebruik duurzame energie en de besparing van grondstoffen (energie, drinkwater, hergebruik afval)
- de maatschappelijke rol van de nutsbedrijven (incl. sponsorschap)
- Samenwerking met de nutsbedrijven bij provinciaal klimaatbeleid
- Het zekerstellen van toekomstige afvalstortcapaciteit en het beheersbaar houden van de bijbehorende toekomstige milieuconsequenties tegen maatschappelijk acceptabele kosten.

Indicatoren

- Aantal besluiten in beleid of bedrijfsvoering waarop de provincie invloed heeft gehad

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Bijwonen Algemene vergadering van aandeelhouders
- De nutsbedrijven betrekken bij de uitvoering van het klimaatbeleid van de provincie

1.3 Openbare orde en Veiligheid

Het programma onderdeel 'Openbare orde en Veiligheid' bestaat uit de programma aspecten:

1. Openbare orde en veiligheid
2. Risicokaart Flevoland
3. Provinciale toetsing plannen crisis en rampenbestrijding
4. Integrale veiligheid

1.3.1 Openbare orde en veiligheid

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Ondersteuning van de Commissaris van de Koningin (CdK) in het kader van de rampenbestrijding.

Uitdragen van de standpunten van de CdK / provincie en stimuleren / coördineren van activiteiten op het gebied van openbare orde en veiligheid via regionale overleggen.

Rol provincie

De provincie heeft een resultaatverplichting in het vormgeven van de ondersteuning van de (rol van de) CdK in het kader van de rampenbestrijding / -beheersing. (realiseren, opleiden, oefenen en outillieren van de provinciale rampenstaf). Wanneer zich een crisis voordoet van meer dan plaatselijke betekenis, heeft de CdK de bevoegdheid beleidsaanwijzingen te geven.

De provincie streeft naar een goede samenwerking en afstemming op het gebied van openbare orde en veiligheid met de gemeenten en operationele diensten.

Meetbare doelstellingen

Het provinciaal coördinatiecentrum (PCC) is in tijden van crisis voldoende uitgerust en beschikbaar ten behoeve van het huisvesten van de provinciale rampenstaf en er is een vastgesteld Provinciaal Coördinatieplan (PCP).

Crisisbestendige ambtelijke en bestuurlijke verhoudingen in de provincie.

Indicatoren

Direct beschikbare en functionerend PCC en een up to date PCP;

Volgens een meerjarig oefen- en opleidingsbeleidsplan opgeleide rampenstaf;

Adviesvragen van gemeenten en operationele diensten m.b.t. OOV aspecten.

B. Wat gaan we daarvoor doen

Het meerjarig opleidings- en oefenbeleidsplan provinciale rampenstaf provincie Flevoland tot uitvoer brengen in de vorm van opleiding, training en oefening.

Het periodiek updaten van het bereikbaarheidsregister en het provinciaal coördinatieplan.

Het onderhouden van het PCC en zorgdragen voor een kwalitatief goede huisvesting, mede met het oog op de renovatie van het provinciehuis.

Deelname aan regionale overleggen.

1.3.2 Risicokaart Flevoland

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Zowel de gemeenten ondersteunen bij het informeren van de burger over risicovolle situaties in de directe leefomgeving als een kwaliteitsimpuls mogelijk maken bij de professionele gebruiker (ambtenaren en operationele diensten) door risicogegevens (via het Geo-loket) beschikbaar te stellen.

Rol provincie

Gedeputeerde Staten dragen zorg voor productie en beheer van de risicokaart.

Meetbare doelstellingen

Voldoende mogelijkheden van toegang, d.m.v. internet, tot informatie van de risicokaart

Indicatoren

Toegangspersformance tot internetinformatie

Periodieke informatie over stand van zaken bijhouden en/of doorontwikkelen informatie.

B. Wat gaan we daarvoor doen

Uitbouwen van de tijdens de projectmatige opzet ontstane risico-informatie, zowel met behulp van nieuwe gegevens als met behulp van doorontwikkeling van technische mogelijkheden, zowel in regionaal als in landelijk verband.

1.3.3 Provinciale toetsing plannen crisis en rampenbestrijding

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Verbetering van de planvorming ter voorbereiding op de rampenbestrijding in de regio. Gestreefd wordt naar een betere organisatie voor het bestrijden van zware rampen en ongevallen teneinde persoonlijk letsel en (maatschappelijke) schade zoveel mogelijk te voorkomen en beperken.

Rol provincie

Het toetsen van rampenplannen en rampenbestrijdingsplannen voor specifieke risicosituaties en –objecten op basis van de Wet Kwaliteitsbevordering Rampenbestrijding (WKR).

Daarnaast is er één regionaal (multidisciplinair) beheersplan. Dit beheersplan is samengesteld door de regionale brandweer in overleg met de politie en de geneeskundige hulpverleningsdienst in de regio. In dit beheersplan staan alle onderdelen van de veiligheidsketen. Het beheersplan bevat niet alleen het beleid gericht op de voorbereiding op de rampenbestrijding (planning, opleiding en oefenen) van de deelnemende gemeenten en hulpdiensten, maar ook het beleid van de regio's op het gebied van pro-actie en preventie. Dit plan is ter toetsing aangeboden aan het college van Gedeputeerde Staten. Periodiek wordt vervolgens gerapporteerd door de regio aan de betrokken gemeenten en de Commissaris van de Koningin over de uitvoering van het beheersplan.

Het toetsen door het college van Gedeputeerde Staten van de calamiteitenplannen van het waterschap Zuiderzeeland en van Rijkswaterstaat Directie IJsselmeergebied op grond van de Waterstaatswet 1900.

Meetbare doelen

Alle gemeenten beschikken in 2006 over actuele rampenplannen en rampenbestrijdingsplannen die minimaal aan de wettelijke eisen voldoen.

De Hulpverleningsdienst Flevoland beschikt over een actueel regionaal beheersplan rampenbestrijding en organisatieplannen Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR) en regionale brandweer die aan de wettelijke eisen voldoen.

Het waterschap en Rijkswaterstaat Directie IJsselmeergebied beschikken over een actueel calamiteitenplan dat aan de wettelijke eisen voldoet.

Indicatoren

Bestuursrapportage door de Commissaris van de Koningin aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties betreffende de voortgang van de voorbereiding op de rampenbestrijding, evaluaties van calamiteiten en oefeningen.

B. Wat gaan we daarvoor doen

Het in het kader van de WKR toetsen van het regionaal beheersplan rampenbestrijding, de gemeentelijke rampenplannen en -bestrijdingsplannen alsmede de monodisciplinaire organisatieplannen.

Het in het kader van de Wet Waterstaatszorg 1900 toetsen van de calamiteitenplannen van het waterschap en van Rijkswaterstaat Directie IJsselmeergebied.

Het initiëren en bijwonen van diverse overlegvormen met potentiële (veiligheids)partners om een bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de veiligheidsregio Flevoland in 2006. Het aanbieden door de Commissaris van de Koningin van een bestuurlijke rapportage over de voortgang in de voorbereiding op crisisbeheersing aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

1.3.4 **Integrale veiligheid**

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Het bevorderen van een gezamenlijke aanpak van de veiligheidsproblematiek op lokaal en interlokaal niveau waarmee de provincie een bijdrage levert aan een veiliger woon-, leef- en werkomgeving.

Rol Provincie

De provincie stelt zich op als een praktische partner die initieert, informeert, faciliteert en regisseert. Deskundigheid over veiligheid bij publieke en private partners wordt samengebracht en ingezet om de provincie veiliger te maken

Indicatoren

Uitvoeren van het provinciale veiligheidsprogramma, de mate van meetbaar geformuleerde effecten van de projecten en het participeren in overlegvormen met veiligheidspartners waarin een grote diversiteit aan veiligheidsonderwerpen wordt behandeld.

B. Wat gaan we daarvoor doen

Het bijwonen van interne en externe overlegvormen met (veiligheids-)partners en het aanbieden van provinciale deskundigheid. Het stimuleren en initiëren van gezamenlijke initiatieven voor projecten die een concrete bijdrage leveren aan het vergroten van de veiligheid in de provincie.

1.4 **Programmamanagement Europa**

Voor de periode 2000-2006 zijn door de Europese Commissie aan Flevoland Structuurfondsgelden beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de meerjarenprogramma's 'Enkelvoudig Programmerings Document Flevoland (EPD)', 'Leader+ Randstad' en 'Innovatieve Actie Programma'. Daarnaast maakt Flevoland gebruik van de - door de Lidstaat gecoördineerde Europese - programma's 'Interreg III' en 'Equal' door middel van het indienen en uitvoeren van projecten. De financiering van de investeringen en de bepaling van de inhoud van deze programma's is voor alle uitvoeringsjaren in afzonderlijke documenten vastgelegd en door de co-financiers, zoals Provinciale Staten en Europese Commissie, vastgesteld.

Het programma-onderdeel bestaat uit :

1. Europese programma's periode 2000-2006
2. Structuurfondsprogramma's periode 2007-2013

1.4.1 **Europese programma's periode 2000-2006**

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

1. EPD

Het EPD-programma is gericht op het verkrijgen van een goede balans tussen sociaal-economische ontwikkeling, wonen en voorziening binnen de provincie Flevoland (een evenwichtige samenleving). Een gewenst effect is meer werkgelegenheid en minder uitgaande pendel. De projecten richten zich op de ontwikkeling van het stedelijke gebied, het landelijke gebied, de productiestructuur en de sociale cohesie en arbeidsmarkt (4 prioriteiten).

2. Leader+ Randstad

Het Leader+ programma beoogt het ontwikkelen en vernieuwen van het landelijke gebied in sociale en economische zin om de leefkwaliteit te verbeteren. Kernbegrippen in de projecten zijn:

innovatie, experimenteel, samenwerking, kennisoverdracht, kleinschaligheid en bottom-up. Een gewenst effect voor de provincie is samenwerking en versterking van het organisatievermogen van de lokale gemeenschap in het landelijke gebied. Daarnaast een vergroting van de leefbaarheid, de culturele identiteit en de kwaliteit van landschap, milieu en natuur. En tenslotte een versterking van de positie van het (agrarisch)bedrijfsleven en de betekenis van het platteland voor stadsbewoners.

3. Innovatieve Actie Programma

Het gewenste effect van dit programma is om de concurrentiekracht van de Flevolandse bedrijven, organisaties en kennisinstituten te vergroten door samen te werken en te investeren in vernieuwing. Specifiek gaat het om het vergroten van het aantal en de slagingskans van technostarters, de realisatie van innovatieve ontwikkelingen via metaalclusters, medische technologieclusters, bioscience- en lifescienceclusters en composietclusters. De doelen worden bereikt door de realisatie van een viertal actielijnen: ondersteuning van technostarters, vorming van clusters in speerpuntsectoren, stimulering gebruik ICT en het internationaal positioneren van Flevoland.

4. Interreg III

Doel van dit programma is om door middel van interregionale of transnationale samenwerking op het brede terrein van ruimtelijke ontwikkeling en economie van elkaar te leren en de regio's te versterken. Er zijn een drietal projecten in uitvoering. Flevoland beoogt in het project 'Floodplain Landuse Optimising Workable Sustainability' (FLOWS) te leren omgaan met overstromingsrisico's, het goed modelleren van de risico's, de vertaling van deze modellen naar de ruimtelijke ordening, de beleving van de risico's en hoe de samenleving daarmee omgaat. Het gewenste effect van het project 'Hanse Passage' is de ontwikkeling van nieuwe vormen van openbaar bestuur, bevordering van de sociaal-economische planning, de bevordering van innovatie en de ontwikkeling van potentieel op de arbeidsmarkt. Bij het project 'Centurio' staat uitwisseling van kennis en ervaring over de gevolgen van het Europees Regionaal beleid centraal.

5. Equal

Via internationale samenwerking richt dit programma zich op de bestrijding van arbeidsmarkt gerelateerde discriminatie in welke vorm dan ook. Het gewenste effect is gelijke kansen voor iedereen op de arbeidsmarkt. Equal is een proeftuin, zoekt nieuwe oplossingen en test deze uit. Specifieke doelgroepen zijn: vrouwen, minderheden, arbeidsgehandicapten, asielzoekers, jongeren en ouderen. In 2005-2006 wordt het project 'Incubators' uitgevoerd om startende ondernemers te faciliteren op het gebied van micro-financiering en huisvesting.

Investerings totale uitvoeringsperiode (in € 1.000) door:

Programma	Totaal	EU	Provincie	Overheid overig	Privaat
EPD	491.500	131.900	25.100	245.300	89.200
Leader+ Randstad	28.240	14.020	4.890	3.170	6.160
Leader+ Flevoland	11.300	5.600	1.960	1.270	2.470
Interreg III	910	-	910	-	-
Innovatieve Actie Programma	2.800	2.000	400	100	300
Equal	521	260	16	245	-
Totaal	535.271	153.780	33.276	250.085	98.130

De eigen bijdrage van de Provincie voor de uitvoering van de programma's wordt jaarlijks vanuit de begroting toegevoegd aan de reserve provinciale cofinanciering.

Rol provincie

De Provincie treedt voor de programma's die zij zelf uitvoert op als beheer- en betaalautoriteit. Daarbij zijn de inspanningen o.a. gericht op:

- Het scheppen van de juiste voorwaarden en kaders waarbinnen financiële steun kan worden verleend
- Het initiëren, stimuleren en toetsen van nieuwe projecten
- Het sturen en bewaken van processen en van de financiële en inhoudelijke voortgang van projecten
- Het oplossen van belemmeringen
- Het begeleiden en uitvoeren van monitoring en evaluaties

Flevoland neemt samen met de provincies Utrecht, Noord-Holland en Zuid-Holland deel in het programma Leader+ Randstad. Flevoland treedt daarbij voor de 4 provincies op als beheer- en betaalautoriteit. De coördinatie in Nederland voor de onderdelen van het Interreg III programma berust bij het ministerie van VROM.

Flevoland participeert in de deelprogramma's Interreg IIIB (Noord-West Europa, Noordzee en IIIC gebied). Binnen Interreg IIIB werkt Flevoland, in het project FLOWS, samen met regio's in Nederland, Frankrijk, Duitsland, Engeland, Luxemburg, België en Ierland. Binnen Interreg IIIC werkt Flevoland, in het project 'Hanse Passage', samen met regio's in Nederland, Frankrijk, Duitsland, Letland, Polen en Engeland.

Bij het Centurio project (Interreg IIIC) wordt samengewerkt met regio's in Hongarije, Tsjechië en Roemenië. De coördinatie in Nederland voor het Equal programma berust bij het ministerie van SoZaWe.

In de provinciale programmabegroting 2006 is de Technische Bijstand voor de Europese programma's opgenomen. Uit de Technische Bijstand wordt de uitvoeringsorganisatie van de programma's bekostigd, zoals: personeel, inhuur adviescapaciteit, accountancy, promotie, automatisering en evaluaties.

De begroting Technische Bijstand is binnen de Europese programma's gebaseerd op meerjarige afspraken met de Europese Commissie. Dit meerjarig contract is geconcretiseerd in een zgn. egalisatiefonds (Technische Bijstand Europa). Dat wil zeggen, dat de middelen, die in enig jaar niet worden besteed, terugvloeien naar het egalisatiefonds, waarop gedurende de gehele programmaperiode een beroep kan worden gedaan (uiteraard binnen de gestelde laders en maxima).

Programma (in € 1.000)	Begroting 2006	Totale uitvoeringsperiode			
		Totaal	EU	Provincie	Derden
EPD	180	15.460	3.500	10.670	1.290
Leader+ Randstad	60	2.450	1.270	500	680
Interreg III	20	820	70	750	0
Innovatieve Actie Programma	40	330	100	225	5
Totaal	300	19.060	4.940	12.145	1.975

Meetbare doelstellingen

1. EPD

De programmadoelstelling voor de uitvoeringsperiode 2000 – 2009 zijn:

- Toename van 5.500 vestigingen met economische activiteiten (stand realisatie eind 2004: 4.050)
- Minimaal 10.000 nieuwe banen (stand committeringen eind 2004: 9.375)
- Minimaal 2.000 vervulde vacatures door werklozen (stand realisatie eind 2004: 486)
- Afname uitgaande pendel tot minder dan 40% (stand 2004: 40%)

De doelstelling van de provincie is om in 2006 de EU-Jaartranche 2000-2004 minimaal volledig te benutten om te voorkomen dat geld naar de Europese Commissie terug moet (automatische decommitting). De door uw Staten beschikbaar gestelde € 7 mln voor de overcommitting worden ingezet voor risicovolle projecten. Daarmee wordt bereikt, dat e complete benutting van Europese middelen wordt bereikt.

Totale jaartranche 2000-2004 per Structuurfonds (in € 1.000)

Fonds	Bijdrage				
	EU	provincie	Overheid overig	Privaat	Totaal
EFRO	72.620	15.925	124.190	50.985	263.720
EOGFL	5.900	2.395	4.071	5.230	17.596
FIOV	5.080	0	5.080	3.700	13.860
ESF	23.300	1.200	18.380	7.150	50.030
Totaal	106.900	19.520	151.721	67.065	345.206

2. Leader+ Randstad

De EU-Jaartranche 2000-2004, groot € 72.160 milj. EOGFL, volledig benutten en het daardoor voorkomen dat geld naar de Europese Commissie terug moet.

3. Innovatieve Actie Programma

Vóór mei 2005 diende het beschikbare budget (€ 2,8 mln.) volledig aan projecten te zijn besteed. Dit is gerealiseerd. In 2006 zal dit programma met de Europese Commissie worden afgerekend.

4. Interreg III

De uitvoering van de projecten Hanse Passage, Centurio en FLOWS.

5. Equal

De afronding van het project 'Incubator'.

Indicatoren

In de periode 2000-2006 (met en uitloop tot en met 2008) o.a. realiseren van (tussen haakjes stand committering ultimo 2004):

- EPD: 10.000 extra banen (9.375), 6.500 deelnemers, werkenden en werklozen, aan scholingstrajecten (13.654), 200 adviestrajecten voor bedrijven (1.275), 200 ha nieuwe of uitbreiding van bestaande bedrijventerreinen (108), 400 ha nieuw of verbeterd natuur- en waterbeheer (1.460)
- Leader+ Randstad: 25 nieuwe of verbeterde toeristische accommodaties en/of routestructuren (5), 14 nieuwe of verbeterde openbare commerciële voorzieningen (4), 7 projecten gericht op verbetering bereikbaarheid voorzieningen (4), 9 projecten met nevenactiviteiten op landbouwbedrijf (3), 12 nationale en internationale bijeenkomsten en samenwerkingsverbanden plattelandsontwikkeling (5)

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Het opstellen (jaarlijks) van een uitvoeringsprogramma voor de vijf Europese programma's (de gewenste resultaten, knelpunten en de aanpak); het Jaarprogramma 2006 wordt eind 2005 opgesteld
- Het opstellen van een jaarverslag, waarin verantwoording wordt afgelegd aan het Comité van Toezicht, aan de Staten en aan de Europese Commissie
- Het initiëren, ontwikkelen en goedkeuren van nieuwe projecten
- Het continu bewaken van lopende projecten (voortgang); in 2006 voert PME de beheer- en controlfunctie uit over circa 500 EPD projecten en circa 350 Leader+ Randstad projecten.

1.4.2 **Structuurfondsprogramma's periode 2007-2013**

A. Wat willen we bereiken

Dat Flevoland in deze periode opnieuw een Europees programma van enige importantie kan uitvoeren. Flevoland streeft naar een Doelstelling 2 infaseringsprogramma 'Regionaal concurrentievermogen en werkgelegenheid'. Hiertoe dient de EU-verordening de kaders te scheppen en de Lidstaat Flevoland daarvoor aan te melden. De Lidstaat is vooralsnog geen voorstander van infasering. Flevoland heeft daarom in Regio Randstad Verband ook aansluiting gezocht bij de ontwikkeling van een Vervolgprogramma dat op regionaal niveau (provinciaal of landsdelig) uitgevoerd gaat worden. Prioriteiten van Doelstelling 2 zijn: innovatie- en kennismaatschappij, toegankelijkheid en diensten van algemeen belang en milieu- en risicobescherming.

B. Wat gaan we daarvoor doen

Wanneer in juni 2005 door de EU-top geen besluit wordt genomen over de toedeling van budgetten aan de 25 Lidstaten, zal dit naar verwachting pas in de loop van 2006 gaan plaatsvinden. Vanaf het moment dat de budgetten zijn toegedeeld moet de Lidstaat binnen 3 maanden een Nationaal Strategisch Document opstellen, waarin zij aangeeft hoe de Structuurfondsmiddelen ingezet worden en hoe de verdeling daarvan in Nederland gaat plaatsvinden. Dan wordt ook duidelijk of er een regionaal programma komt en in welke mate Flevoland daarin deelneemt. Daarna volgt het opstellen van een Europees Vervolgprogramma. In de aanloop tot het ontwikkelen van het Nationaal Strategisch Document levert Flevoland de nodige lobby-activiteiten om een voor Flevoland zo gunstig mogelijke beslissing te bewerkstelligen. Deze activiteiten zijn o.a. gericht op het Kabinet, op de Tweede Kamer, op de betrokken Ministeries en Directoraten-Generaal van de Europese Unie en op de Europese Commissie, Raad en Parlement.

1.5 Omgevingsplan

Het 'Omgevingsplan' is ontstaan door het Waterhuishoudingsplan, het Milieubeleidsplan en het Streekplan te integreren. Het Omgevingsplan is in 2000 vastgesteld en heeft een looptijd van vier jaar, die met twee jaar is verlengd. In 2006 moet daarom een herzien plan worden vastgesteld waarvan ook het Provinciaal Verkeer en Vervoer Plan deel uitmaakt.

Het omgevingsplan biedt een strategisch en integraal kader voor sectorale beleids- en uitvoeringsplannen. Het plan beschrijft de ambities, beleidsdoelen en de gewenste resultaten, waarbij rekening wordt gehouden met het vigerende rijksbeleid. Bovendien geeft het plan richting aan het door de provincie (en de partners in Flevoland) te voeren operationeel beleid. Bovendien vormt het omgevingsplan een kader voor monitoring en evaluatie van provinciaal beleid.

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Het samen met gebiedspartners richting geven en waar nodig en mogelijk uitvoering geven aan maatschappelijke ontwikkelingen in ruimte, economie, sociale en culturele structuur, mobiliteit, milieu en ecologie. Hiermee zal de goede kwaliteit van de leefomgeving blijven gehandhaafd en waar mogelijk wordt verbeterd.

Rol provincie

De provincie is verantwoordelijk voor de totstandkoming van het omgevingsplan. Het planproces bepaalt het maatschappelijke draagvlak, waarbij interactiviteit een doorslaggevende rol speelt. De betrokkenheid van burgers en instellingen draagt bij aan eenduidige informatie, begrip en draagvlak bij het publiek als het gaat om de functie van de provincie als middenbestuur.

Meetbare doelstellingen

- Een Omgevingsplan met daarin een visie voor de middellange en lange termijn, een meerjarig integraal beleidskader, een toetsingskader, een uitvoeringsprogramma op hoofdlijnen en een aantal omgevingsplankaarten ter ondersteuning van visie en kaders

Indicatoren

Nvt.

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Opstellen ontwerp Omgevingsplan (fase 3: keuzes maken)
- Organisatie interactieve bijeenkomsten met gebiedspartners, gericht op het afspraken maken over de uitvoering van het plan
- Doorlopen van het formele besluitvormingsproces voor vaststelling van het plan

1.6 Wat mag het kosten

(Bedragen X € 1.000)

1. Bestuur	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	9.432	9.362	9391	9.461	9.385	9.343
Baten	98	47	50	50	50	50
Saldo	9334	9.315	9.341	9.411	9.335	9.293

2. Openbare orde en veiligheid	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	614	668	648	648	648	648
Baten	13	13	13	13	13	13
Saldo	601	655	635	635	635	635

3. Programmamanagerment Europa	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	3.478	4.178	4.087	3.979	4.000	4.000
Baten	792	700	661	543	543	543
Saldo	2.686	3.478	3.427	3.436	3.457	3.457

4. Omgevingsplan	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	1.236	1.733	965	937	849	849
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo	1.236	1.733	965	937	849	849

Totaal bestuur	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	14.760	15.942	15.091	15.027	14.884	14.841
Baten	903	760	724	607	607	607
Saldo	13.856	15.182	14.367	14.420	14.277	14.234

Collegeprogramma 'Infrastructuur en mobiliteit'

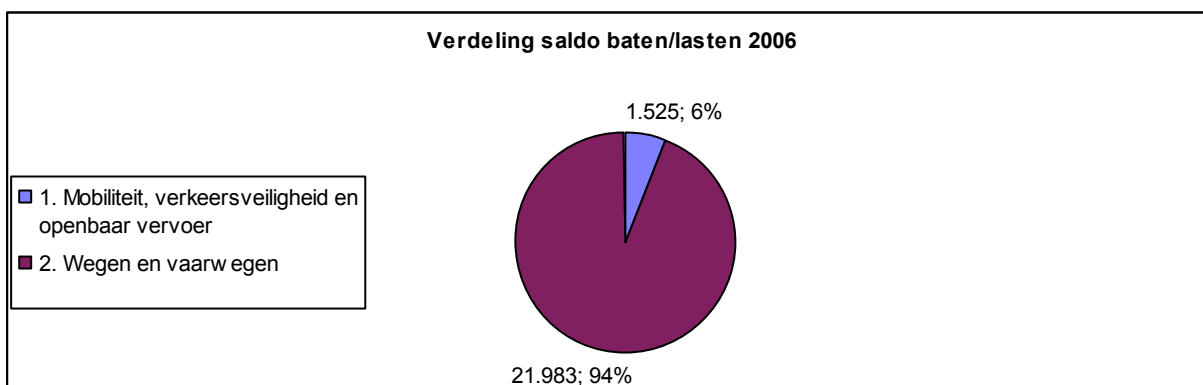
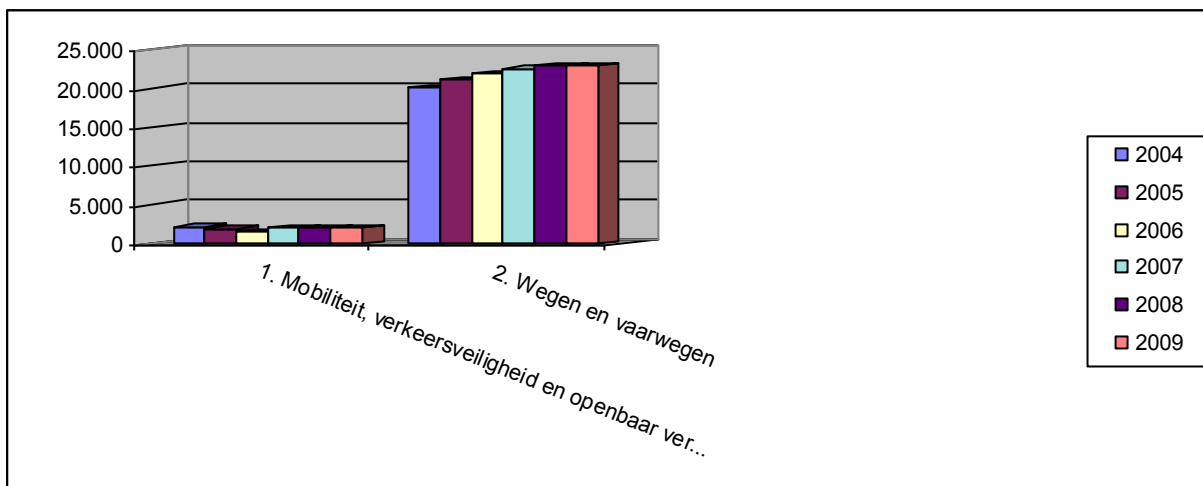
Het college is van mening dat voor de verdere ontwikkeling van Flevoland de infrastructuur (weg en spoor) verder uitgebreid moet worden. Naast de mogelijkheden van benutten (o.a. vluchstroken, hogere bezetting op het spoor) heeft uitbreiding met nieuwe infrastructuur een oplossend vermogen.

Het college blijft zich daarom inzetten voor realisering van een tweede Hollandse brug, de uitvoering van de Craag-studie, de doortrekking van de A6/A9, doortrekking van de A30 naar de A6, de N23 en de voltooiing van de N50 met een goede aansluiting bij Ens. De N23 voor het gedeelte Lelystad-Dronten zal tegelijkertijd met de Hanzelijn worden aangelegd. De aansluiting van Lelystad-Zuid op de A6 zal bij het Ministerie van V&W worden bepleit. De in- en externe ontsluiting van Almere vraagt veel aandacht. In het kader van het Integraal Ontwikkelingsplan Almere (IOP Almere) zullen daarover afspraken worden gemaakt. De stadsautoweg en het gebruik van de A6 als stadsautoweg vragen speciale aandacht.

Op korte termijn is het nodig dat de capaciteit van het huidige spoor tussen Almere en Weesp wordt verdubbeld. Voorts blijft het college wat betreft de Zuiderzeelijn uitgaan van de MZB-variant hetgeen betekent dat zij bereid is de daarvoor afgesproken financiële bijdrage te leveren. Voor een adequate ontsluiting van Almere is het gewenst dat de MZB door het IJmeer loopt waarbij een koppeling met een wegverbinding niet wordt uitgesloten. Met de bouw van de Hanzelijn moet snel worden gestart. Voor de lange termijn zijn de Stichtse en Amersfoortlijn noodzakelijke verbindingen.

Voor goederenvervoer vinden we het gewenst om de ketenbenadering te versterken. Onderzoek naar de aanleg van overslagpunten tussen de diverse modaliteiten en voor de stedelijke distributie zal in samenspraak met gemeenten en bedrijfsleven worden opgepakt. Het college blijft voorstander van een multimodaal overslagcentrum nabij Lelystad.

In het Collegeakkoord 2003-2007 is ten aanzien van het onderwerp 'verkeersveiligheid', 'instandhouding landwegen' en 'instandhouding vaarwegen' sprake van voortzetting van het huidige beleid.



2

Infrastructuur en mobiliteit

2.1 Inhoud en reikwijdte

Het doel van het programma 'Infrastructuur en mobiliteit' is het ontwikkelen en instandhouden van een goede en veilige bereikbaarheid voor personen en goederen. Het betreft de bereikbaarheid binnen Flevoland en die van en naar Flevoland. In Flevoland dient een goed net aanwezig te zijn van spoor-, land- en vaarwegen, fietspaden en openbaarvervoer (voorzieningen). Het streven is deze afzonderlijke elementen in hun onderlinge samenhang integraal te benaderen.

Verdeling verantwoordelijkheden Rijk, provincie en gemeenten

De infrastructuur in de provincie Flevoland wordt beheerd door diverse overheden, die verantwoordelijk zijn voor de instandhouding en verbetering daarvan. In grote lijnen is het beheer van infrastructuur als volgt georganiseerd:

- Het Rijk: de (toekomstige) autosnelwegen, de spoorwegen en de vaarwegen in randmeren en IJssel- en Markermeer
- Provincie: overige doorgaande wegen in Flevoland, de vaarwegen binnendijs en het regionale openbare vervoer
- Gemeenten: de wegen binnen de bebouwde kom en de lokale wegen buiten de bebouwde kom. De gemeenten Almere en Lelystad hebben de verantwoordelijkheid voor het lokale openbaar vervoer (stadsdiensten)

De provincie houdt zich enerzijds bezig met projecten die zij zelf initieert en uitvoert en anderzijds oefent zij invloed uit op projecten die door overige overheden en/ of instellingen worden gerealiseerd.

Samenhang beleid Rijk, provincies en gemeenten

Het verkeer- en vervoerbeleid van de verschillende overheden (Rijk, gemeenten en provincies) dient een samenhangend geheel te zijn. Dit beleid is tot op heden uitgewerkt in het Provinciaal Verkeer en Vervoer Plan (PVVP 2000). Het nieuwe PVVP wordt geïntegreerd in het nieuwe Omgevingsplan (eind 2006). Het beleid van het Rijk ten aanzien van infrastructuur en mobiliteit staat beschreven in de Nota Mobiliteit (vastgesteld in 2005). In deze nota heeft de problematiek met betrekking tot de ontsluiting van Almere specifieke aandacht gekregen. Het Rijksbeleid wordt vertaald naar en aangevuld met regionaal beleid. De provincie stelt hiervoor een Provinciale Nota Mobiliteit (PNM) op (medio 2006), waarin tevens het Omgevingsplan programmatisch voor verkeer en vervoer wordt uitgewerkt. Het provinciale beleid wordt vertaald in een concreet uitvoeringsprogramma: het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur en transport (PMIT). Het PMIT wordt jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld als bijlage bij de begroting.

Een belangrijke financieringsbron voor het programma is de 'Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer' (BDU). Het betreft hier een doeluitkering van het Rijk voor de infrastructuur inclusief Openbaar Vervoer, Verkeersveiligheid en Vervoersmanagement.

Belangrijke overlegorganen

Ten aanzien van de beleidsvoorbereiding en uitvoering zijn - naast IPO en Randstad - twee specifieke overlegorganen van groot belang:

1. Platform Bereikbaarheid Noordvleugel

Het Platform is een samenwerking tussen de provincies Noord-Holland, Flevoland, de gemeente Amsterdam en het ROA. Het Platform wil resultaat bereiken door gezamenlijke prioriteitstelling en krachtenbundeling naar het Rijk (resultaat onder andere: € 4,5 mrd in het MIT voor de corridor Schiphol-Amsterdam-Almere; OV bereikbaarheid Noordvleugel een van de de kerndoelstellingen van de Zuiderzeelijn) en naar de spoorsector (inbreng in de nieuwe spoordienstregeling 2007-2012). Daarnaast zijn de activiteiten gericht op het versneld

- aanleggen van infrastructuur via onder andere beprijzing en publiek-private-samenwerking (PPS)
2. **Programma Noordvleugel**
Dit is een door het Rijk geïnitieerd programma voor de uitwerking van de nota Ruimte voor het gebied van de Noordvleugel inclusief de provincie Utrecht. Binnen dat programma zijn voor verkeer en vervoer de belangrijke projecten: Planstudie Schiphol-Amsterdam-Almere en de Zuiderzeelijn. In het overleg van de regio met de minister wordt ook de onder verantwoordelijkheid van de regio uitgevoerde Verkenning Regional IJmeerverbinding besproken
 3. **Vervoerberaad Flevoland**
De afstemming met regionale partners binnen Flevoland vindt plaats in het Vervoerberaad Flevoland, waarin naast de provincie alle gemeentelijke portefeuillehouders Verkeer en Vervoer en de HID van de Rijksdienst IJsselmeergebied zijn vertegenwoordigd. Het Vervoerberaad heeft drie werkgroepen ingesteld:
 1. Werkgroep Verkeersveiligheid en Infrastructuur (WV&I); hierin participeren ook diverse maatschappelijke organisaties (3VO, Fietzersbond, NLTO, HVDF, CBR en ANWB), politie en Openbaar Ministerie
 2. Werkgroep Openbaar Vervoer (WOV)
 3. Werkgroep Planvorming (WPV)
- Op dit moment wordt door de verschillende belanghebbenden nagedacht over de toekomstige rol, taak en werkwijze van het vervoerberaad. De aanpak van de PNM, de OV-visie en de verdeling van de Rijksgelden (BDU) zijn hiervoor aanleiding.

Het programma 'infrastructuur en mobiliteit' bestaat uit de programma-onderdelen:

1. Mobiliteit, verkeersveiligheid en openbaar vervoer
2. Wegen en vaarwegen

2.2 Mobiliteit, verkeersveiligheid en openbaar vervoer

Het programma onderdeel 'Mobiliteit, verkeersveiligheid en openbaar vervoer' bestaat uit de programma aspecten:

1. Mobiliteit en bereikbaarheid
2. Verkeersveiligheid
3. Openbaar vervoer

2.2.1 Mobiliteit en bereikbaarheid

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Het uitbreiden en verbeteren van de infrastructuur en het openbaar vervoer in de provincie Flevoland, waarbij rekening wordt gehouden met de groei en ontwikkeling van de provincie (inclusief het inhalen van achterstanden op dit gebied). Het betreft hier primair de hoofdinfrastructuur van en naar Flevoland, waardoor het programma naast de eigen infrastructuur ook gericht is op de beïnvloeding van het verkeer- en vervoerbeleid van het Rijk. Naast het oplossen van bereikbaarheidvraagstukken speelt ook een rol dat infrastructuur kan bijdragen aan de versterking van de ruimtelijk-economische structuur van de provincie.

De provincie oefent invloed uit in enerzijds de Rijksprojecten en anderzijds realiseert zij eigen projecten. Gebieden waar verbetering nodig is en/ of maatregelen worden genomen zijn:

1. **A6-A1-A9:**
De aanleg van spitsstroken op de A1 (Diemen-Eemnes), de A6 (Muiderberg-Almere) en de A9 (Gaasperdammerweg). Dit is een uitkomst van de studie 'Corridor Regio Amsterdam Almere en het Gooi' (CRAAG). Door uitspraken van de Raad van State over wegwitbreidingen en milieuhinder is de geplande aanleg met een jaar uitgesteld. Actie van de provincie is er op gericht de vertraging minimaal te laten zijn.
Een (grotere) wegwitbreiding op bestaande A6-A1-A9 (Stroomlijnvarianten) of een directe A6-A9-verbinding (zie Planstudie Schiphol-Almere). In 2006 zal een besluit in hoofdlijnen worden genomen en een rijksbijdrage worden bepaald. Gereserveerd in het MIT is € 4,5 miljard.
2. **IJmeerverbinding (Almere – Amsterdam):**
Het Platform Bereikbaarheid Noordvleugel heeft in 2005 een regionale studie naar een IJmeerverbinding (openbaar vervoer en weg) opgestart.
3. **Zuiderzeelijn (Amsterdam - Groningen):**

Door een samenwerking tussen het Rijk, de drie noordelijke provincies, Flevoland en de halteplaatsgemeenten wordt getracht tot een directe spoorverbinding tussen Amsterdam en Groningen te komen en de regionale spoorverbinding tussen Almere en Amsterdam te verbeteren. In 2004 en 2005 zijn de Noordvleugelpartijen bij het project betrokken. Door de discussie n.a.v. het TCI-rapport (Commissie Duyvestein) over grote infrastructurele projecten zal de prijsvraag in 2005 niet doorgaan. Er zal eerst een marktverkenning worden gedaan en een structuurvisie worden opgesteld op basis waarvan uiterlijk medio 2006 een keuze zal worden gemaakt.

4. Hanzelijn:
Met betrekking tot de Hanzelijn is, na het onherroepelijk worden van het genomen Tracébesluit, op 1 juli 2005 het aanlegbesluit genomen. Hierna zijn de fase van onder meer grondverwerving, landschapsplan en aanpassingen van gemeentelijke bestemmingsplannen aan de orde. Feitelijke start bouw wordt verwacht eind 2006. Er vindt overleg plaats tussen Prorail en provincie, onder meer over raakvlakken Hanzelijn en N23. Er zijn met Prorail afspraken gemaakt over de natuurcompensatie
5. (Alkmaar) - Lelystad – Zwolle (N23):
In 2005 is de Tracé/MER-procedure gestart voor de aanleg van de N23 tussen Lelystad en Dronten. Ook het vervolgtraject van Dronten naar Kampen zal in de komende periode worden onderzocht. Dit project kan worden gezien in het perspectief van een toekomstige 2x2 autoweg tussen Alkmaar en Zwolle
6. Flevolijn:
In 2005 zal de tweede fase van de Noordvleugelstudie Spoorring Amsterdam zijn afgerond. Dit onderzoek richt zich onder meer op een onderzoek naar de benodigde spoorcapaciteit van de Flevolijn, na de in gebruik name van de Hanzelijn

Rol provincie

De rol van de provincie is aan de ene kant het initiëren en realiseren van infrastructuur (een voorbeeld van een groot project waar de provincie zelf het initiatief heeft genomen is de N23 Lelystad-Dronten). Aan de andere kant oefent de provincie invloed uit op regionaal en nationaal beleid en de uitvoering daarvan door deel te nemen in verschillende overlegorganen en projecten.

Meetbare doelstellingen

- De aanwezigheid van 'Flevoland' in de belangrijke Rijksplannen en projecten (bijvoorbeeld de Verstedelijking Almere, de Zuiderzeelijn en een wegverbinding Almere – Amsterdam-Schiphol in de Nota Ruimte en Nota Mobiliteit)
- De afronding van de Provinciale Nota Mobiliteit, met daarin alle relevante mobiliteitsvraagstukken
- De afronding van de Tracé /MER-studie N23, op basis waarvan een besluit kan worden genomen over de aanleg van de N23 tussen Lelystad en Dronten (eerste deel) en inzicht in een aanpak met mogelijk PPS voor het traject Dronten – Kampen

In het Omgevingsplan 2006 (dat de opvolger is van het PVVP 2000) en in de Provinciale Nota Mobiliteit, dat een programmatische uitwerking is van het Omgevingsplan, zullen nieuw geformuleerde doelstellingen worden opgenomen.

Indicatoren

- Aantal files Rijkswegen, gemiddelde reistijd van A (binnen Flevoland) naar B (buiten Flevoland), aantal mogelijkheden trein
- Honorering prioriteiten Flevoland in Rijksplannen, afronding plan en mate van compleetheid (bijvoorbeeld N23 en provinciale Nota Mobiliteit)

B. Wat gaan we daarvoor doen

Aandachtsgebieden	Voorbeelden van projecten	Uitvoering door:
Openbaar vervoer bus	- Diverse busbanen in Almere en Almere-Poort (realisatie)	Gemeente
Openbaar vervoer trein korte termijn (tot en met 2010)	- Station Almere –Poort (planstudie)	Rijk
Openbaar vervoer trein middellange termijn (van 2010 tot en met 2020)	- Hanzelijn (realisatie) - Zuiderzeelijn (planstudie) - Regionale IJmeerverbinding (verkenning) - Partiele spoorverdubbeling Flevolijn in Almere (onderzoek) - Station Lelystad-Zuid (onderzoek)	Rijk Rijk Regio Rijk Rijk
Openbaar vervoer trein lange termijn (vanaf 2020)	- Houtlijn (Almere-hout) (onderzoek)	Provincie, gemeente
Weginfrastructuur korte termijn (tot en met 2010)	- ZSM Maatregelen A6 (Almere, Lelystad en Emmeloord) - CRAAG-benuttingsmaatregelen op A1 /A6/A9 (planstudie) - N23 Lelystad-Dronten (planstudie) - N50 Ramspol-Ens (planstudie) - Benuttingmaatregelen hoofdwegennet/onderliggend wegennet Z-Flevoland (gebiedsgerichte aanpak) - Studie Schiphol-Almere (planstudie): - o Hollandse brug - o Parallelbanen/ uitbreiding A6	Rijk Rijk provincie Rijk Rijk, provincie, gemeenten Rijk
Weginfrastructuur middellange termijn (2010 – 2020)	- Uitbreiding en upgradering stadsautowegen Almere (onderzoek) - Aansluiting A6-Lelystad-Zuid (gebiedsgerichte aanpak) - Uitbreiding A6 Lelystad-Almere (onderzoek) - A6/A9 of stroomvariant (onderzoek) - N23 Dronten-Roggebotsluis (verkenning/ planstudie) - Gooiseweg/ Waterlandseweg	Rijk, Provincie, Almere Rijk Rijk Rijk Provincie Provincie, Almere
Weginfrastructuur lange termijn (vanaf 2020)	- Uitbreiding A27 (onderzoek) - A30/ maatregelen Onderliggend wegennet Z-Flevoland (onderzoek)	Rijk Provincie

2.2.2 Verkeersveiligheid

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Het uiteindelijke effect van het verkeersveiligheidsbeleid is te komen tot een veilige infrastructuur door maatregelen op het gebied van infrastructuur (zie het product wegen) en een verbetering van het verkeersgedrag door educatie, voorlichting en handhaving (product verkeersveiligheid). Dit moet vervolgens bijdragen aan een daling van het aantal verkeersslachtoffers.

Het effect (gemeten in werkelijk aantal ernstige slachtoffers per 100.000 inwoners) is dat:

- Flevoland in de top 3 van 'meest' veilige provincies blijft
- In 2010 maximaal 93 ernstige slachtoffers (doden en ziekenhuisgewonden)
- In 2020 maximaal 70 ernstige slachtoffers

Ongeval en slachtoffercijfers
Het aantal verkeersdoden en ziekenhuisgewonden fluctueert jaarlijks sterk in Flevoland, dit komt voor een deel door de relatief kleine aantallen. Een beter beeld wordt verkregen door de doden en ziekenhuisgewonden (de ernstige slachtoffers) samen te nemen. Naast de grote fluctuatie speelt ook de bevolkingsgroei van Flevoland een rol. Door het aantal ernstige slachtoffers per 100.000 inwoners jaarlijks te berekenen wordt duidelijk hoe het er voor staat met verkeersveiligheid in Flevoland.

Ernstige slachtoffers per 100.000 inwoners
 (werkelijk aantal)



De grafiek laat zien dat het aantal ernstige slachtoffercijfers schommelt maar dat een dalende lijn lijkt ingezet.

De volledige cijfers over 2004 zijn nog niet bekend. In de cijfers tot en met 2003 valt op dat de meeste slachtoffers vallen in de leeftijdsgroepen 18-24 en 25-39 jaar; de beginnende bestuurders. Ook het aantal slachtoffers onder 16-17 jarigen, bromfietrijders, is aanzienlijk. Veruit de meeste slachtoffers (53%) valt onder bestuurders en passagiers van auto's.

Rol provincie

Het verbeteren van de verkeersveiligheid in Flevoland wordt aangepakt op verschillende niveaus. Zo worden zowel op Europees als landelijk niveau diverse maatregelen genomen die ook de verkeersveiligheid in Flevoland beïnvloeden. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan het bevorderen van innovatieve (voertuig)technologie, verdere implementatie van de gefaseerde rijopleiding en de landelijke uitvoering van verkeersveiligheidscampagnes.

De provincie hanteert een integrale aanpak, bestaande uit het beïnvloeden van het gedrag van verkeersdeelnemers (educatie, voorlichting en handhaving) en het veiliger maken van de infrastructuur. Aan de ene kant is de provincie wegbeheerder en in die rol draagt de provincie zorg voor het veilig inrichten van het provinciale wegennet. Daarnaast heeft de provincie een coördinerende en stimulerende rol op het gebied van gedragsbeïnvloeding.

Het Vervoerberaad Flevoland is door Provinciale Staten gemandateerd besluiten te nemen over de inzet van de beschikbare middelen voor projecten op het gebied van gedragsbeïnvloeding. Het Vervoerberaad wordt hierbij geadviseerd door de werkgroep Verkeersveiligheid en Infrastructuur (met daarin vertegenwoordigers van alle wegbeheerders, maatschappelijke organisaties, Openbaar Ministerie en Politie).

Meetbare doelstellingen

- Afronding (volgens planning) van de 'eigen' verkeersveiligheidsprojecten, zoals opgenomen in het werkplan verkeersveiligheid 2006 (wordt later in 2005 opgesteld door het Vervoerberaad Flevoland)
- Tijdige verstrekking en afhandeling van subsidies aan de juiste verkeersveiligheidsprojecten
- Afname aantal black-spots (gevaarlijke wegvlakken en kruispunten)

Indicatoren

- Aantal geregistreerde slachtoffers/ ziekenhuisgewonden op provinciale wegen, aantal klachten rijgedrag
- Afronding projecten (geld, planning en kwaliteit), afhandelings termijn subsidie, aantal black-spots

B. Wat gaan we daarvoor doen (de gedragsbeïnvloeding¹)

In het product verkeersveiligheid wordt onderscheid gemaakt tussen projecten met betrekking tot gedragsbeïnvloeding en het verbeteren (veilig maken) van de infrastructuur. In deze paragraaf worden alleen de eerstgenoemde projecten (educatie, voorlichting en handhaving) beschreven.

Aandachtsgebieden	Projecten	Uitvoering door:
Voorlichting en educatie	Verkeersveiligheidslabel Flevoland (Basisonderwijs)	Provincie, gemeenten, scholen basisonderwijs
	Verkeerseducatie Voortgezet Onderwijs (VEVO) (Voortgezet Onderwijs)	Provincie, gemeenten, scholen voortgezet onderwijs
	Easy Riders (brom- en snorfietsers)	Provincie, 3VO, politie, OM, alle gemeenten, HVDF
	Verkeersveiligheidscampagnes 2006: - BOB (Rijden onder invloed) - Gebruik gordels voorin/ achterin - Agressief ervaren rijgedrag - De scholen zijn weer begonnen - Kentekening brom- en snorfiets - Gebruik kinderbeveiligingsmiddelen auto	Provincie ism anderen

Activiteiten

- Verstrekken van subsidies aan:
 - o Voorlichtingsprojecten
 - o Educatieprojecten
 - o Communicatieprojecten
- Overige (ondersteunenden) activiteiten:
 - o Beleidsvoorbereiding
 - o Voorlichting en communicatie
 - o Organisatie themabijeenkomst verkeersveiligheid
 - o Overleg met verschillende instellingen (3VO, politie, ANWB, Fietzersbond, CBR, OM, etc.) en/ of overheden (Rijk, gemeenten en provincies)

2.2.3 Openbaar vervoer

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een voor reizigers betaalbare veilige en toegankelijke basisvoorziening voor degenen die geen alternatieve vervoerswijze hebben. Een alternatief voor de auto op die verbindingen waar de auto-infrastructuur door files dreigt te verstopen. Een betaalbaar, rendabel en toekomstvast openbaar vervoer netwerk.

De kwaliteit van het openbaar vervoer neemt in de gemeente Almere jaarlijks toe. In de gemeente Lelystad blijft het openbaar vervoer globaal gelijk. Het aanbod, met name op het gebied van de frequentie, van het interlokale vervoer breidt op sommige lijnen uit als gevolg van de in 2003 en 2004 gehouden aanbestedingen.

Er is sprake van stagnatie in de groei van het openbaar vervoergebruik op de filegevoelige verbinding van Lelystad en Almere met Amsterdam. Zowel trein als bus laat weinig groei zien, terwijl er toch sprake is van een fors aantal automobilisten op deze verbinding, die vanuit hun functie best met het openbaar vervoer zouden kunnen reizen (keuzereizigers). Inzet is het huidige relatieve aandeel van het OV in de totale mobiliteit tenminste te handhaven en waar mogelijk op kansrijke relaties te verhogen.

Rol provincie

De provincie Flevoland is eindverantwoordelijk voor al het openbaar streekvervoer, het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV) in de gemeenten Lelystad, Dronten, Zeewolde en NOP en de

¹ De maatregelen op het gebied van infrastructuur (bijvoorbeeld markering, aanpak onveilige kruispunten) wordt beschreven in het onderdeel Wegen

veerverbinding Aquanet. De provincie heeft het stadsvervoer van de gemeenten Almere en Lelystad aan deze steden gedelegeerd. De provincie is niet verantwoordelijk voor de treinverbindingen. Om het hoofd te kunnen bieden aan telkens terugkerende rijksbezuinigingen zal de provincie een streng financieel meerjarenbeleid voeren, waarin eventuele fluctuaties, die ondermeer worden veroorzaakt door de komst van de BDU, kunnen worden opgevangen zonder dat dit direct leidt tot wijzigingen in het aanbod openbaar vervoer. Met behulp van de vanaf medio 2006 en 2007 in te voeren OV-chipkaart kunnen tarieven en daarmee de reizigeropbrengsten worden beïnvloed.

Voor het openbaar vervoer is het beleid, zoals vastgesteld in het PVVP, verder uitgewerkt in de Openbaar Vervoer Visie Flevoland en in programma's van eisen aanbesteding Openbaar Vervoer. Wensen ten aanzien van het spoor (Hanzelijn, ZZL en Flevolijn) worden door de provincie ingebracht.

Meetbare doelstellingen

- Een - inclusief rijksbijdrage - kostendekkend openbaar vervoernetwerk, waarbij uitsluitend nieuwe lijnen worden ingezet wanneer de kostendekkingsgraad van het totale netwerk hiermee verbetert (eventueel inclusief bijdragen van derden zoals scholen en bedrijven), tenzij sprake is van een sociaal wenselijke voorziening (bijvoorbeeld de bereikbaarheid van een ziekenhuis, de aansluiting met Urk, etc.)
- Een minimaal gelijkblijvend aandeel in de mobiliteit op de corridor Almere – Amsterdam (42%)
- Tussen 2006 en 2008 wordt de OV-chipkaart geïmplementeerd

Indicatoren

- Aantal mogelijkheden bus/ regiotaxi, kostendekkendheid busnetwerk en netwerk regiotaxi (wanneer geen busverbinding voorhanden is), gemiddelde prijs per reizigerskilometer
- Reizigersopbrengst, kosten, bezettingsgraad bus, klanttevredenheid, stiptheid bussen/ regiotaxi's, aantal reizigers per traject in verhouding tot andere vervoersmiddelen (auto), afronding project (geld, planning en kwaliteit)

B. Wat gaan we daarvoor doen

Het product 'Openbaar vervoer' bevat voor het grootste deel activiteiten en projecten gerelateerd aan het streekvervoer (per bus). Aangezien het busvervoer is uitbesteed is het beheer van concessies een belangrijk aandachtsgebied (dit zijn activiteiten); momenteel is al het streekvervoer aanbesteed. Over een aantal jaar zullen gebieden en/ of lijnen opnieuw worden aanbesteed; dit wordt als een project beschouwd. Momenteel worden er specifieke projecten uitgevoerd met betrekking tot openbaar vervoer.

Projecten

Ten opzichte van het vorige PMIT is alleen de businesscase met betrekking tot RegioNet een nieuw project. De overige projecten (meerjaren) lopen door tot in 2006 of 2007.

Aandachtsgebieden	Projecten	Uitvoering door:
Algemeen	- Voorbereiding omzetting strippenkaartensysteem naar OV-chipkaart - Ontwikkeling en uitwerking OV-visie - Ontwikkeling tarief- en distributiebeleid - Opstellen business case RegioNet - Opstellen halte- en abribeheerplan	Provincie, Rijk Provincie Provincie Provincie, ROA en NH Provincie

Activiteiten

De activiteiten betreffen het concessiebeheer met betrekking tot de volgende lijnen/ gebieden:

- Regiotaxi Flevoland
- Veerverbinding Almere - Huizen
- Regionaal busvervoer:
 - o Almere Streek
 - o IJsselmond
 - o HOV 315 (Lelystad - Groningen)
- Stadsvervoer:
 - o Almere

- Lelystad

Het concessiebeheer bestaat onder andere uit het monitoren en analyseren van (kwalitatieve en kwantitatieve) gegevens aangeleverd door de concessiehouder of zelf verkregen door eigen onderzoek en daarnaast uit het (indien nodig) bijsturen van de vervoerders en/of het lijnennet

2.3 Wegen en vaarwegen

Het programma-onderdeel 'Wegen en vaarwegen' bestaat uit de programma-aspecten:

1. Instandhouding wegen
2. Investerings wegen
3. Instandhouding vaarwegen
4. Investerings vaarwegen

2.3.1 Instandhouding wegen

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een zodanig onderhouden wegen- en fietspadennet, opdat mensen zich nu en in de toekomst op een comfortabele, veilige en met een goed in te schatten reistijd kunnen verplaatsen binnen of door de Provincie. Het betreft hier het noodzakelijke onderhoud, waardoor de wegen het gewenste kwaliteitsniveau (matig) behouden.

Rol provincie

De provincie vervult voor de doorgaande wegen buiten de bebouwde kom (exclusief de autosnelwegen) de wettelijke taak van de provincie als wegbeheerder.

Meetbare doelstellingen

- Geen afsluitingen van wegen en/of fietspaden of andere beperkingen voor het wegverkeer tengevolge van een gebrekkige onderhoudstoestand, uitgezonderd de gebreken die te wijten zijn aan onvoorziene (niet te voorspellen) omstandigheden, zoals extreme weersomstandigheden, schades veroorzaakt door derden etc.
- Afname (gerelateerd aan de verkeersintensiteit) van het aantal klachten en aansprakelijkheidstellingen tengevolge van een gebrekkige onderhoudstoestand, uitgezonderd de gebreken die te wijten zijn aan onvoorziene (niet te voorspellen) omstandigheden, zoals extreme weersomstandigheden, schades door derden etc.
- Afronding van de onderhoudsprojecten zoals gepland in het PMIT voor 2006

Indicatoren

- Aantal afsluitingen van weggedeelten of andere ingestelde beperkingen voor het wegverkeer, aantal klachten en aantal aansprakelijkheidstellingen tengevolge van een gebrekkige onderhoudstoestand²
- Aantal afgeronde onderhoudsprojecten (planning, capaciteit, geld en kwaliteit)

B. Wat gaan we daarvoor doen

Het onderhoud is verdeeld in jaarlijks niet-jaarlijks onderhoud. Het jaarlijks onderhoud betreft:

- Uitvoeren van reparaties
- Maaien van bermen en het snoeien en vervangen van wegbeplanting (bomen en struiken)
- Exploitatie van openbare verlichting en verkeersregelinstallaties en onderhoud van borden en bewegwijzering
- Uitvoeren van de gladheidbestrijding (strooien)

² uitgezonderd de gebreken die te wijten zijn aan onvoorziene (niet te voorspellen) omstandigheden, zoals extreme weersomstandigheden, schades veroorzaakt door derden etc.

Het niet-jaarlijks onderhoud bestaat uit de volgende projecten:

Projecten niet-jaarlijks onderhoud in 2006 Wegen	
Noordelijk Flevoland	Deklaag weg (Vollenhoverweg: rotonde Steenwijkerweg en rotonde Papelweg)
Oostelijk Flevoland	Deklaag weg (Dronterringweg: Rvierendreef-de Noord) en renovatie kunstwerk -Dronterringweg - Lage Vaart) Deklaag weg (Gooiseweg: Ganzenweg-Knardijk en Futenweg - Knarweg) en renovatie kunstwerk (Gooiseweg - Hogevaart) Vervangen VR (Elburgerweg - Drontermeerdijk) Deklaag weg (Biddingringweg: Kubbeweg-Harderringweg)
Zuidelijk Flevoland	Deklaag weg (Hogering: Muziekdreef - Grasweg en Muziekdreef - Markerdreef)
Algemeen	Diverse werkzaamheden VR's (diverse locaties) Inspectie OVI's (diverse locaties) Diverse activiteiten

2.3.2 Investerings in Wegen

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een verbetering van de verkeersveiligheid en bereikbaarheid op de provinciale wegen. De verkeersintensiteit op de provinciale wegen neemt jaarlijks toe. Voor de kruispunten en wegvakken, waarop de doorstroming afneemt (filevorming), worden maatregelen getroffen. Hiervoor wordt de ontwikkeling van de verkeersintensiteit gevolgd en kan een prioriteit in verbeteringsmaatregelen op kruispunten en wegvakken worden bepaald. Hiervoor komen als eerste in aanmerking kruispunten en wegvakken die de capaciteitsgrens benaderen en/ of overschrijden. Ook aan onveilige kruispunten (black-spots) en/ of wegen wordt prioriteit gegeven.

Voor de realisatie van de doelstellingen wordt bij de prioritering en programmering van de projecten gekeken naar de plaatsen waar de meeste ongevallen gebeuren (black spots) op zowel kruispunten als wegvakken en waar de verkeersafwikkeling tekort schiet. Er vindt tevens afstemming plaats met het niet-jaarlijks onderhoud verhardingen. De kruispunten en wegen in Flevoland krijgen een vormgeving afgestemd op de visie Duurzaam Veilig. In 2004 heeft de provincie besloten meer aandacht te besteden aan de verkeersveiligheid in relatie tot beplanting langs provinciale wegen en daar wordt in de programmering rekening mee gehouden.

Rol provincie

In 2001 is voor de uitvoering een budget berekend van in totaal € 68 mln. voor de periode 2002-2016, waarmee de doelstellingen van het PVVP voor 75% kunnen worden gerealiseerd. De provincie is verantwoordelijk voor de uitvoering van deze investeringen, waarvoor eigen middelen beschikbaar worden gesteld en een Rijksbijdrage wordt ontvangen (BDU).

Meetbare doelstellingen

- De hoeveelheid kruispunten en wegvakken, waarop de verkeersafwikkeling (filevorming) stagneert, mag niet toenemen
- Een verbetering van (de meest) onveilige kruispunten en wegvakken, om de gewenste effecten met betrekking tot verkeersveiligheid te realiseren
- Afronding van de investeringsprojecten zoals gepland in het PMIT voor 2006

Indicatoren

- Aantal files (en lengte in km) op provinciale wegen, gemiddelde reistijd van A naar B (binnen Flevoland)
- Afname aantal filegevoelige en onveilige wegvakken en kruispunten, aantal afgeronde investeringsprojecten (planning, capaciteit, geld en kwaliteit)

B. Wat gaan we daarvoor doen

Investeringsprojecten in 2006 Wegen	
Noordoostpolder	Bermverstevinging weg (Vollenhoverweg: rotonde Steenwijkerweg en rotonde Repelweg) Aanbrengen diverse maatregelen (Marknesserweg) Aanpassen beplanting (Domineesweg) Bermverstevinging weg (Biddingringweg: Kubbeweg-Harderringweg)
Oostelijk Flevoland	Bermverstevinging weg (Dronterringweg: rotonde Rivierendreef-de Noord) Maatregelen Markerwaarddijk Bermverstevinging (Hanzeweg parallelweg: Biddingringweg-Hoge Vaart) Aanleg N23 (L'stad-Dronten) Aanleg wildraster (Oostvaardersdijk-Noord)
Zuidelijk Flevoland	Bermverstevinging weg (Hogering: Noord- en Zuidbaan) Reconstructie kruispunt (Nijkerkerweg-Fediteweg) Aanbrengen roodlicht camera's (Gooiseweg-Spiekweg) Reconstructie kruispunt (Buitenring-JP Thijsseweg)
Algemeen	Maatregelen essentiële wegkenmerken (diverse plaatsen)

2.3.3 Instandhouding vaarwegen

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een zodanig onderhouden vaarwegennet, dat voor de beroeps- en recreatievaart voldoende bereikbaarheid biedt, waarbij aan veiligheidseisen wordt voldaan en dat voorts voor toerisme en recreatie een aantrekkelijk verblijfsgebied vormt.

De beroepsvaart in de provinciale vaarten blijft al jaren op hetzelfde peil. Het meeste vervoer over water is de aanvoer van grondstoffen voor de bouw en de weg- en waterbouw naar bedrijventerreinen De Vaart in Almere en Oostervaart in Lelystad. Er valt toename te bespeuren in de scheepsbouw en -reparatie sfeer vooral voor recreatievaartuigen.

Rol provincie

De provincie heeft de wettelijke taak van vaarwegbeheerder. De provincie heeft in die verantwoordelijkheid tot en met 2003 het volledige beheer van de vaarten op zich genomen. Het betreft hier met name het baggeren. Omdat de vaarten ook een belangrijke functie vervullen in de waterhuishouding, en de daarvoor benodigde leggerprofielen breder en dieper zijn dan de scheepvaartprofielen, zijn in 2004 bestuurlijke afspraken met het waterschap Zuiderzeeland gemaakt over verdeling van de beheerstaken. Het onderhoud van het natte profiel (baggerwerkzaamheden) gaat door het waterschap uitgevoerd worden. Onderhoud en exploitatie van de sluiscomplexen staat hier buiten, omdat daarbij geen waterkwantiteitsbelang valt te onderkennen.

Meetbare doelstellingen

- De vaarwegen en sluisobjecten blijven in 2005 begaanbaar, met een verwaarloosbaar aantal klachten en schadeclaims naar aanleiding van de onderhoudstoestand
- Afronding van de onderhoudsprojecten zoals gepland in het PMIT voor 2006

Bij het beheer en onderhoud van de provinciale vaarwegen zijn de aspecten veiligheid en de bedrijfszekerheid voor het ontwikkelde basisprogramma de belangrijkste uitgangspunten.

Indicatoren

- Aantal kilometer onderhouden vaarweg en oeverbescherming, aantal klachten en het aantal gevallen van aansprakelijkheidstelling
- Aantal afgeronde onderhoudsprojecten (planning, capaciteit, geld en kwaliteit)

B. Wat gaan we daarvoor doen

Het onderhoud is verdeeld in jaarlijks en niet-jaarlijks onderhoud. Het jaarlijks onderhoud betreft:

- Bediening van sluisen en bruggen
- Het verhelpen van storingen en het uitvoeren van kleine reparaties aan sluisobjecten
- Kleinschalig baggerwerk en beperkte reparaties aan oeverbescherming

Het niet-jaarlijks onderhoud bestaat uit de volgende projecten:

Gebied	Projecten niet jaarlijks onderhoud in 2006 Vaarwegen
Noordelijk Hevoland	Onderhoud beton als gevolg van ASR (Suiscomplex Voorstersluis) Vervangen mechanische onderdelen (Suiscomplex Friese sluis) Vervangen hydro schuiven (Suiscomplex Urkersluis)
Oostelijk Hevoland	Verankering oeverbescherming (Oostervaart)
Zuidelijk Hevoland	Baggerwerk Hoge Vaart (Trekkersveld-Ketelsluis) Vervangen hydro – en besturingskasten (Suiscomplex Vaartsluis)
Algemeen	Onderhoud loopvlakken en steigers (alle sluiscomplexen)

2.3.4 Investerings vaarwegen

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een integrale functie van de vaarten voor de beroepsvaart en de recreatievaart en een verbeterde ecologische functie van de oeverzones door een natuurvriendelijke inrichting.

Natuurvriendelijke oevers

Bij het aanleggen van natuurvriendelijke oevers wordt de huidige oever achter de beschoeiing omlaag gebracht en onder een flauwere helling gelegd. Verder worden in de oeverstrook terreinverlagingen en poelen gemaakt. Een dergelijk ingerichte strook biedt aan verschillende diersoorten de mogelijkheid tot verblijf en verplaatsing. Het betreft vooral dieren die gebaat zijn bij een nat/drass situatie. Op de lange duur wordt gestreefd naar het geheel verwijderen van beschoeiingen. Natuurvriendelijk ingerichte oevers maken deze ook aantrekkelijker voor de recreatietoervaart. De saaie lange rechte vaartoevers krijgen na de vergravingen een gevarieerdere en landschappelijk waardevollere aanblik. Voor natuurvriendelijke oevers zijn bredere stroken nodig dan de provinciale taluds. De oeveruitbreiding wordt bij voorkeur gezocht op aangrenzend grondgebied van Staatsbosbeheer, Vereniging Natuurmonumenten, Flevolandschap en gemeenten. Deze instanties stellen hun grondgebied daarvoor zonder kosten ter beschikking. Vaartoevers die grenzen aan agrarisch grondgebied worden voorlopig niet natuurvriendelijk ingericht. Voor de medewerking van de eigenaren is veel tijd nodig en de kosten van grondaankoop zijn hoog.

De effecten van de gedane investeringen worden gemeten door middel van monitoringen van de natuurvriendelijk ingerichte oevers. Aan de hand van de verschillende waterdieptes en de ontwikkeling van de begroeiing wordt aangegeven welk dierlijk leven daarbij verwacht mag worden.

Rol provincie

De provincie zorgt er voor dat er in de provinciale vaarten meer aanlegplaatsen komen voor de recreatievaart. Nieuwe aanlegsteigers worden aangelegd op plaatsen waar meerdere voorzieningen aanwezig zijn, in dorpen en steden en plaatsen in de buurt van attracties.

De oevers van de provinciale vaarten worden natuurvriendelijker ingericht. In de strategische aandachtsgebieden wordt een bijdrage uit de Subsidieregeling Gebiedsgericht Beleid (SGB) ontvangen van circa 25% van de realisatiekosten van aanleg van natuurvriendelijke oevers.

De oevers van de vaarten worden ook gebruikt door sportvissers, waarvoor echter geen specifieke voorzieningen worden aangelegd. Wel wordt rekening gehouden met de zogenaamde 'visoevers' bij de aanleg van natuurvriendelijke oevers.

Meetbare doelstellingen

- circa 5 kilometer nieuwe natuurvriendelijke oevers langs provinciale vaart tussen Lelystad en Dronten (Lage vaart)
- Eén nieuwe recreatieve aanlegsteiger (één keer per jaar)
- Afronding van de investeringsprojecten zoals gepland in het PMIT voor 2006

Indicatoren

Aantal kilometer natuurvriendelijke oever, aantal aanlegsteigers en vissteigers

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Er worden momenteel drie objecten op afstand bediend vanuit de bediencentrale Blauwe Dromer. Er worden nog enkele verbeteringen in het communicatiesysteem aangebracht, voornamelijk aan de beeldkwaliteit. Het voornemen is voor de beeldkwaliteit over te schakelen van ISDN naar SDSL, waardoor deze aanzienlijk zal verbeteren. Bovendien zal er onderzoek worden gedaan naar de aansluiting van de Marknessersluis op het systeem. Verder wordt onderzocht of de afstandsbediening in rustige vaartijden en in de winter gekoppeld kan worden aan een van de permanent bemande buitensluizen.

2.4 Wat mag het kosten

(Bedragen X € 1.000)

1. Mobiliteit, verkeersveiligheid en openbaar vervoer	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Lasten	24.852	23.048	26.728	29.639	24.776	24.582
Baten	22.719	21.164	25.203	27.664	22.803	22.612
Saldo	2.133	1.884	1.525	1.975	1.972	1.969

2. Wegen en vaarwegen	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Lasten	28.058	31.584	32.970	31.697	27.737	27.734
Baten	7.975	10.583	10.988	9.091	4.691	4.691
Saldo	20.082	21.001	21.983	22.606	23.046	23.042

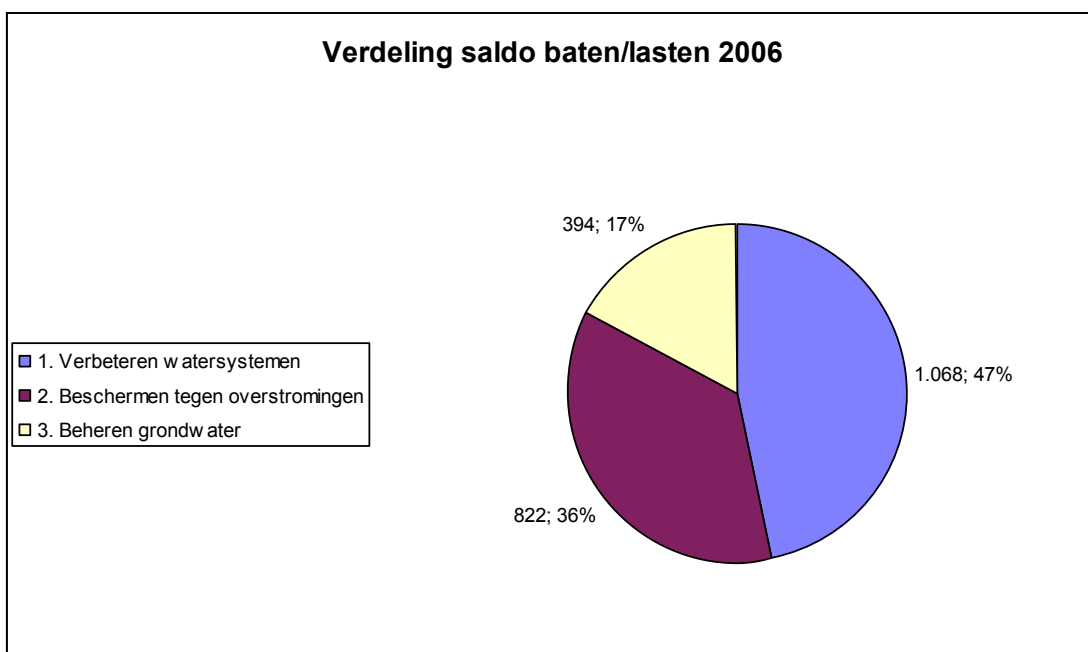
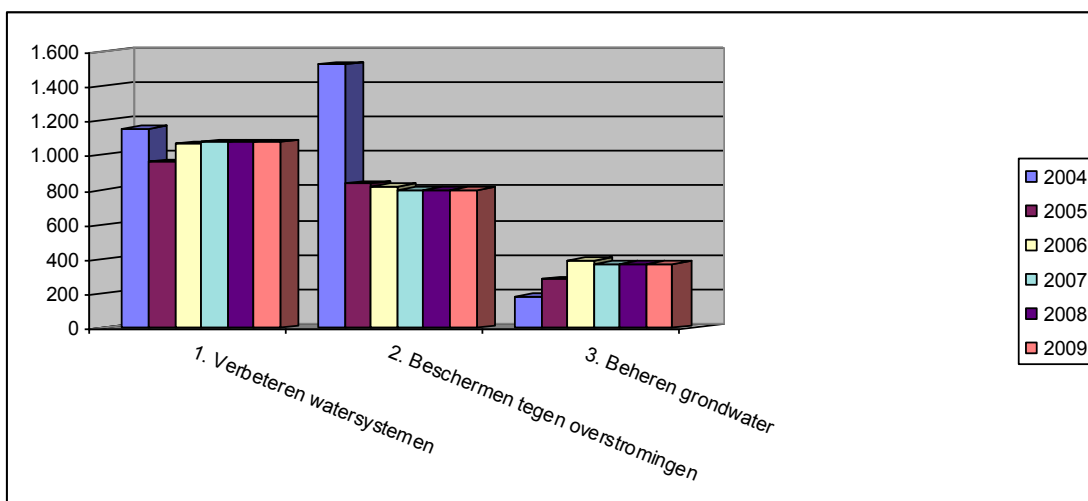
Totaal Infrastructuur en mobiliteit	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Lasten	52.910	54.632	59.699	61.337	52.513	52.316
Baten	30.694	31.747	36.191	36.756	27.495	27.304
Saldo	22.216	22.885	23.508	24.581	25.018	25.012

Collegeprogramma 'Water'

In 2006 zal het 2^e Omgevingsplan Flevoland worden vastgesteld. De speerpunten voor water zijn het tegengaan van wateroverlast als gevolg van klimaatverandering (waterbeheer 21^{ste} eeuw) en de implementatie van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Voor de kaderrichtlijn water moeten doelstellingen en maatregelen worden uitgewerkt die uiterlijk 22 december 2009 moeten zijn doorvertaald naar provinciaal beleid. Belangrijk hierbij is de afstemming tussen enerzijds economische en ruimtelijke ontwikkeling en anderzijds waterkwaliteit en ecologie, zeker in een sterk groeiende provincie als Flevoland. Belangrijk is het terugdringen van het gebruik van meststoffen, bestrijdingsmiddelen en zware metalen in het landelijk en stedelijk gebied en de inrichting van watergangen.

Om wateroverlast tegen te gaan moet water worden vastgehouden en worden geborgen. In het landelijk gebied vindt dit maximaal plaats in de Ecologische Hoofdstructuur en andere natuurgebieden. Verder zal waterberging gecombineerd worden met functieverandering en meervoudig grondgebruik, onder andere de combinatie met recreatie, natuur en wonen bieden goede mogelijkheden. Ook de bescherming tegen overstromingen is een speerpunt.

In stedelijk gebied moet meer ruimte worden gecreëerd voor water. In wateroverlast gebieden moete meer water kunnen worden geborgen. Daarnaast moet bij de inrichting en het beheer rekening worden gehouden met de doelstellingen van de kaderrichtlijn water. Hierbij moet onder andere gedacht worden aan een meer natuurlijke inrichting van stedelijk water en duurzaam bouwen. Het is belangrijk om in een vroeg stadium al rekening te houden met water, de provincie zal dan ook de ruimtelijke plannen van gemeenten toetsen aan de waterdoelen.



3

Water

3.1 Inhoud en reikwijdte

Dit programma beschrijft de kaders waarbinnen invulling wordt gegeven aan het waterbeleid en het grondwaterbeheer van de provincie Flevoland. Met dit programma wil de provincie invulling geven aan de volgende doelstelling uit het Omgevingsplan Flevoland: 'Centraal in het beleid staat een goede kwaliteit van de samenleving. Behoud van een goede kwaliteit van milieu, water, natuur en landschap is hierbij voorwaarde. Voor inwoners van Flevoland is bescherming tegen overstromingen van cruciaal belang'.

Naast de uitvoering van het huidige Omgevingsplan, zullen in 2006 activiteiten worden uitgevoerd ten behoeve van de vaststelling van het 2^e Omgevingsplan Flevoland en de implementatie van Europese en nationale plannen en regelgeving, waarvan de Europese Kaderrichtlijn Water en de Grondwaterrichtlijn de belangrijkste zijn.

Het programma onderdeel 'Water' bestaat uit de programma-onderdelen:

1. Algemeen waterbeleid
2. Bescherming tegen overstromingen
3. Grondwaterbeheer

3.2 Algemeen waterbeleid

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Bescherming tegen wateroverlast door het vasthouden van water en het bevorderen van extra waterberging, instandhouding en versterking van gezonde en veerkrachtige watersystemen, waarmee een verantwoord gebruik van water blijft gegarandeerd.

Behoud en/ of versterking van de kwaliteit van bijzondere gebieden, zoals natuur- en bosgebieden, ecologische verbindingen en wateren met bijzondere ecologische waarden. Bij het bepalen en inrichten van locaties voor stedelijke uitbreidingen en nieuwe bedrijventerreinen, wordt rekening gehouden met de kwaliteit van deze bijzondere gebieden. Er moet een goede balans worden gevonden tussen enerzijds ruimtelijke en economische ontwikkelingen en anderzijds waterkwaliteit en ecologie. Afwenteling naar andere watersystemen en toekomstige generaties wordt tegengegaan. Problemen worden aangepakt bij de bron.

Bevordering van waterbesparende maatregelen en de beschikbaarheid van aanvullende bronnen voor de drinkwatervoorziening. De drinkwatervoorziening is afhankelijk van het diepe zoete grondwater. Tot 2030 is er voldoende grondwater om in de groeiende drinkwaterbehoefte te voorzien. Tot 2030 zal geen drinkwater voor Flevoland worden gewonnen uit het Markermeer.

Rol provincie

De provincie is verantwoordelijk voor het provinciaal waterbeleid. De taken vloeien voort uit de Wet op de Waterhuishouding, het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) en de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW).

Het Nationaal Bestuursakkoord Water is opgesteld en ondertekend door Rijk, provincies, waterschappen en VNG (in juni 2003). Afspraken zijn gemaakt over de manier waarop wordt omgegaan met de nationale waterproblemen als gevolg van de klimaatverandering, zeespiegelstijging, bodemdaling en verstedelijking (waterbeheer 21^{ste} eeuw). Provincies dienen tussen 2003 en de eerste helft van 2006 met een

integrale afweging van de ruimtebehoefte te komen. Hierbij wordt rekening gehouden met ruimteclaims van het waterschap, de gemeentelijke visies en de uitgewerkte en gecompleteerde deelstroomgebiedsvisies.

In december 2000 is de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) van kracht geworden. Deze kaderrichtlijn heeft als doel het grond- en oppervlaktewater te beschermen en een duurzaam gebruik van water te bevorderen. Het accent hierbij ligt op het behouden of bereiken van een goede (chemische en ecologische) waterkwaliteit in Europa. Daartoe verplicht de KRW tot het opstellen van zogenaamde stroomgebiedsbeheersplannen voor (internationale) stroomgebieden. Flevoland is ingedeeld in het deelstroomgebied Rijn-Midden. Het stroomgebiedsbeheersplan wordt in 2009 vastgesteld en doorvertaald naar provinciaal beleid. Ter voorbereiding worden regionaal en landelijk in 2006 en 2007 nota's voorbereid, waaraan de provincie een bijdrage zal leveren.

Uitgangspunt is reële doelen met ambitie. De provincie zal bij de implementatie van de KRW een actieve rol vervullen. Hierbij is de integratie met ruimtelijk en economisch beleid een belangrijk aandachtspunt.

De provincie voert geen projecten uit die gericht zijn op waterbesparing. Wel wordt bij het verlenen van vergunning aandacht besteed aan de mogelijkheden van waterbesparing. Daarnaast wordt van drinkwaterbedrijven verwacht dat ze maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Meetbare doelstellingen

- De uitvoering van de afspraken, zoals vastgelegd in het Nationaal Bestuursakkoord Water. Om wateroverlast tegen te gaan moet 14 miljoen m3 water worden vastgehouden dan wel worden geborgen. 40% kan naar verwachting worden vastgehouden, voor de resterende 60% moeten bergingslocaties worden aangewezen en worden ingericht.
- De uitvoering van de verplichtingen voortkomend uit de Kaderrichtlijn Water. In 2009 moet een stroomgebiedsbeheersplan worden opgesteld. De minime is geen achteruitgang van de waterkwaliteit.
- De uitwerking waterkwaliteitsdoelstellingen en maatregelenpakketten. Het uitgangspunt is reële doelen met ambitie. De provincie zal bij de implementatie van de KRW een actieve regierol vervullen. Hierbij is de integratie met ruimtelijk en economisch beleid een belangrijk aandachtspunt.
- Vaststellen uitvoeringsprogramma water 2006-2009
- Belangenorganisaties en burgers betrekken bij provinciaal beleid en de uitvoering
- Actueel, volledig en adequaat juridisch instrumentarium

Indicatoren

Nationaal Bestuursakkoord Water	– Voortgangrapportage en evaluatie Nationaal Bestuursakkoord Water – werkplan Nationaal Bestuursakkoord Water 2006 - 2009 – zoekgebieden waterberging in Omgevingsplan en gebiedsplannen – watertoets ruimtelijke plannen – projecten gericht op het tegengaan van wateroverlast in het kader van het internationaal programma FLOW's – actueel Hoogwater Informatie Systeem ten behoeve van coördinatie van calamiteiten
Europese Kaderrichtlijn Water	– nota 2006: hoofdlijnen doelen en maatregelen, bandbreedte van de kosten – economische verkenning water (pilotproject in de Randmeerzone Oostelijk Flevoland) – afstemming en coördinatie implementatie Europese Kaderrichtlijn Rijn-Midden – beïnvloeding nationaal en europees beleid
Waterkwaliteit	– Kaders voor waterkwaliteit vastgelegd in Omgevingsplan

	– Analyse doelen - maatregelen – effecten - kosten
Programma water	– Waterprogramma 2006-2009 met gemeenten en waterschap – Provinciaal uitvoeringsprogramma water 2006-2009
Communicatie	– Voortzetting communicatieprogramma "Flevoland leeft met water" – Communicatie activiteiten
Instrumenten	– Herziening van waterverordeningen, als onderdeel van een verordening voor de fysieke leefomgeving

B. Wat gaan we daarvoor doen

Nationaal bestuursakkoord water:

- Zoekgebieden voor waterberging vastleggen in omgevingsplan en samen met gebiedspartners verder uitwerken van concrete maatregelen voor waterberging.
- Afspraken Nationaal Bestuursakkoord Water evalueren en indien nodig aanpassen
- Werkplan 2006-2009 opstellen voor uitvoering Nationaal Bestuursakkoord Water in de provincie Flevoland en evaluatie van het programma 2005. Hierbij wordt ook gezocht financieringsmogelijkheden van de wateropgave.
- Kaders voor gewenst grond- en oppervlaktewaterregime vastleggen in omgevingsplan
- Uitvoeren watertoets van ruimtelijke plannen

Europese Kaderrichtlijn en waterkwaliteit:

- Economische analyse van de waterkwaliteitsdoelstellingen
- Uitwerken waterkwaliteitsdoelstellingen en maatregelenpakketten ten behoeve van de voorbereiding van het stroomgebiedbeheersplan in 2009. Daarnaast zal een bijdrage worden geleverd aan de rijksnota 2006 over doelen, maatregelen en kosten.

Programma water

- opstellen waterprogramma 2006-2009 met gemeenten en waterschap
- opstellen provinciaal uitvoeringsprogramma water 2006-2009 als onderdeel van het omgevingsprogramma

Communicatie

- Communicatie met medeoverheden, maatschappelijke organisaties en burgers. Informeren over waterbeleid en participeren bij de ontwikkeling van het waterbeleid. Onder andere door het organiseren van bijeenkomsten en via regionale media.

Instrumenten

- Actualiseren grondwaterverordening, verordening waterhuishouding, verordening waterkeringen, als gevolg van wijziging van landelijke regelgeving en wijzigingen in het omgevingsbeleid.
- waterverordeningen integreren met andere verordeningen in de verordening voor de fysieke leefomgeving.

Monitoring

- vaststellen regionale watersysteemrapportage waarin de toestand van het watersysteem wordt beschreven in relatie tot de doelen

3.3 Bescherming tegen overstromingen

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een veilig en bewoonbaar Flevoland. Voor inwoners van Flevoland is bescherming tegen overstromingen van cruciaal belang. Het beleid van de provincie is gericht op het hebben en

houden van een veilig en bewoonbaar Flevoland. Dit zowel met betrekking tot de grote polders (Noordoostpolder, Oostelijk Flevoland en Zuidelijk Flevoland), als met betrekking tot de buitendijkse gebieden met bebouwing.

De versterking van de primaire waterkeringen rond de grote polders is eind 2005 afgerond. Een primaire waterkering moet een waterstand kunnen keren die gemiddeld eens in de 4000 jaar voorkomt. Vanwege peilstijging en bodemdaling is het van belang om met regelmatig te kijken of de vereiste veiligheid tegen overstromen nog aanwezig is. Daartoe brengen de waterkeringbeheerders iedere vijf jaren aan de provincie verslag uit over de waterstaatkundige toestand van de primaire waterkeringen.

Landelijk is er een ontwikkeling in gang gezet om de methode voor veiligheidsnormering voor primaire waterkeringen op een andere leest te schoeien. In de huidige methode wordt gekeken naar een te keren hoge buitenwaterstand, terwijl het de bedoeling is om bij de nieuwe methode enerzijds uit te gaan van de kans op een dijkdoorbraak en anderzijds te kijken naar de gevolgen van een overstroming.

Van de regionale waterkeringen rond de buitendijkse gebieden met bebouwing heeft in 2005 een inventarisatie van de veiligheidssituatie plaatsgevonden. De benodigde versterkingen van de regionale waterkeringen zullen in de komende jaren vorm krijgen. Hiervoor is samen met het waterschap een tijdpad afgesproken.

Rol provincie

De provincie beoordeelt het verslag van de door de waterkeringbeheerder uitgevoerde toetsing op veiligheid van de primaire waterkeringen en maakt afspraken over de zonodig te nemen maatregelen. De provincie heeft normen vastgesteld voor de veiligheid van regionale waterkeringen rond buitendijkse gebieden en beoordeelt de voortgang van de voor de regionale waterkeringen gemaakte afspraken. Plannen voor verbetering van de regionale waterkeringen moeten door de provincie worden goedgekeurd. De muskusrattenbestrijding is gedelegeerd aan het waterschap.

Meetbare doelstellingen

- De toetsing van de primaire waterkeringen is onderverdeeld in de Noordoostpolder (2006), de Kadoelersluis (2006), de Houtribdijk (2009), Oostelijk en Zuidelijk Flevoland (2010) en de Roggebotsluis (2010).
- Eind 2007 is het beheersinstrumentarium (legger, beheersregister, calamiteitenplan, etc.) voor de regionale waterkeringen door het waterschap vastgesteld.
- Op een nog nader in te vullen termijn zijn de versterkingen van de regionale waterkeringen gereed.
- Muskusrattenbestrijding op een niveau van een vangst van maximaal 0,25 ratten per velduur

Indicatoren

- Versturen veiligheidsverslag primaire waterkeringen aan de minister van Verkeer en Waterstaat.
- Goedkeuren dijkversterkingsplannen regionale waterkeringen.

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Beoordelen uitgevoerde veiligheidstoetsing primaire waterkeringen.
- Fungeren als gesprekspartner voor het Rijk bij het ontwikkelen van een nieuwe methode voor veiligheidsnormering voor primaire waterkeringen
- Planontwikkeling dijkversterking regionale waterkeringen
- Goedkeuringsbesluiten dijkversterkingplannen regionale waterkeringen
- Voortgangsrapportage dijkversterking regionale waterkeringen
- Verstrekken van bijdragen aan het waterschap voor de bestrijding van muskusratten
-

3.4 Grondwaterbeheer

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

De provincie streeft naar het ontwikkelen en instandhouden van een zodanige grondwatersituatie (zowel kwantitatief als kwalitatief) dat naast een duurzaam gebruik

van grondwater een duurzame ontwikkeling van natuur en bosgebieden is gewaarborgd.

In de Europese Kaderrichtlijn Water is de doelstelling opgenomen dat er een balans moet zijn tussen de aanvulling en onttrekking van (grond)water.

Rol provincie

De provincie is op basis van de grondwaterwet verantwoordelijk voor het provinciaal grondwaterbeleid. Daarnaast is de provincie ook grondwaterbeheerder (vergunningverlening, handhaving en monitoring). De vergunningverlening en handhaving zijn beschreven in het programma milieu.

De provincie heeft een rol bij de implementatie van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), als beleidsbepaler en grondwaterbeheerder. De provincie zal bij de implementatie van de KRW een actieve regierol vervullen. Tot 2009 moeten doelstellingen en maatregelenpakketten worden uitgewerkt. Daarnaast is de provincie verantwoordelijk voor de grondwatermonitoring.

Meetbare doelstellingen

- De provincie heeft zich ten doel gesteld om in 2005 het areaal verdroogd natuurgebied te reduceren met 50% ten opzichte van het areaal dat is weergegeven op de referentiekaart verdroging natuurgebieden. Onder de voorwaarde dat het rijk een zelfde hoeveelheid financiële middelen beschikbaar stelt als in de periode 1994-1998. In het nieuwe omgevingsplan zal een doelstelling worden opgenomen voor de periode na 2005.
- Van grondwater dient zo effectief mogelijk gebruik gemaakt te worden, waarbij verspilling van grondwater wordt voorkomen. Uitgangspunten hierbij zijn:
 - de onttrekking van grondwater moet zo beperkt mogelijk blijven, besparing van het gebruik van grondwater wordt gestimuleerd
 - er dient evenwicht te zijn tussen de natuurlijke aanvulling van het grondwater en de hoeveelheid zoet grondwater die aan het grondwatersysteem wordt onttrokken
 - het beschikbare grondwater wordt voor een zo hoogwaardig mogelijk doel ingezet of gereserveerd.

Indicatoren

- Actueel Regionaal Geohydrologisch informatiesysteem
- Actueel grondwaterregister
- Voldoen aan afspraken zoals vastgelegd in het Nationaal Bestuursakkoord Water
- Voldoen aan Europese Kaderrichtlijn Water en de Europese Grondwaterrichtlijn
- Nieuwe doelstelling verdrogingsbestrijding in Omgevingsplan Flevoland en anti-verdrogingsprojecten initiëren en uitvoeren.

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Europese Kaderrichtlijn Water
 - voorbereiding stroomgebiedbeheersplan onderdeel grondwaterbeheer
 - Inrichting monitoringsmeetnet (kwaliteit en kwantiteit) conform de Europese verplichtingen
 - Beïnvloeding nationale en Europese beleidsontwikkeling, vooral het onderdeel doelstellingen
 - onderzoek naar de effecten van bestaande grondwateronttrekkingen op gebruiksfuncties en de balans tussen grondwateraanvulling en –onttrekking.
- Nationaal Bestuursakkoord Water, kaders voor het Gewenst Grond- en Oppervlaktewaterregime in het omgevingsplan vastleggen
- Onderhoud Regionaal Geohydrologisch informatiesysteem
- Onderhoud grondwaterregister
- Opstellen uitvoeringsprogramma verdrogingsbestrijding.
- Onderzoek doen naar gewenste waterhuishouding van natuurgebieden in verband met nationaal onderzoek naar milieukwaliteiten van natuurgebieden
- Initiëren en begeleiden van nieuwe vernattingsprojecten van natuurgebieden in overleg met terreinbeheerders en waterschap

3.5 Wat mag het kosten

(Bedragen X € 1.000)

1. Algemeen waterbeleid	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting 2006	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	1.154	998	1.068	1.077	1.077	1.077
Baten	0	38	0	0	0	0
Saldo	1.154	961	1.068	1.077	1.077	1.077

2. Beschermen tegen overstromingen	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting 2006	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	1.522	851	822	800	800	800
Baten	0	17	0	0	0	0
Saldo	1.522	834	822	800	800	800

3. Grondwaterbeheer	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting 2006	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	738	755	865	845	845	845
Baten	555	472	472	472	472	472
Saldo	184	284	394	374	374	374

Totaal Water	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting 2006	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	3.415	2.605	2.756	2.723	2.723	2.723
Baten	555	526	472	472	472	472
Saldo	2.860	2.079	2.284	2.251	2.251	2.251

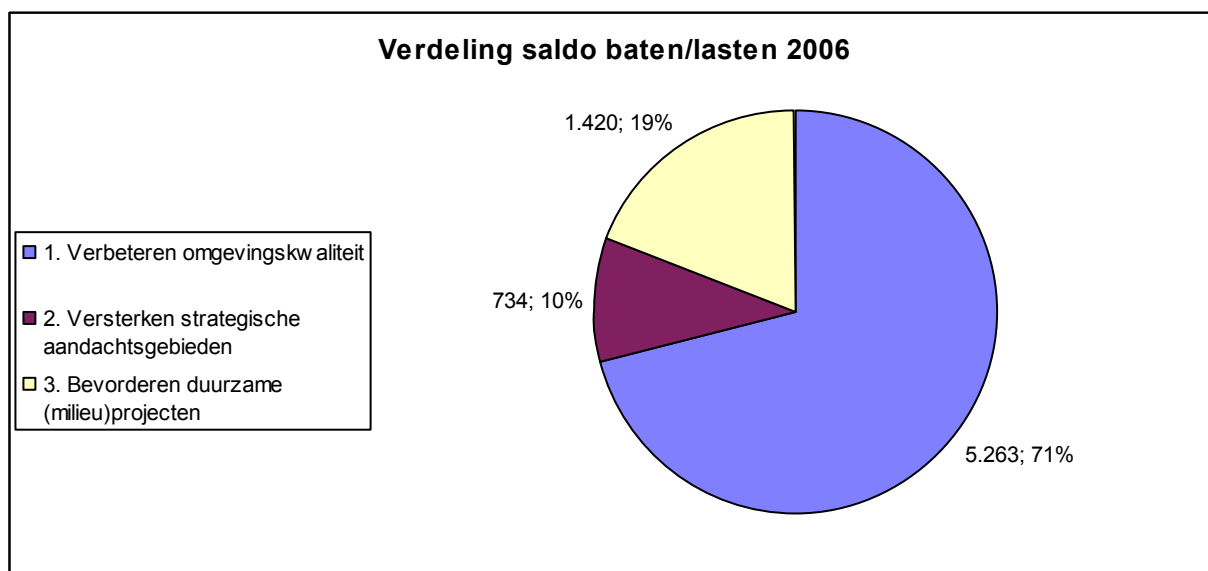
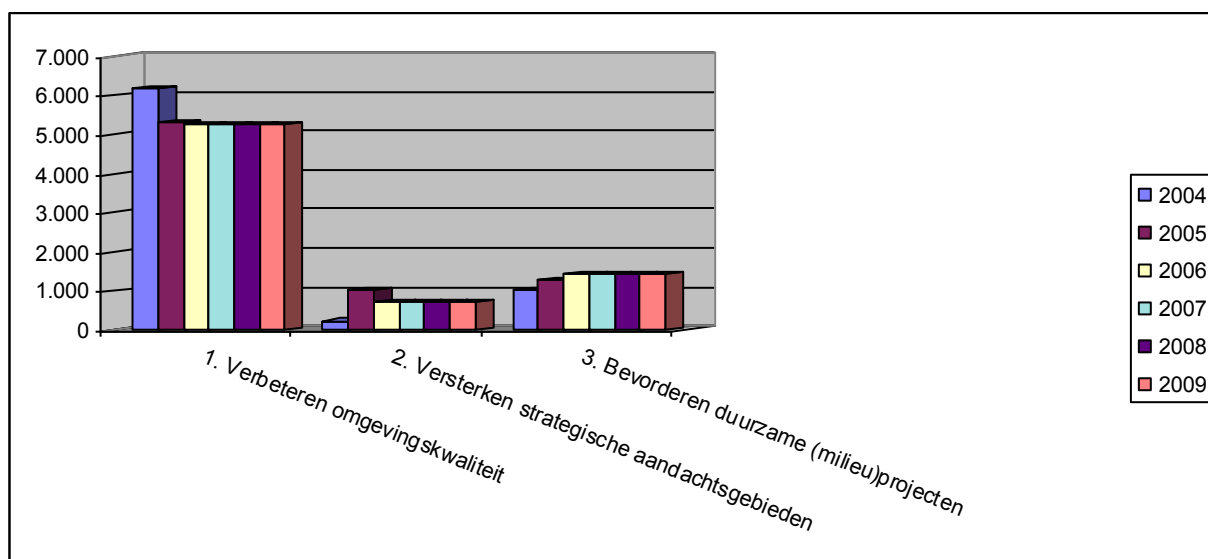
Collegeprogramma 'Milieu'

In het kader van de ambitie van het college om te komen tot een duurzaam Flevoland is het principe van de relatieve ontkoppeling uitgangspunt van beleid. De stimuleringsprogramma's zoals die worden uitgevoerd door de Stichting Duurzaam Flevoland en het door de Provincie in samenwerking met de gemeenten opgezette programma 'Duurzaam ondernemen in Flevoland' verdienen steun. Daar waar mogelijk kan worden onderzocht of er afspraken met sectoren of clusters van bedrijven gemaakt kunnen worden biedt parkmanagement ook een ingang om hier aandacht voor te vragen.

Het college monitort de ontwikkeling van de milieudruk, stimuleert de duurzaamheid en zal landelijke normstellingen waarmaken. Bij verdere ruimtelijke ontwikkeling van de provincie zal steeds worden gezien hoe wonen, werken en milieu elkaar kunnen versterken.

Bij de vergunningverlening staan praktisch uitvoerbare voorschriften en zorgvuldige, klantgerichte en snelle procedures voorop. Daar waar in strijd met de vergunningvoorschriften en regelgeving wordt gehandeld zal worden opgetreden. De feitelijke uitwerking van het jaarlijkse milieuprogramma zal gebruikt worden om het effect van de maatregelen te meten, en waar nodig het beleid en de maatregelen aan te passen.

De aanpak in de strategische aandachtsgebieden door een gebiedsgerichte benadering wordt voortgezet. Draagvlak daarbij is van groot belang. Vooral plattelandsvernieuwingprojecten zullen daarin aandacht krijgen. Hierbij geldt het uitgangspunt dat ondernemers primair zelf verantwoordelijk zijn voor het aanboren van nieuwe inkomensmogelijkheden en dat de overheid daarvoor de (planologische) randvoorwaarden moet aangeven.



4.1 Inhoud en reikwijdte

De hoofddoelstelling van het programma milieu is een goede kwaliteit van de samenleving, waarbij de voorwaarde is het behoud van een goede kwaliteit van milieu, water, natuur en landschap. Dit programma beschrijft de kaders waarbinnen invulling wordt gegeven aan milieubeleid, stimulering duurzame ontwikkeling, milieuvergunningverlening, milieuhandhaving, milieucommunicatie, bodemsanering en het gebiedsgericht beleid van de provincie Flevoland.

De gewenste effecten van het door de provincie gevoerde milieubeleid zijn:

- Beperking energie- en materiaalverbruik en emissies naar lucht, water en bodem
- Beperking van geurhinder en (toename van) geluidhinder en blijven voldoen aan Europese grenswaarden op het gebied van luchtkwaliteit (fijn stof en NO₂)
- Beperken van externe veiligheidsrisico's (o.a. luchthaven, vuurwerk, transport) en handhaven goede situatie op dit gebied in Flevoland.
- Bescherming van de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater en van de gebiedseigen bodemkwaliteit
- Naleving (door derden) van de Wet Milieubeheer, de Grondwaterwet, de Grondwaterverordening, het Lozingenbesluit, de Wet Bodembescherming, Ontgrondingenverordeningen, de Wet Hygiëne en Veiligheid van Badinrichtingen en Zwemgelegenheden en de Provinciale Milieu Verordeningen

Naast de uitvoering van het huidige Omgevingsplan zullen in 2006 activiteiten worden uitgevoerd ten behoeve van de voorbereiding van het 2^e Omgevingsplan Flevoland en de implementatie van Europese en nationale plannen en regelgeving.

Het programma 'Milieu' bestaat uit de volgende programma-onderdelen:

1. Omgevingskwaliteit

In dit programmaonderdeel zijn met name de beleidsvorming, vergunningverlening en handhaving van milieubeleidsonderwerpen opgenomen die 'hier en nu' spelen en veelal invloed hebben op de kwaliteit van de leefomgeving (geur, geluid, luchtkwaliteit).

2. Duurzame ontwikkeling

In dit programmaonderdeel zijn met name de beleidsvorming en stimulerende activiteiten opgenomen voor milieubeleidsonderwerpen zoals klimaatbeleid die zonder inzet van de overheid op langere termijn binnen en buiten Flevoland tot negatieve effecten op de kwaliteit van de samenleving zullen leiden.

3. Versterken strategische aandachtsgebieden

In dit programmaonderdeel zijn de planvormende en regisserende activiteiten opgenomen die tot doel hebben om met de verschillende gebiedspartners de ecologische, ruimtelijke, economische en milieuhygiënische kwaliteit te versterken van de 'strategische aandachtsgebieden' Schokland, Oostrand Noordoostpolder, Oostvaardersplassen – Almere (OPAL) en Randmeerzone Oostelijk Flevoland.

4.2 Omgevingskwaliteit

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Vergunningverlening, toezicht, handhaving en bodemsanering dragen bij aan het realiseren van maatschappelijke effecten die worden beoogd met Europese en landelijke regelgeving en met het door de provincie geformuleerd beleid. Dit betreft effecten op het gebied van milieuhygiëne en natuurbescherming, beheersing en/ of vermindering van milieudruk en druk op de natuurwaarden.

Rol provincie

De provincie heeft een coördinerende, regisserende en stimulerende rol en een uitvoerende taak voor wat betreft de vergunningverlening en –handhaving met betrekking tot milieuvoorschriften, hygiëne en veiligheid van zwembaden, ontgrondingen, bodemsaneringen en grondwateronttrekkingen. Toezicht is een belangrijk instrument ter ondersteuning van bestuurlijke verantwoordelijkheid. Op het gebied van externe veiligheid en het genereren van Provinciale milieu-informatie o.a. op het gebied van luchtkwaliteit heeft de provincie een coördinerende taak. Op het gebied van milieueffectrapportages heeft de provincie een wettelijke taak als adviseur en bevoegd gezag.

In 2006 onderzoekt de provincie:

- a. of toezicht en handhaving van overheden in Flevoland, met name op milieugebied, in 1 hand (orgaan) kunnen worden uitgevoerd, waarbij efficiency en doelmatigheid centraal staan;
- b. in het kader van Andere Overheid of 1 loket kan worden gerealiseerd voor vergunningen die door verschillende overheden worden afgegeven en die eenzelfde activiteit betreffen.

Meetbare doelstellingen

De provincie oefent door middel van vergunningverlening, handhaving en milieustimulering invloed uit op de milieubelasting door bedrijven waarvoor zij het bevoegde gezag is. Door adequate vergunningverlening, handhaving én milieustimulering wordt deze milieubelasting beperkt tot binnen de wettelijke kaders en de (provinciale) beleidsdoelstellingen.

Gezien de relatief geringe omvang van de bodemsaneringsoperatie in Flevoland is het de bedoeling dat voor 2010 alle ernstige gevallen, die van overheidswege worden uitgevoerd, zijn gesaneerd (met uitzondering van een aantal langdurige grondwatersaneringen). Voor de periode 2006-2010 is voor de saneringen die van overheidswege worden uitgevoerd een meerjarenprogramma bodemsanering opgesteld waarin elke locatie is geprogrammeerd (onderzoek en sanering). In 2006 wordt verder gegaan met de uitvoering van dit programma waarbij (afhankelijk van de door VROM beschikbaar gestelde middelen) in 2006 de nadruk zal liggen op de saneringslocaties Heijboer (grondwatersanering), Pioniersweg (grondwatersanering) en Wijk 8-12 . Daarnaast is een belangrijk onderdeel van het bodemsaneringsprogramma het ontsluiten van bodeminformatie die van belang is voor ruimtelijke ontwikkelingen. In 2006 zal, afhankelijk van de landelijk gekozen systematiek, een aanvang worden gemaakt met deze ontsluiting. In 2006 zullen tevens onderzoeken en saneringen door derden worden beoordeeld (10-tal).

Door het voldoen aan de volgende doelstellingen zal het gewenste maatschappelijke effect - zoals beoogd met Europese en landelijke regelgeving en met het door de provincie geformuleerd beleid – worden gerealiseerd:

- Het tijdig – binnen de gestelde wettelijke termijn - verlenen van milieuvergunningen aan particulieren en bedrijven (circa 90 vergunningen en 105 meldingen)
- De uitvoering van het handhavingprogramma, waarbij wordt voldaan aan de minimumcriteria van de professionalisering van de handhaving en het uitvoeren van circa 500 handhavingcontroles bij bedrijven, in het buitengebied en op de Randmeren
- Het verbeteren van de kwaliteit van de handavingsdossiers hetgeen noodzakelijk is voor een adequate afhandeling van klachten van burgers en om bij

calamiteiten/incidenten goede analyses te kunnen maken (professionalisering handhaving)

- Borging van de kwaliteit van het handavingsproces bij gemeenten en waterschap
- De uitvoering van het bodemsaneringsprogramma 2005 - 2010, waardoor de budgetlocaties worden gesaneerd. Daarnaast ontsluiting van bodeminformatie in brede zin ter ondersteuning van ruimtelijke ontwikkelingen.
- Het tijdig hebben getoetst en geadviseerd (milieu effectrapportage) van circa 15 (bestemmings)plannen op diverse milieueffecten zoals geluid, luchtkwaliteit, energie en externe veiligheid
- Adequate uitvoering van de nieuwe externe veiligheidstaken door gemeenten en provincie

Indicatoren

- Voldoen aan EU- en rijksnormen op milieugebied, emissies van bedrijven waar de provincie vergunningen aan verstrekt blijven (zo mogelijk ruim) binnen de wettelijke norm, aantallen verstrekte vergunningen en de doorlooptijd, aantal verrichte handhavingcontroles, aantal uitgevoerde bodemsaneringsprojecten (m³ gesaneerde grond), aantal m.e.r. procedures en de doorlooptijd, milieudruk in Flevoland in relatie tot de ontwikkeling van woningen, bedrijven en verkeer en vervoer.

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Het verlenen van vergunningen op maat (met ruimte voor de ontwikkelingsmogelijkheden) waarbij is ingespeeld op actuele (technische) ontwikkelingen binnen het bedrijf en het toetsen van verleende vergunningen op actualiteit.
- Toezicht houden en handhaven overeenkomstig de beleidsregel handhaving.
- Het implementeren van een werkwijze vanuit een gebieds- en of een branchevisie voor vergunningverlening en handhaving waaronder het industrieterrein Vliegveld Lelystad.
- De provincie is in haar rol van regisseur mede verantwoordelijk voor de kwaliteit van milieu-handhaving van gemeenten en waterschap. Daartoe krijgt zij een aanwijzingsbevoegdheid. Als eerste wordt de weg van overleg, stimuleren van samenwerking en coördinatie gevolgd om te komen tot een doelmatige handhaving.
- Het uitvoeren van metingen ter controle op de vergunde milieuruimte en het toevoegen van de uitkomsten daarvan aan handavingsdossiers.
- Het uitvoeren van het bodemsaneringsprogramma 2005 – 2010.
- Het laten beoordelen van en onderzoeken van bodemsaneringen door derden.
- De inzet van gemeenten, regionale en lokale marktpartijen en maatschappelijke organisaties op het gebied van milieubeleid stimuleren en coördineren door het inbrengen van kennis op het gebied van o.a. luchtkwaliteit, geluid, bodem, externe veiligheid, Strategische Milieu Beoordeling, klimaat, energie, duurzaam bouwen, Leren voor Duurzame Ontwikkeling en informatierichtlijn Aarhus.
- Geen medewerking verlenen aan ontgrondingen uitsluitend ten behoeve van de winning van grondstoffen vanwege negatieve effecten op de Flevolandse waterkwaliteit.
- Toetsen van de toepassing door gemeenten van de in de Nota Ruimte benoemde Bouwgrondstoffentoets.
- Het uitvoeren van het uitvoeringsprogramma externe veiligheid in samenwerking met de gemeenten, gericht op de uitvoering van de wettelijke taken.
- Veranderingen in de Europese regelgeving inzake luchtkwaliteit zullen geanalyseerd worden en bijdragen aan het oplossen van de met name randstedelijke problematiek zullen indien mogelijk worden voorgesteld.
- Het uitvoeren van een inventarisatie en het opstellen van een plan van aanpak ten behoeve van de implementatie van de EU-richtlijn Omgevingslawaaai.
- Het uitvoeren van de wettelijke taak in het kader van milieueffectrapportages.
- Bij belangrijke ruimtelijke ontwikkelingen zoals een eventuele verdere ontwikkeling van Almere, Lelystad Airport, Zuiderzeelijn zullen milieuaspecten zoals luchtkwaliteit, geluid, externe veiligheid, en klimaat waar nodig door de provincie in alle relevante fasen van de planontwikkeling ingebracht worden.

4.3 Duurzame ontwikkeling

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Transitie richting duurzaamheid vergt een omslag in denken en doen binnen de Flevolandse samenleving. Een gewenst effect is een goede kwaliteit van milieu, water, natuur en landschap, waaraan door de provincie samen met gemeenten, bedrijfsleven en andere gebiedspartners wordt gewerkt. De volgende effecten staan centraal:

- Terugdringing van de toename van de uitstoot van broeikasgassen (met name kooldioxide).
- Vermindering van de toepassing van primaire grondstoffen, bevordering van hergebruik van grondstoffen en toepassing van vernieuwbare grondstoffen vanwege de beperkt duurzaam beschikbare hoeveelheden bouwgrondstoffen, het voorkomen van landschappelijke aantasting en het verminderen van energieverbruik.
- Actieve deelname aan een duurzame ontwikkeling van Flevoland door Flevolandse actoren.

Rol provincie

De provincie coördineert, regisseert en stimuleert activiteiten van gemeenten, marktpartijen en maatschappelijke organisaties. Via het Omgevingsplan kan de provincie gebieden aanwijzen voor windenergie. De provincie richt zich bij het stimuleren van duurzaam ondernemen op kansrijke projecten die aansluiten bij veelbelovende ontwikkelingen. De provincie heeft zelf uiteraard aandacht voor bedrijfsinterne milieuzorg, bijvoorbeeld door middel van warmte-koude opwekking.

Meetbare doelstellingen

Stimulering van energiebesparing, opwekking van duurzame energie en efficiëntere inzet van fossiele energie bronnen zodat:

- Het percentage duurzaam opgewekte energie in Flevoland in 2010 50% zal zijn.
- De hoeveelheid kooldioxide uitstoot is verminderd met 0,46 miljoen ton CO₂ per jaar in 2010.

Verminderen van materiaalgebruik zodat:

- 13.000 ton materiaalbesparing (26%) optreedt bij realisatie van het voorbeeldproject "Meer halen uit materialen" in 2007.
- jaarlijks minimaal 30% inzet van secundaire materialen bij aanleg en reconstructie van provinciale wegen plaatsvindt.

Daarnaast zijn de doelstellingen in het kader van duurzame ontwikkeling van Flevoland dat:

- Projecten in het kader van het programma Leren voor Duurzame Ontwikkeling, Uitvoeringsprogramma Klimaat, Grondstoffen Regulerend Implementatie Programma en de Nota Duurzaam Ondernemen worden uitgevoerd;
- Het hernieuwde provinciaal duurzaam bouwen convenant draagvlak krijgt in de bouw in Flevoland;
- Bedrijven worden gestimuleerd om via samenwerkingsvormen duurzame economische ontwikkeling vorm te geven met een focus op energie.

Indicatoren

- Uitstoot CO₂, opwekken duurzame energie, aantal conform planning uitgevoerde projecten van het Uitvoeringsprogramma Klimaat, Grondstoffen Regulerend Implementatie Programma, Leren voor Duurzaamheid en de Nota Duurzaam Ondernemen.

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Het realiseren van de projecten uit het uitvoeringsprogramma klimaat en het in Randstad verband opgestelde Grondstoffen Regulerend Implementatie Programma.

- Het toepassen van alternatieven voor primaire bouwgrondstoffen in de eigen provinciale werken.
- Opstellen en uitvoeren van een actieplan om het opwekken van duurzame energie te bevorderen.
- Uitvoeren eindevaluatie van de pilot 'bestrijding van lichthinder door tuinbouwkassen' (in de Noordoostpolder) en eventueel benoemen vervolgprojecten.
- Het stimuleren van warmte koude benutting binnen daartoe geformuleerde randvoorwaarden (bescherming grondwaterkwaliteit).
- Het realiseren van een innovatief project om op lichtvervuilde baggerspecie biomassa te telen in combinatie met natuurbouw in samenwerking met gemeenten, bedrijfsleven en staatsbosbeheer in het gebied tussen A6 en Oostvaardersplassen.
- Het (laten) uitvoeren (samen met de gemeente Almere) van praktijkvoorbeelden van innovatieve manieren om minder bouwmaterialen in de (woning)bouw te gebruiken (project "Meer halen uit materialen").
- Het actief stimuleren van bedrijven om aspecten van duurzaamheid in hun bedrijfsvoering op te nemen.
- Het uitvoeren van taken in het kader van het programma 'Leren voor Duurzame Ontwikkeling 2004-2007'.
- Het conform de Europese richtlijn van Aarhus beschikbaar stellen aan de burger van - een goede toegang tot - milieu-informatie.
-

4.4 Versterken strategische aandachtsgebieden

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Optimale benutting van diverse (potentiële) gebiedskwaliteiten (ecologisch, ruimtelijk, economisch en milieuhygiënisch) in de in het Omgevingsplan benoemde 'strategische aandachtsgebieden'. Momenteel wordt in 4 aandachtsgebieden concreet gewerkt aan de versterking van het gebied, te weten de gebieden Schokland, Oostrand Noordoostpolder, Oostvaardersplassen – Almere (OPAL) en Randmeerzone Oostelijk Flevoland.

Rol provincie

De provincie faciliteert en coördineert in de strategische aandachtsgebieden een procesmatige en integrale aanpak waarbij met de gebiedspartners afspraken worden gemaakt over de gewenste ontwikkeling van het gebied en over de taakverdeling en financiering bij de realisering daarvan. De provincie coördineert de inzet van rijksmiddelen.

Meetbare doelstellingen

- Realisatie van de projectdoelstellingen waarbij de rijksmiddelen, die voor gebiedsgericht beleid beschikbaar zijn, op een goede manier zijn benut.
- Goede facilitering van de bij de ontwikkeling van de strategische aandachtsgebieden betrokken gebiedspartners.

Indicatoren

Doelstellingen	Geplande prestatie 2006 (af te ronden in 2006)
Afname areaal verdroogd gebied	Maatregelen genomen op 780 ha
Reductie emissie meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen	250 boeren participeren in 1 project gericht op het verminderd gebruik van gewasbeschermingsmiddelen
Toename lengte natuurvriendelijke oevers	Aanleg van 3,5 km natuurvriendelijke oever
Afname aantal ongezuiverde lozingen	Aanleg Individuele Behandeling Afvalwater (IBA) op Schokland
Terug dringen areaal verstoring door verkeer	Maatregelen worden genomen langs 6 km
Behoud en herstel objecten cultuurhistorie en archeologie	2 terpen (Oud Emmeloord en Middelbuurt) worden hersteld/heringericht
Toename toegankelijkheid en gebruik landelijk gebied (recreatie)	Aanleg van 9,3 km aan fiets- en wandelpaden.

Toename areaal behoud, herstel en ontwikkeling (bos en landschap)	3 km beplanting en inrichting gebied van 80 ha
---	--

In de tabel is aangegeven wat de prestatie is van de projecten die in 2006 zullen worden voltooid. In 2006 worden er meer projecten uitgevoerd die pas na 2006 worden afgerond. Deze zijn niet in bovenstaande tabel opgenomen. Vooral de milieu- en waterkwaliteitsprojecten zijn langlopend, en zullen voornamelijk in 2007 en 2008 worden afgesloten.

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Het in 2005 van het Ministerie van LNV extra verkregen budget van 2,3 miljoen euro voor 2005 en 2006 zal worden gebruikt voor het uitvoeren van projecten op Schokland, zoals het herstel van terp Oud-Emmeloord en het renoveren van fiets- en wandelpaden. Voorts zal bijgedragen worden aan het realiseren van een natuurbelevingscentrum bij Almere, het aanleggen van een fietspad rond de Lepelaarsplassen en de derde fase van het herinrichten van het overgangsgedebied tussen Almere en de Oostvaardersplassen.
- Het verder brengen van de projecten in de Oostrand Noord Oost Polder met als speerpunt Inrichting Corridor Emmeloord –Kuinderbos.
- Het ontwikkelen en uitvoeren van milieuprojecten met o.a. als onderwerp duurzame landbouw, verdroging en emissie gewasbeschermingsmiddelen. In de oostrand van de Noordoostpolder wordt samen met agrariërs gezocht naar kansen voor het verbeteren van de waterkwaliteit in een geselecteerde tocht. Ook wordt er een drietal projecten uitgevoerd rond het gebruik van organische meststoffen, waarbij akkerbouwers en veehouders intensief samen zullen werken. Het doel van deze projecten is een effectiever en efficiënter gebruik van natuurlijke meststoffen.
- In de tweede helft van 2005 zullen de gebiedspartners worden gevraagd om nieuwe milieuprojecten in te dienen, die in 2006 zullen starten. Deze projecten zijn op dit moment nog niet bekend en zijn derhalve ook niet opgenomen in bovenstaande tabel en beschrijving.
- In het kader van het tweede Omgevingsplan en de nieuwe Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) zal bepaald worden in welke gebieden - naast de afronding van de strategische aandachtsgebieden - met gebiedspartners na 2006 gebiedsgericht samengewerkt zal worden.
- Opstellen van een provinciaal meerjarenprogramma ILG en POP2.
- Het voeren van onderhandelingen met het Rijk en de gebiedspartners over de inzet van Rijks en Europese middelen in de periode 2007-2013.
- Opstellen ontwikkelings- en uitvoeringsplan Randmeerzone Oostelijk Flevoland (ROF) gericht op recreatie, natuurcompensatie en versterking landbouwstructuur.

4.5 Wat mag het kosten

(Bedragen X € 1.000)

1. Omgevingskwaliteit	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting 2006	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	10.801	9.599	6.616	6.616	6.616	6.616
Baten	4.619	4.278	1.353	1.353	1.353	1.353
Saldo	6.182	5.322	5.263	5.263	5.263	5.263

2. Duurzame ontwikkeling	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting 2006	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	671	1.253	1.079	894	894	894
Baten	436	217	345	160	160	160
Saldo	235	1.036	734	734	734	734

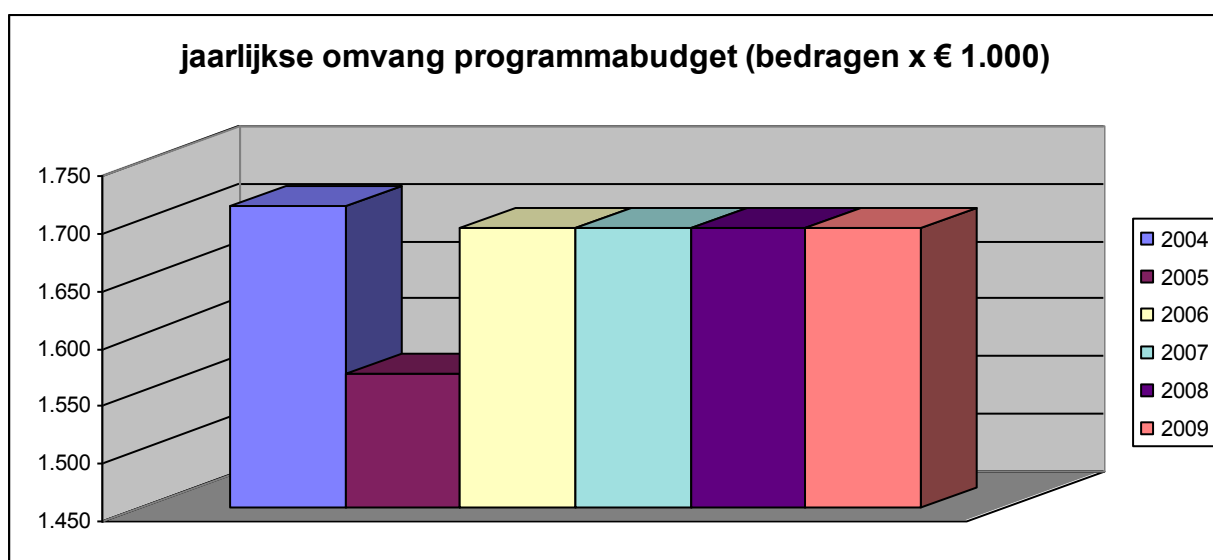
3. Versterken strategische aandachtsgebieden	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting 2006	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	1.675	2.010	2.145	2.095	2.082	2.082
Baten	640	741	725	665	650	650
Saldo	1.035	1.268	1.420	1.429	1.432	1.432

Totaal Milieu	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting 2006	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	13.147	12.862	9.840	9.605	9.592	9.592
Baten	5.695	5.236	2.424	2.179	2.164	2.164
Saldo	7.452	7.626	7.416	7.426	7.428	7.428

Collegeprogramma 'Natuur en landschap'

Het natuur- en landschapsbeleid is vastgelegd in het Omgevingsplan, de Nota Natuur en Landschap, gebiedsplannen en de Nota Flora en Fauna. Uitgangspunten van het college voor het natuur- en landschapsbeleid zijn:

- Rekening houden met en waar mogelijk versterking van de bijzondere karakteristieken van Flevoland
- Inpassing en afstemming op het natuur- en landschapsbeleid van het Rijk
- Een verbetering van de kwaliteit van de natuurgebieden, ondermeer door het tegengaan van versnippering, het benutten van mogelijkheden voor waterberging en het realiseren van ecologische verbindingen
- Nagaan wat de mogelijkheden zijn om particulier en agrarisch natuurbeheer verder te stimuleren
- Versterking van het recreatieve en toeristische medegebruik, waarbij met name in de overgangszones tussen stad en platteland meervoudig grondgebruik (d.w.z. verweving van de functies natuur, recreatie, waterberging, wonen, land- en tuinbouw) mogelijk is.



5

Natuur en landschap

5.1 Inhoud en reikwijdte

Het natuur en landschapsbeleid is gericht op het duurzaam behouden en verder ontwikkelen van een verscheidenheid aan natuur en landschapswaarden. Deze zijn passend bij de voor Flevoland karakteristieke leefmilieus, zoals de grote wateren, de moerasgebieden, de bossen zowel op zeeklei als op meer gemengde bodem en de grootschalige agrarische gebieden. Belangrijke aandachtspunten zijn de kwaliteit van de gebieden (onder het mom van beter minder maar goed, dan veel maar matig), de variatie aan soorten en een inrichting die voldoende mogelijkheden biedt voor de inpassing van andere functies als waterberging en recreatief medegebruik.

5.2 Ontwikkeling en uitvoering natuur en landschapsbeleid

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

1. EHS

Voltooiing van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) (in 2018) bestaand uit een netwerk van onderling verbonden bos- en natuurgebieden, waarbij de focus ligt op waarden die karakteristiek zijn voor Flevoland. De EHS vormt de ruggengraat van de Flevolandse natuurkwaliteit. In het omgevingsplan is de EHS vastgelegd en daarmee planologisch beschermd. Alle natuurgebieden in Flevoland zijn toegankelijk voor recreatief medegebruik, de mate van openstelling varieert naar gelang de natuurlijke kwaliteiten van het gebied. De natuurlijke kwaliteiten in en om het stedelijk gebied dienen te worden vergroot. Dit om de behoefte aan dagrecreatieve voorzieningen in de nabijheid van de woonomgeving te verbeteren.

2. Bescherming natuur

Instandhouding van duurzame populaties van alle dier- en plantsoorten die in Flevoland thuishoren en het verbeteren van de leefomstandigheden voor de meer bedreigde soorten.

3. Kernkwaliteiten landschap Flevoland

Behouden en waar mogelijk versterking van de kernkwaliteiten van het Flevolandse landschap. Deze worden gevormd door het onderscheid in de drie polders, de mate waarin de historie van Flevoland terug te vinden is in het landschap, de heldere structuurlijnen en de aanwezigheid van grote open ruimtes. De opgave voor Flevoland is om de economische groei zo te faciliteren dat het aansluit bij bestaande kwaliteit of nieuwe kwaliteit oplevert. Beoogd wordt het agrarisch gebied voor het publiek aantrekkelijker te maken, onder andere door de diversiteit aan soorten in het agrarisch gebied te vergroten.

Rol provincie

1. EHS

Als uitwerking van het rijksbeleid is in het gebiedsplan voor natuur en landschap aangegeven welke gebieden in aanmerking komen voor aankoop of particulier natuurbeheer ter versterking van de provinciale Ecologische Hoofdstructuur. Door aankoop, inrichting en beheer zal de natuurkwaliteit van de hoofdstructuur de komende jaren verder versterkt worden. De uitvoering van dit beleid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van Rijk en provincie, waarbij de provincie de regie voert en een groot deel van de middelen van het Rijk afkomstig is. Om de kwaliteit en de ruimtelijke samenhang van de EHS te versterken zal de provincie in beeld brengen wat de vereiste milieu- en waterkwaliteit is en in hoeverre dit kan worden verbeterd door de aanleg van (robuuste) verbindingen of eventueel door herbegrenzing.

De terreinbeherende organisaties, waaronder Stichting Flevolandschap als provinciale organisatie, vervullen een belangrijke rol in het behouden en verbeteren van de Flevolandse natuur- en landschapskwaliteiten, maar ook in publieksvoorlichting en in het behartigen van de

belangen van de natuursector. De Stichting Landschapsbeheer vervult een belangrijke rol als intermediair tussen de overheid en particulieren bij het implementeren van natuurvriendelijk landschapsbeheer. Zij biedt de geïnteresseerden deskundigheid en soms op projectbasis ook praktische ondersteuning die hiervoor nodig is.

2. Bescherming natuur

Om de leefomstandigheden van de meest bedreigde diersoorten te verbeteren wordt op basis van een landelijk meerjarenprogramma jaarlijks een stimuleringssubsidie verstrekt. De provincie deelt het budget toe aan projecten in de eigen provincie en legt daar ook een eigen bijdrage bij.

Verder heeft de provincie uitvoeringstaken voor de Flora en faunawet, de natuurbeschermingswet en de boswet. De Flora en faunawet heeft betrekking op de bescherming van soorten. Alleen voor soorten die veelvuldig schade aanrichten of voor soorten die een bedreiging vormen voor bijvoorbeeld de volksgezondheid, kan de provincie toestemming verlenen tot verjagen of bejagen.

Gebieden met heel bijzondere (nationaal of internationaal) kwaliteiten kennen extra beschermingsregimes, zoals de Natuurbeschermingswet, de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de uitvoerende en toetsende taken die de provincie heeft voor deze regelgeving, wordt samengewerkt met de gemeenten. Nieuwe wetgeving is in voorbereiding. Voor een goede uitvoering is inzicht nodig in de actuele verspreidingsgegevens van strikt beschermde soorten, op dit vlak wordt in overleg met het ministerie van LNV een inhaalslag opgezet. De provincie neemt daarbij het voortouw om via een groenloket, gedragscodes of managementplannen de kennis over de soorten te verspreiden om dit zo vroeg mogelijk in besluitvormingsprocedures te kunnen meewegen.

3. Kernkwaliteiten landschap Flevoland

Noordelijk Flevoland en het Rivierduingebied zijn aangewezen als Belvedere-gebieden (gebieden met een bijzondere cultuurhistorische waarde). Schokland is bovendien opgenomen op de werelderfgoedlijst.

Het kabinet wil de mogelijkheden verruimen om het platteland te beleven. Het Rijk stelt de kwaliteitseisen en provincies en gemeenten zijn verantwoordelijk voor een integrale ontwikkeling. In het verlengde van de hervorming van het Europese landbouwbeleid wordt door Nederland ingezet op een duurzaam beheer van agrarische cultuurlandschappen en het realiseren van maatschappelijke doelen (natuurbeheer, waterberging) door agrariërs. Door agrarisch natuurbeheer, ecologisch bermbeheer en/ of natuurvriendelijk slootbeheer kan de diversiteit aan soorten in het agrarische gebied worden versterkt en/ of vergroot. Speciale aandacht is er voor de agrarische natuurverenigingen die een voortrekkersrol vervullen op het gebied van agrarisch natuurbeheer.

Meetbare doelstellingen

1. EHS

- De omvorming van landbouwgrond in natuurgebied (in 2018 moet 1595 ha 'nieuwe natuur' zijn gerealiseerd, eind 2003 was circa 1200 ha gerealiseerd)
- Een herijking van de EHS, waarbij de aanwezigheid van strikt beschermde soorten, de milieukwaliteit, de duurzaamheid en de ruimtelijke samenhang belangrijke criteria zijn
- Het verder uitwerken van een robuuste verbinding door Flevoland, waarbij uitgangspunt is dat de natuurfunctie wordt gecombineerd met recreatie, waterberging en een beperkte woonfunctie

Voor de gebieden die zijn aangewezen als speciale beschermingszone in het kader van de Vogel of Habitatrichtlijn zal het Rijk de instandhoudingsdoelstellingen vastleggen. De provincie zal daarna binnen 3 jaar een beheerplan moeten opstellen.

De uitvoering van het natuurbeleid wordt zoveel mogelijk via het gebiedsgericht beleid en/ of het ILG geprogrammeerd (zie ook het programma milieu).

2. Bescherming natuur

- Verbetering leefomstandigheden voor moerasvogels, amfibieën en reptielen (bv. Ringslang, kleine watersalamander, groene kikker, rugstreeppad), roofvogels (kiekendief, kerkuil), weide- en akkervogels, dagvlinders en zoogdieren van moeras- en bosgebieden (bv. bever, otter, das, boommarter, vleermuizen) door subsidiering van concrete uitvoeringsprojecten
- Beperking van landbouwschade door soorten die veelvuldig schade aanrichten

- Vergroten van de kennis over aanwezigheid en leefomstandigheden van strikt beschermde soorten

3. Kernkwaliteiten landschap Flevoland

Stimulering van natuurvriendelijk beheer, waarbij boeren op vrijwillige basis overeenkomsten kunnen afsluiten voor een meer natuurvriendelijk beheer (voor agrarisch natuurbeheer is in Flevoland 514 ha beschikbaar; dit is inmiddels gerealiseerd waardoor voor 2005 en 2006 geen overeenkomsten meer kunnen worden afgesloten).

Advisering over landschappelijke inpassing bij projecten van bovenlokaal belang.

Indicatoren

Doelstellingen EHS	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Aankoop 'nieuwe natuur' in ha's	105	100	0*	49	65	25	25
Inrichting ecologische verbindingen en natuurvriendelijke oevers in km	4,5	6	2	6	5	5	5
Verbetering milieukwaliteit natuurgebieden (in ha's)	Zie programma 4 milieu (versterken strategische aandachtsgebieden)						
Gewenste natuurkwaliteit; uitgedrukt in soortenrijkdom karakteristieke natuurtypen:							
- Grote wateren (aantal vogelsoorten waarvoor gebieden zijn aangewezen als Vogelrichtlijngebied)		37 soorten watervogels 18 soorten broedvogels					
- Moerasgebieden (soortenrijkdom kritische vogelsoorten)		2,8 kritische soorten per 100 ha					
- Bossen op zeeklei (soortenrijkdom vegetatie)		Pm.					

* In 2003 was een aankoopstop van kracht die is met ingang van 2004 weer opgeheven.

Doelstellingen soortenbeleid	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Projecten ter stimulering bedreigde soorten	5	6	13	8	10-15	10-15	10-15
Inhaalslag verspreidingsgegevens strikt beschermde soorten**							
Beperken veelvuldige landbouwschade (schadegegevens t/m 2003 beschikbaar maar nog niet gecompriimeerd)							
Beschikkingen Flora en faunawet:							
- Aantal genomen besluiten		27		13	15	15	15
- Aantal bezwaar of beroepsprocedures		5		2	3	3	3
- Aantal te wijzigen besluiten		2		0	0	0	0
Soortenrijkdom agrarisch gebied (srtn per 25m ²):							
- Bermen (soortenrijkdom vegetatie)		11.2			Geleidelijke toename van deze soorten; rapportage moment eens per 3 jaar		
- Slootkanten (soortenrijkdom vegetatie)		10.4					
- Akkers/graslanden (soortenrijkdom vogels)		5					

** in overleg met het ministerie van LNV wordt bekeken welke soorten de hoogste prioriteit verdienen en hoe de verantwoordelijkheidsverdeling Rijk – provincie moet worden ingevuld

Doelstellingen kernkwaliteit landschap	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Vergroten aantrekkelijkheid agrarisch gebied:							
- Deelname agrarisch natuurbeheer (ha's)	180	295	235	536	500	500	500
- Verbetering landschapskwaliteit (indicatoren moeten nog uitgewerkt)					pm		

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Het herijken van de EHS, uitwerken van de gewenste milieukwaliteit en robuustheid en zo nodig op enkele plaatsen komen tot voorstellen voor herbegrenzing. Hierbij hoort ook een heroriëntatie op het ambitieniveau voor de ecologische verbindingen, mede ingegeven door beleidswijzigingen bij LNV en de noodzaak om sterker te prioriteren binnen een beperkt budget.
- Het uitwerken van de saldobenadering ten behoeve van afwegingen op regionaal niveau.

- Het uitwerken van een robuuste ecologische verbinding tussen Oostvaardersplassen en Horsterwold en via ateliers toewerken naar een integraal ontwerp voor het Middengebied van Zuidelijk Flevoland.
- Het implementeren van de Vogelrichtlijn op een zodanige wijze dat Flevoland haar groeidoelstellingen kan nakomen zonder afbreuk te doen aan de natuurkwaliteit. Hiervoor gaat de provincie een salderingsbenadering uitwerken die ter goedkeuring zal worden voorgelegd aan het ministerie en aan Brussel.
- Het maken van Inhaalslag met betrekking tot de verspreidingsgegevens strikt beschermde soorten en het uitwerken hiervan naar praktisch toepasbare normen en maatregelen via gedragscodes of een managementplan
- Overnemen van Rijkstaken die als gevolg van de nieuwe natuurbeschermingswet naar de provincie worden gedecentraliseerd, het gaat daarbij ondermeer om het opstellen van beheerplannen voor speciale beschermingszones en om vergunningverlening en handhaving in deze gebieden.

5.3 Wat mag het kosten

(Bedragen X € 1.000)

Totaal Natuur en landschap	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	<i>Begroting</i>	Meerjarenraming		
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Lasten	1.943	1.790	1.875	1.894	1.894	1.894
Baten	232	224	184	203	203	203
Saldo	1.711	1.566	1.691	1.691	1.691	1.691

Collegeprogramma 'Economische ontwikkeling'

1. Werken en ondernemen

De huidige economische conjunctuur vraagt extra inspanningen van ons in het kader van de noodzakelijke groei van de werkgelegenheid. Het college wil dan ook nieuwe bedrijven binnenhalen en de groei van de al aanwezige bedrijven ondersteunen. Daarvoor is van belang dat de infrastructuur voor de bedrijven (bedrijventerreinen, bereikbaarheid, veiligheid, arbeidsaanbod/scholing, ICT/glasvezelkabel) op orde is.

Flevoland is sterk gericht op het MKB-bedrijfstype en ontbeert in feite een aantal grote aansprekende bedrijven. Promotie en acquisitie zullen zich daarom mede op dat type bedrijven richten. Acquisitie is een taak van de gemeenten. Het college wil de gemeenten daarbij echter actief ondersteunen, onder andere door thematisering van de bedrijventerreinen en door samenwerking met de Kamer van Koophandel, en ondernemersorganisaties.

Voor de promotie van Flevoland kiest het college voor een integrale aanpak. Dat wil zeggen dat de provincie met de gemeenten, maar ook met andere beïnvloedende partijen, zal bouwen aan het imago van Flevoland als aantrekkelijk gebied om te wonen, te werken, te recreëren en te ondernemen. De recent vastgestelde beleidsnota's (REOF, RITP, BART) zijn voor het college uitgangspunt. Het college zal daarnaast een massieve inspanning plegen om een snelle bemiddeling tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt tot stand te brengen.

Voorts wil het college nagaan of tussen de kennisinstellingen in onze provincie een samenwerking kan worden bewerkstelligd die van Flevoland een kennisregio maakt, waarin door bundeling van kennis nieuwe initiatieven kunnen ontstaan op het gebied van kennisontwikkeling.

De Holding Flevoland, waarvan de Aanjager de participatiemaatschappij en het Technofonds onderdeel uitmaken, zal worden omgedoopt tot 'Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland'. De Aanjager heeft als doelstellingen het actief bevorderen van investeringen en werkgelegenheid, het stimuleren van economische samenwerking en het opbouwen van kennis en netwerken. Daarnaast vervult De Aanjager een makelaarsrol tussen overheden en bedrijfsleven en geeft zij invulling aan een gemeenschappelijk promotie- en acquisitiebeleid. Door het bij elkaar brengen van verschillende activiteiten kan een schaalvoordeel ontstaan, waardoor kennis wordt verhoogd en de kwetsbaarheid van projecten wordt verlaagd. Deze synergie leidt tevens tot een groter draagvlak van de Aanjager en een optimale inzet van EPD -middelen.

Het college steunt de doorgroei van Luchthaven Lelystad tot regionale luchthaven, inclusief de daarbij horende economische bedrijvigheid. De in de PKB genoemde maxima zijn daarbij voor het college de bovengrenzen.

2. Toerisme en recreatie

De sector toerisme en recreatie is een kansrijke sector voor Flevoland. Het is bovendien een belangrijke banenleverancier. Belangrijk element van het collegebeleid is dat ondernemers zelf hun kansen grijpen, waarbij de Provincie een stimulerende rol vervult, vooral ook in relatie tot plattelandontwikkeling. Voorts zal op korte termijn de aanwijzing van een grootschalig evenemententerrein plaatsvinden.

3. Landbouw en visserij

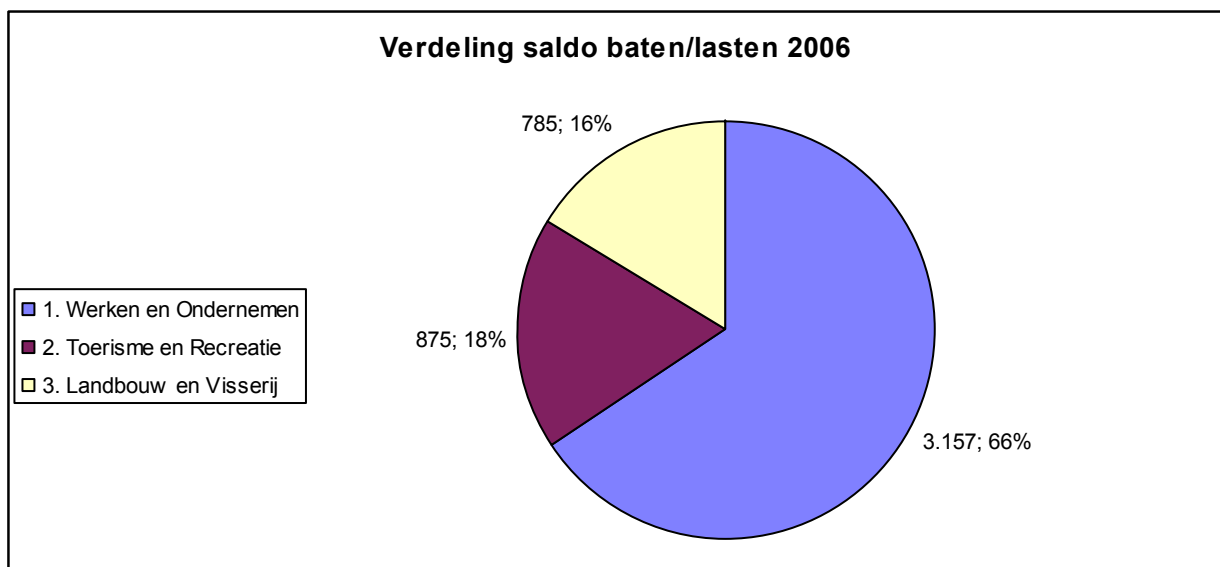
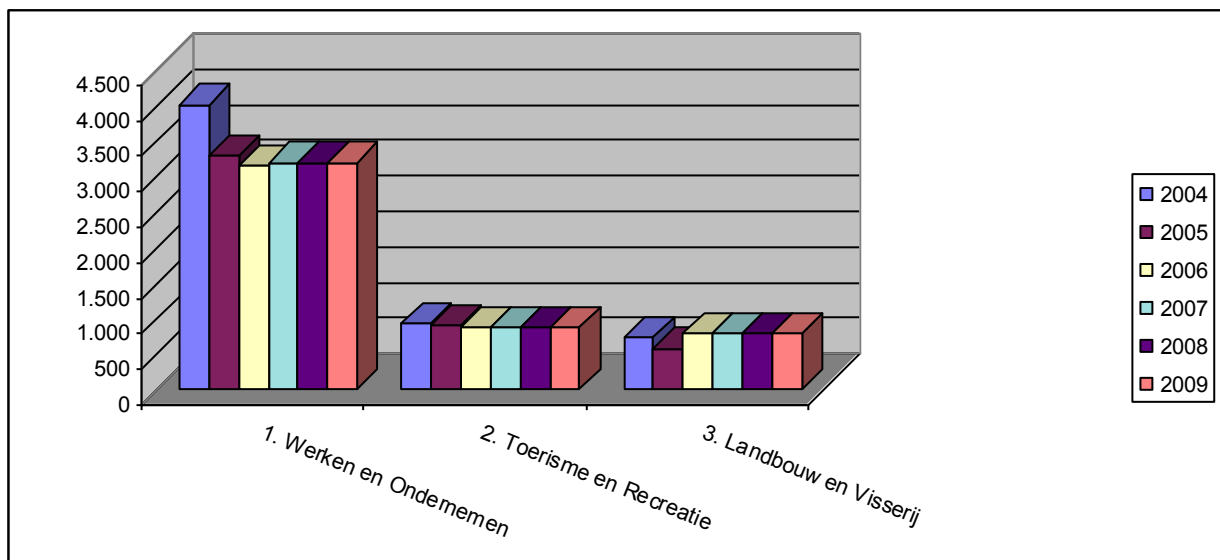
De recent vastgestelde nota Landbouwonwikkeling in Flevoland, aangevuld met een jaarlijks vast te stellen uitvoeringsprogramma, geeft de ruimte aan de agrarische sector om te komen tot een veilige, duurzame en concurrerende land - en tuinbouw. Ketengerichte producties die bijdragen aan de verbetering van de voedselveiligheid en innovaties, gericht op duurzaam produceren en product vernieuwing, zijn hierbij de kernbegrippen. In deze ontwikkelingen zal het college binnen haar mogelijkheden de sector ondersteunen.

Daar waar verbreding van activiteiten mogelijk is, zal dat worden gestimuleerd. Dat kan zich voordoen door een nevenactiviteit in de sfeer van de recreatie, agrarisch natuurbeheer of in andere sectoren. Vanuit het college zullen nieuwe activiteiten op het agrarisch bedrijf en in het landelijk gebied (plattelandontwikkeling en platteland vernieuwing) worden gestimuleerd om daarmee de leefbaarheid van het platteland te bevorderen. Het college streeft naar een duurzaam

evenwicht tussen verstedelijkt en landelijk gebied. Een extra uitdaging ligt vooral bij de grote steden om daar de transformatie van het landelijk gebied tot stand te brengen.

De aanpak in de strategische aandachtsgebieden door een gebiedsgerichte benadering wordt voortgezet. Draagvlak daarbij is van groot belang. Vooral plattelandsvernieuwingsprojecten zullen daarin aandacht krijgen. Hierbij geldt het uitgangspunt dat ondernemers primair zelf verantwoordelijk zijn voor het aanboren van nieuwe inkomensmogelijkheden en dat de overheid daarvoor de (planologische) randvoorwaarden moet aangeven.

De visserij en de visverwerking zijn voor Urk buitengewoon belangrijke economische pijlers. Door Europese regelgeving staat de visserij onder druk. Het college blijft pleitbezorger van het niet verder verhogen van de visbeperkende maatregelen. Voor de sociaal economische gevolgen die dit met zich meebrengt zal bij het rijk en in Brussel aandacht worden gevraagd. Daarnaast zal aan de verbreding van de economie op Urk een verdere invulling moeten worden gegeven.



6

Economische Ontwikkeling

6.1 Inhoud en reikwijdte

De regionale economische ontwikkeling is een belangrijke voorwaarde voor de algehele ontwikkeling van Flevoland (motorfunctie). Daarin is het stimuleren van werkgelegenheid in het algemeen en van stuwende werkgelegenheid in het bijzonder een belangrijk aandachtspunt. Dit in tegenstelling tot dat deel van de bedrijvigheid ("lokaal dienstverlenend") dat zijn draagvlak in de (toenemende) omvang van de bevolking vindt. Maar ook dat laatste is niet altijd een vanzelfsprekendheid zo blijkt uit de studies naar het voorzieningenniveau van Flevoland. Het stimuleren van reeds in Flevoland gevestigde werkgelegenheid en het ondersteunen bij het aantrekken van thans elders gevestigd zijnde bedrijvigheid in een nieuw ontgonnen gebied blijken in de praktijk een niet aflatende inzet te vergen.

De opgave voor Flevoland is een omvangrijke. Het streven was er op gericht om in 2015 een aantal arbeidsplaatsen te bereiken dat gelijk is aan 90% van het aantal beroepspersonen (een centrale doelstelling van het vigerende Omgevingsplan). Echter, de last van het verleden brengt met zich mee dat er in de huidige situatie al een tekort van een kleine 50.000 arbeidsplaatsen opgebouwd is, gerelateerd aan de beroepsbevolking. Alleen al het inlopen van dit tekort vergt een majeure inspanning van allen die bij de bevordering van bedrijvigheid in onze provincie betrokken zijn. En dan moet daar boven op nog de inzet ten aanzien van de kwaliteit van de werkgelegenheid geplaatst worden, in tijden van economische neergang een moeilijke opgave. Onzekerheid bestaat nog altijd over wanneer de huidige recessie ten einde zal zijn en een verdere opleving doorzet.

In het kader van de partiële herziening van het Omgevingsplan en het opstellen van de nota Economie 2007-2013 - gestart voorjaar 2004 – zullen aanvullende analyses op de nota REOF 2006 gemaakt worden waar nodig.

Het programma 'Economische ontwikkeling' bestaat uit de volgende programma onderdelen:

1. Werken en Ondernemen
2. Toerisme en Recreatie
3. Landbouw en Visserij

6.2 Werken en ondernemen

Verschillende organisaties in Flevoland, waaronder de provincie, streven vanuit een eigen invalshoek naar voldoende werkgelegenheid en naar een robuuste op de toekomst toegesneden bedrijvigheid. Het gaat derhalve om een gezamenlijke inspanning waarbij de regie van groot belang is.

Het programma-onderdeel 'Werken en Ondernemen' bestaat uit de programma-aspecten:

1. Voorwaardenscheppend beleid
2. Technologie, innovatiebeleid en clusters
3. Arbeidsmarkt en starters
4. Economische gebiedspromotie en acquisitie, Internationalisering en handelsbevordering

Het thema milieu en economie (en in het verlengde daarvan het nastreven van een duurzame economische ontwikkeling) doorsnijdt alle voornoemde aspecten. In het kader van het programma Werken en Ondernemen wordt vanzelfsprekend ook de uitvoering van het EPD ondersteund en vindt zwaluwstaarting plaats.

Voorwaardenscheppend beleid

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een zodanige (kwalitatief en kwantitatief) voorraad terstond uitgeefbare bedrijventerreinen en andere werklocaties dat adequaat ingespeeld kan worden op de actuele marktvraag alsmede een dusdanige voorraad ontwikkeling met betrekking tot werklocaties dat aan de verwachte en beoogde marktvraag in de toekomst kan worden voldaan. De relatief gunstige situatie op het gebied van de luchtkwaliteit in Flevoland in vergelijking met omliggende provincies kan aanleiding zijn om samen met gemeenten een versnelde ontwikkeling van de in het omgevingsplan benoemde bedrijventerreinlocaties na te streven. De provincie kan hier een communicatieve rol in vervullen

Daarnaast structuurversterkende verbetering van het productiemilieu c.q. ondernemersomgeving in Flevoland opdat bedrijven effectief kunnen ondernemen.

Rol provincie

De provincie initieert, brengt bijeen, faciliteert en ondersteunt. Ze hakt (binnen de kaders van het Omgevingsplan) knopen door daar waar gemeentegrensoverschrijdende ontwikkelingen centrale sturing en regie vergen. De provincie participeert in overlegstructuren om te bewerkstelligen dat de positie van Flevoland op economisch gebied wordt versterkt. Met het initiëren van een aantal projecten probeert de provincie een bijdrage te leveren aan de verbetering van productiemilieu, productiestructuur en vernieuwing in de regio.

Meetbare doelstellingen

- Toetsing van de Gemeentelijke Vestigings Visies (GVV) van de gemeenten aan de Visie Werklocaties (onder andere A6/A27 en Almere Poort)
- Ontwikkelingsmogelijkheden Almere en intermediaire zone in beeld brengen en houden zowel bij rijk als in Randstadverband.
- Inventarisatie naar mogelijkheden terzake toepassing waterstof, de realisatie van multimodale overslagmogelijkheden, de realisatie van de nieuwe productie-eenheden bij de Flevocentrale en de verdere uitbouw van Luchthaven Lelystad tot business airport.

Indicatoren

- Aantal aan de Visie Werklocaties getoetste Gemeentelijke Vestigings Visies
- Met succes beïnvloede externe beleidsteksten en besluitvorming die de positie van Flevoland ondersteunen (onder andere in het kader van en mede in relatie tot de Structuurfondsen)
- Gemaakte afspraken met:
 - 1) de OMFL, Electrabel en gemeente Lelystad over acquisitie en vestiging van warmte- en energie-gerelateerde bedrijvigheid bij de Flevocentrale,
 - 2) de gemeenten Lelystad, Almere en het Havenbedrijf Amsterdam inzake realisatie van overslagmogelijkheden in Flevoland
 - 3) de gemeente Lelystad, het rijk en de Noordvleugel inzake de toekomst van luchthaven Lelystad.

B. Wat gaan we daarvoor doen

Het bewerkstelligen van een zodanige planning en realisatie door de gemeenten van locaties voor werken dat te allen tijde kwantitatief en kwalitatief voldoende ingespeeld kan worden op de marktvraag.

Najaar 2005 is een nieuwe integraal voorbereide Visie Werklocaties (VW) vastgesteld in vervolg op het door Provinciale Staten vastgestelde locatiebeleid. Deze visie is toetsingskader voor de gemeentelijke vestigingsvisies die ingaan op aard en ontwikkeling van werklocaties. De VW brengt per gemeente concrete planningsopgaven in beeld. Met name de afstemming tussen Almere, Zeewolde, Lelystad en Dronten waar grote hoeveelheden bedrijventerrein worden ontwikkeld, zal aandacht blijven vergen.

De provincie zal in 2006 met alle gemeenten afzonderlijk afstemmen inzake de voortgang met de GVV's en locatieplanning.

Daarnaast participeert de provincie in reguliere externe overlegsgremia met partijen buiten Flevoland met het oog op economische belangenbehartiging. Hierin staat met name de behartiging van de belangen van Almere en van de intermediaire zone in ons gebied (de as Lelystad – Dronten) centraal.

Verder is een voortdurende afstemming met partijen buiten Flevoland (IPO, Randstad, P4, Deltametropool, Noordvleugel, Noordwest Veluwe) nodig om te bewerkstelligen dat Flevoland een schakelregio blijft tussen de Randstad en het Noorden met uitstekende vestigings- en productieomstandigheden.

De realisatie van bijzondere, structuurversterkende en/of randvoorwaardenscheppende projecten, die bijdragen aan de verbetering van de ondernemersomgeving in Flevoland. Projectmogelijkheden die voorwaarden scheppen dan wel kolomversterkende effecten met zich mee brengen (zoals multimodale overslag en luchthavenontwikkeling) zijn schaars maar interessant, vergen vaak een heel lange adem, zijn meestal niet planbaar maar maken wel voortdurend deel uit van het zoekspectrum naar nieuwe en vernieuwende mogelijkheden.

In 2006 zal getracht worden tot bestuurlijke besluitvorming te komen inzake multimodale overslag en Luchthaven Lelystad terwijl daarnaast de specifieke bedrijfsvestigingsmogelijkheden naar aanleiding van de toekomstige uitbreiding van de Flevocentrale in overleg met de gemeente, Electrabel en de OMFL, verkend worden. De perspectieven terzake de relatie tussen duurzame energie en de opslag daarvan in waterstof worden verder verkend.

Technologie, innovatiebeleid en clusters

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een toenemende oriëntatie van bedrijven en medeoverheden op en waar mogelijk daadwerkelijke toepassing van de mogelijkheden die technologie en innovatie bieden bij het versterken van de economische prestaties in de regio, omdat technologie en innovatie van essentieel belang zijn voor de dynamiek en de concurrentiekracht van het bedrijfsleven in een regio.

Rol provincie

Actieve beïnvloeding vanuit de actielijnen van het RITP van bedrijfsleven, medeoverheden en instituten op het punt van innovatieoriëntatie en inspanningen, daarbij concrete projectideeën initiërend en

EU-financieringsinstrumenten en het in voorbereiding zijnde Noordvleugelprogramma voor innovatie benuttend. Makelen, schakelen en (uit)bouwen van netwerken. Rol en doelstellingen van de provincie zijn vastgelegd in het RITP, vastgesteld door PS juli 2002

Meetbare doelstellingen

- Ondersteuning van projecten die beogen R&D inspanningen binnen bedrijven te verhogen dan wel innovaties binnen bedrijven tot stand te brengen en deelname aan clusterbijeenkomsten.
- Aansnijden van nieuwe clusterprojecten en initiatieven (via coördinator clusterstimulering OMFL)
- Samenwerkingsrelaties met Landsdeel Oost (rond Health Valley) en Noordvleugel (ICT en Life sciences)
- Verdieping / verbreding van bestaande Flevolandse clusters (ICT, Lifesciences en Medische technologie), onder andere verkenning mogelijkheden samenvoegen Digikring Flevoland en Platform I-CiTy Almere en continuering Kennisstad Almere
- Maatregelen gericht op technostarters in overleg met OMFL en Technofonds
- Clusterverkenning met betrekking tot "water"

Indicatoren

- Statistische peilingen (aantal bedrijven dat innoveert, het aantal R&D werkers in de publieke- en private sector en de hoogte van R&D uitgaven)
- Aantal projecten gericht op speerpuntclusters, aantal bedrijven dat per project participeert c.q. bereikt wordt, aantal samenwerkingsprojecten per cluster
- Voortgang in het proces ter realisatie van Business & Technology Park Innomere (Almere)
- Groei van het aantal technostarters, alsmede % stijging succesvolle doorstarters daarbinnen;
- Vorming clusteraanwet rond "water"(met name participerende bedrijven)

B. Wat gaan we daarvoor doen

Bij de uitvoering van het RITP attenderen we kennisinstellingen en bedrijven actief op elkaars kennis en mogelijkheden en op mogelijkheden voor vernieuwing en het stimuleren van technostarters. Dit gebeurt onder meer langs de weg van specifieke projecten: zowel via de lijn van business- en scienceparken als via enkele algemeen-gerichte kennisoverdrachtprojecten (koppeling bedrijvenclusters aan specifieke kennisinstellingen) en via netwerken (o.a. Platform Innovatie en Technologie). De provincie vindt het belangrijk om in dit gebied met een jonge economie bruggen te slaan tussen bedrijfsleven en kennisbronnen.

Door de structuur van het bedrijfsleven is een bijzondere benadering nodig. Het bedrijfsleven in Flevoland bestaat voor een belangrijk deel uit heel veel, heel kleine bedrijven, veelal afkomstig van elders en die nog betrekkelijk weinig samenhang vertonen. Dit bemoeilijkt in zekere zin een bredere oriëntatie op exportmogelijkheden, kennis, technologie en scholing. Via een aantal clusters (deels in wording) verloopt het organiseren van kennisverspreiding en uitwisseling, gemeenschappelijke arbeidsmarkt-, opleidings- en scholingstrajecten een stuk efficiënter dan wanneer dit op generieke wijze zou plaatsvinden. De provincie zal deels via de OMFL noodzakelijke extra impulsen genereren om clusters te verduurzamen. Verkend zal worden in hoeverre er rond de thema's water en milieu(technologie) clustervorming kan worden bereikt.

Inspanningen zullen worden geleverd om op relevante technologievelden Flevolandse bedrijven en kennisinstellingen aan te haken op netwerken en processen elders in Nederland en zelfs internationaal; voorbeelden zijn het Health Valley project van Landsdeel Oost en de speerpunten ICT en lifesciences binnen de Noordvleugel. Grensoverschrijdende internationale technologische samenwerking zal worden nagestreefd met name middels inschakeling van de OMFL (in afstemming met Syntens) en in samenwerking met het Commissariaat voor Buitenlandse Investerings in Nederland (CBIN) van het Ministerie van EZ.

Als thema's (uitvoering RITP) zullen aan de orde komen:

- Regionale samenwerking (Platform RITP, Innovatieteam, uitvoering communicatieplan)
- Bewustwording (organisatie en uitreiking Flevopenning voor innovatie, informatiebijeenkomsten)
- Wegwijzer kennistransfer (uitbouw project Kenniskaart)
- Versterking kennistransfer (onder meer oprichten innovatiekring)

Arbeidsmarkt en starters

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een goede afstemming tussen partijen die een rol spelen bij het tot elkaar brengen (kwantitatief en kwalitatief) van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.

Ontsluiting voor het Flevolandse bedrijfsleven van de strategische arbeidsmarktreserve in de vorm van een omvangrijke uitgaande pendel.

Verbetering van de scholingsgraad van de Flevolandse beroepsbevolking, met name van specifieke groepen met een kwetsbare arbeidspositie. Versterking van de oriëntatie van Flevolandse jongeren op de Flevolandse arbeidsmarkt. Verbetering van

het opleidingsaanbod (met name beroepsonderwijs) in Flevoland. Anticipatie op de vergrijzing op termijn van de Flevolandse (beroeps)bevolking.
Toename van het aantal startende ondernemers en vergroting van hun slaagkans.

Rol Provincie

Initiëren, partijen bij elkaar brengen (onder andere via het in stand houden van het PPA), stimuleren door middel van voorbeeldprojecten op het terrein van arbeidsmarkt en starters, belangenbehartiger, informatiebron, regisseur en facilitator. Rol en doelstellingen op enerzijds arbeidsmarktgebied en anderzijds startersgebied zijn uitgewerkt in respectievelijk de nota "Werken aan Werk" (vastgesteld door PS oktober 2004) en de "Startersnota" (vastgesteld door PS februari 2004).

Meetbare doelstellingen

- Verhoging van het aantal vacaturemeldingen door werkgevers bij het CWI
- Het stimuleren van ondernemerschap via projecten en via de uitreiking van de Flevopenning "startende onderneming"
- een verbeterde aansluiting tussen beroepsonderwijs en arbeidsmarkt en aan verbetering startkwalificatie jongeren
- Levering van gegevens ten behoeve van inzicht in vraag en aanbod op de arbeidsmarkt (via de publicatie Economie en Arbeidsmarkt)

Indicatoren

- o Het aantal vacaturemeldingen bij het CWI
- o Het aantal starters in Flevoland
- o het goed functioneren van het Provinciaal Platform Arbeidsmarkt (PPA).
- 2 starterprojecten
- Flevopenning voor startende ondernemingen
- 2 projecten gericht op versterking aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt
- Publicatie 'Economie en Arbeidsmarkt'

B. Wat gaan we daarvoor doen

- o Via contacten met bedrijfsleven en bijwonen van bijeenkomsten bepleiten dat vacatures door werkgevers worden aangemeld bij CWI
- Participeren in een aantal projecten binnen de uitvoeringsprogramma's arbeidsmarkt en starters
- Ondersteunen van het proces tot uitreiking van de Flevopenningen
- Het samen met PPA, CWI en KVK uitbrengen van 'Economie en Arbeidsmarkt'
- Het participeren in het PPA

In een tijd van economische terugval is het belangrijk het verlies aan arbeidsplaatsen te beperken en daarbinnen een zo goed mogelijke kwalitatieve afstemming tussen vraag en aanbod tot stand te brengen. In rechtstreekse zin heeft de provincie daar uiteraard niet veel invloed op. Maar via het ondersteunen van het Provinciaal Platform Arbeidsmarkt (PPA) levert de provincie een belangrijke en permanente bijdrage tot de noodzakelijke samenwerking tussen de hoofdactoren op dit gebied. Daarnaast verhoogt financiële ondersteuning van (een beperkt aantal, op strategische gronden gekozen) projecten de slaagkans van doelgroepen op de arbeidsmarkt.

Scholingstrajecten kunnen startkwalificaties verbeteren en adequate onderwijsvoorzieningen dragen ertoe bij dat jongeren een sterkere oriëntatie op de Flevolandse arbeidsmarkt ontwikkelen.

Hoewel op korte termijn de nog oplopende werkloosheid in belangrijke mate het handelen van de provincie bepaalt, zal daarnaast de vergrijzing van de bevolking aandacht vergen.

Sinds kort beschikt de provincie over een specifiek startersbeleid (Startersnota) en een daaraan gekoppeld uitvoeringstraject (in het RITP is daarnaast aandacht voor technostarters). De Kamer van Koophandel (KVK) neemt terzake starters een centrale positie in. De provincie kan met beleid en projecten de inspanningen van de KVK, de gemeenten en intermediaire organisaties ondersteunen.

Economische gebiedspromotie en Acquisitie, Internationalisering en Handelsbevordering

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Bekendheid van in binnen- en buitenland gevestigde bedrijven met het bedrijfsvestigingsklimaat van Flevoland. Samenwerking met diverse Flevolandse partijen moet bijdragen aan een grotere bekendheid van Flevoland als vestigingsregio. De provincie richt zich primair op algemene economische gebiedspromotie en representatieve taken op dit vlak.

De Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland (OMFL) zal -beperkt- in de gerichte economische promotie van Flevoland, maar vooral in de acquisitie van – met name buitenlandse- bedrijven een belangrijke rol vervullen, gericht op enkele specifieke speerpuntsectoren, die onderdeel zijn van het provinciaal economische beleid zoals life sciences en geomatica

Versterking van de internationale positie van het Flevolands bedrijfsleven en Flevoland zelf. In het licht van een macro-economisch beleid dat de binnenlandse vraag nauwelijks doet toenemen, maar ook met het oog op structuurversterking dient de internationale oriëntatie van het Flevolandse MKB versterkt te worden en de Flevolandse exportprestatie verbeterd. Daarbij is nauw samen te werken met KvK en WTCA.

Rol provincie

De rol van de provincie is faciliterend en stimulerend, en - in geval van bijeenkomsten, symposia - uitvoerend. De gemeenten zijn het eerste loket voor het daadwerkelijk aantrekken van Nederlandse bedrijven. In de loop van 2004 is op het gebied van acquisitie en gebiedspromotie eerder genoemde taakverdeling tot stand gekomen tussen de provincie en de Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland (OMFL). Dat betekent dat de provincie de OMFL -mede in financiële zin- faciliteert om deze taak naar behoren uit te voeren.

Meetbare doelstellingen

- Concrete samenwerking met de gemeenten, de OMFL en het Flevolands bedrijfsleven in het kader van een geïntegreerde promotiecampagne, met als uitkomst een grotere naamsbekendheid van Flevoland
- het aantal nieuw gevestigde (buitenlandse) bedrijven met het daaraan gekoppelde aantal nieuwe arbeidsplaatsen

Indicatoren

- één grote buitenlandse bedrijfsvestiging ('smaakmaker'), en daarnaast 2-4 kleinere buitenlandse bedrijfsvestigingen (via de OMFL)
- Verhoging van het % Flevolandse bedrijven dat exporteert van 15,8% naar 17%
- Verhoging van het exportvolume van het Flevolandse bedrijfsleven met 3%

B. Wat gaan we daarvoor doen

In Nederland richt de provincie zich op de bewezen primaire 'donorgebieden', n.l. de aan Flevoland direct grenzende regio's zoals de regio Amsterdam, Gooi- en Vechtstreek, provincie Utrecht en ook delen van de provincies Gelderland en Overijssel. In het buitenland zoekt de provincie aansluiting bij die regio's in de wereld, waar het CBIN (Commissariaat voor Buitenlandse Investeringen in Nederland) zijn steunpunten heeft, met name in Noord Amerika, Japan, Taiwan, Hongkong (China).

Op het terrein van economische gebiedspromotie en acquisitie:

- In samenwerking met de kamer van koophandel, de werkgeversorganisaties en de bedrijfskringen het organiseren van een zakelijke contactmogelijkheid voor het regionale bedrijfsleven ("Ondernemers Ontmoeten Ondernemers" - OOO)
- Vier ontvangsten van toonaangevende organisaties, instellingen, bedrijven en personen
- Het bevorderen van een actief gebruik en bijhouden van de website www.businessinflevoland.nl
- Zes bezoeken aan in Flevoland gevestigde internationaal opererende bedrijven ("schatgraven in eigen regio")

- De promotionele ondersteuning van aansprekende projecten in Flevoland zoals het BSPL c.q. de incubator 'life sciences' te Lelystad, het Geomatica Business Park, Almere Business & Technology Park "Innomere" en het WTC Almere
- Het bezoeken van twee internationale beurzen of bijeenkomsten waaruit vier leads voort komen

Op het terrein van internationalisering en handel

- Twee internationale business-to-business activiteiten, zo mogelijk in samenwerking met de provincie Utrecht, met minimaal 12 deelnemende bedrijven per provincie
- Het onderhouden van de economische banden met regio's in Engeland, Rusland en China, nu en dan ondersteund door gezamenlijke handelsmissies en andere business-to-business activiteiten van provincie, bedrijven, Kamer van Koophandel en World Trade Center Almere/Flevoland. In samenwerking met de provincie Utrecht en de Kamers van Koophandel is, zoals bekend, in 2005 een succesvolle missie naar China uitgevoerd. In 2006 zal een tegenbezoek plaatsvinden door een Chinese delegatie. In samenwerking met Kamer van Koophandel Flevoland streven we naar een vervolg op de economische oriëntatiemissie naar Dmitrov, die in najaar 2005 heeft plaatsgevonden.
- Het zoeken, met en voor het Flevolandse bedrijfsleven, naar nieuwe afzetmarkten in het buitenland en naar internationale samenwerkingsverbanden, middels samenwerking met en ondersteuning van KvK, WTL en OMFL..

6.3 Toerisme en Recreatie

Toerisme en recreatie is een groeisector en een van de speerpunten van het provinciaal (economisch) beleid. Enerzijds om zowel inwoners van Flevoland als potentiële bezoekers van buiten de provincie voldoende mogelijkheid te geven tot ontspanning en vertier. Anderzijds is toerisme een sector waarin veel Flevolandse werkzaam zijn. Bovendien bepalen aanwezige en nieuw te creëren voorzieningen in belangrijke mate het beeld, het imago van Flevoland. De aanwezige voorzieningen en de kwaliteit ervan dragen tevens bij aan een wervend woon- en leefklimaat, met uitstraling op het bedrijfsvestigingsklimaat.

Het programma onderdeel 'Toerisme en recreatie' bestaat uit de programma-aspecten:

1. Voorwaardenscheppende maatregelen
2. Marketing en promotie

Voorwaardenscheppende maatregelen

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een aantrekkelijke, zich van de concurrentie onderscheidende, wervende en vitale toeristisch-recreatieve voorzieningenstructuur voor zowel recreanten/inwoners als toeristen. Toerisme en recreatie is een sector die zich vernieuwt en meegroeit met de marktvraag, die werkgelegenheid creëert en significante bestedingsimpulsen met zich mee brengt voor de regionale economie.

Het uiteindelijke effect is een toeristisch recreatief product dat:

- Voldoet aan de marktvraag
- Gebruik maakt van de beeldbepalende karakteristieken van het gebied
- Goed bereikbaar is, zo mogelijk met openbaar vervoer
- Op een verantwoorde manier is ingepast in het natuurlijke milieu
- Een bijdrage levert aan de werkgelegenheid met een groei van gemiddeld 5% per jaar, op middellange en lange termijn conform de BART-doelstelling

Rol provincie

De rol van de provincie varieert naar belang, thema/project en tijd, maar is overwegend voorwaardenscheppend, stimulerend en in een enkel geval initiërend en/of regisserend van aard.

Door een actieve invulling van deze rol in samenwerking met andere actoren, zoals gemeenten, landschapsbeheerders, bedrijven, bevordert de provincie de werkgelegenheidsontwikkeling en economische spin-offs en de totstandkoming van een concurrerend en wervend toeristisch-recreatief product.

De rol van de provincie en de doelstellingen zijn uitgewerkt in het Beleids- en Actieprogramma Recreatie en Toerisme (BART), vastgesteld door de Staten op 8 mei 2003, en heeft een looptijd tot 2006/2010 en biedt een doorkijk voor de lange termijn (2030).

Meetbare doelstellingen

Het identificeren van - vanuit de markt gezien - kansrijke projecten en deze ondersteunen (subsidieverlening) en faciliteren.

Het toeristisch-recreatieve beleid stelt zich ten doel, in samenwerking met het bedrijfsleven, FBT, brancheorganisaties en medeoverheden, een bijdrage te leveren aan:

- De groei van de bestedingen met 6%
- De groei van de werkgelegenheid met 5%
- De groei van het dagtoeristisch bezoek (attractieparken, steden, dorpen, evenementen, musea e.d): er was over de laatste 4 jaar gemiddeld een groei van 6%, maar daarbij tekent zich de laatste jaren een stabilisering af; op grond daarvan wordt voor 2006 geen groei van betekenis verwacht
- Groei van het aantal overnachtingen met 3%

Indicatoren

Meting vindt plaats aan de hand van:

- Bestedingen (omzet)
- Aantal banen
- Bezoekersaantallen dagattracties en bezienswaardigheden
- Aantal overnachtingen in hotels, campings, groepsaccommodaties, bungalows en jachthavens

B. Wat gaan we daarvoor doen

In het Uitvoeringsplan BART 2006 worden beleidsprioriteiten bepaald ten aanzien van te realiseren projecten en activiteiten. Daarin wordt tevens vermeld aan welke projecten een stimuleringsbijdrage wordt verleend. Voor 2006 zijn onder meer gepland:

- Activiteiten (met name onderzoek) in relatie tot het Omgevingsplan: het reserveren c.q. veiligstellen van voldoende ruimte voor toekomstige ontwikkelingen blijft speerpunt
- Productontwikkeling wordt voortgezet. Flevoland is een waterrijke provincie met vele vormen van water- en oevergebonden recreatie. Gestreefd wordt in samenwerking met NBTC en FBT naar een extra marketing impuls gericht op de Duitse markt (Randmerengebied), maar ook op een geleidelijke ontwikkeling van de recreatievaart op binnenwateren (aanlegplaatsen), de HISWA te water; realisatie van een waterfun event Almere (jongeren) biedt eveneens kansen. Voortzetting van de Culinaire Parade en het opschalen van het Birdfestival tot een evenement van internationale allure, alsmede de realisatie van 30 trekkershutten vragen aandacht
- Identificering van – vanuit de markt gezien – kansrijke projecten en deze ondersteunen (subsidieverlening) en faciliteren.
- Productontwikkeling en verbetering van de beleefingswaarde van bestaande voorzieningen, waaronder de recreatieve hoofdfietsroutes, blijven ook in 2006 aandacht vragen
- Versterken organiserend vermogen en synergie tussen agrarische bedrijven die zich op de toeristische markten begeven en de meer gevestigde toeristische ondernemers. Speerpunt is het organiseren van een Toeristische Masterclass rond ervaringen en contacten van *het NORT Flevoland project* en met het project *Plattelandstoerisme, een innovatie in Flevoland*
- Ontwikkelen promotie en acquisitieplan voor grote publieksattracties
- Communicatie en kennisuitwisseling: in 2005 zijn afspraken gemaakt over een aanpassing van de organisatie van de samenwerking. Daarbij is vooral ingespeeld op de gebleken behoefte aan een betere onderlinge communicatie en uitwisseling

- van kennis en ervaring. De bestaande Stuurgroep Recreatie en Toerisme is daarom omgevormd tot een Toeristische Platform (embargo: besluit GS in 2005).
- Dataverzameling, onderzoek en monitoring: de Toeristische Monitor uitgevoerd door ZKA is in 2005 geactualiseerd, waardoor een beter beeld ontstaat van de ontwikkeling van vooral de economische effecten van recreatie en toerisme, in termen van omzet en werkgelegenheid. Op basis van de resultaten zal in overleg met de bij de ontwikkeling van recreatie en toerisme betrokken partijen bekeken worden of er aanleiding is voor bijsturen.

Marketing en promotie

De toeristische marketing en promotie is in handen van het Flevolands Bureau voor Toerisme (FBT), dat hiervoor jaarlijks een budgetsubsidie ontvangt op basis van 'performance-afspraken' met de provincie, vastgelegd in een meerjarenovereenkomst.

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Flevoland positioneren als een aantrekkelijke bestemming voor een vakantie en een dagje uit en het vergroten van de economische impact van toerisme en recreatie. In lijn met het BART streeft het Flevolands Bureau voor Toerisme naar verhoging van het aantal bezoekers en overnachtingen en naar verlenging van de verblijfsduur, met het oog op vergroting van de economische effecten.

Rol provincie

De uitvoering van marketing en promotie is door de provincie uitbesteed aan het Flevolands Bureau voor Toerisme (onderdeel van de Stichting VVV Flevoland). Basis voor deze samenwerking is een meerjaren overeenkomst van 4 jaar, die op 15 april 2004 is getekend. Deze is gebaseerd op het Strategisch Marketingplan 2004-2007 van het FBT, waarin is uitgewerkt hoe het toeristisch-recreatieve product moet worden vermarkt. De provincie heeft een kaderstellende en toezicht houdende rol op de activiteiten van het FBT.

Het Flevolands Bureau voor Toerisme is de regionale spitsorganisatie, die zich geleidelijk transformeert tot een expertisecentrum voor toeristische regiomarketing. Sleutelbegrippen in deze transformatie zijn: marktgerichtheid, heldere en meetbare doelstellingen, waarbij de maatschappelijke positie van de organisatie gewaarborgd blijft.

In opdracht van het provinciebestuur stelt het FBT jaarlijks een Marketingplan op en ontvangt van de provincie een budgetsubsidie om haar kerntaken uit te voeren (promotie, productontwikkeling, advies, onderzoek en effectmeting per activiteit).

Meetbare doelstellingen

De provincie ziet toe dat het FBT, binnen overeengekomen budgettaire kaders, bijdraagt aan de volgende doelstellingen:

- Een groei van de werkgelegenheid van gemiddeld 5% (gemeten over een langere periode)
- Toename van verblijfstoerisme
- Toename van toeristisch dagbezoek aan attracties en steden/dorpen, musea.
- Verlenging verblijfsduur
- Economische spin-offs (bestedingen)

Toetsing vindt plaats op basis van BART, het jaarlijkse uitvoeringplan en het Strategisch Marketingplan van het FBT. De Toeristische Monitor (in 2005 geactualiseerd door ZKA) dient gegevens op te leveren waarmee doelstellingen nader gespecificeerd kunnen worden. Verder speelt het FBT daarin een steeds belangrijkere rol (ontwikkelingstraject)

Indicatoren:

Onderscheid wordt gemaakt tussen enerzijds indicatoren waarop het FBT wordt beoordeeld en anderzijds tussen indicatoren waarop de provincie het gewenste effect meet:

- FBT: naamsbekendheid Flevoland, klanttevredenheid met FBT, dekkingsgraad nieuwsbrieven en jaarverslag

- Provincie: aantal boekingen, gemiddelde verblijfsduur (aantal overnachtingen), bezoekers van attracties, bestedingen, toename investeringen in de toeristische sector

B. Wat gaan we daarvoor doen

In het kader van afstemming, evaluatie en monitoring vindt tussen provincie en FBT frequent overleg plaats. Het Marketingplan 2006, is in de periode mei - september 2005 voorbereid in nauw overleg met gemeenten (deze subsidiëren de VVV-winkels) en de toeristische sector. De plannen zijn voor 1 oktober 2005 bij de provincie ingediend. De provincie stelt na toetsing de subsidie vast voor 1 januari 2006.

Ingrediënten van dit plan zijn onder meer:

- Integreren van De Gouden Cirkel in het Marketingplan 2006 (en 2007) van het FBT
- Multimediale campagnes rond thema's: watersport, vakanties, attracties, "Weekend in Flevoland"
- Internet (actueel houden website, implementeren van een digitaal portal t.b.v. toeristisch bedrijfsleven)
- Beursdeelname: Vakantiebeurs, HISWA, BOOT (Dusseldorf)
- Promotionals op radio- en tv (vergelijk 'Bestemming Nederland')
- Het organiseren van persreizen
- Productontwikkeling, kansen benutten op het gebied van cultuurtoerisme en special interest
- Evenementenkalender
- Relatiebeheer (nieuwsbrieven, Toeristisch Overleg Flevoland, Hoteloverleg)
- Tussentijdse evaluatie performance van het FBT (begin 2006) en het doorvoeren van een kwaliteitsslag in de bedrijfsvoering. Dit laatste met het oog op de subsidierelatie met de provincie (o.a. rechtmatigheid, accountability)

6.4 landbouw en Visserij

De landbouw is in Flevoland een belangrijke economische sector. De directe werkgelegenheid in deze sector (agrariërs plus loonwerkers) belooft circa 5,5% van het totale aantal banen in Flevoland; dit percentage ligt circa twee maal zo hoog als het percentage voor Nederland geheel.

Het programma voor de landbouw is verwoord in het 'Actieprogramma Nota Landbouwontwikkeling in Flevoland', dat door PS is vastgesteld op 25 november 2003. In dit Actieprogramma is vermeld dat de activiteiten in 2006 zijn gericht op uit vier onderdelen:

1. Verduurzaming
2. Innovatie en structuurversterking
3. Agrarisch natuurbeheer
4. Onderzoek

Een samenvatting hiervan is in het navolgende vermeld. Perspectiefvolle projecten die tot doel hebben de plattelandsontwikkeling te bevorderen, zullen, voor zover deze niet kunnen worden ondersteund door de Europese programma's, indien mogelijk, worden ondersteund uit dit programma. Voor visserij is in 2006 geen geld beschikbaar, als consequentie van de eerdere Staten uitspraak dat het budget exclusief ingezet dient te worden voor uitvoering van bovengenoemd Actieprogramma.

Verduurzaming

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een schoon milieu: bodem, lucht en water minder belasten met gewasbeschermingsmiddelen en nutriënten (fosfaat en nitraat). De omschakeling van bedrijven in reguliere landbouw naar biologische landbouw.

Rol provincie

Stimulerend en ondersteunend, onder andere via de uitvoering van het Actieprogramma Gewasbescherming Flevoland en het Plan van Aanpak Biologische Landbouw.

Meetbare doelstellingen

De activiteiten van de provincie dragen bij aan de realisatie van de volgende doelstellingen:

- Behalen waterkwaliteitsdoelstellingen landelijk en Europees beleid.
- 10 – 12 % van het agrarisch areaal is in gebruik bij de biologische landbouw in 2010.

Indicatoren

- Parameters waterkwaliteit
- Aantal biologische boeren in Flevoland en het areaal biologische landbouwgrond.

B. Wat gaan we daarvoor doen

Actieprogramma gewasbescherming Flevoland

In het Actieprogramma, dat in 2004 in opdracht van de NLTO is opgesteld, zijn diverse projectvoorstellen beschreven met als doel gebruik en emissie van gewasbeschermingsmiddelen te verminderen. In 2006 zullen meerdere projecten uit dit Actieprogramma worden uitgevoerd. De provincie zal deze projecten ondersteunen. Het bedrijfsleven is bij deze projecten verantwoordelijk voor het formuleren van projectvoorstellen, de cofinanciering en de uitvoering van projecten.

Afname emissie nutriënten naar bodem, lucht of water

In tegenstelling tot wat in het Actieprogramma is vermeld, zal in 2006 wel ondersteuning worden gegeven aan projecten met als doel de emissie nutriënten naar bodem, lucht of water verder te verlagen. Op deze manier willen wij de agrarische sector al in 2006 de mogelijkheid bieden om door middel van projecten actief in te spelen op de voorziene gevolgen van de Kaderrichtlijn Water.

Biologische landbouw

In 2006 zal opnieuw ondersteuning worden gegeven aan de voortgang van activiteiten die voortvloeien uit van het Plan van Aanpak Biologische Landbouw. Dit Plan van Aanpak kent vijf speerpunten: markt, communicatie, kwaliteit, kennis en overheid. De provincie ondersteunt met name projecten op het gebied van markt, communicatie en kennis. Het project EKO-impuls sluit hier volledig bij aan. Door het stimuleren van de vraag naar biologische producten zullen uiteindelijk meer agrariërs omschakelen naar biologische landbouw, hetgeen een positieve bijdrage levert aan de emissie-vermindering.

Voor de periode na 2006 zal de inzet voor verduurzaming van de agrarische sector worden opgenomen in het Provinciaal Meerjaren Programma Landelijk Gebied, dat in 2006 verder wordt voorbereid.

Structuurversterking en innovatie

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Het verbeteren van de landbouwkundige bedrijfsstructuur, waaronder de verdere ontwikkeling van de glastuinbouw. Het versterken van de bewerking en verwerking van agrarische producten alsmede het bevorderen van ketengericht produceren. In samenhang met de aanwezige agrokennis-infrastructuur, het innoverend vermogen van de sector te versterken en het stimuleren van innovatieve activiteiten.

Rol provincie

Het stimuleren van kavelruil, het ondersteunen van de glastuinbouw in Flevoland, en het scheppen van voorwaarden voor de vestiging van kennisinstellingen en (innovatieve en be/- en verwerkende) bedrijven. Het stimuleren van netwerk- c.q. clustervorming, al dan niet in ketenvorm (verticale integratie)

Meetbare doelstellingen

De activiteiten van de provincie dragen bij aan de realisatie van de volgende doelstellingen:

- Verbeteren van de landbouwkundige structuur
- Verhogen aantal arbeidsplaatsen in de glastuinbouw

- Versterken concurrentiepositie Flevolandse landbouw

Indicatoren

- Aantal ha waar Kavelruil is toegepast.
- Vestiging van nieuwe glastuinbouwers
- Aantal arbeidsplaatsen in de glastuinbouw
- Vestiging van aantal en agrarische be- en verwerkingsbedrijven

B. Wat gaan we daarvoor doen

Verbeteren landbouwkundige bedrijfsstructuur

Steeds meer agrarische bedrijven in Flevoland hebben 'land op afstand' in gebruik. Dit heeft extra verkeersbewegingen tot gevolg, kost tijd en heeft extra kosten tot gevolg. De provincie wil er dan ook aan bijdragen om de bedrijfsstructuur te verbeteren door vrijwillige Kavelruil te stimuleren.

Ontwikkeling glastuinbouw

In 2005 is een start gemaakt met de uitvoering van het Plan van Aanpak Revitalisering van het Glastuinbouwgebied Ens. In 2006 zal in overleg met de sector, de ondernemers uit het gebied en de gemeente worden gezien op welke wijze hieraan een vervolg kan worden gegeven en welke mogelijkheden er zijn om hiervoor nationale en Europese subsidie voor in te zetten.

Versterken be- en verwerking van agrarische producten

De provincie wil een goed vestigings- en productiemilieu bieden aan bedrijven die zich in Flevoland willen vestigen. Dat geldt ook voor bedrijven gericht op de be- en verwerking van agrarische producten. Ook in 2006 zal expliciet aandacht worden geschonken aan de werving van deze activiteit, met name door ondersteuning van verkenningen en promotie.

Bevorderen ketengericht produceren

In overleg met de sector zal worden gezien welke mogelijkheden er zijn om stimuleringsprojecten te ontwikkelen die aansluiten op de landelijke regelgeving aangaande registratie en certificering.

Verbeteren van de agrarische kennisinfrastructuur

Ter versterking van de agrarische kennisinfrastructuur in Flevoland, zal in 2006 de vestiging van bedrijven in het gebied tussen Lelystad en Dronten worden bevorderd. Aan de werving van passende bedrijvigheid zal in 2006 tevens aandacht worden besteed via het Regionaal Innovatie en Technologieplan (RITP). Tevens zal een bijdrage worden geleverd de verdere vormgeving van het concept 'Kennisboulevard Lelystad – Dronten'.

Bio-ethanol. Inspanningen zullen worden voortgezet om te onderzoeken in hoeverre een bio-ethanol productiefaciliteit in Flevoland haalbaar is.

Innovatie

Innovatie is een belangrijke motor achter economische ontwikkeling. Ook de agrarische sector staat voor de opgave om nieuwe technieken en methoden te ontwikkelen en toe te passen. Belangrijke nieuwe toepassingsgebieden waaronder de ICT, de biotechnologie en de sensortechnologie bieden nieuwe kansen voor een meer duurzame productie. Ook liggen er kansen op het gebied van 'novelfoods' en voor de ontwikkeling van agrarische grondstoffen voor de nonfoodsector, waaronder bio-energie. Het Flevolands beleid is er op gericht om technologische vernieuwing te bevorderen. Getracht zal worden in 2006 effectief aan te haken op en te participeren in het project 'Food Valley' van Landsdeel Oost.

Voor de periode na 2006 zullen nationaal opgezette uitvoeringsprogramma's zoals het Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP2) en het Uitvoeringsprogramma Landelijk Gebied (ILG) ook in Flevoland worden ingezet. Hierop zal worden voorgesorteerd en daartoe zullen specifieke aandachtspunten worden geselecteerd. Deze specifieke aandachtspunten zullen worden opgenomen in het Provinciaal Meerjaren Programma Landelijk Gebied, dat in 2006 wordt voorbereid.

Agrarisch natuurbeheer

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een toename aaneengesloten areaal agrarisch natuurbeheer. Een verbetering van de kwaliteit van agrarisch natuurbeheer. Het verhogen van het aantal agrarische natuurverenigingen.

Agrarisch natuurbeheer levert een bijdrage aan verbreding van de inkomensbasis van agrariërs.

Rol provincie

Stimuleren en (financieel) ondersteunen van agrarische natuurverenigingen.

In Flevoland is de belangstelling voor agrarisch natuurbeheer de laatste jaren duidelijk toegenomen. Sinds de inwerkingtreding van de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer in 2000 is de oppervlakte agrarisch natuurbeheer in Flevoland verdubbeld. Toch is de geleverde natuurkwaliteit nog beperkt. Dit wordt deels veroorzaakt door de versnipperde ligging van de percelen met agrarisch natuurbeheer. Daarom zal in het kader van de herziening van het Gebiedsplan Agrarisch Natuurbeheer worden bezien of meer concentratie nodig is van percelen waarop subsidie voor agrarisch natuurbeheer kan worden aangevraagd.

Net als in 2005 zal ondersteuning geboden aan het Project Kwaliteitsimpuls Agrarisch Natuurbeheer, uitgevoerd door Landschapsbeheer en BoerenNatuur. Het project richt zich voornamelijk op advisering en verzorging van cursussen aan boeren en vrijwilligers, zodat de kwaliteit van flora en fauna op agrarische bedrijven verbetert. Tevens zal worden bezien of andere agrarische natuurverenigingen een rol kunnen spelen in de versterking van de geleverde natuurkwaliteit.

Meetbare doelstellingen

De activiteiten van de provincie dragen bij aan de realisatie van de volgende doelstellingen:

- Versterken bestaande flora en fauna in het landelijk gebied
- Verhogen biodiversiteit in het landelijk gebied

Indicatoren

- Soortontwikkeling in het agrarisch cultuurlandschap
- Aantal broedgevallen per ha (weidevogeltellingen)

B. Wat gaan we daarvoor doen

Continuering van de financiële ondersteuning aan het Project Kwaliteitsimpuls Agrarisch Natuurbeheer, uitgevoerd door Landschapsbeheer en BoerenNatuur. Daarnaast financiële ondersteuning van projecten van andere organisaties.

6.5 Wat mag het kosten

(Bedragen X € 1.000)

1. Werken en Ondernemen	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting 2006	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	4.525	3.874	3.325	3.247	3.247	3.247
Baten	522	581	168	55	55	55
Saldo	4.003	3.293	3.157	3.191	3.191	3.191

2. Toerisme en Recreatie	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting 2006	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	937	900	875	875	875	875
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo	937	900	875	875	875	875

3. Landbouw en Visserij	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting 2006	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	728	578	785	785	785	785
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo	728	578	785	785	785	785

Totaal Economische ontwikkeling	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting 2006	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	6.190	5.352	4.985	4.906	4.906	4.906
Baten	522	581	168	55	55	55
Saldo	5.668	4.771	4.817	4.851	4.851	4.851

Collegeprogramma 'Zorg, onderwijs en welzijn'

De basis voor het beleid op het gebied van welzijn is verwoord in de Beleidsnota welzijn 2002-2005 en specifiek voor het beleidsterrein zorg in de zes regiovisies op deelterreinen van de zorg (geestelijke gezondheidszorg, medische curatieve zorg, jeugdzorg, ouderenzorg, zorg voor lichamelijk gehandicapten en zorg voor verstandelijk gehandicapten). Daarnaast worden op de volgende deelterreinen specifieke accenten gelegd:

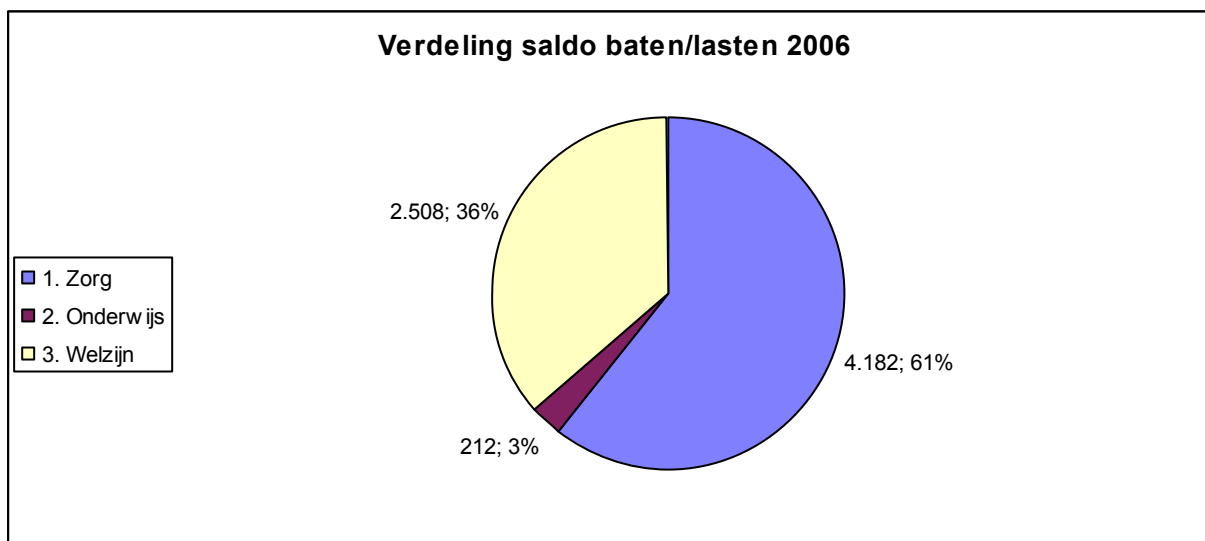
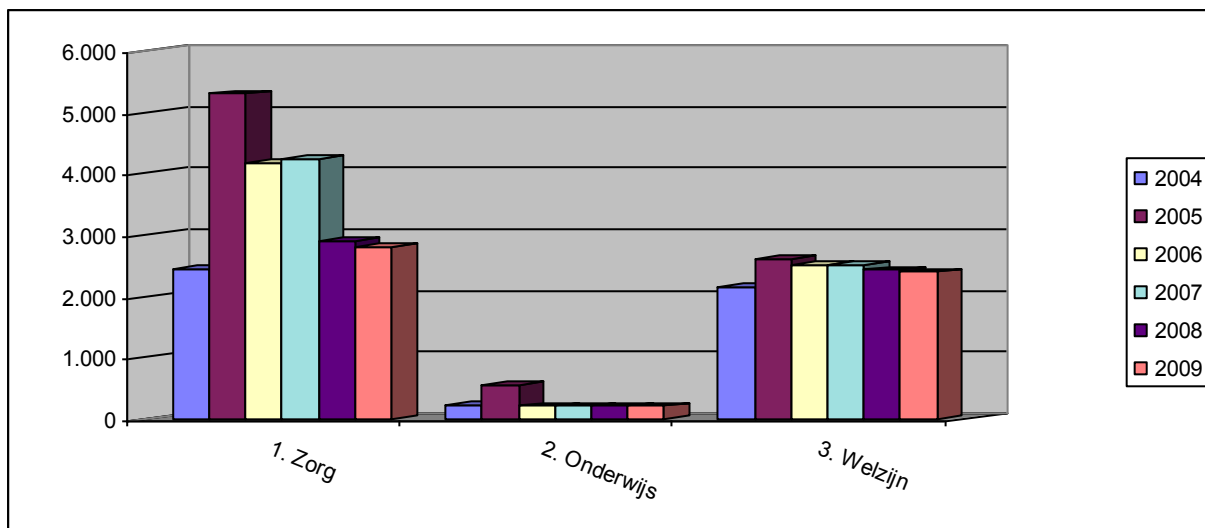
- Als de betrokken zorgverzekeraars, het rijk, de gemeenten en de overige betrokkenen bereid zijn hun rol te spelen dan is het college bereid een passende éénmalige bijdrage te leveren aan de IJsselmeerziekenhuizen voor de instandhouding van een basisziekenhuis te Emmeloord, mits de kwaliteit van de zorg gewaarborgd blijft en mits die bijdrage daadwerkelijk bijdraagt aan een structurele oplossing voor de bestaande problematiek
- Het college vindt dat de problematiek van de dak- en thuislozen op de agenda van de provincie thuishoort, teneinde daarover de regie te kunnen voeren. Zowel maatregelen gericht op preventie als directe hulpverlening horen daarbij
- De provincie zal de ervaring die in Almere is opgedaan met palliatieve zorg via een hospice, onder de aandacht brengen van de overige gemeenten

Op het gebied van de jeugdzorg is het provinciaal Beleidskader jeugdzorg 2003-2006 vastgesteld. Dit reeds vastgelegde beleid zal in de komende bestuursperiode worden voortgezet. De invoering per 2004 van de Wet op de Jeugdzorg betekent dat een wettelijke aanspraak op zorg ontstaat. Hiermee ontstaat voor het rijk de plicht om voor een voldoende financiering daarvan te zorgen. Het college is zich ervan bewust dat voorlopig nog eigen middelen bijgelegd zullen moeten worden. Het college zet daarbij in op een optimale organisatie van de uitvoering, een verdere professionalisering van de bedrijfsvoering bij de uitvoerende instellingen en een goede onderlinge samenwerking daartussen.

Bij het sportbeleid staan centraal:

- Het extra faciliteren van SSF
- De driehoek sport-jeugd-onderwijs wordt ondersteund onder andere door de combinatie van top- en breedtesport te stimuleren
- Het benutten van de mogelijkheden van sport als gebiedspromotiemiddel, bijvoorbeeld door ondersteuning van sportmanifestaties die het imago van Flevoland kunnen versterken

De provincie streeft ernaar de onderwijsmogelijkheden in de provincie verder uit te bouwen. Daarvoor is onder andere versterking van de kolom VMBO-HBO en uitbouw van universitair onderwijsnodig. Bovenal dient het aantal studierichtingen voor MBO en HBO te worden vergroot. Het college hecht een groot belang aan een goede afstemming tussen aanbod en behoefte. Een en ander dient te worden gerealiseerd in goed overleg met gemeenten, werkgevers, het regionaal platform arbeidsmarktbeleid en uiteraard het middelbaar en hoger beroepsonderwijs en overige betrokkenen. In de komende periode zal een regiovisie ten behoeve van het speciaal onderwijs worden ontwikkeld.



7

Zorg, onderwijs en welzijn

7.1 Inhoud en reikwijdte

De doelstelling is de instandhouding en verbetering van de sociale kwaliteit en samenhang in Flevoland, door het op peil houden en het verbeteren van het voorzieningenniveau op het gebied van (jeugd)zorg, welzijn, sport en onderwijs.

De volgende thema's maken onderdeel uit van dit programma:

- 7.2.1 Sociale voorzieningen
- 7.2.2 Sociale agenda
- 7.2.3 Jeugdzorg
- 7.2.4 Integraal jeugdbeleid
- 7.2.5 Onderwijs
- 7.2.6 Sport
- 7.2.7 Zorgstructuur
- 7.2.8 Welzijn

7.2 Uitwerking van het programma

7.2.1 Sociale voorzieningen

A Wat willen bereiken

Gewenste effecten

De instandhouding en verbetering van de sociale kwaliteitⁱ in Flevoland door voldoende, bereikbare en toegankelijke voorzieningen op het gebied van zorg, onderwijs en welzijn. Momenteel is er een achterstand in het voorzieningenniveau ten opzichte van de rest van Nederland. Het streven is om deze achterstand terug te brengen van 30% in 2003 tot 20% aan het einde van de komende omgevingsplanperiode (2012).

Rol provincie

De provincie is wettelijk verantwoordelijk voor de financiering van de jeugdzorg. Voor het tot stand komen en voortbestaan van veel andere voorzieningen ligt de verantwoordelijkheid bij private instellingen, waarbij de financiering slechts voor een beperkt deel een verantwoordelijkheid is van de provincie. De rol van de provincie zal stimulerend en ondersteunend zijn door onder andere monitoren van het aantal voorzieningen in de provincie

Meetbare doelstellingen

Inzicht in de mate waarin voldoende, bereikbare en toegankelijke voorzieningen op het terrein van gezondheidszorg, jeugdzorg, onderwijs, sport, cultuur en welzijn voorhanden zijn.

Indicatoren

Aard en omvang van het voorzieningenniveau.

B Wat gaan we daarvoor doen

(doen) uitvoeren van onderzoek op het gebied van het voorzieningenniveau.

7.2.2. Sociale agenda

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Maatschappelijke vraagstukken integraal en inhoudelijk aanpakken in plaats van gericht op doelgroepen zoals vaak tot op heden gebeurde, door een overkoepelende, samenhangende agenda op het sociale terrein waarin de provincie aangeeft wat haar rollen en taken zijn en welke instrumenten daarbij gebruikt kunnen worden.

Rol provincie

De provincie meet de sociale kwaliteit³ op regionale en/of provinciale schaal periodiek aan de hand van een aantal indicatoren (interprovinciaal standpunt). Naar aanleiding van de resultaten wordt er samen met gemeenten en instellingen gedebatteerd over prioriteiten. Vanuit deze prioriteiten wordt de agenda opgesteld waarin de vraagstukken verwoord staan die worden aangepakt.

Hiernaast subsidieert de provincie projecten die bijdragen het verbeteren van de sociale kwaliteit in Flevoland.

Meetbare doelstellingen

Periodiek monitoren van de sociale kwaliteit in Flevoland

Subsidiëren van projecten die bijdragen aan het bevorderen van de sociale kwaliteit in Flevoland.

Indicatoren

Aantal gesubsidieerde projecten

B. wat gaan we ervoor doen

Monitoren van de sociale kwaliteit in Flevoland en uitvoeren van de sociale agenda. Subsidiëren en ondersteunen van projecten op het gebied van het verbeteren van de sociale kwaliteit.

7.2.3 Jeugdzorg

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

De Jeugdzorg zorg moet een bijdrage leveren aan de ontplooiingsmogelijkheden van jeugdigen met zware opgroei en opvoedproblemen. Flevolandse jongeren moeten daartoe de jeugdzorg kunnen krijgen die ze nodig hebben. Dit dient gerealiseerd te worden door het bewerkstelligen van een toereikend en toegankelijk aanbod van jeugdzorg.

Rol provincie

Op grond van de Wet jeugdzorg is de provincie verantwoordelijk voor voldoende aanbod van zorg, om in de behoefte van de jongeren in Flevoland te kunnen voorzien. Door de invoering (per 2005) van deze Wet bestaat er een wettelijke aanspraak op jeugdzorg door jeugdigen. Het Rijk dient voor het macro beleid en de financiering te zorgen. De verantwoordelijkheid van de provincie is de beleidsregie

³ **Sociale kwaliteit** is de uitkomst van het waarde oordeel over de sociale infrastructuur - met als reikwijdte het milieu, de ruimtelijke inrichting, de economie en de sociale en culturele leefsituatie – alsmede de producten van de sociale infrastructuur (output), zoals ervaren door Flevolandse overheden, instellingen en organisaties, en inwoners of hun belangenbehartigers (welzijnsnota 2002-2005). Een bredere definitie volgens Beck e.a. (1997) luidt als volgt: sociale kwaliteit is de kwaliteit van de brede sociale infrastructuur, die zowel bestaat uit een aanbodskant (overheid en overheidsvoorzieningen), de vraagkant (burgers en maatschappelijk middenveld) en de dynamiek tussen beide. **Sociale infrastructuur** omvat de wegen waarlangs mensen (kunnen) participeren in de samenleving en duurzame relaties (kunnen) leggen met elkaar (Verwijs-Jonker, 2000) ook wel: het geheel van organisaties, diensten, voorzieningen en betrekkingen die het mogelijk maken dat mensen in redelijkheid in sociale verbanden (buurten, groepen, netwerken, huishoudens) kunnen leven en kunnen participeren in de samenleving (Welzijnsnota 2002-2005).

Sociale cohesie wordt in het algemeen omschreven als een sterke interne samenhang in een sociale eenheid, waarbij de leden elkaar steunen en zich met de groep identificeren. Het gaat hierbij om de vraag: hoe kan de samenleving als samenleving functioneren: wat moeten mensen delen willen ze enigszins vreedzaam op een beperkte ruimte met elkaar samen leven? (Verwijs-Jonker, 2000)

en financiering van de jeugdzorg. De Inspectie Jeugdzorg is verantwoordelijk voor het toezicht op de kwaliteit en de uitvoering van wet en regelgeving en kan op verzoek van de Provincie actief worden ingezet om toezicht uit te voeren.

In het algemeen ligt de komende jaren de nadruk op de verdere invoering van het beleid betreffende de Wet op de Jeugdzorg. Bij invoering van de wetgeving kunnen de volgende hoofdverantwoordelijkheden worden onderscheiden:

- De regie voor de gehele jeugdzorg
- De garantie van een integrale toegang tot de jeugdzorg
- De garantie van de beschikbaarheid van het zorgaanbod
- Het waarborgen van de kwaliteit van de geleverde zorg
- Het zorgdragen voor de afstemming van de jeugdzorg met het lokaal beleid
- Het waarborgen van de bekendheid en de laagdrempeligheid van het Bureau Jeugdzorg
- Het waarborgen van de inbreng van cliënten in de jeugdzorg

Het Rijk stelt de algemene, financiële- en beleidsmatige kaders vast. Het toezicht op de kwaliteit van de jeugdzorg ligt bij de inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming. Provincie en inspectie maken jaarlijks afspraken over de thema's waar de inspectie zich op zal richten. Jaarlijks wordt er een jaarverslag, een jaarrekening en een beleidsplan gemaakt.

Meetbare doelstellingen

- Wachtijd bij het zorgaanbod is niet meer dan 13 weken.
- Toename van intensief ambulant zorgaanbod (Intensief pedagogische thuishulp) met 15 % medio 2006.
- Afspraken met de aanbieders van jeugdzorg over efficiënte en doelmatige organisatie van het zorgaanbod met aandacht voor ketenaansluiting
- Versterking van het Bureau Jeugdzorg door controller.
- Aansluiting van de Jeugdzorg op het lokaal jeugdbeleid en Onderwijs is vastgelegd in convenanten en contracten

Indicatoren

- In een door IPO en het Rijk opgezette monitor wordt beleidsinformatie van Bureau's Jeugdzorg en hulpaanbieders gerapporteerd. Deze informatie wordt gebruikt voort evaluatie van de Wet op de Jeugdzorg in 2006 en wordt gebruikt voor beleidsontwikkeling en sturing op Provinciaal niveau. De monitor bevat onder meer indicatoren aangaande wachttijden, doorlooptijden, bezettingspercentage gebruik .
- Landelijk , in IPO verband, ontwikkelde instrumenten voor benchmarking, doelmatigheidmeting en cliënttevredenheid (C- Toets) leveren op landelijk en provinciaal niveau verschillende indicatoren in relatie tot het doel van het instrument.

B. Wat gaan we daarvoor doen

In het ontwerp "provinciaal uitvoeringsprogramma Jeugdzorg 2006" worden de volgende beleidsprioriteiten beschreven.

Prioriteit	Wat gaan we doen?
<i>Versterken en waarborgen van adequate "Toegang tot de Jeugdzorg": het Bureau Jeugdzorg Flevoland.</i>	Wij zullen sterk inzetten op een versterking van de BJZ-organisatie. Enerzijds door de financiering structureel te maken en anderzijds waar mogelijk te ondersteunen om te komen tot een kwalitatief goede BJZ-organisatie die financieel gezond is. In 2006 worden binnen de functie Gezinsvoogdij de werkmethoden verbeterd en de caseload verlaagd door invoering van het landelijke "Deltaplan".
<i>Versterken van de aansluiting tussen Jeugdzorg, lokaal Jeugd beleid en het onderwijs</i>	Om dit bereiken is in 2005 een traject ingezet voor een driejarig actieprogramma "Aansluiting". Per 1 januari 2006 start het actieprogramma. Dit actieprogramma zal een lokaal maatwerkplan bevatten met concreet meetbare en haalbare doelen. In een convenant 2006-2009 en het actieprogramma worden de niet-vrijblijvende afspraken tussen de drie bestuursorganen, de Jeugdzorg, de gemeenten, het onderwijs en de Provincie, opgenomen.
<i>Wegwerken van wachtlijsten in de jeugdzorg.</i>	De wachtlijst bij het Advies en Meldpunt Kindermishandeling zal per 010106 met inzet van extra middelen van het Ministerie van VWS zijn weggewerkt. Werkprocessen bij het Bureau Jeugdzorg waaronder het AMK worden efficiënter ingericht. Tevens wordt er gezocht naar win/ win relaties met andere sectoren voor de organisatie van diagnostiek functies. De wachttijden voor het hulpaanbod mogen eind 2006 maximaal 13 weken bedragen, overeenkomend met de termijn voor verzilvering van de indicatie. In de periode 2006-2007 krijgen alle gezinnen en jongeren die van het Bureau Jeugdzorg een indicatie krijgen voor jeugdzorg per direct een hulpverlener toegewezen die met hen aan de slag gaat om de problemen op te lossen.
<i>Versterken cliëntenbeleid</i>	- Volledige inzet vertrouwenspersoon Jeugdzorg - Functioneren cliëntenraden - Functioneren onafhankelijke klachtencommissies
<i>Versterken van het hulpaanbod.</i>	De capaciteit van het hulpaanbod wordt in 2006 verder verhoogd door meer ambulante hulp en (crisis)pleegzorg aan te bieden. Vanuit het nieuwe jeugdzorgmodel in opbouw (zie IPT model hieronder) worden tenminste 25% of ruim honderd jongeren meer geholpen dan volgens het oude jeugdzorg model.
<i>Het doelmatig en efficiënt inrichten van de jeugdzorg.</i>	In de planperiode 2005-2008 wordt de jeugdzorg in Flevoland ingrijpend vernieuwd. De in 2005 ingezette herinrichting van de Jeugdzorg door het invoeren van het Intensief Pedagogische Thuishulp (IPT) wordt doorgezet. Per kwartaal worden instroom- doorstroom en uitstroom gegevens geanalyseerd waardoor tijdige bijsturing van aanbod en van werkprocessen mogelijk wordt. De met de rijksoverheid afgesproken intentie om minstens 10 % meer jongeren te helpen met hetzelfde budget wordt daarmee gerealiseerd.

7.2.4 Integraal Jeugdbeleid

A) Wat willen we bereiken

Gewenste maatschappelijke effecten

De provincie wil een bijdrage leveren aan preventief en integraal jeugdbeleid. Zij heeft daarvoor drie zwaarwegende redenen:

1. De provincie is beleidsmatig en financieel verantwoordelijk voor de jeugdzorg.
2. Daarnaast is zij verantwoordelijk voor het aansluiten en afstemmen van de afzonderlijke schakels in keten van zorg.
3. Zij wil bijdragen aan het ontkokeren van beleid, dat geen recht doet aan de levensloop van kinderen en hun ouders.

Bij integraal jeugdbeleid is door de provincie ervoor gekozen om middelen in te zetten voor het stimuleren van sociale competenties bij kinderen en jongeren.

Sociale competenties bevorderen de participatie op school, in het gezin, in de vrije tijd en vooral later in de maatschappij.

Kinderen en jongeren die beschikken over goede sociale competenties en vaardigheden lopen dus minder risico om uit te vallen en doen nu of later in hun leven een minder groot beroep op hulpverlening (bijv. de jeugdzorg)

Met integraal jeugdbeleid wil de provincie aansluiten bij lokaal jeugdbeleid en bij de behoeften uit het veld (b.v. scholen, instellingen, clubs, professionals, kinderen, ouders). Met andere woorden: het moet een oplossing bieden voor problemen die deze instellingen op hun bord krijgen, zoals het toenemende geweld op scholen.

Integraliteit betekent ook dat de samenhang tussen de verschillende, op jeugd gerichte beleidsvelden versterkt wordt, zoals onderwijs, sport, welzijn en cultuur.

Rol van de provincie

Om tot de gewenste effecten te komen zijn er verschillende rollen voor de provincie te onderscheiden:

1. De provincie is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de wettelijke taken en verplichtingen voortvloeiend uit de Wet op de Jeugdzorg. De provincie draagt zorg voor een goed en voldoende jeugdzorgaanbod en zorgt dat de afzonderlijke schakels in de keten van hulp aan kinderen goed op elkaar aansluit.
2. O.a op basis van deze wettelijke taak stimuleert, ondersteunt en adviseert de provincie de gemeenten en de voorliggende voorzieningen om samen te werken. Dit resulteert in het programma Aansluiting.
3. De provincie faciliteert een aantal projecten om de samenwerking tussen verschillende sectoren en instellingen te bevorderen. Projecten zijn o.a.
 - project gericht op voorkomen kindermishandeling Raak/ Zorg Nabij
 - project gericht op het verbeteren van sociale vaardigheden bij kinderen en jongeren Leef met Stijl
 - project gericht op aansluiting basisonderwijs- jeugdzorg
 - projecten gericht op specifieke doelgroepen (zwerfjongeren, tienermoeders)

De provincie oriënteert zich samen met de regievoerende partners op mogelijkheden voor de verbetering van aansluiting. De provincie wil bijdragen om de ervaringen en de resultaten van het programma landelijke en internationaal onder de aandacht te brengen. Dit bevordert een positief imago van Flevoland.

Meetbare doelstellingen

- aansluiting tussen preventief gemeentelijk jeugdbeleid en jeugdzorg is geregeld in convenanten met de gemeenten en andere regievoerende partners met daarbij de niet-vrijblijvende afspraken ter verbetering van de aansluiting.
- aandacht voor jeugd is zichtbaar in verschillende provinciale beleidsterreinen
- Organisaties uit verschillende sectoren doen mee aan het programma en de verschillende projecten.

Indicatoren

Indicatoren zijn het aantal instellingen en –accommodaties die tijdens de projectduur ondersteuning van de provincie hebben gekregen, en het aantal deelnemers dat getraind is. Indirect effect is uiteraard het aantal kinderen dat via de volwassenen

bereikt wordt met het programma Leefstijl. In het eerste projectjaar zijn door deze trainingen zijn al meer dan 8000 kinderen bereikt.

B) Wat gaan we daarvoor doen

Leef met stijl

Er is een projectplan opgesteld. Jaarlijks verschijnt er een evaluatieverslag. In 2005 is dit verslag voor de eerste maal opgesteld. Dit verslag bevat ook de resultaten van het eerste periodiek onderzoek.

Ambtelijk is een werkgroep opgesteld bestaande uit een medewerker jeugdzorg (algemeen projectleider), medewerker onderwijs (communicatie en onderzoek), medewerker sport (sport, Europa, financiën) en medewerker BACO (communicatie). Zij beheren het project. In de projectstructuur is verder voorzien in een projectgroep, die de uitwerking van het project ter hand heeft genomen en een klankbordgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de verschillende instellingen die meedenken over de richting en de resultaten van het project.

7.2.5 Onderwijs

A. Wat willen we bereiken?

1. Gewenste effecten

De provincie streeft naar een evenwichtige sociale en economische ontwikkeling van Flevoland. Een breed aanbod van beroeps(voorbereidend) onderwijs is hiervoor van groot belang. In de provincie ontbreekt top van de beroepskolom (hbo- en academisch onderwijs) grotendeels. Dat noodzaakt jongeren buiten de provincie te studeren. Het leidt tot een scheve bevolkingssamenstelling, een gemiddeld lager opleidingsniveau van de bevolking en een tekort aan hoger opgeleiden op de regionale arbeidsmarkt.

De provincie streeft ernaar het aanbod van (hoger) beroepsonderwijs uit te breiden, opleidingen beter op elkaar te laten aansluiten (doorlopende leerlijnen). Dat moet Flevolandse jongeren voldoende opleidings- en arbeidsperspectieven binnen de provincie bieden. Voor het bedrijfsleven schept het de mogelijkheid vakbekwaam personeel in zijn omgeving te vinden. Lokale voorzieningen (horeca, cultuur, sport) verwerven zo een breder draagvlak.

Ook voor het special onderwijs beoogt de provincie naar een toereikend en bereikbaar aanbod, zodat Flevolandse leerlingen met een minimum aan reistijd het onderwijs kunnen volgen dat zij nodig hebben.

2. Rol van de provincie (waarom moet de provincie dit oppakken?)

De reden waarom de provincie het stimuleren van de uitbreiding van onderwijsvoorzieningen tot haar verantwoordelijkheid rekent zijn:

- Het Rijk, i.c. het ministerie van Onderwijs, Wetenschappen en Cultuur (OC&W) kijkt vanuit een landelijk, macrodoelmatig perspectief naar het aanbod van hoger onderwijs en stelt een pakket zeer strenge eisen aan het vestigen van nieuwe opleidingen, hetgeen in feite neerkomt op een ontmoedigingsbeleid. De provincie moet het belang benadrukken van een regionaal perspectief.
- Hoger onderwijs en speciaal onderwijs hebben een bovenlokaal karakter. Het ontbreekt individuele gemeenten aan bestuurskracht en middelen om de gewenste ontwikkelingen alleen tot stand te brengen.

De rol van de provincie op het gebied van onderwijs is:

- Coördineren: afstemming op regionaal niveau tussen de verschillende partijen die bij dit thema betrokken zijn, zoals onderwijsinstellingen, gemeenten en bedrijfsleven. Het doel is krachten bundelen en voorkomen dat op verschillende plaatsen in de provincie initiatieven ontstaan die concurrerend zijn.
- Bemiddelen: in de eerste plaats voert de provincie een lobby naar OC&W om het macrodoelmatige perspectief te doorbreken en een wijziging van de regels te bewerkstelligen, zodat onderwijsinstellingen nieuwe opleidingen c.q. nevenvestigingen in Flevoland kunnen realiseren. Het gaat daarbij zowel om 'reguliere' hobostudierichtingen (zorg- en welzijn, economisch en bedrijfskundig,

technisch) als vernieuwende opleidingen. Daarnaast initieert en voert de provincie overleg met de betrokken partijen over hoe nieuw aanbod te realiseren. Zij levert bestuurlijke en ambtelijke ondersteuning aan lokale overheden en onderwijsinstellingen bij het ontwikkelen van nieuwe initiatieven

- Stimuleren: de provincie verkent actief de markt van nieuwe aanbieders. Zij faciliteert initiatieven (ambtelijke en bestuurlijke ondersteuning), creëert initiële voorwaarden en investeert in nieuwe initiatieven.

3. Meetbare doelstellingen

- Realisering van een platform of overlegstructuur waarin onderwijsinstellingen en overheden (gemeenten en provincie) onderwijsontwikkelingen met elkaar afstemmen en waar mogelijk versterken
- Inzicht in de mogelijkheden voor nieuwe opleidingen (b.v. scheepsarcheologie)
- Het initiëren van of deelnemen aan projectgroepen die nieuwe mogelijkheden uitwerken en zo mogelijk realiseren

4. Indicatoren

- Hoger onderwijs: In 2007 is het aantal opleidingen/studierichtingen met minimaal zes toegenomen ten opzichte van 2003 (van vijf naar elf)
- Middelbaar beroepsonderwijs: het aantal kwalificaties (soorten opleidingen) op ROC Flevoland, ROC Friese Poort en AOC Groenhorst is in 2007 met 20 procent toegenomen t.o.v. 2004
- Doorlopende leerlijnen: het aantal convenanten en/of samenwerkingsovereenkomsten tussen vmbo, mbo, hbo en universiteit (toegenomen t.o.v. 2004)
- Aantal jongeren dat buiten de provincie hoger en middelbaar onderwijs volgt vertoont een dalende lijn.
- Speciaal onderwijs: aantal thuiszittende kinderen vertoont een dalende lijn, aantal kilometers leerlingenvervoer vertoont een dalende lijn.

B. Wat gaan we daarvoor doen?

- uitvoeren van de actiepunten uit de in 2003 vastgestelde kadernota 'Hoger onderwijs in Flevoland'.
- Ondersteuning bieden aan bestaande initiatieven van partijen als de Hogeschool en Universiteit van Amsterdam, De Christelijke Hogeschool Windesheim, De Christelijke Agrarische Hogeschool, de Vrije Universiteit en de Rijksuniversiteit Groningen
- Ondersteuning ten behoeve van de uitbreiding van het (voorbereidend) beroepsonderwijs.
- Een plan van aanpak ontwikkelen voor het creëren van onderwijsvoorzieningen voor langdurig lichamelijk zieke kinderen en voor zeer moeilijk opvoedbare en lerende kinderen.

7.2.6 Sport

C) Wat willen we bereiken

Gewenste maatschappelijke effecten

De provincie stelt zich tot doel om met de middelen die zij tot haar beschikking heeft een bijdrage te leveren aan versterking van de sportinfrastructuur in Flevoland. Dit houdt onder meer in dat er wordt gestreefd naar een kwalitatief en kwantitatief toereikend accommodatieniveau zodat zo goed mogelijk aan de verschillende sportbehoeften van de Flevolandse kan worden voldaan. Samenwerking tussen onderwijs en sportinstellingen als sportverenigingen en Sport Service Flevoland draagt bij aan een sportklimaat dat met name jongeren stimuleert tot bewegen en sporten.

Het achterliggende effect van deze inspanning van de provincie is dat door middel van sport, op welke wijze dan ook, een positieve impuls aan de sociale cohesie wordt gegeven. Sport wordt beschouwd als een instrument voor sociale en individuele ontwikkeling.

Een tweede doelstelling in het sportbeleid is de profilering van Flevoland als sportminnende provincie.

Rol van de provincie

De provincie heeft twee te onderscheiden rollen om te komen tot de gewenste effecten:

- 1) De wettelijke taak tot instellen en ondersteunen van een steunfunctie-instelling. Sport Service Flevoland vervult in Flevoland de rol van steunfunctie. Zij ondersteunt verenigingen, adviseert gemeenten, provincie en geïnteresseerden, stimuleert samenwerking tussen belanghebbenden, faciliteert talentvolle sporters en draagt op specifieke wijze bij aan een stimulerend sportklimaat in Flevoland.
- 2) De tweede rol is aanjager, stimulator, financier en netwerker. De provincie stimuleert de samenwerking en samenhang tussen diverse initiatieven, draagt bij aan een positief en constructief sportklimaat en kan op directe wijze bijdragen aan de sportinfrastructuur door middel van het verstrekken van subsidies voor accommodaties en sportmanifestaties die meer dan een lokale betekenis hebben.

Instrumenten

De twee rollen van de provincie in de sport kennen hun eigen instrument. Sport Service Flevoland krijgt jaarlijks subsidie om een concreet werkprogramma, dat in overleg met de provincie tot stand komt, tot uitvoering te brengen. Een tweede concreet instrument is het subsidiebeleid. Door het beschikbaar stellen van subsidies is het mogelijk de voorwaarden te creëren om te komen tot de gewenste maatschappelijke effecten. De overige instrumenten van de provincie zijn te vinden onder de noemer communicatie (overleg, gebruik van media, faciliteren workshops en symposia etc.)

Meetbare effecten

De best meetbare effecten zijn het aantal sportmanifestaties en –accommodaties die in enig subsidiejaar ondersteuning van de provincie hebben gekregen, en het aantal deelnemers en toeschouwers dat een dergelijke manifestatie heeft bezocht. De beoogde versterking van de sociale cohesie is niet tot nauwelijks meetbaar. Ook een veranderend imago is zeer moeilijk meetbaar.

D) Wat gaan we daarvoor doen

In de in het begin van 2005 vastgestelde nota Tijd voor Sport 2005-2008 staat wat de provincie gaat doen om tot de gewenste effecten te komen.

- I: continuering van het subsidiebeleid met de nadruk op regionale initiatieven.
- II: stimuleren dat er meer verbinding gaat ontstaan tussen de top- en de breedtesport. De topsporter ziet de provincie als voorbeeld (rolmodel) voor de breedtesporter of de niet-sporter. De provincie wil zoveel mogelijk de Flevolandse topsporters inzetten bij evenementen of bijv. de sportverkiezingen om de connectie tussen breedtesport en topsport te verstevigen. De provincie heeft een financiële bijdrage beschikbaar gesteld voor de komende jaren om zowel een topsportevenement te ondersteunen als de stimulering van sport onder jongeren
- III: Een sportevenement heeft naast sportieve vaak ook promotionele waarden voor zowel sport als voor de provincie Flevoland. De provincie onderkent dit en stimuleert subsidieontvangers om Flevoland bij hun evenement goed onder de aandacht te brengen.
- IV: het is gebleken dat sportverenigingen diverse knelpunten ervaren. De provincie heeft Sport Service Flevoland de opdracht gegeven om de verenigingen op deze punten extra te ondersteunen.

7.2.7 Zorgstructuur

Gewenste maatschappelijke effecten

De algemene noemer van de betrokkenheid van de provincie bij de Zorg is het uitgangspunt, dat de algemene gezondheid van iedere inwoner van Flevoland goed moet zijn en dat die niet (sterk) zou mogen afwijken van die van inwoners in de rest van Nederland. Aandachtspunt daarbij is, dat de snelle en continue groei van het inwonertal extra aandacht vergt bij het verkleinen van de verschillen tussen vraag en aanbod.

Specifiek zijn twee effecten aan de orde:

- 1) de kwaliteit en beschikbaarheid van het zorgaanbod is goed en is door de jaren heen in overeenstemming met de vraag naar zorg;
- 2) de positie van zorgvragers is sterk genoeg teneinde een de rol van der derde partij in de zorg goed te kunnen spelen.

Rol van de provincie

Bij elk van de twee gewenste effecten is de rol van de provincie te benoemen:

Ad 1) verhouding zorgvraag – zorgaanbod

- het in beeld brengen van zowel de vraag naar zorg als het zorgaanbod, alsmede de te verwachten ontwikkelingen daarin;
- het (mede) stimuleren van nieuwe initiatieven en ontwikkelingen in het zorgaanbod, daarbij vooral gericht op de samenhang binnen de zorg en die tussen de zorg en andere beleidsterreinen;
- het verbeteren van de kwaliteit van de ambulancezorg via het optimaliseren van de spreiding van de standplaatsen;
- het subsidiëren van de Telefonische Hulpdiensten en Stichting Slachtofferhulp;

ad 2) Positie van de zorgvragers

- het invullen van de beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheid voor het zorgvragersbeleid.

Meetbare doelstellingen

Ad 1) verhouding zorgvraag – zorgaanbod

- stimuleren dat het aanbod van de zorg in kwalitatieve en kwantitatieve zin in evenwicht komt met de vraag naar zorg. Dit mede door het ontwikkelen en (mede) onderhouden van de monitor Volksgezondheid (data base beleidsinformatie zorg en welzijn);
- het beschikbaar stellen van subsidies voor projecten, die vernieuwingen in de zorg tot gevolg hebben;
- het adviseren van VWS over bouwvoorstellen (Wet ziekenhuisvoorzieningen);
- het invulling geven aan het Zorgberaad Flevoland;
- het jaarlijks organiseren van een themadag over een actueel onderwerp in de zorg;
- het mede regie voeren op het gebied van dak- en thuislozen;
- het opstellen, mede implementeren en evalueren van het beleidsplan Ambulancezorg.

Ad 2) Positie zorgvragers

- het opstellen, implementeren en evalueren van het provinciale plan Zorgvragersbeleid;
- het faciliteren (inhoudelijk en financieel) van de ZorgGebruikersBundeling Flevoland (ZGB).

Indicatoren

Ad 1) verhouding zorgvraag – zorgaanbod

- - wachtlijsten van zorginstellingen, verhouding arbeidskrachten in de zorg in Flevoland ten opzichte van die in Nederland, ;
- - aantal en aard van de ingediende verzoeken voor subsidie van projecten;
- - aantal verzoeken van VWS om adviezen in het kader van de Wet Ziekenhuisvoorzieningen;
- - themadag Flevogezond;
- - betrokkenheid bij beleidsontwikkeling en projecten op het gebied van dak- en thuislozen, in samenhang uit te voeren met de centrumgemeente Almere;
- - de overschrijdingen van de aanrijtijden per ambulancstandplaats.

Ad 2) Positie zorgvragers

- de mate waarin de zorgvragersorganisaties en dan met name de ZGB een serieuze partij zijn binnen de zorgstructuur van Flevoland;
- de mate waarin de in het werkplan van de ZGB opgenomen projecten binnen de begroting zijn uitgevoerd.

B) Wat gaan we daarvoor doen

Concrete activiteiten

Ad 1) verhouding zorgvraag – zorgaanbod

- het in beeld brengen van zowel de vraag naar zorg als het zorgaanbod, alsmede de te verwachten ontwikkelingen daarin; analyseren van gegevens over zorgvraag en zorgaanbod, in samenwerking met de Hulpverleningsdienst Flevoland; het organiseren van het Zorgberaad Flevoland;
- het (mede) stimuleren van nieuwe initiatieven en ontwikkelingen in het zorgaanbod, daarbij vooral gericht op de samenhang binnen de zorg en die tussen de zorg en andere beleidsterreinen;
- beoordelen van subsidie-aanvragen op het gebied van de gezondheidszorg (via provinciale middelen en EPD middelen);
- het verbeteren van de kwaliteit van de ambulancezorg via het optimaliseren van de spreiding van de standplaatsen;
- het op gezette tijden actualiseren van het spreidingsplan Ambulancezorg Flevoland en de daaruit voortvloeiende af te geven vergunningen;
- het invullen van de beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheid voor de Telefonische Hulpdiensten en Stichting Slachtofferhulp;

Ad 2) Positie zorgvragers

- het invullen van de beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheid voor het zorgvragersbeleid;

7.2.8 Welzijn

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Het gewenste effect is een actieve bijdrage van de inwoners van Flevoland aan de samenleving (participatie) en versterking van de maatschappelijke samenhang (sociale cohesie). Een ander gewenst effect is een verbetering van de positie van mensen in achterstandssituaties.

Rol provincie

De provincie heeft een wettelijke taak bij het ondersteunen van de provinciale steunfuncties, deze taak zal naar verwachting gecontinueerd worden in de nieuwe Wet Maatschappelijke ondersteuning. Verder is het beleidsterrein welzijn voornamelijk een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Echter, de provincie signaleert dat er gaten in de samenhang en in de sociale infrastructuur zijn of ontstaan die met hulp van de provincie opgevuld kunnen worden. Hiernaast heeft de overheid een maatschappelijke opdracht, het bestaansrecht van de provincie ligt bij de burger en ze dient dan ook maatschappelijke betrokkenheid te tonen.

Het provinciale welzijnsbeleid wordt voor een groot deel uitgevoerd door Axion, daarnaast zijn er diverse project subsidies beschikbaar die een stimulerende werking hebben op het welzijnsgebied in de provincie.

Meetbare doelstellingen

Werkafspraken met de provinciale welzijnsinstelling Axion over:

- Efficiënt en doelmatig werken
- Signaleren van maatschappelijke vraagstukken
- Het aandragen van oplossingen voor de gesignaleerde maatschappelijke vraagstukken
- Subsidiëren van projecten en instellingen (Anti Discriminatie Bureau) die bijdragen aan de omschreven welzijnsdoelstellingen.

Indicatoren

Aantal gesubsidieerde projecten

B. Wat gaan we daarvoor doen

Subsidiëren en ondersteunen van projecten op het gebied van welzijn

Afspraken maken met Axion

7.3 Wat mag het kosten

(Bedragen X € 1.000)

1. Zorg	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	26.572	31.450	31.620	31.539	30.201	30.101
Baten	24.129	27.055	27.438	27.302	27.299	27.299
Saldo	2.443	4.395	4.182	4.237	2.902	2802

2. Onderwijs	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	236	553	212	212	212	212
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo	236	553	212	212	212	212

3. Welzijn	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	2.534	2.730	2.621	2.621	2.546	2.506
Baten	388	113	113	113	113	113
Saldo	2.146	2.617	2.508	2.508	2.433	2.393

Totaal Zorg, onderwijs en welzijn	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	29.342	34.734	34.453	34.372	32.959	32.819
Baten	24.517	27.168	27.551	27.415	27.412	27.412
Saldo	4.826	7.566	6.902	6.957	5.547	5.407

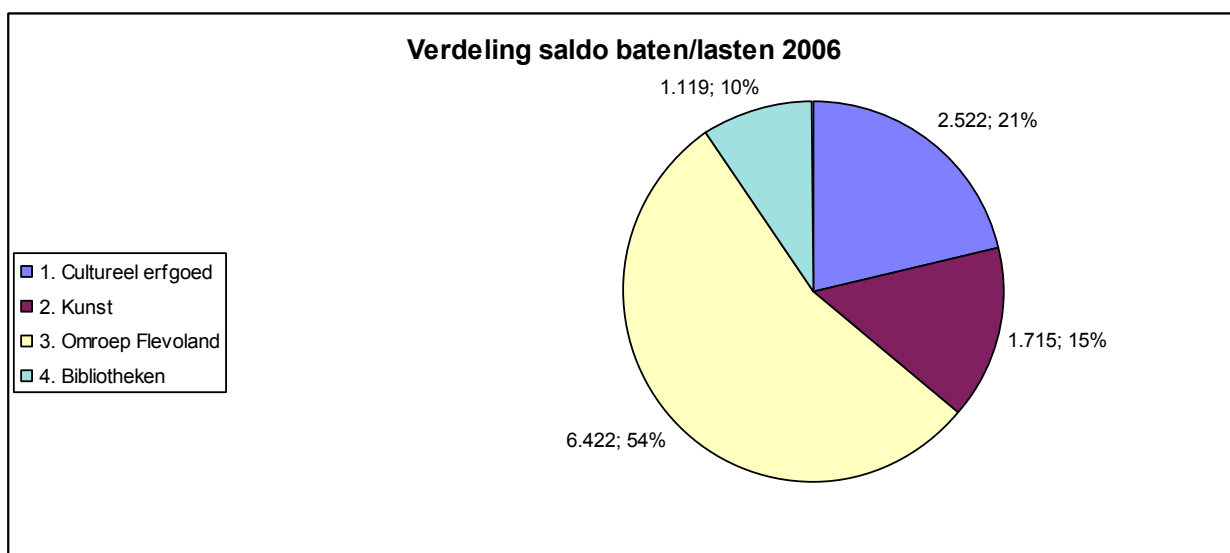
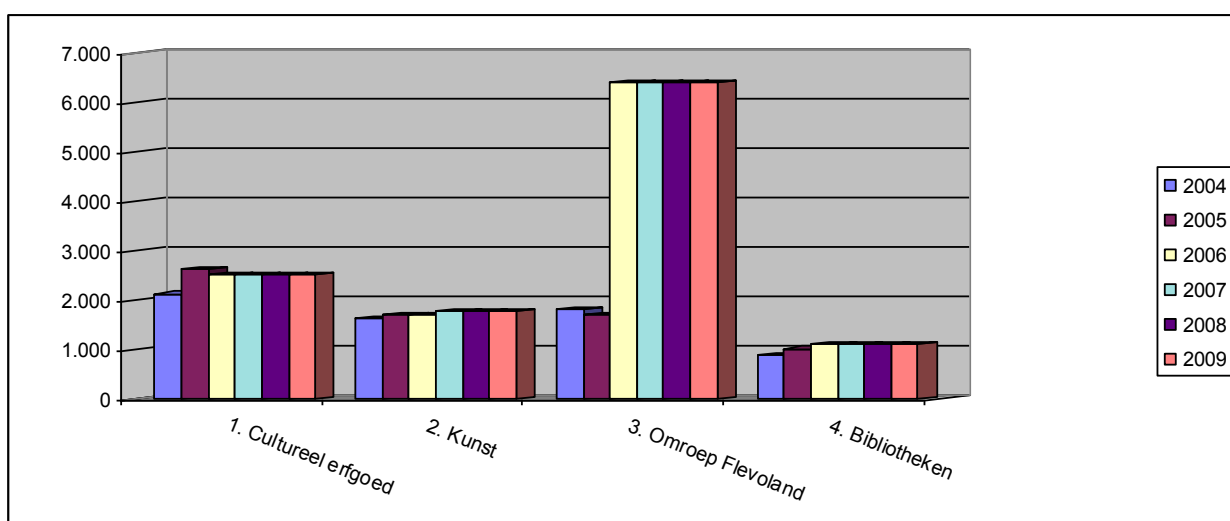
Collegeprogramma 'Cultuur'

De bevordering van het culturele klimaat richt zich vooral op structuurversterking. Daarbij gaat het in beginsel om gebeurtenissen of functies die zich niet tot één gemeente beperken (met wellicht Almere als uitzondering), maar op een Flevolandse schaal betekenis hebben. Daarnaast zal via verbindingen met het jeugdbeleid inhoud worden gegeven aan het idee van 'broedplaatsen van kunst en cultuur'.

In het kader van de versterking van de functie van het Erfgoedcentrum Nieuw Land onderzoekt het college van GS de mogelijkheid van een wetenschappelijke functie daarbij.

Het algemene subsidiebeleid zal worden geëvalueerd. IJkpunt daarbij is de reikwijdte van de te verstrekken subsidie: bereikt deze een voldoende aantal mensen en/of draagt de subsidie bij aan de versterking van de Flevolandse structuur op het betreffende beleidsterrein.

Voor wat betreft de cultuureducatie en de steunfunctie wordt de provinciale inspanning gecontinueerd.



8

Cultuur

8.1 Inhoud en reikwijdte

Hoofddoelstelling voor de provincie is een bijdrage te leveren aan het versterken van de culturele infrastructuur in Flevoland. Het cultuurbereik willen wij intensiveren door het stimuleren van betrokkenheid bij, bezoek en deelname aan activiteiten op de verschillende culturele beleidsterreinen (cultureel erfgoed, kunst, regionale omroep en bibliotheken). Belangrijke culturele waarden willen wij behouden en ontwikkelen.

Dit programma is opgebouwd uit de volgende thema's:

8.2.1 Cultuur

8.2.2 Bibliotheken

8.2.3 Regionale Omroep

8.2 Uitwerking van het programma

8.2.1 Cultuur (kunst, jong cultureel erfgoed en archeologie)

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Het uitbouwen en verankeren van een veelzijdig kunstklimaat. Hierbij gaat de aandacht uit naar zowel een groot publieksbereik als de aanwezigheid van een kwalitatief hoogwaardig kunstaanbod.

De culturele participatie van jeugd en jongeren in Flevoland stijgt. Landschapskunst blijft icoon van de provincie. Zowel nationaal als internationaal profileert Flevoland zich hiermee. De landschapskunstwerken krijgen steeds meer bekendheid en het aantal bezoekers stijgt.

Via het nieuwe Omgevingsplan willen wij inzetten op behoud, versterking en ontwikkeling van (landschappelijke) structuren en (beeldbepalende) objecten uit de ontstaans- en inrichtingsgeschiedenis van Flevoland. Ons (jong) cultureel erfgoed moet volwaardig en aan het begin van het planproces bij ruimtelijke ontwikkelingen worden betrokken.

Ons erfgoed moet meer en beter zichtbaar worden voor de eigen inwoners en toeristen. Cultureel erfgoed als geheel levert een bijdrage aan de identiteit van Flevoland.

Het archeologische beleid is gericht op het behoud en de ontwikkeling van de belangrijkste archeologische waarden.

Rol provincie

De provincie stimuleert een veelzijdig kunstklimaat in Flevoland. De taken van provincie en gemeenten wordt meer afgebakend: de provincie zal zich meer richten op regionale kunstactiviteiten, de lokale activiteiten vallen onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Kunstprojecten met een bovenlokaal belang worden door het verstrekken van (meerjarige) subsidie gestimuleerd. Hierbij wordt naar een evenwicht gezocht tussen het koesteren van bestaande tradities en het stimuleren van vernieuwende activiteiten. Om het kunstklimaat in Flevoland verder te versterken wordt een lobby naar het Ministerie van OCW gevoerd.

Voor cultuureducatie in het primair- en voortgezet onderwijs worden subsidies verstrekt. Daarnaast heeft de provincie vanuit het rijk de opdracht gekregen een coördinerende rol te spelen als het gaat om de versterking van cultuureducatie in het primair onderwijs.

Op het terrein van cultureel erfgoed is de provincie vaak één van de vele actoren. De provincie speelt een stimulerende rol door regie te voeren, partijen bij elkaar te brengen en subsidies te verstrekken.

Nieuw Land Erfgoedcentrum is een belangrijk instrument voor de provincie: het is dé de locatie waar iedereen de Flevolandse geschiedenis kan zien en beleven via documenten, foto's, boeken, (archeologische) voorwerpen en tentoonstellingen. Dit centrum beheert ook de digitale informatie (www.flevolandbovenwater.nl). De inzet van Nieuw Land is eveneens gericht op een versterking van de samenwerking tussen alle organisaties op de Kuststrook Lelystad en uitwisselingen met andere erfgoedorganisaties in en buiten Flevoland.

Op het gebied van archeologie heeft de provincie een wettelijke taak op grond van het Verdrag van Malta. Dit Europese verdrag heeft het behoud van archeologische waarden tot doel. De noodzaak groeit om conflictsituaties tussen gewenste ruimtelijke ontwikkelingen en het behoud van belangrijke archeologische waarden op te lossen. Daarom werken wij in het kader van het nieuwe Omgevingsplan aan het ruimtelijk sturingskader archeologie.

Meetbare doelstellingen

- Een basis met regionale betekenis creëren als voedingsbodem om het kunstklimaat te verrijken (bijv. door subsidie Centrum Amateurkunst Flevoland). Vanuit deze basis wordt samenwerking gezocht en kunnen dwarsverbanden worden gelegd met andere (culturele) instellingen.
- Uitvoering geven aan het Actieplan Cultuurbereik 2005-2008, waaronder het subsidiëren van kunstprojecten met een regionale en/of landelijke uitstraling.
- Uitvoering geven aan de Geldstroom beeldende kunst en vormgeving 2005-2008, waaronder de subsidiering van samenwerkingsprojecten die bijdragen aan de toegankelijkheid van landschapskunstwerken en aan bovenlokale projecten beeldende kunst en vormgeving;
- Uitvoering geven aan Cultuureducatie in het primair onderwijs 2005 en 2006. Dit moet leiden tot structurele plannen van scholen en structureel beleid van gemeenten op het gebied van cultuureducatie.
- Flevolandse instellingen/projecten worden opgenomen in het Kunstenplan 2009-2012 van het Ministerie van OCW.
- De realisatie van de Cultuurhistorische waardenkaart voor het nieuwe Omgevingsplan.
- De realisatie van het steunpunt voor archeologie & (jong) cultureel erfgoed.
- De realisatie van een gezamenlijk plan van NISA, NLE en Bataviawerf voor de versterking van de publieksfunctie van scheepsarcheologie.
- De realisatie van het ruimtelijk sturingskader archeologie.
- De realisatie van de opleiding scheepsarcheologie.
- De realisatie van het Ontwikkelingsplan Publieksparticipatie voor Werelderfgoed Schokland.
- Het (jong) cultureel erfgoed meer en beter zichtbaar maken door het organiseren van grootschalige projecten en manifestaties.

Indicatoren

- Actieplan Cultuurbereik 2005-2008: het aantal bezoekers aan culturele projecten, het aantal nieuwe projecten en het aantal projecten dat meerjarig subsidie ontvangt
- Geldstroom beeldende kunst en vormgeving 2005-2008: aantal bezoekers van de landschapskunstwerken en bovenlokale projecten.
- Cultuureducatie in het primair onderwijs 2005 en 2006: aantal scholen dat structurele plannen heeft ontwikkeld op het gebied van cultuureducatie en het aantal gemeenten dat cultuureducatie in hun beleid heeft opgenomen
- Het aantal Flevolandse instellingen/initiatieven dat is opgenomen in het Kunstenplan 2005-2008 van het rijk.
- Nieuw Land Erfgoedcentrum: aantal betalende bezoekers, aantal tentoonstellingen, aantal publicaties en aantal bezoekers aan het studiecentrum.
- Aantal deelnemers aan de opleiding scheepsarcheologie.
- Aantal archeologische adviezen t.b.v. bestemmingsplannen en aantal aanvragen voor ontgrondingenvergunningen.
- Het aantal deelnemers aan de archeologische veldcursus voor amateur-archeologen (via verantwoording NLE).

- De staat van de archeologische collectie in het archeologische depot van Nieuw Land Erfgoedcentrum.

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Uitvoeren van de afspraken uit het met OCW gesloten Cultuurconvenant 2005-2008.
- Uitvoeren van de Cultuurnota Flevoland 2005-2008.
- Realiseren van het zesde landschapskunstproject in Lelystad (NUON-gelden).
- Uitvoeren van het Actieprogramma Cultuurbereik 2005-2008
- Uitvoeren van het programma Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving 2005-2008.
- Uitvoeren van het programma Versterking Cultuureducatie in het Primair Onderwijs 2005 en 2006.
- Uitvoering geven aan het samen met de gemeente Almere afgesloten 3-jarige met landelijke fondsen voor de versterking van het podiumkunstklimaat in Flevoland.
- Ontwikkelen van het steunpunt voor archeologie & (jong) cultureel erfgoed.
- Meewerken aan de totstandkoming van het Ontwikkelingsplan Publieksparticipatie voor Schokland.
- Op basis van een top 10 van beeldbepalende objecten met de gemeenten discussie voeren over gezamenlijk te ontwikkelen beleid voor jong cultureel erfgoed.
- Met de gemeenten overleg voeren over een Landschapsontwikkelingsplan per polder.
- Met gemeente Lelystad overleg voeren over draagvlak voor beschermd gezicht voor werkeiland Lelystad-Haven.
- Subsidies verstrekken voor het onderhoud van rijks- en gemeentelijke monumenten in Noordoostpolder en Urk (uitgezonderd rijksmonumenten in de vorm van een woonhuis of boerderij zonder agrarische functie).
- Subsidies verstrekken voor projecten op het gebied van (jong) cultureel erfgoed, archeologie en Belvedere.
- Subsidie verstrekken voor de Monumentenwacht Overijssel en Flevoland.
- Ontwikkelen van een integraal ruimtelijk sturingskader archeologie.
- Implementatie Regeling 1% kunst(toepassing): verbouwing provinciehuis, Hanzelijn en N23

8.2.2 Bibliotheken

A Wat willen we bereiken?

Gewenst maatschappelijk effect:

De bibliotheken ontwikkelen zich tot stimulerende en betrouwbare partners voor leesplezier, kennis- en informatievergaring en cultuurbeleving. Zij laten gebruikers optimaal profiteren van de mogelijkheden die de bibliotheekbranche biedt en verbeteren en vernieuwen de dienstverlening. Specifiek op het punt van de informatiefunctie op HBO- en wetenschappelijk niveau draagt de Wetenschappelijke Steunfunctie nieuwe stijl bij aan de verbetering van de dienstverlening van alle bibliotheken en biedt gebruikers toegang tot specialistische informatie op HBO+ of wetenschappelijk niveau.

Rol provincie

De provincie is regisseur van het vernieuwingsproces bij de bibliotheken. Zij levert een bijdrage aan het totstandkomen van een vitaal netwerk aan bibliotheekvoorzieningen. De provincie stimuleert de fusie van vijf bibliotheken tot één basisbibliotheek en schept de randvoorwaarden voor het optimaal functioneren van de Wetenschappelijke Steunfunctie Nieuwe stijl.

Meetbare doelstellingen

De provincie zet de tot haar beschikking staande middelen (geld en regiefunctie) zodanig in dat gemeenten hun opdrachtgeverrol actief invullen en bibliotheken hun ondernemersrol. Daarnaast toont de provincie zich zelf een actieve opdrachtgever voor de netwerktaken en voor de Wetenschappelijke Steunfunctie nieuwe stijl. Dit krijgt onder andere vorm door randvoorwaarden te scheppen voor een volwaardige

dienstverlening door de Wetenschappelijke Steunfunctie nieuwe stijl aan bibliotheken en hun gebruikers.

Indicatoren

- Het gebruik van zowel de fysieke als de virtuele bibliotheken stijgt tussen 2005 en 2008 (terugloop in aantal leden wordt gestopt, aantal uitleningen stabiliseert en aantal bezoekers stijgt met 5%);
- Gemeenten benoemen speerpunten in hun beleid waaraan de bibliotheek een bijdrage levert;
- Het aantal en het bereik van de samenwerkingsrelaties die bibliotheken onderhouden met instellingen op lokaal en regionaal niveau, stijgt.
- Het aantal collecties waartoe bibliotheekgebruikers toegang kunnen krijgen via de bibliotheek breidt uit.

B Wat gaan we daarvoor doen?

Het Marsrouteplan Bibliotheekvernieuwing Flevoland 2005 – 2008 actualiseren en uitvoeren, waaronder:

- Het stimuleren van de realisatie van een basisbibliotheek voor de gemeenten Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde;
- Het afsluiten van een product-prestatieovereenkomst met de Bibliotheek Almere voor de uitvoering van de Wetenschappelijke Steunfunctie nieuwe stijl;
- Het afsluiten van een product-prestatieovereenkomst met het Servicecentrum Flevolandse Bibliotheken voor de uitvoering van de netwerktaken ter ondersteuning van de bibliotheken.

8.3.3 Omroep Flevoland

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Het versterken van de identificatie van de Flevolandse bevolking met het gebied. Een goed geïnformeerde bevolking in het geval van een ramp of grootschalig ongeval.

Rol provincie

De provincie heeft de wettelijke taak een regionale omroep in het leven te houden. In 2004 is de Mediawet gewijzigd. Daarin is nu de gehele financiële verantwoordelijkheid voor het instand houden van de regionale omroep bij de provincie gelegd. Daarin is tevens vastgelegd dat het niveau van de bekostiging van 2004 minimaal gehandhaafd blijft (uiteraard met indexering). De provincie treedt niet in het inhoudelijke beleid van de omroep. De divers samengestelde Programmaraad draagt de eindverantwoordelijkheid voor het programmabeleid. PS besluiten eens per 5 jaar welke sectoren in de Programmaraad moeten zijn vertegenwoordigd.

Meetbare doelstellingen

- Een uitzendschema van Omroep Flevoland dat voldoet aan de wettelijke eisen
- tijdige benoeming van leden van de Programmaraad
- adequate reactie van Omroep Flevoland op de melding van een ramp of grootschalig ongeval

Indicatoren

- Aantal uren/minuten dat per dag wordt uitgezonden
- De variëteit in de programmering
- Kijk- en luisterdichtheid en waardering van de programma's
- Voordrachten van leden van de programmaraad
- Mate waarin voldaan wordt aan het verzoek van bevoegde autoriteiten om uitzendingen te verzorgen in het geval van een ramp of grootschalig ongeval

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Het subsidiëren van Omroep Flevoland en het benoemen van leden van de programmaraad, indien er vacatures ontstaan.

8.3 Wat mag het kosten

(Bedragen X € 1.000)

1. Cultureel erfgoed	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	2.233	2.626	2.522	2.522	2.522	2.522
Baten	103	0	0	0	0	0
Saldo	2.130	2.626	2.522	2.522	2.522	2.522

2. Kunst	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	1.991	2.178	2.175	2.192	2.192	2.192
Baten	355	472	460	427	427	427
Saldo	1.635	1.706	1.715	1.765	1.765	1.765

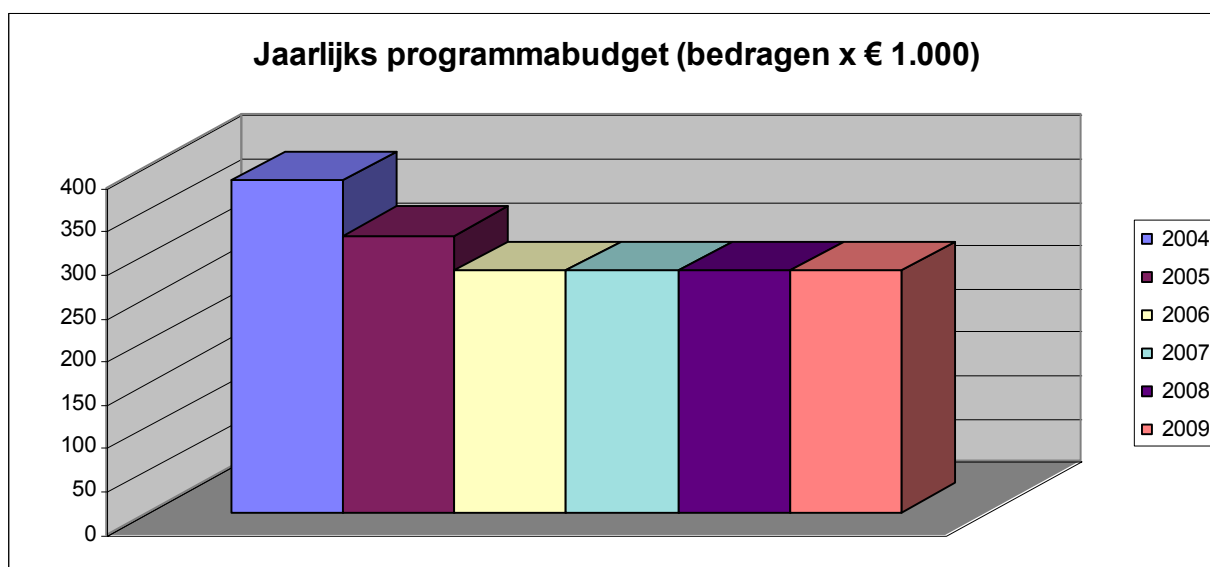
3. Omroep Flevoland	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	5.850	6.144	6.422	6.422	6.422	6.422
Baten	4.028	4.446	0	0	0	0
Saldo	1.822	1.698	6.422	6.422	6.422	6.422

4. Bibliotheken	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	980	1.012	1.119	1.119	1.119	1.119
Baten	89	0	0	0	0	0
Saldo	891	1.012	1.119	1.119	1.119	1.119

Totaal Cultuur	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	11.054	11.959	12.239	12.256	12.256	12.256
Baten	4.575	4.918	460	427	427	427
Saldo	6.479	7.041	11.779	11.829	11.829	11.829

Collegeprogramma 'Wonen'

Voor het college vormt de huidige Woonvisie het uitgangspunt. Bijzondere aandacht zal uitgaan naar sociale woningbouw en het woningaanbod voor starters en ouderen. Vormen van wonen in combinatie met zorg zijn belangrijke aanvullingen. Ook de herstructurering zal de komende tijd aandacht vragen. Er zal onderzocht worden hoe - in samenwerking met gemeenten, woningbouwcorporaties en marktpartijen – de doorstroming kan worden bevorderd.



Wonen

9.1 Inhoud en reikwijdte

De provincie streeft naar een evenwichtige ontwikkeling, zodanig dat inwoneraantal, verbindingen, voorzieningenniveau, werkgelegenheid en inkomstenvorming goed op elkaar zijn afgestemd. Hieraan wordt invulling gegeven vanuit een eigen herkenbare identiteit van de provincie en de verschillende kernen.

9.2 Woonbeleid

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Het gewenste effect is een 'goede' woonkwaliteit voor iedereen. Op het gebied van wonen dient er ruimte te zijn voor de eigen bevolking van de provincie en voor een continue instroom van nieuwe inwoners. De bestaande woningvoorraad en de woonomgeving moeten kwalitatief op peil zijn.

Gewenst is een vereenvoudiging van de vele wet- en regelgeving op het vlak van huisvesting, met daarin mogelijkheden voor een goede afstemming met andere beleidsvelden, een bevordering van intergemeentelijke afstemming en een provinciaal instrumentarium dat passend is bij de aard en zwaarte van de verschillende issues. Momenteel loopt bij het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) een project voor de herijking van alle wet- en regelgeving van VROM.

Het is noodzakelijk te voorzien in de woonbehoeften van kwetsbare groepen, waaronder mensen met een relatief laag inkomen, statushouders, jongeren en ouderen. Flevoland heeft voor de jongeren – starters op de woningmarkt - weinig geschikte huisvesting. Gemeenten en provincie werken samen met marktpartijen aan de uitwerking van dit punt.

Rol provincie

Vanaf 2005 is de aandacht is verbreed van woningen naar woonomgeving en leefbaarheid. Daarnaast is de woningmarkt meer regionaal geworden. De rol en positie van de provincie en andere bij het wonen betrokken partijen verschilt voor de diverse onderdelen van het woonbeleid. Dit is mede afhankelijk van wet- en regelgeving, sturingsfilosofie en de aard van de problematiek. Voor een zo efficiënt en effectief mogelijke inzet is afstemming tussen de verschillende beleidsvelden (zorg, milieu en ruimtelijke ordening), de inzet van betrokken partners en bovenlokale afstemming nodig. Gezamenlijk met de partners is een Woonvisie Flevoland opgesteld met daaraan gekoppeld een actieprogramma waarin de koers, de doelstellingen en de inzet van de verschillende partners zijn uitgewerkt. In de Woonvisie Flevoland is de provinciale inzet op het vlak van wonen gegeven, waaronder de inzet van gelden. Daarnaast bepleit de provincie in IPO-verband vereenvoudiging van de wetgeving die tevens efficiënter kan worden ingezet.

De provincie is verantwoordelijk voor de uitvoering van een aantal de wettelijke taken met betrekking tot Wonen. Dit betreft het toezicht op de huisvesting van statushouders en de advisering en toekenning van investeringsbudget stedelijke vernieuwing.

In 2002 is met de Flevolandse partijen een notitie huisvesting statushouders opgesteld waarin mogelijkheden worden aangegeven om de huisvesting van deze categorie te bevorderen. De taak van de provincie is toezicht te houden op de huisvesting van

statushouders door de gemeenten. Het Rijk legt gemeenten taakstellingen op inzake het aantal statushouders dat de gemeenten moeten huisvesten. Momenteel loopt Flevoland achter bij met de huisvesting. Gewenst is deze achterstand zo snel mogelijk in te lopen. Met betrekking tot centrale opvang van asielzoekers oriënteert het rijk zich op een nieuw systeem waarbij onderscheid wordt gemaakt in centra die voorbereiden op inburgering in Nederland en centra die voorbereiden op het vertrek van de asielzoekers uit Nederland. Landelijk neemt het aantal opvangplaatsen en centra af, zo ook in Flevoland. Zo gaat het centrum in Lelystad niet door, is het centrum in Zeewolde inmiddels gesloten en wordt de toekomst van het centrum in Almere nog gezien.

Om te bevorderen dat de woningvoorraad en de woonomgeving op peil wordt gehouden, wordt vanuit het rijk Investeringsbudget stedelijke vernieuwing (ISV) beschikbaar gesteld.

Lelystad krijgt rechtstreeks budget van het rijk. De provincie ontvangt budget dat zij over de andere gemeenten in Flevoland kan verdelen.

De gemeenten Dronten, Noordoostpolder en Urk hebben via de provincie budget toegekend gekregen in het kader van de eerste tranche van het Investeringsbudget Stedelijke vernieuwing (ISV1). In 2005 is aan het rijk verantwoording over de inspanningen in het kader van de eerste tranche gegeven.

Voor de verdeling van gelden van de tweede tranche van ISV zijn in 2004 een nieuw provinciaal beleidskader en een verordening opgesteld. Om voor ISV2-middelen in aanmerking te komen, hebben de gemeenten in 2005 concrete stedelijke vernieuwingsprojecten moeten indienen.

Met partijen wordt gezien hoe de problematiek rondom behoud en ontwikkeling van de woningvoorraad zich ontwikkelt.

Meetbare doelstellingen

- Een Woonmonitor Flevoland, aan de hand waarvan kan worden gezien of de doelstellingen van het woonbeleid worden behaald
- Een tijdige verantwoording over de inspanningen inzake de eerste tranche ISV
- Een tijdige verdeling van de (rijks)middelen voor de tweede tranche ISV
- Stimuleren dat gemeenten zoveel statushouders huisvesten dat het realisatiecijfer voor Flevoland rond het landelijk gemiddelde realisatiecijfer ligt (dit houdt in dat de achterstanden verder worden weggewerkt)

Indicatoren

- Aantal gehuisveste statushouders, aantal nieuwe woningen

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Het volgen van de ontwikkeling van nieuwe wetgeving en het in IPO-verband uitdragen van standpunten en wensen met betrekking tot de nieuwe wetgeving
- Uitvoeren van een actieprogramma van de Woonvisie, waarbij vooral ingezet wordt op de relatie tussen wonen en zorg, de mogelijkheden voor goedkope woonvormen en eigen bouw
- Het inbrengen van de Woonvisie als bouwsteen voor de herziening van het Omgevingsplan
- Het verdelen van rijksmiddelen voor de tweede tranche ISV (uitvoering) en het verkennen van mogelijke voorbereidingen op derde tranche ISV
- Het bevorderen dat zoveel mogelijk wordt voldaan aan de taakstellingen voor de huisvesting van statushouders

9.3 Wat mag het kosten

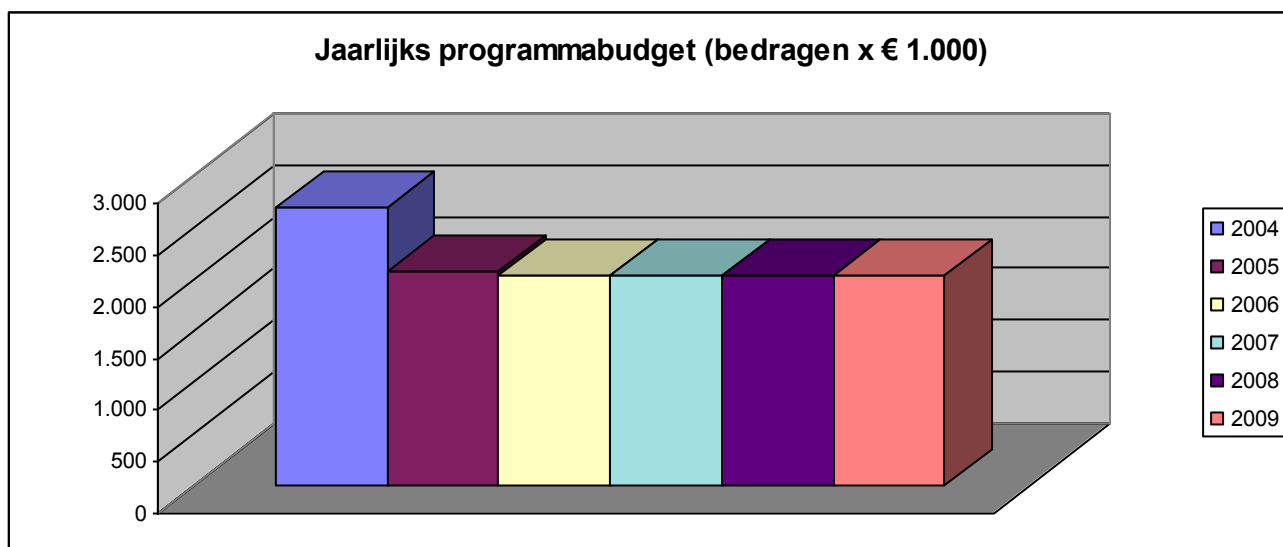
(Bedragen X € 1.000)

Totaal Wonen	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Lasten	706	589	549	549	549	549
Baten	323	270	270	270	270	270
Saldo	383	319	279	279	279	279

Collegeprogramma 'Ruimtelijke planning'

Ten aanzien van de verdere groei van Almere na 2010 hanteert het college het uitgangspunt 'Nee, tenzij het rijk die verdere groei mogelijk maakt door facilitering met voldoende voorzieningen, werkgelegenheid en infrastructuur'. Het college is van oordeel dat de verdere groei van Almere moet worden gezien in samenhang met de andere gemeenten en dat ook principieel als zodanig moet worden gepresenteerd. Ook de omvang van de groei van de andere delen van de provincie wordt afhankelijk gesteld van de beschikbaarheid van nieuwe infrastructuur. Het college is van mening dat de meerzijdige oriëntatie van de provincie verder moet worden ontwikkeld. De provincie zal de doorgroei van de overige grote kernen in Flevoland in planologische zin faciliteren. Enige groei van de kleine kernen boven de natuurlijke aanwas blijft mogelijk.

Het huidige locatiebeleid zal worden aangepast. De provincie zorgt er samen met de gemeenten voor dat een meer vraaggericht locatiebeleid tot stand komt. Uitgangspunt voor het locatiebeleid is dat er voor de bedrijven maatwerk geleverd kan worden in overleg met de gemeente, waarbij differentiatie tussen de gemeenten (stedelijke en plattelandsgemeenten) gewenst is als het gaat om facetten als bereikbaarheid met OV, kantoorhoudendheid, zichtlocatie langs de snelweg. Een en ander betekent wel dat het stringente ABC-locatiebeleid wordt verlaten.



Ruimtelijke planning

10.1 Inhoud en reikwijdte

Het ruimtelijke beleid is gericht op verbetering van de aansluiting van Flevoland op de landelijke structuur, zowel in technisch (infrastructuur), economisch (werkgelegenheid) als in sociaal (voorzieningen) opzicht. Bovendien dient te worden gestreefd naar een evenwichtige ontwikkeling van de steden en dorpen in Flevoland. Minimaal de eigen bevolking dient blijvend te kunnen worden gehuisvest. Het platteland moet leefbaar en aantrekkelijk blijven. Het provinciaal ruimtelijke beleid zal ontwikkelingsgericht zijn, regionaal gedifferentieerd, afgestemd op de lokale problematiek en in nauwe samenwerking met lokale en regionale partijen worden ontwikkeld.

Het programma 'Ruimtelijke planning' bestaat uit de programma -aspecten:

1. Ruimtelijk beleid
2. Bevordering doorwerking beleid in gemeentelijke ruimtelijke plannen

10.2 Ruimtelijk beleid

A. Wat willen we bereiken

In het kader van het ruimtelijke beleid zijn de volgende ontwikkelingen relevant:

1. Almere: het Rijk gaat uit van een – gefaseerde - groei van 40.000 woningen in de periode 2010 – 2030. Er wordt een planstudie verricht naar oplossingen voor de bereikbaarheid van Almere. Op regionaal en lokaal niveau worden de verstedelijking (woningen, bedrijven-terreinen, water en groen) en de inpassing van de hoofdinfrastructuur uitgewerkt
2. Middengebied Zuidelijk Flevoland: Ten oosten van Almere zal, als uitwerking van de schaa sprong Almere, een multifunctioneel groen-blauw gebied worden ontwikkeld. In dit gebied is ruimte voor woningen in een groen woonmilieu, de ontwikkeling van een bedrijventerrein in de knoop A6/A27, een stedelijk recreatief uitloopgebied, waterberging en een robuuste ecologische verbinding tussen Oostvaardersplassen en Horsterwold.
3. Ontwikkelingsas Lelystad en Kampen: hier zullen de Hanzelijn en mogelijk de N23 worden aangelegd. Het gebied heeft onder andere potenties voor vestiging van kennis- en onderwijsinstellingen. Mogelijk zal een geheel nieuw landschap worden ontwikkeld met naast de bestaande landelijke functie mogelijkheden voor recreatie
4. Ontsluiting Flevoland: de aansluiting met het noorden (Zuiderzeelijn) en de Randstad (o.m. aanleg A6-A9, IJmeerlijn)
5. Noordoostpolder en Urk: een lange termijn visie is door de gemeenten ontwikkeld, welke geïntegreerd dient te worden in het vigerend provinciaal beleid. Noordelijk en een deel van Oostelijk Flevoland is als 'Belvedere gebied' aangewezen
6. IJsselmeergebied: in samenwerking met betrokken overheden en gebiedspartners worden de plannen omtrent de toekomst van het IJsselmeer, Markermeer, IJmeer en randmeren, buitendijks bouwen en (water)recreatie in samenhang gebracht met het regime van de Vogel- en Habitatsrichtlijn
7. Windenergie: Herziening van het beleid wordt voorbereid, waarbij gezocht wordt naar mogelijkheden voor vermindering van het aantal windturbines en tegelijkertijd het totale opgewekte vermogen windenergie toeneemt

Gewenste effecten

- Verbetering van de balans tussen wonen, werken en voorzieningen, recreatie, natuur, water en landbouw in de provincie
- Ontwikkeling en verbetering van de schakelfunctie van Flevoland in bovenregionaal verband
- Ontwikkeling van een vitaal platteland en toename gebruik milieuvriendelijke energie door bevordering windenergie

- Bevordering van de doorwerking van provinciaal locatiebeleid in gemeentelijke plannen (Gemeentelijke Vestigingsvisie)

Rol provincie

In het Omgevingsplan is het ruimtelijke beleid van de provincie vastgelegd (november 2000); eind 2006 zal het Omgevingsplan herzien zijn. Daarbij wordt rekening gehouden met het herziene ruimtelijke beleid van het Rijk (Nota Ruimte, Agenda Vitaal Platteland), regionale ontwikkelingen (bestuursovereenkomst toekomst Almere), nieuw waterbeleid en de aanstaande fundamentele herziening van de Wet op de Ruimtelijke ordening

De hoge sociaal-economische dynamiek vraagt om regelmatige bijstelling van visies en beleid. De provincie vervult hierin diverse rollen, waaronder een signalerende en stimulerende. Dit onder meer via het uitdragen van nieuwe ontwikkelingen (bijvoorbeeld via ruimtelijk ontwerp) of door het creëren van kansen via het bevorderen van samenwerking. De provincie participeert waar nodig in planvormende projecten, die geïnitieerd worden door de gemeenten. Hierbij vormt het vastgestelde ruimtelijke beleid het kader, welke door middel van een continu proces van evaluatie wordt getoetst aan nieuwe ontwikkelingen.

De grotere regionale beleidsvrijheid past binnen het streven van de provincies om meer (dan in het verleden) ontwikkelingsgericht te opereren en de regiefunctie ter hand te nemen. Voor het ruimtelijk beleid betekent dit het nog nadrukkelijker dan tot nu toe komen tot definiëring en afstemming van gewenste maatschappelijke ontwikkelingen en waarden in het gebied, bovengemeentelijke afstemming en vertegenwoordiging van het gebied in interregionale overleggen (bijvoorbeeld Regio Randstad en de Noordvleugelconferenties) en in planvorming bij andere overheden (gemeenten, provincies en het Rijk).

Ten slotte toetst de provincie de gemeentelijke ruimtelijke plannen, waaronder bestemmings-plannen, wat een wettelijke taak is.

Meetbare doelstellingen / Indicatoren

- Inbrengen van Flevolandse belangen in planvorming bij het Rijk en het daartoe plegen van afstemming op interprovinciaal niveau en met de gemeenten in Flevoland
- Stimuleren van, en waar aan de orde, participeren in ruimtelijke ontwikkelingen op lokaal en interlokaal niveau

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Verkennen van de aanpak en uitwerking geven aan de verschillende te onderscheiden activiteiten die voortkomen uit de Nota Ruimte. Het gaat dan met name om:
 - De verstedelijkingsopgave
 - Ruimtelijke uitwerking van toeristisch-recreatieve voorzieningen
 - Uitwerking van het provinciale locatiebeleid
 - Ruimtelijke uitwerking stroomgebiedvisie
 - Bepalen definitieve vrijwaringzones dijken
 - Volgen van ontwikkelingen in wet- en regelgeving en dit vertalen naar consequenties voor Flevoland. Specifiek voor de nieuwe WRO zal een voorstel worden voorbereid
 - Voorstel opstellen voor en uitwerking geven aan de vernieuwde aanpak voor een herziening van het beleid voor de Grote Wateren
 - Volgen van maatschappelijke ontwikkelingen (waaronder ook gemeentelijke ruimtelijke planvorming en initiatieven vanuit de private sector) en, zonodig via ruimtelijk ontwerp, deze vertalen naar consequenties voor het provinciaal ruimtelijk beleid
 - Evalueren, inbreng leveren, uitvoeren en verder ontwikkelen van het provinciaal ruimtelijk beleid, waaronder het nieuwe Omgevingsplan
 - Ondersteunen van vernieuwende ruimtelijke ontwikkelingen en ontwerpen van derden

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Doorwerking van het provinciaal beleid in ruimtelijke plannen van de gemeenten.

Rol provincie

Met de verdere ontwikkeling van Flevoland neemt de complexiteit van de ruimtelijke plannen toe. Voorts moet bij de ontwikkeling van plannen met steeds meer aspecten rekening worden gehouden, waaronder met Europese regelgeving. De provincie stimuleert het inzicht dat bij de verschillende overheden en partijen bestaat over het relevante beleid voor ruimtelijke plannen, onder andere met de Handreiking gemeentelijke plannen. In de handreiking is een overzicht gegeven van de eisen die worden gesteld aan het te volgen proces, de vorm en de inhoud van de in te dienen producten. Vastgesteld nieuw beleid wordt zo spoedig mogelijk in de handreiking verwerkt, zodat deze actueel blijft.

Bij de uitvoering van de wettelijke taak van de provincie (Wet op de Ruimtelijke Ordening) om gemeentelijke ruimtelijke plannen te toetsen, houdt de provincie onder meer rekening met haar ontwikkelingstaak zoals deze in het omgevingsplan is neergelegd. De nadruk ligt daarbij op het vooroverleg over de gemeentelijke plannen. Op deze wijze wordt de doorwerking van het provinciale beleid in de gemeentelijke ruimtelijke plannen bevorderd.

Daarnaast bevordert de provincie dat betrokken partijen voorsorteren op nieuwe ontwikkelingen in wet- en regelgeving, onder andere door hiervoor projecten op te zetten.

Naar verwachting zal eind 2007, begin 2008 een nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening van kracht worden. De nieuwe wet grijpt in op de rollen van de verschillende bestuurslagen. De provincie zal zich meer dan voorheen kunnen toeleggen op dat wat van provinciaal belang wordt geacht. Het instrumentarium daarvoor wordt nog geconcretiseerd. Het Rijk wil een vroegtijdige en integrale afstemming tussen de verschillende overheden in het gebied. De gemeenten zullen met de provincies moeten toewerken naar een systematiek waarbij op efficiënte en transparante wijze tot planvorming wordt gekomen. Digitalisering speelt hierbij een belangrijke rol. De provincie bevordert dat gekomen wordt tot digitale uitwisseling van ruimtelijke plannen (DURP). Hiertoe zullen kaarten IMRO-conform moeten zijn en zal er objectgericht moeten worden geschreven. Verder verkent de provincie de mogelijkheden om de Handreiking gemeentelijke plannen digitaal raadpleegbaar te maken, zodanig dat het ruimtelijk beleid via twee ingangen is te raadplegen: zowel via thema's in de tekst als via een plaatsaanduiding op de kaart.

Meetbare doelstellingen

- Het actueel houden van de Handreiking gemeentelijke plannen
- Een toename van het aandeel plannen dat conform de afspraken volgens DURP aan de provincie wordt aangeboden
- Het zoveel mogelijk binnen de daarvoor gestelde termijn beoordelen van de gemeentelijke ruimtelijke plannen

Indicatoren

- Aantal besluiten met betrekking tot de goedkeuring van bestemmingsplannen en de termijn van afhandeling

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Het beoordelen van de gemeentelijke plannen (het aantal af te handelen plannen is afhankelijk van hetgeen de gemeenten aanleveren)
- Implementatie van DURP
- Het actueel houden van de Handreiking door nieuw beleid hierin te verwerken
- De Handreiking digitaal raadpleegbaar maken via tekst en kaart
- Het volgen van de ontwikkelingen rond nieuwe wet- en regelgeving en deze te bezien op hun gevolgen voor de provincie (in bijvoorbeeld IPO-verband)

10.3 Wat mag het kosten

(Bedragen X € 1.000)

Totaal Ruimtelijke planning	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	<i>Begroting</i>	Meerjarenraming		
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Lasten	2.884	2.116	2.036	2.036	2.036	2.036
Baten	177	42	0	0	0	0
Saldo	2.708	2.074	2.036	2.036	2.036	2.036

11

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

11.1 Inhoud en reikwijdte

Het grootste deel van de baten van de provincie heeft geen directe relatie met één of meer programma's. Bovendien is een deel van de lasten op het moment dat de begroting wordt opgesteld en vastgesteld nog niet bekend. Het betreft lasten als gevolg van onvoorziene omstandigheden in de loop van het jaar.

Dit programma bevat:

1. algemene dekkingsmiddelen
2. onvoorziene lasten en stelposten

11.2 Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn baten die vooraf geen directe bestedingsverplichting kennen:

Algemene dekkingsmiddelen (X € 1.000)	Rekening 2004	Begroting 2005	Begroting 2006	Meerjarenraming		
				2007	2008	2009
Provinciefonds	46.055	46.650	45.423	44.623	45.923	47.223
Opcenten motorrijtuigenbelasting *	27.859	32.500	34.500	36.925	38.925	40.925
Dividend	1.662	1.235	1.150	1.150	1.150	1.150
Saldo financieringsfunctie	2.854	3.475	4.205	4.205	4.205	4.205
Saldo BTW-compensatiefonds	-143	-216	-200	-200	-200	-200
Totaal algemene dekkingsmiddelen	78.287	83.644	85.078	86.703	90.003	93.303

* In de kolom begroting 2005 is al rekening gehouden met een nog te maken begrotingswijziging.

Sinds medio 2004 is de opbrengst uit opcenten motorrijtuigenbelasting aanmerkelijk hoger als gevolg van een groter aantal aan Flevoland toegerekende lease-auto's. Daar staat tegenover dat de provinciefondsuitkering in 2006/2007 lager is omdat de hogere belastingcapaciteit hierin nadelig doorwerkt. Dit wordt echter optisch voor een groot deel weggenomen omdat vanaf 2006 de specifieke uitkering voor regionale omroepen (circa € 4,5 mln.) naar het Provinciefonds wordt overgeheveld

11.2.1 Provinciefonds

De uitkering Provinciefonds (€ 45,4 mln.) is gebaseerd op de junicirculaire 2005. In de septembercircular (verschijnt na de derde dinsdag in september) zal nadere duidelijkheid ontstaan over verdere bijstellingen. Ten aanzien van de behoedzaamheidsreserve is aangenomen dat deze voor de helft zal worden uitgekeerd.

Bij de berekening van de uitkering uit het provinciefonds voor de meerjarenraming, is rekening gehouden met de nominale accrespercentages uit de junicirculaire en een toename van de uitkering in verband met een stijging van het inwoneraantal met gemiddeld 2% per jaar.

Junicirculaire 2005	2005	2006	2007	2008	2009
Nominaal accres (in %)	2,62	2,07	3,83	2,83	2,74

11.2.2 Opcenten Motorrijtuigenbelasting

Op grond van de Provinciewet hebben de provincies de mogelijkheid om een opslag te leggen op de (rijks)motorrijtuigenbelasting, de zogenaamde opcenten. Aan deze opslag is een maximum verbonden, dat jaarlijks door het Rijk wordt vastgesteld. Provincies kunnen vervolgens zelf bepalen in hoeverre zij de capaciteit willen benutten. Het verschil tussen het wettelijk toegestane aantal opcenten en het feitelijke aantal is de vrije belastingcapaciteit. Per 1 april 2006 bedraagt het wettelijke maximum 102,4 opcenten.

Voor 2006 wordt uitgegaan van een opcentenpercentage van 63,4 (was 62,5 in 2005), waarbij rekening is gehouden met een tariefstijging in verband met loon- en prijsontwikkelingen (1,5%). De geraamde MRB-inkomsten bedragen € 34,5 mln.; de onbenutte belastingcapaciteit bedraagt circa € 21,2 mln. Voor de berekening van de opcenten van de motorrijtuigenbelasting is in de meerjarenraming uitgegaan van een groei van het wagenpark (in omvang en gewicht) van 4% in 2006 en volgende jaren. Bovendien wordt jaarlijks uitgegaan van een bijstelling van het tarief in verband met loon- en prijsontwikkelingen (1,5% per jaar). Voor 2007 wordt daarenboven uitgegaan van een extra verhoging met 1,5% (= 1 extra opcent).

Accres	2006	2007	2008	2009
Verwachte tariefstijging	1,5%	3,0%	1,5%	1,5%
Hoogte opcenten	63,4	65,3	66,3	67,3

Er is een relatie tussen de opbrengst uit de opcentenheffing en de algemene uitkering uit het Provinciefonds. De verdeling van het Provinciefonds over de provincies is gebaseerd op verdeelmaatstaven waaronder de opbrengstcapaciteit voor de motorrijtuigenbelasting. Deze maatstaf geldt als negatieve maatstaf, dat wil zeggen dat een hogere belastingcapaciteit leidt tot een lagere uitkering uit het Provinciefonds.

11.2.3 Dividend

De provincie ontvangt jaarlijks dividend (over het vorige boekjaar van de onderneming) als gevolg van aandelenbezit. De dividenduitkeringen voor 2005 tot en met 2009 zijn nog niet bekend. Verondersteld is dat die globaal gelijk zullen blijven aan de dividenduitkering over het boekjaar 2004 (het BNG-dividend was dat jaar eenmalig hoger vanwege haar 90-jarig bestaan in 2004).

Dividend uit deelnemingen (X € 1.000)	2005	2006	2007	2008	2009
Essent N.V.	34	34	34	34	34
NUON N.V.	36	36	36	36	36
Afvalverwerkingsbedrijf het Friese Pad N.V.	220	220	220	220	220
Afvalzorg Holding N.V.	801	716	716	716	716
Bank Nederlandse Gemeenten	144	144	144	144	144
Totaal	1.235	1.150	1.150	1.150	1.150

11.2.4 Saldo financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie bestaat uit het totaal van te ontvangen en/ of te betalen rente over beschikbare en/ of benodigde liquiditeiten en de bespaarde rente wegens financiering van investeringen en verstrekte geldleningen aan derden uit eigen middelen.

Saldo financieringsfunctie (X € 1.000)	Rekening 2004	Begroting 2005	Begroting 2006	Meerjarenraming		
				2007	2008	2009
Rente provincie	1.912	1.169	1.578	1.578	1.578	1.578
Rente Europa	36	51	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Betaalde rente en disagio	-1.078	0	0	0	0	0
Bespaarde rente	1.984	2.255	2.627	2.627	2.627	2.627
Saldo financieringsfunctie	2.854	3.475	4.205	4.205	4.205	4.205

De eventuele rentebaten over de vooruitontvangen EU-voorschotten worden aan het programma toegevoegd. De rentebaten over provinciale middelen worden gestort in de bestemmingsreserves:

- Strategische projecten en ontwikkelingsprojecten
- Cofinanciering Zuiderzeelijn

Voor de jaren 2007 tot en met 2009 zijn de rentebaten geraamd op het niveau van het jaar 2006 en is aan deze rentebaten dezelfde bestemming gegeven als aan de geraamde rentebaten in 2006.

11.2.5 Saldo BTW-compensatiefonds

In de begroting zijn alle lasten exclusief BTW geraamd, omdat de BTW wordt gecompenseerd door het BTW-compensatiefonds (BCF). De provincie is met ingang van 2004 structureel gekort op het Provinciefonds om het BCF te vullen. In 2006 zal op basis van definitieve cijfers over 2003 en 2004 de omvang van de uitname uit het Provinciefonds definitief worden vastgesteld. Verondersteld wordt dat de gezamenlijke provincies op termijn per saldo geen nadelen ondervinden van het BCF, omdat de gecompenseerde BTW gelijk is aan de korting. Voor individuele provincies is deze budgettaire neutraliteit niet gegarandeerd.

Het saldo BCF wordt beïnvloed door de minimumuitkering en de verevening. In verband met de introductie (in 2003) is een overgangsregeling geïntroduceerd. Provincies ontvangen een minimumuitkering, wanneer zij een te groot nadeel ondervinden van het BCF (de korting is veel groter dan de hoeveelheid te compenseren BTW). Deze regeling geldt voorlopig t/m 2006, waarbij de minimumuitkering wordt bekostigd door 96% van gecompenseerde BTW aan de provincies uit te keren. Veiligheidshalve is de daarvoor opgenomen stelpost ook na 2006 geraamd. Verwacht wordt dat in 2006 geen gebruik hoeft te worden gemaakt van de minimumuitkering, terwijl de verevening op € 0,2 mln. is geraamd (4% van circa € 5 mln. compensabele BTW).

11.3 Onvoorzien

Het betreft hier de lasten die vooraf moeilijk zijn in te schatten. De post onvoorzien is bedoeld om in de loop van het jaar in te kunnen spelen op onvoorziene omstandigheden en nog enige flexibiliteit in de besteding van middelen te behouden. Naast de onvoorziene lasten worden enkele stelposten opgenomen op de begroting voor uitgaven waarvan de omvang nog niet bekend is.

Onvoorzien (X € 1.000)	Begroting 2005	Begroting 2006	Meerjarenraming		
			2007	2008	2009
Onvoorzien	13	473	213	550	1.100
- Nog te verdelen apparaatskosten	1.139	0	875	527	316
- Loon- en prijsontwikkeling	410	650	1.750	2.850	3.950
- Verevening BCF	216	200	200	200	200
- Viering 20-jarig bestaan	0	143	0	0	0
- '100 mln.' Almere	0	0	0	2.500	2.500
Stelposten	1.765	993	2.825	6.077	6.966
Totaal onvoorzien en stelposten	1.778	1.466	3.038	6.627	8.066

De begrotingsramingen voor 2006 zijn op het prijspeil 2006, met uitzondering van de post salarissen provinciaal personeel, omdat er ten tijde van het opstellen van de begroting nog geen arbeidsvoorwaardenakkoord was voor de periode na 1 april 2005. Hiervoor is een stelpost opgenomen van € 0,65 mln. Voor het totaal van loon- en prijsontwikkelingen na 2006 zijn stelposten opgenomen. Daarbij is uitgegaan van een gemiddelde toename met 1,75% per jaar. Tevens is een stelpost opgenomen voor de verevening van het BCF (€ 0,2 mln.) en de viering van het 20-jarig bestaan van de provincie in 2006 (€ 0,14 mln.). Voorts is een stelpost opgenomen voor de voorziene mutaties in de apparaatlasten 2007/2009 ten opzichte van 2006. Het betreft hier met name de lasten van de voorgenomen aanpassingen aan het Provinciehuis (inclusief kosten van de tijdelijke huisvesting). Ten slotte wordt van af 2008 via een stelpost van € 2,5 mln. ruimte gereserveerd voor '100 mln. Almere'.

11.4 Wat mag het kosten

(Bedragen X € 1.000)

1. Algemene dekking	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting 2006	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	1.186	104	108	105	103	103
Baten	80.567	74.360	85.278	86.903	90.203	93.503
Saldo	-79.381	-74.257	-85.170	-86.798	-90.100	-93.400

2. Onvoorzien	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting 2006	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	143	1.778	1.466	3.038	6.627	8.066
Baten	767	0	0	0	0	0
Saldo	-624	1.778	1.466	3.038	6.627	8.066

Totaal Algemene dekking en onvoorzien	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting 2006	Meerjarenraming		
	2004	2005		2007	2008	2009
Lasten	1.329	1.881	1.574	3.143	6.730	8.169
Baten	81.334	74.360	85.278	86.903	90.203	93.503
Saldo	-80.005	-72.479	-83.704	-83.760	-83.473	-85.334

Deel III

Paragrafen

A

Lokale heffingen

A.1 Algemeen

De provincie Flevoland kent één algemene heffing (belasting) en drie bestemmingsheffingen:

1. Opcenten Motorrijtuigenbelasting (MRB)
2. Leges
3. Grondwaterheffing
4. Nazorgheffing gesloten stortplaatsen

Opcenten motorrijtuigenbelasting

De provincies heffen een opslag (opcenten) op de motorrijtuigenbelasting. Het Rijk stelt hiervoor de maximale hoogte vast, die jaarlijks wordt aangepast in verband met loon- en prijsontwikkelingen. Daarbinnen bepaalt de provincie zelf het tarief. Met ingang van 1 april 2006 is het maximum aantal provinciale opcenten door de staatssecretaris van financiën verhoogd van 99,0 naar 102,4.

Leges

De provincie heft leges voor diverse diensten en documenten. Bij de tariefstelling zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. De leges voor drukwerk zijn gebaseerd op de variabele kosten (papier, kopiekosten en porti)
2. De leges voor vergunningen, ontheffingen en dergelijke zijn gebaseerd op het gemiddeld tijdsbeslag dat met het verlenen hiervan is gemoeid, vermenigvuldigd met het gemiddelde uurtarief van de daarmee belaste medewerkers

Grondwaterheffingen

De provincie belast het onttrekken van grondwater aan de bodem vanaf 20.000 m³. Het tarief is enerzijds gebaseerd op een raming van de lasten van het grondwaterbeheer op langere termijn en anderzijds op een inschatting van het volume van de jaarlijkse grondwateronttrekkingen.

Nazorgheffing

De provincie Flevoland heeft te maken met drie vuilstortplaatsen, te weten: Het Friese Pad (Emmeloord), Braambergen (Almere) en Zeeasterweg (Lelystad). De provincie heeft een 'eeuwigdurende' nazorgplicht voor vuilstortplaatsen die zijn gesloten (afgedicht). Hiervoor is een bedrag nodig; het zogenaamde doelvermogen. De stortplaatsexploitanten dragen de lasten via een jaarlijkse nazorgheffing. Deze heffing wordt door de provincie in een fonds – het nazorgfonds – gestort. Het is de bedoeling dat het fonds op het moment dat de vuilstortplaats wordt gesloten voldoende groot is om eeuwigdurend het onderhoud aan de stortplaats te kunnen bekostigen.

A.2 Beleid ten aanzien van de Heffingen

A.2.1 Tarieven

Lokale heffingen		2004	2005	2006	2007	2008	2009
Opcenten MRB	Op hoofdsom tarief MRB per 1-4-1995	61,4	62,5	63,4	65,3	66,3	67,3
Leges	divers	divers	divers	divers	Divers	divers	divers
Grondwaterheffingen	Per 100 m ³	1,71	1,71	1,71	1,71	1,71	1,71
Nazorgheffing	Friese Pad Braambergen	17.750 528.654	17.750 528.654	0 528.654	0 528.654	0 528.654	0 528.654

Opcenten motorrijtuigenbelasting

De opcenten worden jaarlijks aangepast aan loon- en prijsontwikkelingen. Voor 2006 is (circa) 1,5% gehanteerd. Vanaf 2007 is eveneens rekening gehouden met jaarlijks 1,5%. Daarnaast wordt een extra verhoging met 1,5% (1 extra opcent) in 2007 voorzien

Leges

De tarieven worden jaarlijks aangepast in verband met loon- en prijsontwikkelingen.

Grondwaterheffingen

Het tarief bedraagt sinds 1993 € 1,71 per 100 m³. Voor 2006 en volgende jaren wordt uitgegaan van een belastbare onttrekking van circa 27,6 mln. m³, leidende tot een geraamde opbrengst van circa

€ 472.000. Voorzover de uiteindelijke opbrengst uit de grondwaterheffing afwijkt van de daaraan jaarlijks toerekenbare kosten, wordt het verschil toegevoegd of onttrokken aan de voorziening grondwaterbeheer. Deze voorziening had op 31 december 2004 een werkelijke omvang van € 451.000.

Nazorgheffing

De hoogte van de nazorgheffing is afhankelijk van het benodigde doelvermogen. Het doelvermogen voor de stortplaatsen Friese Pad en Braambergen is in 2005 opnieuw berekend op basis van geactualiseerde nazorgplannen. De huidige berekening gaat uit van een benodigd doelvermogen voor Friese Pad van circa € 4,4 mln. op 1 januari 2007; voor Braambergen is dit circa € 9,4 mln. op 1 januari 2013. Gebleken is dat het benodigde doelvermogen voor Friese Pad inmiddels is gerealiseerd en er zelfs terugbetaald zal moeten worden.

Voor de te heropenen stortplaats Zeeasterweg zal nog een nazorgplan moeten worden ingediend op basis waarvan het doelvermogen en de nazorgheffing kan worden vastgesteld.

A.2.2 Kwijtscheldingsbeleid

Voor de lokale heffingen bestaat er geen mogelijkheid tot kwijtschelding. De legesverordening kent een zogenaamde hardheidsclausule. Hierin is geregeld dat het college van GS tegemoet kunnen komen aan onbillijkheden van overwegende aard, welke zich bij de toepassing van de verordening kunnen voordoen.

A.2.3 Lokale lastendruk

Onder lokale lastendruk wordt verstaan hoe de tarieven van de provinciale belastingen en heffingen zich verhouden tot de tarieven in de andere provincies.

Vergelijking tarieven	Opcenten MRB (1 april)			Grondwaterheffing (per 100 m ³)
	2005	2006 (vlp.)	Stijging in %	
Flevoland	62,5	63,4	1,4%	1,71
Groningen	75,5	76,8	1,7%	2,00
Friesland	61,0	76,0	24,6%	1,13
Drenthe	75,9	77,4	2,0%	1,00
Overijssel	73,1	74,0	1,2%	1,36
Gelderland	78,1	79,0	1,2%	1,30
Utrecht	71,7	74,1	3,4%	1,05
Noord-Holland	52,7	66,7	26,6%	0,81
Zuid-Holland	71,8	71,8	0,0%	1,13
Zeeland	69,3	69,3	0,0%	2,54
Noord-Brabant	68,3	69,7	2,1%	1,90
Limburg	71,1	75,3	5,9%	1,13
Gemiddeld	69,3	72,8	5,1%	1,42

Voor de vergelijking tussen de provincies zijn de opcenten MRB en de grondwaterheffing relevant vanwege de omvang en/ of de hoogte van de heffing. De diensten waarvoor leges worden gevraagd (zoals toezending drukwerk, ontheffingen en vergunningen) en de heffingsgrondslag verschillen tussen de provincies, waardoor een directe vergelijking niet zinvol is. Gelet op het specifieke karakter van de nazorgheffing is een vergelijking met andere provincies niet zinvol.

De geraamde tarieven per provincie voor de MRB (per 1 april 2006) lopen uiteen van 63,4 tot 79,0. Flevoland heeft naar verwachting per 1 april 2006 het laagste tarief; in 2005 was Flevoland op twee na de laagste.

Met betrekking tot de grondwaterheffing lopen de tarieven van de provincies uiteen van € 0,81 per 100 m³ tot € 2,54 per 100 m³. Het tarief in Flevoland bedraagt € 1,71 per 100 m³, waarmee Flevoland van laag naar hoog gerangschikt de negende plaats inneemt. De hoogte van de uiteindelijke opgelegde heffing is overigens niet alleen afhankelijk van de hoogte van het tarief, maar ook van een mogelijk minimum bedrag (perceptiekosten) en vrijstellingen. In Flevoland is geen minimum bedrag vastgesteld en zijn onttrekkingen kleiner dan 20.000 m³ grondwater vrijgesteld van de provinciale grondwaterheffing. Per jaar worden circa 20 aanslagen grondwaterheffing opgelegd.

Opgemerkt wordt nog dat de provinciale grondwaterheffing nog wel eens verward wordt met de rijksbelasting op de onttrekking van grondwater. Deze rijksbelasting is aanzienlijk hoger en bedraagt op dit moment € 17,85 per 100 m³ onttrokken grondwater.

A.3 Vertaling van de lokale heffingen in de begroting

Lokale heffing (X € 1.000)	Rekening 2004	Begroting 2005	Begroting 2006	Meerjaren begroting		
				2007	2008	2009
Opcenten MRB ⁴	27.859	32.500	34.500	36.925	38.925	40.925
Leges	37	75	120	120	120	120
Grondwaterheffingen	447	472	472	472	472	472
Nazorgheffing	528	511	511	511	511	511
Totaal	28.871	33.558	35.603	38.028	40.028	42.028

De opbrengst van de opcenten MRB is in 2004 en 2005 aanmerkelijk opgelopen als gevolg van een wijziging waardoor er meer (lease)auto's in Flevoland worden geregistreerd. Het netto effect op de provinciale begroting van deze meeropbrengst is echter voor het grootste deel incidenteel, omdat er een relatie bestaat tussen de opcentenheffing en de algemene uitkering uit het Provinciefonds. De opbrengst van de motorrijtuigenbelasting is namelijk een negatieve verdeelmaatstaf in het Provinciefonds, dat wil zeggen dat een hogere opbrengst MRB leidt tot een lagere uitkering uit het Provinciefonds na twee jaar. De incidentele meeropbrengsten worden toegevoegd aan de reserve strategische en ontwikkelingsprojecten en geoormerkt voor infrastructuur in brede zin.

⁴ In het overzicht is al rekening gehouden met een nog te maken begrotingswijziging 2005 waarbij de raming wordt verhoogd tot € 32,5 mln.

B

Weerstandvermogen

B.1 Algemeen

De provincie Flevoland loopt bij de realisatie van de beleidsdoelstellingen en de bedrijfsvoering risico's. Het weerstandvermogen geeft aan hoeveel financiële ruimte de provincie heeft om de continuïteit en de efficiency van de activiteiten te kunnen waarborgen. Het weerstandvermogen bepaalt de mate waarin de provincie in staat is substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het gehele beleid bijgesteld moet worden en/ of dat doelstellingen niet kunnen worden gerealiseerd.

De paragraaf weerstandvermogen gaat in op:

1. weerstandcapaciteit
2. risico's

De weerstandcapaciteit bestaat uit de financiële buffer om risico's structureel of incidenteel te kunnen opvangen. Een risico is 'de kans op het optreden van een ongewenste gebeurtenis met een negatief gevolg'. Zowel de kans op het optreden, als de mate waarin het negatieve gevolg zich voordoet, zijn onzeker.

B.2 Weerstandcapaciteit

De weerstandcapaciteit wordt gevormd door de financiële middelen en mogelijkheden waarover de provincie beschikt om niet begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn te dekken. De weerstandcapaciteit kan incidenteel of structureel zijn. Incidentele weerstandcapaciteit is vermogen dat één keer kan worden ingezet. Structurele weerstandcapaciteit kan jaarlijks worden ingezet en heeft betrekking op de exploitatie.

Componenten weerstandcapaciteit (raming X € 1.000)			2005	2006
Incidenteel	Algemene reserve		7.800	8.600
	Bestemmingsreserves ¹		22.800	27.000
	Stille reserves ²	Aandelen	11.200	11.200
	Totaal		41.800	46.800
Structureel (jaarlijks)	Onbenutte belastingcapaciteit	Motorrijtuigenbelasting	19.000	21.200
	Onvoorzien		730	500

- o Voor deze reserves zijn wel oormerken vastgelegd maar in geval van calamiteiten zijn ze beschikbaar om risico's af te dekken. De reserves cofinanciering europees programma en cofinanciering Zuiderzeelijn zijn niet meegerekend omdat daar contractuele reserveringsafspraken met externe partijen over zijn opgesteld;
- o In 2004 is vanwege een aandelenruil de marktwaarde van de aandelen Afvalzorg bepaald (€ 11.2 mln.),
- o Er is sprake van een forse toename ten opzichte van de cijfers uit de programmabegroting 2005 in verband met het overschrijven van auto's door een leasemaatschappij naar Flevoland

B.3 Beleid omtrent weerstandcapaciteit en risico's

Risicomanagement is het tijdig voorzien en beheersen van risico's op de plek waar zij zich voordoen. Door de in 2005 gehouden risico-inventarisatie is er een beter inzicht ontstaan in de aanwezige risico's. Deze risico's zullen verder worden beoordeeld op de mogelijkheid en de noodzaak om deze te voorkomen of te beheersen. Daarnaast zal het beschikbare overzicht regelmatig worden geactualiseerd.

B.4 Risico's

In het voorjaar van 2005 is een organisatiebrede risico-inventarisatie uitgevoerd. Dit heeft geleid tot een overzicht van enkele tientallen risico's⁵. Voor de geïdentificeerde risico's is een risicoprofiel opgesteld. Daarin krijgen de risico's een score (groot, middel of klein) op basis van:

- De kans: hoe groot is de kans dat het risico optreedt
- Het effect: wat is de omvang in geld of tijd uitgedrukt

Een risico heeft een hogere score naarmate de kans van optreden en/ of het effect groter is. De geïdentificeerde risico's zijn niet alleen financieel van aard. Zo zijn er ook risico's die kunnen leiden tot vertraging in de uitvoering, suboptimale resultaten en imagoschade. Omdat er in deze gevallen veelal niet direct sprake is van financiële gevolgen van enige omvang, zijn deze zaken buiten deze weerstandparagraaf gehouden.

Hieronder worden de onderkende specifieke risico's van materiële omvang vermeld, waarvoor geen verzekeringen zijn afgesloten en waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd. Het gaat daarbij om de risico's in de klasse groot en middel; van de kleine risico's is geabstraheerd.

Overzicht specifieke risico's met financiële gevolgen	
1	De vraag naar jeugdzorg groeit terwijl de uitkering van het Rijk gebaseerd is op aantallen uit voorgaande jaren. Hierdoor komen te weinig middelen beschikbaar. Afhankelijk van de vraag zal er aanspraak worden gemaakt op (continuerend van) de provinciale middelen.
2	Naar aanleiding van de eindafrekening van het EPD 1994 – 1999 is de Europese commissie van oordeel dat Flevoland te veel voorschot heeft ontvangen en dit moet terugbetalen. Het gaat om een maximaal bedrag van circa € 3 mln. voor het EPD dat in de jaarrekening 2005 zal worden verwerkt. Een vergelijkbaar bedrag was al als reserve opgenomen. De afrekening van de overige programma's 1994-1999 (zoals Leader en Pesca) is nog niet ontvangen
3	De uitvoering van projecten binnen het EPD 2000-2006 en het Leader+ programma voldoen niet aan Europese richtlijnen, waardoor minder wordt uitbetaald door Europa dan begroot en toegekend; het verschil moet dan vanuit de provinciale begroting worden bijgepast ⁶
4	Bij niet jaarlijks onderhoud aan een van de sluizen is Alkali-silica-reactie ontdekt. Indien uit nader onderzoek blijkt dat zich dit tevens voordoet in andere vaarwegobjecten, zullen de kosten van onderhoud hoger worden dan geraamd.
5	Wanneer bodemverontreiniging geconstateerd wordt bij wegen die door de provincie zijn of worden overgedragen aan gemeenten, kan de provincie aansprakelijk worden gesteld voor de kosten van sanering.
6	De kabel- en leidingbeheerders zijn van mening dat er een hogere vergoeding moet worden betaald voor het verleggen van kabels en leidingen die het gevolg zijn van de uitvoering van projecten in de weg- en waterbouw. De onderhandelingen tussen IPO en de beheerders verlopen moeizaam. Afhankelijk van de afloop hiervan kunnen er financiële claims van beheerders ontstaan.
7	Indien er milieuhandhaving dient plaats te vinden zonder verhaalsmogelijkheid, komen de kosten ten laste van de provincie (zoals bij de verwijdering van kunstgrasafval in 2003/2004 en illegale stortingen/lozingen)

Naast de genoemde risico's heeft de provincie een drietal geldleningen gegarandeerd tot een totaalbedrag van circa € 9 mln. Het betreft leningen aan het Erfgoedcentrum (€ 4,4 mln.), de stichting ROC (€ 2,8 mln.) en de stichting Groenfonds (€ 1,7 mln.). Op dit moment is er geen reden deze garanties als risicovol te beoordelen.

De geschatte totale omvang van de hierboven vermelde risico's (enkele tientallen mln euro's als ze zich in een keer tegelijk in de maximale omvang voordoen) is zodanig dat de aanwezige weerstandcapaciteit hiervoor toereikend wordt geacht, zeker indien de onbenutte belastingcapaciteit daartoe zou worden benut.

⁵ Ten opzichte van het programma 1994-1999 zijn verschillende aanvullende beheersmaatregelen getroffen.

Naast de hierboven vermelde specifieke risico's zijn er nog de normale bedrijfsvoeringsrisico's (zoals stroomuitval, storingen, ziekte, integriteit, juridische geschillen) die zich jaarlijks kunnen voordoen.

C

Onderhoud kapitaalgoederen

C.1 Algemeen

De provincie is verantwoordelijk voor het aanleggen en onderhouden van wegen en vaarwegen, inclusief bruggen aquaducten, verkeerslichten, verlichting, etc. Deze infrastructuur is van de provincie en vormt de 'kapitaalgoederen'. Daarnaast bezit de provincie onroerend goed in de vorm van het provinciehuis in Lelystad en de gebouwen waarin de provinciale steunpunten zijn gehuisvest in Emmeloord, Dronten en Zeewolde (Stichtse brug).

Kapitaalgoederen worden gedurende een bepaalde periode gebruikt; dit is de levensduur van het goed. Gedurende de levensduur dient onderhoud te worden uitgevoerd om slijtage tegen te gaan. Voor ieder goed wordt van tevoren een bepaald kwaliteitsniveau (staat) bepaald. Afhankelijk van het gebruik (intensiviteit) en het kwaliteitsniveau wordt onderhoud uitgevoerd.

De instandhouding van het provinciale wegen en vaarwegennet wordt gewaarborgd door alle tot het wegen en vaarwegennet behorende componenten op goede wijze te exploiteren en te beheren.

Ten aanzien van het wegennet houdt dit in het op tijd uitvoeren van onderhoud aan de verhardingsconstructies, de civiele kunstwerken (bruggen, viaducten, duikers en (fiets)tunnels) de markering, de berm, de beplantingen, het wegmeubilair (openbare verlichting, verkeersregelininstallaties, ANWB-bewegwijzeringsborden, RVV-bebording en het meubilair ten behoeve van het openbaar vervoer). Daarnaast zijn een adequate gladheidsbestrijding en het voeren van een goed publiekrechtelijk (wegenverkeerswet) en privaatrechtelijk beheer van provinciale eigendommen langs/in provinciale wegen ook belangrijke aspecten om het provinciale wegennet op goede wijze te kunnen exploiteren en beheren.

De exploitatie en beheer van het vaarwegennet omvat naast het zorgdragen voor vastgestelde van het vaarwegprofiel ook het op tijd uitvoeren van onderhoud aan de sluiscomplexen, de oevers inclusief de aanwezige oevervoorzieningen, steigers, loswallen en servicepunten. Uiteraard draagt ook hier het voeren van een goed publiekrechtelijk en privaatrechtelijk beheer van provinciale eigendommen langs/in de provinciale vaarten bij aan het op goede wijze exploiteren en beheren van het provinciale vaarwegennet.

In de bouwstenen worden voor de wegen en de vaarwegen het investeringsprogramma en het onderhoudsprogramma voor tenminste vijf jaren vastgelegd. De bouwstenen zijn in 2001 opgesteld voor de periode 2002 – 2006/ 2007. Eind 2005/ begin 2006 zullen de bouwstenen worden herzien, zodat dit kan worden betrokken in het PMIT 2007 – 2011/ 2008 - 2012. In de bouwstenen zijn de kwaliteitseisen voor het beheer en onderhoud vastgelegd en door PS vastgesteld. Op basis van inspecties van de werkelijke situatie wordt een prioritering van onderhoudsprojecten gemaakt, waarbij de beschikbare financiële middelen de randvoorwaarde vormen.

Er is sprake van verschillende soorten onderhoud; jaarlijks en niet-jaarlijks onderhoud. Het niet-jaarlijks onderhoud (niet regulier) bestaat uit klein onderhoud (gemiddeld om de 3 tot 5 jaar uitgevoerd) en groot onderhoud (gemiddeld om de 10 tot 20 jaar). Onder het jaarlijks onderhoud (regulier) wordt bijvoorbeeld verstaan het dichten van gaten in wegen, het maaien van bermen of het vervangen van kabelwerk in de huisvesting. Een voorbeeld van niet-jaarlijks onderhoud is het vernieuwen van een gehele deklaag van een weg. Het jaarlijks onderhoud is opgenomen in het programmaplan onder het programma 'Instandhouding Wegen en Vaarwegen'; het niet-jaarlijks onderhoud gaat ten laste van de voorziening 'Niet jaarlijks Onderhoud'.

C.2 Beleidskader ten aanzien van het onderhoud

C.2.1 Wegen en Vaarwegen

De instandhouding van het provinciale wegen en vaarwegennet wordt gewaarborgd door alle tot het wegen en vaarwegennet behorende componenten op goede wijze te exploiteren en te beheren.

Ten aanzien van het wegennet houdt dit in het op tijd uitvoeren van onderhoud aan de verhardingsconstructies, de civiele kunstwerken (bruggen, viaducten, duikers en (fiets)tunnels) de markering, de bermen, de beplantingen, het wegmeubilair (openbare verlichting, verkeers-regelinstallaties, ANWB-bewegwijzeringsborden, RVV-bebording en het meubilair ten behoeve van het openbaar vervoer). Daarnaast zijn een adequate gladheidsbestrijding en het voeren van een goed publiekrechtelijk (wegenverkeerswet) en privaatrechtelijk beheer van provinciale eigendommen langs/in provinciale wegen ook belangrijke aspecten om het provinciale wegennet op goede wijze te kunnen exploiteren en beheren.

De exploitatie en beheer van het vaarwegennet omvat naast het zorgdragen voor vastgestelde van het vaarwegprofiel ook het op tijd uitvoeren van onderhoud aan de sluiscomplexen, de oevers inclusief de aanwezige oevervoorzieningen, steigers, loswallen en servicepunten. Uiteraard draagt ook hier het voeren van een goed publiekrechtelijk en privaatrechtelijk beheer van provinciale eigendommen langs/in de provinciale vaarten bij aan het op goede wijze exploiteren en beheren van het provinciale vaarwegennet.

In de bouwstenen worden voor de wegen en de vaarwegen het investeringsprogramma en het onderhoudsprogramma voor tenminste vijf jaren vastgelegd. De bouwstenen zijn in 2001 opgesteld voor de periode 2002 – 2006/ 2007. Eind 2005/ begin 2006 zullen de bouwstenen worden herzien, zodat dit kan worden betrokken in het PMIT 2007 – 2011/ 2008 - 2012. In de bouwstenen zijn de kwaliteitseisen voor het beheer en onderhoud vastgelegd en door PS vastgesteld. Op basis van inspecties van de werkelijke situatie wordt een prioritering van onderhoudsprojecten gemaakt, waarbij de beschikbare financiële middelen de randvoorwaarde vormen.

Er is sprake van verschillende soorten onderhoud; jaarlijks en niet-jaarlijks onderhoud. Het niet-jaarlijks onderhoud (niet regulier) bestaat uit klein onderhoud (gemiddeld om de 3 tot 5 jaar uitgevoerd) en groot onderhoud (gemiddeld om de 10 tot 20 jaar). Onder het jaarlijks onderhoud (regulier) wordt bijvoorbeeld verstaan het dichten van gaten in wegen, het maaien van bermen of het vervangen van kabelwerk in de huisvesting. Een voorbeeld van niet-jaarlijks onderhoud is het vernieuwen van een gehele deklaag van een weg. Het jaarlijks onderhoud is opgenomen in het programmaplan onder het programma 'Instandhouding Wegen en Vaarwegen'; het niet-jaarlijks onderhoud gaat ten laste van de voorziening 'Niet jaarlijks Onderhoud'.

C.2.1.1 Wegen

Verhardingen

Het onderhoud van de verhardingsconstructie is erop gericht om het kwaliteitsniveau behorende bij het in 2001 vastgestelde basisprogramma 'instandhouding landwegen' te handhaven. Dit houdt in dat de verkeersveiligheid voldoende wordt gewaarborgd, doordat nergens veiligheids- en aansprakelijkheidsnormen worden onder of overschreden. Ook ligt het rijcomfort om een aanvaardbaar niveau en wordt overal tijdig het noodzakelijk zogeheten structureel onderhoud uitgevoerd. Door dit laatste punt is de instandhouding van de constructies voor langere tijd zeker gesteld (duurzaamheid). Er wordt echter geen conserverend onderhoud uitgevoerd, waardoor is er sprake van een geringe kapitaalsvernietiging. Aangezien toonbaarheid geen issue is, zullen op bepaalde plaatsen schades of reparatieplekken zichtbaar zijn.

Wegbermen

Het onderhoud van de wegbermen geschiedt aan de hand van een hiertoe opgesteld bermbeheerplan. Het plan voorziet in een maairegime afgestemd op de in een berm aanwezige vegetatie. Het doel hiervan is een verschraling van de bermen, waardoor het afkomend maaisel wordt beperkt en het aantal vegetatiesoorten toeneemt.

Het slootbeheer is gebonden aan de Keur van het Waterschap Zuiderzeeland. De Keur bevat onder andere eisen ten aanzien van het onderhoudsniveau en onderhoudstijdstip.

Gladheidbestrijding

De gladheidbestrijding heeft tot doel het (zoveel mogelijk preventief) bestrijden van gladheid op de wegen en fietspaden. De wegbeheerder heeft namelijk een wettelijk vastgelegde inspanningsverplichting om bij optredende gladheid de weg zo goed mogelijk bereikbaar te houden. Voordat natte weggedeelten gaan opvriezen wordt een preventieve strooiactie uitgevoerd. Bij sneeuwval wordt een sneeuwbestrijdingsactie uitgevoerd. Het aantal strooi beurten varieert per jaar sterk en bedraagt gemiddeld 31 preventieve strooiacties en 7 sneeuwbestrijdingsacties. In de zogenaamde kwakkelwinters, met temperaturen rond het vriespunt, worden de meeste strooiacties uitgevoerd.

C.2.1.2 Civiele Kunstwerken

Het onderhoud van de kunstwerken is erop gericht om – het kwaliteitsniveau van de basisprogramma's jaarlijks en niet-jaarlijks onderhoud - te handhaven. Dit houdt in dat wordt voldaan aan de randvoorwaarde veiligheid en deels aan de randvoorwaarde beschikbaarheid. Er worden geen onderhoudsacties opgenomen ten aanzien van het onderhouden van onderdelen van kunstwerken. In plaats hiervan worden de betreffende onderdelen alleen periodiek vervangen. Bij dit niveau kan aan de overige randvoorwaarden zoals toonbaarheid, duurzaamheid en bruikbaarheid van de kunstwerken niet worden voldaan. Een kortere levensduur van de kunstwerken wordt geaccepteerd als gevolg van dit minimale onderhoudsniveau.

C.2.1.3 Openbare verlichting en Verkeersregelininstallaties

Het onderhoud van de aan de openbare verlichting en de verkeersregelininstallaties is erop gericht om het aantal storingen en uitval tot een minimum te beperken, opdat de veiligheid van de weggebruikers voldoende is gewaarborgd. Het onderhoud van portalen, masten, uithangers, lantaarns en dergelijke wordt beperkt tot het hoogst noodzakelijke (corrosie bestrijden, controle op materiaalmoetheid) en een vervanging aan het eind van de technische levensduur. Bij de automaten van de verkeersregelininstallaties (VRI) is niet de technische levensduur bepalend, maar het feit dat de fabrikanten maar voor een beperkte tijd garanderen dat reserve onderdelen verkrijgbaar zijn. Waar mogelijk worden bij de VRI- installaties LED-verlichting aangebracht in plaats van de traditionele gloeilampen. Deze investering verdient zich binnen een paar jaar terug doordat wordt bespaard op energiekosten (LED's gebruiken veel minder energie) en op de kosten voor de jaarlijkse vervanging van de lampen.

C.2.1.4 Beplanting

Het onderhoud van de beplanting, zijnde bomen en singels, is erop gericht om het in het genoemde basisprogramma 'instandhouding landwegen' geschetste eindbeeld te realiseren. Ten behoeve van het realiseren van het eindbeeld wordt niet alleen het hiertoe noodzakelijk onderhoud uitgevoerd, maar worden ook boomvervangingen uitgevoerd. Daarnaast wordt een deel van het beschikbare budget besteed aan het onderhoud van de sierbeplanting in de rotondes.

Jaarlijks wordt ook een zogeheten zorgplichtinspectie uitgevoerd bij circa 1/3 deel van het totale bomenbestand. Hierbij wordt de vitaliteit van de bomen langs de wegen gecontroleerd, opdat voorkomen wordt dat de bomen gevaar opleveren voor de weggebruikers.

C.2.1.5 Vaarten

Voor de vaarten zijn scheepvaartprofielen vastgesteld uitgaande van de maatgevende scheepsafmetingen (vermeld in de landelijk gehanteerde CVB Richtlijnen) en de maximale invaardiepte bij de sluizen. In de Flevolandse vaarten is het leggerprofiel echter vrijwel overal dieper dan het scheepvaartprofiel. In 2004 is in bestuurlijk overleg overeengekomen dat het Waterschap voortaan het baggerwerk in de vaarwegen op zich gaat nemen en dat de provincie afhankelijk van haar verantwoordelijkheden 20% van de kosten voor het achterstallig baggeronderhoud draagt. De provincie is nog in afwachting van een door het waterschap op te stellen baggerprogramma. Pas daarna kunnen definitieve bedragen voor het baggeren in het PMIT worden opgenomen.

C.2.1.6 Oeverbescherming

Voor de oeverbescherming is met het waterschap afgesproken dat ook daar gekomen gaat worden tot een verdeling van de kosten en de uitvoering daarvan. Onderhandelingen hierover hebben nog niet tot concrete resultaten geleid. Bij de oeverbescherming komen we nu in een

onderhoudsintensieve periode terecht waarbij veel van de oeverbescherming aan vervanging toe komt doordat deze over in het verleden met grote trajecten ineens is aangelegd. Gepoogd zal worden om een zo natuur- en milieuvriendelijk mogelijk alternatief te vinden voor de aanwezige verticale oeverbescherming.

C.2.1.7 Sluiscomplexen

Alle sluisobjecten worden onderhouden op een niveau waarbij de bruikbaarheid zoveel als mogelijk wordt gegarandeerd. Voor de recreatievaart worden de sluizen verder ook deels op toonbaarheid onderhouden (schoon houden kolkwanden). Door middel van regelmatige grote en kleine onderhoudswerkzaamheden wordt de bruikbaarheid gegarandeerd en wordt de levensduur van de sluisobjecten verlengd. Een speciaal probleem vormt de in 2004 aangetoonde Alkali Silica reactie (ASR). In alle sluizen en bruggen in de NOP is reactief materiaal aanwezig maar het proces is alleen bij de Voorstersluis, de Tollebekerbrug en in veel mindere mate de Urkersluis op gang gekomen. Monitoring is nodig om bij de start van het ASR proces in een zo vroeg mogelijk stadium te kunnen ingrijpen. ASR is een destructieve aantasting van het beton onder invloed van vocht. Aanvullend onderzoek heeft aangetoond dat bij de Voorstersluis vrij ingrijpende maatregelen nodig zijn om het proces af te remmen. In het PMIT worden deze werkzaamheden in 2006 opgenomen.

Bij geen van de sluizen is de waterkerende functie van de sluis in het geding. De Tollebekerbrug is waarschijnlijk voor het wegverkeer kritisch geworden omdat door de ASR de veiligheidsmarge die in elk ontwerp is ingecalculeerd volledig opgebruikt is. De komende maanden wordt dit verder onderzocht.

C.2.2 Provinciehuis

Voor de bouwdelen 2 (1991) en 3 (2000) van het provinciehuis is een onderhoudsplan (2003/2004) opgesteld voor het reguliere onderhoud en het meerjaren onderhoud. Dit plan heeft geleid tot een grotere detaillering van vooral het preventieve onderhoud. Bouwdeel 1 (1980) is buiten dit plan gehouden, omdat dit geheel gerenoveerd gaat worden in 2005. Het huidige onderhoudsplan zal aan het eind van de renovatie/nieuwbouw worden herzien.

Groot onderhoud aan de installaties van bouwdeel 2 zullen in 2006 worden uitgevoerd, wat samenvalt met de gedeeltelijke renovatie van dit bouwdeel. Onderzoek vindt plaats naar de mogelijkheden om de technische installatie te vervangen tijdens de renovatie van bouwdeel 2. Tevens is het gewenst de gebouwtechniek te centraliseren en te vereenvoudigen. Dit betekent dat geplande onderhoudstechnische zaken aan bouwdeel 2 zijn uitgesteld in afwachting van de plannen van het ontwerpteam.

Het onderhoudsplan gaat er vanuit, dat het gebouw en de installatie voor 100% van de economische waarde in stand wordt gehouden. In verband met de ophanden zijnde renovatie worden concessies gedaan aan het niet regulier onderhoud en worden grotere projecten uitgesteld. Ook regulier onderhoud aan het gebouw en de installaties van de bouwdelen 1 en 2 zal worden geminimaliseerd. Het gevolg is dat een deel van de voorzieningen kan worden gebruikt voor de renovatie (centralisatie, vereenvoudiging en upgrading van de gebouwtechniek).

C.2.3 Steunpunten

Het beheer en onderhoud van de provinciale infrastructuur wordt fysiek verzorgd vanuit de provinciale steunpunten Dronten, Stichtsebrug (begin jaren 80) en Emmeloord (midden jaren 90). Het groot onderhoud bestaat onder andere uit schilderwerk, vervanging dakbedekking en houten lambrisering. Door de aanwezigheid van strooizout is het onderhoud aan de zoutloodsen intensiever en kostbaarder dan aan het kantoorgebouw. Tevens wordt bijzondere aandacht geschonken aan de toepassing van de milieu- en ARBO wetgeving op de steunpunten. Bij de reorganisatie van de afdeling is besloten de bureaus Wegen en Vaarwegen op het steunpunt Dronten te huisvesten. Hiervoor wordt een tijdelijk onderkomen geplaatst (max. 5 jaar). Voor de huisvesting op de langere termijn dient nog een besluit te worden genomen.

C.3 Financiële consequenties van het onderhoud

De kosten voor het niet jaarlijks onderhoud (NJO) wegen en vaarwegen komen niet ten laste van de exploitatie begroting.

Voor de bouwdelen 2 (1991) en 3 (2000) van het provinciehuis is een onderhoudsplan (2003/2004) opgesteld voor het reguliere onderhoud en het meerjaren onderhoud. Dit plan heeft geleid tot een grotere detaillering van vooral het preventieve onderhoud. Bouwdeel 1 (1980) is buiten dit plan gehouden, omdat dit geheel gerenoveerd gaat worden in 2005 en 2006. Het huidige onderhoudsplan zal aan het eind van de renovatie/nieuwbouw voor het hele provinciehuis worden herzien waarna de opdeling in bouwdelen zal komen te vervallen.

In het vergrote provinciehuis zal het energieverbruik waarschijnlijk gelijk blijven door een betere gevelisolatie. Als klimaat- en energiesysteem is gekozen voor warmte/ koudeopslag. De provincie geeft hiermee actief invulling aan het klimaatbeleid, door een bijdrage te leveren aan de vermindering van de CO₂-uitstoot.

Na de renovatie en uitbreidingsnieuwbouw zal het provinciehuis zijn uitgebreid tot ca. 16.500 m² (+16%).

Groot onderhoud aan de installaties van bouwdeel 2 zal in 2006 en 2007 worden uitgevoerd, wat samenvalt met de gedeeltelijke renovatie van dit bouwdeel.

De technische installatie zal tijdens de renovatie van bouwdeel 2 volledig worden vervangen.

Tevens wordt de bouwtechniek gecentraliseerd.

Voor deze werkzaamheden zijn gelden vrijgemaakt uit de voorziening niet jaarlijks onderhoud.

Het onderhoudsplan gaat ervan uit, dat het gebouw en de installatie voor 100% van de economische waarde in stand wordt gehouden.

In verband met de ophanden zijnde renovatie worden concessies gedaan aan het niet regulier onderhoud en worden grotere projecten uitgesteld. Ook regulier onderhoud aan het gebouw en de installaties van de bouwdelen 1 en 2 zal worden geminimaliseerd. De hierdoor ontstane ruimte in de voorziening niet jaarlijks onderhoud zal worden aangewend om de complete technische installatie van bouwdeel 1 en 2 te centraliseren en te vervangen.

C.3.1 Niet regulier onderhoud (ten laste van de voorziening)

Niet jaarlijks onderhoud (x € 1000)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
A. Verhardingen	4.335	4.175	3.905	4.150	4.150	4.150	4.150	4.150
B. Duurzame markeringen	200	200	200	200	200	200	200	200
C. Kunstwerken	385	370	475	400	400	400	400	400
D. Voorzieningen wegverkeer	270	245	420	200	200	200	200	200
Totale kosten Wegen	5.190	4.990	5.000	4.950	4.950	4.950	4.950	4.950
E. Kanalen	366	601	608	887	696	696	696	696
F. Sluiscomplexen	285	630	623	285	285	285	285	285
Totale kosten Vaarwegen	651	1.231	1.231	1.172	981	981	981	981
G. gebouw	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM
H. Technische installaties	900	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM
Totale kosten provinciehuis	900	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM
Totaal generaal	6.741	6.221	6.231	6.122	5.931	5.931	5.931	5.931

Enkele jaren geleden is voor het niet-jaarlijks onderhoud van het provinciehuis een onderhoudsplan opgesteld. In het project van de aanstaande nieuwbouw en renovatie van de bouwdelen 1 en 2 zullen ook werkzaamheden worden uitgevoerd die vallen onder niet-jaarlijks onderhoud en die ook gepland waren voor die periode. Daarbij moet worden gedacht aan werktuigkundige installaties zoals vervanging van de luchtbehandeling op de verdiepingen en aan elektrotechnische installaties zoals vervanging van verdeelkasten, lichtinstallaties en armaturen. Over de periode 2005-2007 moet daarbij worden gedacht aan een totaalbedrag van € 0,9 mln. Dit bedrag wordt onttrokken aan de voorziening 'niet-jaarlijks onderhoud provinciehuis'. In deze voorziening wordt jaarlijks een bedrag van € 232.000 gestort. Tegen het einde van het project nieuwbouw en renovatie provinciehuis zal een geactualiseerd niet-jaarlijks onderhoudsplan worden opgesteld.

C.3.2 regulier onderhoud (ten laste van het programma)

Niet jaarlijks onderhoud (x € 1000)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
G. gebouw	476	476	476	476	476	476	476	476
H. Technische installaties								
Totale kosten provinciehuis	476	476	476	476	476	476	476	476
I. gebouw	259	259	259	259	259	259	259	259
Totale kosten steunpunten	259	259	259	259	259	259	259	259
Totaal generaal	735	735	735	735	735	735	735	735

C.4 Vertaling van de Financiële consequenties van het onderhoud in de begroting

De jaarlijkse storting in de voorziening voor het niet jaarlijks onderhoud gebouwen bedraagt € 232.000, waardoor de voorziening in 2005 zal zijn gestegen tot ruim € 1,2 miljoen. Indien de renovatie zal worden uitgevoerd volgens de plannen zal ongeveer € 900.000 van deze voorziening worden aangewend voor de renovatie.

C.4.1 Ontwikkeling stand voorziening niet regulier onderhoud

Stand per 31/12 (x € 1000)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Voorziening NJO Landwegen	895	674	644	664	684	704	699	694
Voorziening NJO Vaarwegen	589	387	387	445	504	562	621	680
Voorziening NJO Gebouwen	299	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM

D

Financiering

D.1 Algemeen

De Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO) stelt regels voor het financieringsgedrag van provincies. Deze regelgeving is vertaald in het door de Staten vastgestelde Treasurystatuut. De financieringsparagraaf geeft inzicht in treasuryfunctie van de provincie. Treasury is gericht op de financiering van de activiteiten die binnen de provincie worden uitgevoerd ter realisatie van het beleid en de bedrijfsvoering. De belangrijkste activiteit van de treasury is het uitzetten van overtollige of het aantrekken van benodigde middelen. De basis hiervoor is de liquiditeitsplanning voor de korte en de lange termijn.

D.2 Algemene ontwikkelingen

In 2005 blijft de economische situatie zwak. De verwachting is dat de economische groei in 2005 zal terugvallen naar 1%, maar in 2006 weer zal stijgen naar circa 2%. Aan het eind van 2005 wordt een conjuncturele verbetering verwacht. Uitgegaan wordt van een lichte stijging van de geldmarktrente en tot eind 2006 een stabilisatie van de kapitaalmarktrente. Voor de berekening van de rente inkomsten wordt uitgegaan van de volgende rentestanden:

Rente	< 1 jaar (benchmark: 3 mnd deposito)			> 1 jaar (benchmark: 10 jaar obligatie)			Rendement
	realisatie	voorspelling		realisatie	Voorspelling		Totaal
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2006
Nederland	2,03%	2,30%	2,60% -	4,14	4,60%	4,60% -	-
Gehanteerd in de begroting	nvt	2,00%	2,50%	nvt	3,60%	4,00%	3,60%

(Bronnen: Rabobank, BNG en CBS)

De in de begroting gehanteerde rente wijkt af van de benchmark, omdat niet alle uitzettingen exact voor 3 maanden of 10 jaar worden uitgezet. Een deel van de middelen wordt op de rekening courant aangehouden voor dagelijkse betalingen. De rentevergoeding op de rekening courant saldi ligt lager dan de rente van een 3-maands deposito. Het deel van de middelen dat voor een periode langer dan 1 jaar wordt uitgezet, wordt belegd in deposito's met looptijden tussen de 1 en 5 jaar (tot nu toe) waarvoor de rentevergoeding voor 2006 vast ligt. Gemiddeld is dit ruim 4%.

D.3 Treasury beleid

D.3.1 Algemeen

Als gevolg van investeringen (o.a. provinciehuis en wegen) zal de hoeveelheid liquide middelen in 2006 en 2007 dalen. De rente inkomsten zullen afnemen, terwijl de bespaarde rente (intern toegerekend aan activa) zal stijgen.

Het schatten van de rente in de toekomst is een moeilijke aangelegenheid. Wanneer de rente 1% te hoog of te laag is geschat, betekent dit een verandering van € 0,43 mln. in de rente inkomsten, waarbij uitgegaan wordt van gemiddeld € 43 mln. liquide middelen voor het jaar 2006. Voor de inschatting van het rendement over 2006 zijn de volgende aspecten van belang:

- De gemiddelde omvang van de liquide middelen in 2006 (€ 43 mln.)
- De aard van de middelen (€ 43 mln. algemene middelen en geen Europese gelden, omdat de declaraties grotendeels achteraf plaatsvinden)
- De rentevisie voor 2005 (2,5 % voor uitzettingen korter dan 1 jaar; 4,0 % voor eventuele uitzettingen langer dan 1 jaar)

- De uitzettingsstrategie (55 % van de middelen korter dan 1 jaar; 45 % langer dan 1 jaar), welke afhankelijk is van de liquiditeitenplanning en rentevisie.

Gezien de moeilijk in te schatten renteverwachtingen, wordt voor het jaar 2006 uitgegaan van een gemiddeld rendement van ruim 3,6 % over een verwacht gemiddelde liquiditeitenomvang van € 43 mln. (alleen algemene middelen), resulterend in € 1,58 mln. rente inkomsten. .

D.3.2 Risicobeheer

Het vigerende beleid in de provincie Flevoland geeft aan dat prudent wordt omgegaan met de financiële middelen. Er worden geen gelden aangetrokken om deze tegen een hoger rendement uit te zetten (bankieren), wat blijkt uit het feit dat er geen vlottende of vaste schulden in combinatie met liquide middelen zijn (deposito's en een positief rekening courant saldo). In het treasurystatuut worden vier risico's onderkend, waarbij de volgende maatregelen zijn getroffen:

Risico	Omschrijving	Maatregel
Renterisico	de kans dat (rente) kosten dienen te worden gemaakt, omdat op korte termijn geld moet worden geleend voor een korte (< 1 jaar) of lange (> 1 jaar) periode	- Kasgeldlimiet (< 1 jaar): 7% van de omvang van de begroting 2006 = € 155 mln. - Kasgeldruimte (€ 10,9 mln): gemiddelde omvang vlottende middelen plus kasgeldlimiet (€ 53,9 mln) - Renterisiconorm (> 1 jaar): niet van toepassing, omdat geen geld wordt geleend
Koersrisico	de garantie dat de hoofdsom in stand blijft gedurende de looptijd van de uitzetting	- alleen geld uitzetten in vastrentende waarden (obligaties, deposito's en rekening courant tegoeden)
Kredietrisico	de kans dat een debiteur de hoofdsom niet terugbetaalt als gevolg van betalingsproblemen en/ of een faillissement	- alleen geld uitzetten bij overheden of financiële instellingen binnen de EU met minimaal een A-rating, waarbij per bank een maximum is gesteld afhankelijk van de rating en de totale hoeveelheid middelen
Liquiditeitsrisico	de kans dat er op korte en/ of lange termijn te weinig liquide middelen voorhanden zijn om te kunnen voldoen aan de betalingsverplichtingen	- Uitgaven en inkomsten zoveel mogelijk op elkaar afstemmen (planning), positief saldo rekening courant als buffer en geld gepland uitzetten

D.4 Uitvoering treasurybeleid

D.4.1 Provincie financiering (lange termijn)

De hoeveel benodigde middelen is afhankelijk van het inkomsten- en uitgavenpatroon in de komende jaren. Hierbij spelen investeringen een belangrijke rol. Ondanks de investeringen in de wegen en de huisvesting is de verwachting dat voorlopig (in ieder geval in 2006) geen extern geld wordt aangetrokken in de vorm van langlopende leningen.

D.4.2 Kasbeheer (korte termijn)

Op korte termijn worden overschotten uitgezet in kortlopende deposito's (looptijd varieert van 1 tot 12 maanden). Hierbij wordt er voor gezorgd dat periodiek geld vrijvalt om eventuele afwijkingen van het gemiddelde uitgavenpatroon te kunnen opvangen. De rentevergoeding van de middelen op de rekeningen-courant is ongeveer gelijk aan de daggeldrente.



Bedrijfsvoering

E.1 Algemeen

De ambtelijke organisatie dient zodanig te zijn georganiseerd, dat de beleidsdoelstellingen efficiënt en effectief kunnen worden gerealiseerd. De inzet van mensen en middelen is bepalend voor de effectiviteit van de organisatie. De organisatie streeft naar professionaliteit en hoge kwaliteit van dienstverlening.

De organisatie van de provincie Flevoland bestaat uit drie sectoren die worden aangestuurd door het directieteam, onder leiding van de algemeen directeur.

Het provinciale beleid wordt ontwikkeld en geïmplementeerd door de sectoren 'Planvorming' en 'Implementatie en Ontwikkeling'. De ambtenaren van de sector 'Planvorming' bepalen de samenhang en afstemming in het strategische beleid voor het sociale ('Welzijn en zorg' en 'Cultuur') en fysieke milieu ('Water', 'Natuur en landschap', 'Wonen' en 'Ruimtelijke planning') van de provincie. Zij zorgen voor afstemming met de regionale en interprovinciale ontwikkeling- en implementatieactiviteiten.

De sector 'Implementatie en ontwikkeling' is verantwoordelijk voor voorbereiding en uitvoering van beleid met betrekking tot 'Economische ontwikkeling', 'Milieu', 'Infrastructuur en mobiliteit' en 'Europese projecten', waarbij het gaat om samenhang en afstemming tussen regionale plannen.

De sector 'Middelen' ondersteunt de bedrijfsvoering. De taak van de sector 'Middelen' is het realiseren van samenhang en afstemming bij de inzet van (personele-, materiële-, en financiële) middelen voor te leveren producten van de provinciale organisatie.

E.2 Beleid ten aanzien van de bedrijfsvoering

E.2.1 Actieprogramma Andere Overheid

Doel van het actieprogramma Andere Overheid is het verbeteren van de dienstverlening aan de samenleving. Het programma is in 2005 gestart met inventariserende onderzoeken op de gebieden deregulering, digitale dienstverlening en klantgerichtheid. Op basis van de daaruit voortkomende plannen en verplichtingen begint in 2006 het uitvoeringsprogramma.

Globaal zal het actieprogramma Andere Overheid in 2006 de volgende resultaten opleveren:

- vervolgactiviteiten op basis van verkennend onderzoek naar nut en noodzaak van digitale dienstverlening en digitale loketten
- invoering van wettelijk verplichte ICT-instrumenten op het gebied van digitale dienstverlening
- vervolgactiviteiten op basis van 0-meting en plan van aanpak Administratieve Lasten
- vervolgactiviteiten op basis van uitkomsten onderzoek naar Verbetering Klantgerichtheid

E.2.2 Externe dienstverlening: klantgerichtheid en Burgerjaarverslag

Voor een adequate invulling van haar rol en uitvoering van haar taken, is de provincie Flevoland enorm gebaat bij een goede verhouding met de burgers. Met 'burgers' wordt hierbij bedoeld op alle externe belanghebbenden (zoals partneroverheden, belangenorganisaties, bedrijven, burgers, etc.), die direct of indirect in aanraking komen met de activiteiten of producten van de provincie, en die daarover expliciete of impliciete verwachtingen hebben. De verhouding tussen de burgers en de provincie wordt in belangrijke mate bepaald door de klantgerichtheid van de provincie en in het verlengde daarvan de kwaliteit van de dienstverlening.

Het verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening is dan ook een belangrijke doelstelling van de provincie Flevoland.

In 2005 geeft de provincie met het project 'De Klantgerichte Provincie: aandacht voor kwaliteit' handen en voeten aan deze doelstelling door het opstellen van:

- Een programma voor de periode 2006-2008 welke met speerpunten – die zoveel mogelijk zullen aansluiten bij actuele thema's - sturing geeft aan de ontwikkeling van de klantgerichtheid van de (afzonderlijke delen van de) provincie;
- Een handvest waarmee richting wordt gegeven aan klantgerichtheid van de provincie op basis van kwaliteitscriteria en meetbare normen.

Door dit programma wordt het mogelijk "aan de voorkant" te sturen op onderwerpen die relevant zijn voor het Burgerjaarverslag van de CdK en kunnen ook uit dit jaarverslag voortvloeiende activiteiten in het programma worden meegenomen.

Om te kunnen toetsen hoe de provincie er op het punt van "klantgerichtheid" voor staat, worden in 2006, evenals in 2005, twee klanttevredenheidsonderzoeken gehouden. Ook wordt onderzocht in hoeverre het in 2005 ontwikkelde instrument "internet-enquete" voor klanttevredenheidsmetingen opnieuw toepassing krijgt.

E.2.3 Externe communicatie

Communiceren vanuit de overheid is een vorm van dienstverlening waar de burger recht op heeft. Laat, niet, of gebrekkig communiceren over wat de provincie wil, doet in hoge mate afbreuk aan het over het voetlicht brengen van beleid. Tijdig, pro-actief en puntig communiceren maakt beleid toegankelijk, begrijpelijk en werkelijk onderdeel van het democratische proces. Communicatie is nodig om draagvlak te creëren voor beleid, begrip te kweken en goede relaties te onderhouden; communicatie zorgt voor informatieoverdracht, maar kan ook de discussie op gang brengen met het publiek, de belanghebbenden, de media. Externe communicatie namens de provincie Flevoland betekent in alle openheid de concurrentie aangaan met andere instellingen, met profilering op zaken die voor onze regio kenmerkend en van (vitaal) belang zijn. Met name aandacht in de (nationale) media zal bestuurders, zowel intern als extern, additioneel draagvlak bieden bij de belangenbehartiging van de provincie.

De media zijn een bepalende factor bij de beeld- en meningsvorming over de provincie. Om de relatie met de media inhoud te kunnen geven, is het van belang de algemeen geldende doelstellingen voor de externe communicatie een specifieke invulling te geven. Een invulling die recht doet aan de positie die enerzijds de provincie Flevoland inneemt binnen bestuurlijk Nederland en die anderzijds media innemen als intermediair tussen samenleving en overheid.

De doelstelling is belangrijke onderwerpen extern op een goede manier te promoten door:

- Een juiste inzet van GS-leden bij het uitdragen van provinciale beleid in de media
- Een intensiever netwerk van communicatieadviseurs, beleidsmedewerkers en bestuurders met landelijke dagbladen, opinieweekbladen en omroepen

Indicatoren zijn de omvang van de aandacht in de media en de bezoekersaantallen van Internet.

Projecten en activiteiten voor 2006 zijn:

- Onderzoek wat mensen van ons weten en wat mensen van ons willen
- Uitbouwen van de provinciale internetsite teneinde beter aan te sluiten bij wensen gebruikers
- Ontwikkelen netwerk landelijke media
- Verder uitbouwen van de relatie tussen lobby en communicatie/mediastrategie
- Communiceren op doelgroep met de juiste mix van digitale en non-digitale toepassingen
- Verkiezingscampagne voorbereiden en uitvoeren ter hand nemen

E.2.4 Integriteit

De afgelopen jaren is volop aandacht besteed aan de bewustwording van de interne en externe integriteit. Deze aandacht zet zich voort in specifieke activiteiten gericht op verdere bekendheid en naleving van de gedragscode.

Naast de gedragscode vormen de procesbeschrijvingen een richtsnoer voor integer handelen. Het in 2004 gehouden onderzoek naar kwetsbare functies is aanleiding de administratieve organisatie op het punt van integriteitbeheersing nader aan te scherpen. Dit vertaalt zich voornamelijk in het opnemen van richtlijnen ter voorkoming van ongewenste externe beïnvloeding.

E.2.5 Werkomgeving

E.2.5.1 Huisvesting

Het provinciehuis wijkt af van de standaard kantooromgeving, omdat het naast de kantoorfunctie ook bestuurlijke en politieke processen huisvest. Het is werkplek voor de provincie medewerkers, maar ook vergaderplek en ontmoetingsplek. Er is een rijk aanbod aan conferentie- en vergaderfaciliteiten ontstaan, met een professionele evenementenorganisatie.

Het provinciehuis zal naar verwachting de huidige rol houden als faciliteit voor allerlei bijeenkomsten, die een duidelijke relatie hebben met het openbare bestuur in de provincie. Hiermee gepaard gaan gebruikstijden die afwijken van kantooruren. Dit betekent dat rekening moet worden gehouden met bezoekersaantallen die gescheiden dienen te worden gehouden van de 'backoffice' van kantoorfuncties. Dit heeft gevolgen voor de opzet van de beveiliging en het toegangsbeheer.

Er dient dus een evenwicht te worden gevonden tussen enerzijds de gastvrijheid en de hal als ontmoetingsplaats en anderzijds een ruimte van waaruit men niet zomaar naar de hoger gelegen verdiepingen kan komen. Voor het gehele gebouw is er behoefte aan een betere wachtvoorziening voor bezoekers, nabij de receptie. Deze ruimte kan worden benut voor besprekingen na afloop van vergaderingen en de opstelling van informatiezuilen. De hal zal plaats blijven bieden aan exposities.

De doelstellingen zijn:

- Huisvesting van ambtenaren en bestuurders, waarbij geldt dat:
 - Werkzaamheden efficiënt en effectief kunnen worden uitgevoerd
 - Er voldoende kantoor- vergader- en ontmoetingsruimtes zijn
 - De huisvesting voldoet aan de Arboregels
 - De (nieuwbouw) onderdelen samenhang vertonen (goede logistiek) en aansluit (uitstraling) bij de nieuwbouw in het stadshart van Lelystad

Indicatoren zijn projectplanning (tijd) en -budget (geld) van het renovatie- en nieuwbouw project.

Projecten en activiteiten voor 2006 zijn:

Veel van de activiteiten zullen in het licht staan van het project renovatie en uitbreiding van het provinciehuis zoals:

- Uitbreiding van het aantal werkplekken
- Grondige restyling van het interieur
- Spreekkamers op de verdiepingen
- Creëren van plaza's
- Complete vernieuwing en concentratie van de technische installaties van bouwdeel 1 en 2
- Optimaliseren gebruik afdelings- en centraal archief
- Publiektoegankelijk maken van de commissievergaderingen

Het project zal in 2 fases worden uitgevoerd.

De eerste fase zal in het laatste kwartaal van 2006, de tweede fase in het laatste kwartaal van 2007 worden afgerond.

E.2.5.2 Automatisering & informatisering

De doelstelling van het informatiebeleid is het efficiënt en effectief verzamelen en beschikbaar stellen van informatie aan medewerkers en leden van Gedeputeerde en Provinciale Staten. Het gaat hierbij om informatie zij nodig hebben hebben voor het uitvoeren van de dagelijkse werkzaamheden.

Het informatiebeleid van de provincie Flevoland omvat meerdere pijlers, namelijk kennismanagement, managementinformatie, kwaliteit van de informatie en ondersteuning van projectmatig werken. In de komende jaren zal de aandacht vooral gericht zijn op kennismanagement, waaronder het beter ontsluiten van ruimtelijke en documentaire informatie binnen de organisatie.

In het kader van Andere Overheid is een toekomstbeeld neergelegd met betrekking tot de e-dienstverlening naar burgers, bedrijven en instellingen.

Een back-up van het gehele systeem wordt extern bewaard. Voor de bedrijfskritische applicaties is bij een eventuele calamiteit uitwijk geregeld.

In 2006 zal er voor wat betreft de opslag van documenten sprake zijn van een overgangssituatie, van analoog naar digitaal.

Indicatoren zijn de snelheid van de verwerking van de inkomende post (in de ochtend), de uitgaande post (indien voor 15.30 aangeleverd dezelfde dag verzonden), een dossieraanvraag (binnen een dag), storingsafhandeling (binnen 2 werkdagen; eerste reactie binnen 4 uur) en de plaatsing van updates (binnen 2 weken geplaatst).

Projecten en activiteiten voor 2006 zijn:

- Generiek gebruik van Document Management Systeem door alle provincie-medewerkers van het provinciehuis.
- Digitalisering van de aanvraag milieuvergunning en subsidieaanvraag.
- Nieuwe storage- en backup-oplossing in productie nemen.

E.2.5.3 Arbo- en ziekteverzuim

Als speerpunten van het Arbocovenant zijn de aandachtspunten, minder werkdruk, minder RSI klachten en minder ziekteverzuim, onverkort van kracht (Arboconvenant Provincies loopt tot en met 2006).

Het arbobeleid is in 2006 gericht op preventie, het in 2005 opgestelde arbozorgsysteem met als titel "van het terugdringen van verzuim naar het voorkomen van verzuim, van centrale sturing naar integrale management ontwikkeling". Het beleidsplan heeft een looptijd van 2005 tot en met 2006.

Met de aanpassingen en renovatie van het provinciehuis wordt vanuit Arbo meegewerkt aan een kwalitatief goede werkomgeving. Het arbobeleid zal zich mede richten op een goede werkplek voor alle medewerkers.

Het doel met betrekking tot het ziekteverzuim voor 2006 is, conform het Arbocovenant, om op de norm van 5,2% te komen. In de afgelopen periode heeft de provincie de norm gehaald. De analyse van het verzuim zal in 2006 gericht zijn op geslacht, functiekenmerk, leeftijd, functieschaal, arbeidsduur en dienstverband.

De overige indicatoren zijn het aantal ziektegevallen, de verzuimfrequentie en het verzuimpercentage (naar frequentie, kort, lang en middellang).

Projecten en activiteiten voor 2006 zijn:

- Het uitvoeren van de activiteiten uit het Arbojaarplan 2005-2006, gericht op de speerpunten die in het Arbocovenant Provincies zijn afgesproken (februari 2003)
- Het in het kader van integraal management verder begeleiden/ opleiden van het management
- Het opstellen van een Arbojaarverslag 2005
- Het evalueren en indien nodig verbeteren van het ziekteverzuimbeleid, waarbij specifiek aandacht wordt besteed aan de kwaliteit van de Sociaal Medische Team's in 2006 wordt gewerkt met een operationeel- en beleid- SMT.
- Samen met de arbodienst zal inhoud worden gegeven aan gezondheidsmanagement, wat berekent dat het management op het gebied van verzuim meer zelfredzaam wordt.
- Training van het management hoe om te gaan met verzuim.
- De kwaliteit van de managementinformatie zal meer uniform met de andere provincies worden ontwikkeld.
- Het uitwerken van een Risico Inventarisatie en Evaluatie (RIE) waarbij op afdelingsniveau een
- plan van aanpak zal worden opgesteld
- Aan de hand van een medewerkers tevredenheids onderzoek zal gekeken worden naar de effectiviteit van het arbobeleid.

E.2.6 Ambtelijk apparaat

E.2.6.1 Formatie

De personeelsformatie dient afgestemd te zijn op de uit te voeren taken en de huidige en toekomstige behoefte van de organisatie. Bij geconstateerde of te verwachten afwijkingen dient

de formatie te worden aangepast. Dit kan door een andere inzet van het huidige personeel en/of werving van nieuw personeel.

Voor 2006 is het uitgangspunt een nulgroei van de totale formatiekosten (excl. CAO-stijgingen). Dit uitgezonderd al overeengekomen meerjaren personeelsplanning afspraken bij de afdeling IenA en de Randstedelijke Rekenkamer welke administratief is ondergebracht bij Flevoland. Er worden keuzes gemaakt over de uit te voeren taken en prioriteiten in relatie tot de gewenste en de mogelijke personele kwantiteit en kwaliteit. Dit vergt ook, gezien de huidige provinciale leeftijdsopbouw, meer aandacht voor meerjaren personeelsplanning. De organisatie moet het beschikbare personeel mogelijk op een andere wijze kunnen inzetten. Daarbij wordt er een link gelegd naar het opleidings-, mobiliteits- en loopbaanbeleid voor de medewerkers. Dit bestaat uit directe koppeling naar direct uit te voeren taken en een anticiperend deel dat aandacht besteedt aan een mogelijk toekomstige andere inzet in de organisatie. Dit vergt een optimalisatie van de aanwezige data in het personeelsinformatiesysteem. Bij de instroom van nieuwe medewerkers zal een mogelijk flexibele inzet eveneens een belangrijk deel van het selectiecriteria worden.

De doelstelling is de bevordering van een optimale benutting en inzet van het aanwezige menselijk potentieel bij een nulgroei van het formatiebudget (exclusief CAO-ontwikkelingen) om de doelstellingen in het programma 2006 te realiseren.

Indicatoren:

Indicatoren zijn 0 % groei van de formatiekosten (exclusief CAO-ontwikkelingen), gevoerde plannings-, voortgangs- en beoordelingsgesprekken met iedere medewerker waarin het individuele werkplan wordt vastgesteld en geëvalueerd (100 % score in de jaarcyclus), de dalende tendens met betrekking tot de interne vervulling van de vacatures dient te zijn omgebogen in een stijgende (er zijn in 2006 meer vacatures intern vervuld ten opzichte van 2005).

Projecten en activiteiten voor 2006 zijn:

- Het uitvoeren van hetgeen voortvloeit uit de provinciale CAO-afspraken en/of samenhangen met specifieke (organisatiebrede) ontwikkelingen
- Het in het kader van integraal management bewustmaken van de leidinggevenden van hun verantwoordelijkheid voor de inzet van personeel (door middel van het Management Development Programma en het helpen bij en adviseren over het hanteren van beschikbare bedrijfsvoeringinstrumenten)

E.2.6.2 Arbeidsvoorwaarden

In 2006 zal een nieuwe CAO zijn afgesloten waarin aandacht wordt besteed aan de effecten van een aantal wettelijke maatregelen die op 1 januari 2006 zijn ingevoerd, zoals de levensloopregeling, de invoering van de nieuwe basisverzekering tegen ziektekosten en de nieuwe WAO(WIA).

De doelstelling is een geïmplementeerd arbeidsvoorwaardenpakket dat aansluit bij de interprovinciale standaards, de wetgeving en de wensen van zowel de organisatie als de medewerkers van de provincie.

Indicatoren:

Gelet op het grote aantal wettelijke aanpassingen en de introductie van vele nieuwe HR-instrumenten gedurende de laatste jaren, zoals jaargesprekken, nieuw belonings- en beoordelingsbeleid, FUWAPROV en competentie management, ligt in de nieuwe CAO het accent op implementatie en bestendiging van nieuw beleid.

Projecten en activiteiten voor 2006 zijn:

- Het communiceren van de resultaten van de CAO-onderhandelingen, het voeren van overleg met het lokale GO hierover en het aanpassen van bestaande (lokale) regelingen;
- Het adviseren en begeleiden van het management in de organisatie m.b.t. de (gewijzigde) arbeidsvoorwaarden.
- Het implementeren van de CAO-afspraken.

E.2.6.3 Ontwikkeling en opleiding ambtenaren

Het opleiden van medewerkers gebeurt primair met het oog op een beter functioneren van de processen en projecten binnen de organisatie. Hierbij wordt stil gestaan bij de ontwikkelnoodzaak en –behoeften zowel van de organisatie als van het individu.

Het opleidings-, mobiliteits- en loopbaanbeleid voor medewerkers bestaat uit een centraal en decentraal deel. Het decentrale deel wordt vastgesteld door koppeling aan de afzonderlijke taken en verantwoordelijkheden. Het centrale deel is gericht op thema's die organisatiebreed van belang zijn.

De doelstelling is realiseren dat het aanwezige potentieel in onze organisatie qua kennis en vaardigheden in staat is om de doelstellingen in het programma 2006 te realiseren. Aandacht voor de juiste persoon op juiste plek is hierbij van belang, zowel voor organisatie als individu.

Indicatoren:

Het aantal opleidingen in verhouding tot het beschikbare opleidingsbudget (decentraal en centraal);

Het aantal mobiliteitsactiviteiten in verhouding tot het beschikbare mobiliteitsbudget;

Evaluatiecijfers over de kwaliteit van ontwikkelactiviteiten (incl. opleidings- en mobiliteitsactiviteiten).

Sedert 2003 staat het thema “sturen op resultaat centraal”. Dit was in lijn met de invoering van integraal management en de invoer van vier de kerncompetenties (klantgerichtheid, flexibiliteit, eigen verantwoordelijkheid en integraal werken). Inmiddels voegt de start van het programma andere overheid (2005) hier voor 2006, een nieuwe impuls aan toe, doordat ook vanuit die invalshoek aandacht voor (de ontwikkeling) van houding en gedrag gewenst is. Sturen op resultaat blijft hierbij ook voor 2006 centraal staan.

Projecten en activiteiten voor 2006 zijn:

- Het realiseren van ontwikkeltrajecten (incl. opleidingen en mobiliteitsactiviteiten) die onderdeel uitmaken van het reguliere aanbod en/of voortvloeien uit de provinciale CAO
- Het realiseren van opleidingen die samenhangen met specifieke (organisatiebrede) ontwikkelingen
- Het in continueren van Management Development activiteiten, die leidinggevend ondersteunen in hun managementrol
- Het organiseren van opleidingsactiviteiten op het gebied van projectmatig werken
- Het organiseren van opleidingsactiviteiten die de ontwikkeling van houding en gedrag, in lijn met het project “andere overheid”, ondersteunen

E.2.7 Sturen op resultaat

E.2.7.1 Planning & control

Planning & control is het proces dat ervoor zorgt dat de benodigde middelen (geld en personeel) tijdig beschikbaar zijn en efficiënt en effectief worden gebruikt om de doelstellingen van de organisatie te realiseren. Hiervoor wordt financiële en niet-financiële plannings- en uitvoeringsinformatie verzameld, bewerkt, vastgelegd en verspreid. Enerzijds biedt planning & control stuurinstrumenten (financieel kader, begroting en afdelingsplannen), anderzijds verantwoordingsinstrumenten (jaarrekening, managementrapportages en voor- en najaarsnota).

De doelstelling van planning & control is de beschikbaarheid van de juiste managementinformatie (gestandaardiseerd) op het juiste moment in beknopte vorm om de benodigde beslissingen te kunnen nemen.

Projecten en activiteiten voor 2006 zijn:

- Realiseren meerjarenperspectief in afdelingsplannen/-sturing (start in najaar 2005 in afdelingsplannen);
- Onderzoek digitalisering factuurbehandeling (streven is factuurproces in 2007 digitaal te realiseren);
- Verdere stap zetten in conversie processen in MAVIM (streefwaarde ultimo 2006: 50% in MAVIM opgenomen);

- Doelstelling om in 2006 90% van de facturen binnen te betaaltermijn van 30 dagen af te handelen.

E.2.7.2 Juridisch beheer en control

Juridisch beheer en control is een onderdeel van de permanente kwaliteitsverbetering van product, proces en organisatie. Het fungeert als motor, monitor en controller op dit gebied om de juridische component duurzaam in al het provinciaal handelen ingebed te krijgen en verankerd te houden.

De doelstellingen van juridisch beheer en control zijn om in het kader van het Kwaak-project (Kwaak = kwaliteit als kenmerk) te werken aan:

- Standaardisatie van documenten om de kans op procedurefouten en gebreken in regelgeving, contracten en beschikkingen te reduceren en aansprakelijkheidsrisico's te verminderen
- Reductie van de termijnoverschrijdingen bij de afhandeling van bezwaarschriften

Projecten en activiteiten voor 2006 zijn:

- Het ontwikkelen, bewaken en actueel houden van richtlijnen, standaarden, instructies voor (beleids)regelgeving, mandatering, inhuur/ inkoop/ aanbesteding, contracten en contractbeheer/-bewaking
- Het implementeren van de (komende) 4^e tranche Algemene wet bestuursrecht
- Het (door)ontwikkelen van het assurantiebeheer en/of schadeafwikkeling
- Het signaleren en uitdragen van algemene juridische ontwikkelingen
- Het bewaken van de naleving en toepassing van (vernieuwde) Europese aanbestedingsregels

E.3 Baten en lasten van de bedrijfsvoering

(Bedragen X € 1.000)

Totaal Bedrijfsvoering	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Lasten	41.426	42.220	42.611	43.486	43.138	42.927
Baten	854	614	428	428	428	428
Saldo	40.572	41.606	42.183	43.058	42.710	42.499

(via de kostendoorbelasting is het saldo verdeeld over de programma's)

De oplopende kosten van de bedrijfsvoering worden nagenoeg geheel veroorzaakt door de huisvestingskosten als gevolg van de renovatie van het Provinciehuis. In 2008 dalen de huisvestingskosten ten opzichte van 2007 als gevolg van het vervallen van de tijdelijke huisvesting.

F

Verbonden partijen

F.1 Algemeen

Verbonden partijen zijn publiekrechtelijke (gemeenschappelijke regelingen) of privaatrechtelijke rechtspersonen (verenigingen, stichtingen, BV's en NV's) waarin de provincie een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Een bestuurlijke band houdt in dat invloed op het beleid en de bedrijfsvoering kan worden uitgeoefend door het bezit van een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht. Een financiële band betekent dat aan de verbonden partij financiële middelen ter beschikking zijn gesteld of dat de provincie financieel verantwoordelijk is voor de verbonden partij.

F.2 Beleid ten aanzien van verbonden partijen

De provincie kan in het kader van een programmadoelstelling taken zelf uitvoeren of uitbesteden. Dat laatste kan door een subsidierelatie⁷ aan te gaan met een instelling of door een relatie met een verbonden partij aan te gaan. De keuze hiervoor is voornamelijk afhankelijk van kosten, de invloed die de provincie wil uitoefenen op de uitvoering van de taak en het risico dat met de uitvoering van de taak is gemoeid. De provincie blijft in alle gevallen verantwoordelijk voor de realisatie van de programmadoelstelling. In verband hiermee is het relevant te bezien of de doelstellingen van de verbonden partijen (nog) corresponderen met die van de provincie.

De provincie Flevoland streeft ernaar een belang te hebben in organisaties waarmee het openbare belang is gediend en waarvan de activiteiten aansluiten bij het vigerende beleid van de provincie. Het beleid ten aanzien van verbonden partijen is erop gericht het belang permanent of voor de duur van de organisatie (indien het een tijdelijke organisatie is) aan te houden. Het belang wordt aangehouden in deelnemingen (hiervan bezit de provincie een deel van de aandelen) en/ of samenwerkingsverbanden.

F.3 Deelnemingen

Kritische succesfactoren (gewenste effecten) met betrekking tot de deelnemingen:

- Nutsbedrijven (Essent, NUON, Friese Pad en Afvalzorg): tarieven voor de burgers, kwaliteit van de dienstverlening
- Nazorgfonds: een gemiddeld doelrendement van in ieder geval 5,06% (over 30 jaar) over het belegd vermogen
- Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland: aantal (met succes afgeronde) projecten, naamsbekendheid, mate van kennisverspreiding
- Bank Nederlandse gemeenten: (goed advies en dienstverlening tegen een concurrerende prijs)

⁷ Een zelfstandige stichting waar de provincie een jaarlijkse subsidie aan verstrekt is geen verbonden partij, omdat de provincie niet financieel verantwoordelijk is voor de stichting wanneer zij in financiële problemen zou geraken en geen bestuurlijk belang in de stichting heeft.

Naam deelneming		Be- lang	Aan- delen	Waarde (€ 1.000)		RvC	Be- stuur
				Boek	Markt		
Nazorgfonds gesloten stortplaatsen provincie Flevoland	het beheer van gelden voor de eeuwigdurende nazorg van de gesloten vuilstortplaatsen	100 %	Nvt.	PM	Nb.	nvt	GS
Ontwikkelings- maatschappij Flevoland BV	bevordering investeringen en werkgelegenheid, aantrekken bedrijven van buiten Flevoland, stimulering van economische samenwerking, opbouw van kennis en netwerken en de vervulling van een makelaarsrol tussen overheden en bedrijfsleven	100 %	25	113,4	Nb.	Ja	Nee
Essent N.V.	uitoefening van invloed op het beleid en de uitvoering ervan om de beschikbaarheid van betaalbare energie voor de inwoners van Flevoland te verzekeren	< 1 %	32.331	32,3	Nb.	Nee	Nee
NUON N.V.	van betaalbare energie voor de inwoners van Flevoland te verzekeren	< 1 %	63.202	201,2	Nb.	Nee	Nee
Afvalverwerkings-bedrijf het Friese Pad N.V.	uitoefening van invloed op het beleid en de (milieu vriendelijke) uitvoering ervan om de beschikbaarheid van afvalverwerking te verzekeren	51%	510	23	Nb.	Ja	Nee
Afvalzorg Holding N.V.		10%	7.000	4	11.200	Ja	Nee
Bank Nederlandse Gemeenten	behartiging van de belangen van de provincie als huisbank	< 1 %	75.250	572	Nb.	Nee	Nee

F.4 Samenwerkingsverbanden

Kritische succesfactoren (gewenste effecten) met betrekking tot de samenwerkingsverbanden:

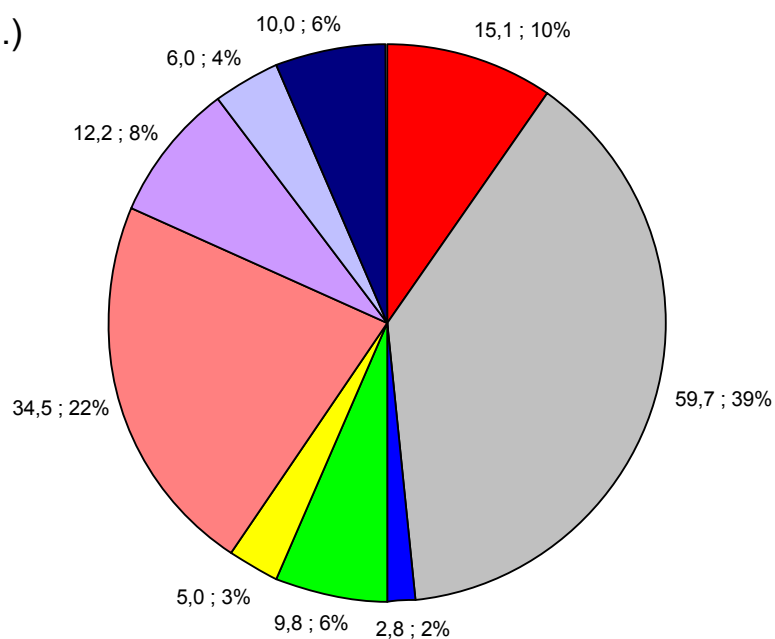
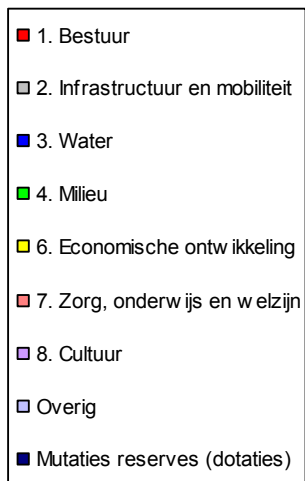
- Interprovinciaal overleg: mate van kennisuitwisseling, mate van invloed op Rijksbeleid, gezamenlijke visievorming, oplossen gezamenlijke knelpunten
- Samenwerkingsverband Randstad: mate van kennisuitwisseling, mate van invloed op Rijksbeleid, gezamenlijke visievorming, oplossen gezamenlijke knelpunten
- Stichting Landelijk Meldpunt Afvalstoffen: kwaliteit en hoeveelheid aangeleverde gegevens
- BonRoute: Kwaliteit afwikkeling verkeer en vervoer, investering in projecten, mate van invloed op Rijksbeleid, gezamenlijke visievorming, oplossen gezamenlijke knelpunten
- Stichting ICTU: mate van kennisuitwisseling, afname van diensten (gezamenlijke projecten)
- Openbaar lichaam Erfgoedcentrum Nieuw Land: aantal tentoonstellingen, aantal bezoekers

Naam deelneming	Taakomschrijving	Deelnemers
Interprovinciaal overleg (vereniging)	het gezamenlijk uitwisselen van kennis, voeren van overleg met partners en initiëren, bepalen en uitdragen van ideeën en standpunten naar het Rijk, de EU en/ of andere lagere overheden	Alle provincies
Samenwerkings- verband Randstad (gemeenschappelijke regeling)	het bevorderen van de ontwikkeling van steden, het instandhouden van de landelijke milieus en het verbeteren van de concurrentiepositie van de randstad	Prov. Flevoland, Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht en de 4 kaderwetgebieden en de grote 4 grote gemeenten in de randstad
Stichting Landelijk Meldpunt Afvalstoffen	informatie verzamelen, beheren en uitwisselen omtrent gevaarlijk afval, scheepsafval en bedrijfsafval	Alle provincies
BonRoute (stichting in voorbereiding)	het bevorderen van een goed functionerend verkeer- en vervoersysteem in de Noordvleugel van de Randstad	Prov. Noord-Holland en Flevoland, gemeenten Amsterdam, Almere, e.a.
Stichting ICTU	kennis verzamelen en verspreiden op het gebied van de inzet van informatie- en communicatietechnologie om de elektronische dienstverlening vorm te geven	Alle provincies
Openbaar lichaam Erfgoedcentrum Nieuw Land	Het op actieve wijze verzamelen, archiveren en verspreiden van kennis (documenten, foto's, kaarten, tentoonstellingen, Internet) over de geschiedenis van Flevoland, zodat deze voor iedereen toegankelijk is	OCW, prov. Flevoland, gem. Lelystad, Dronten, Urk en Zeewolde, waterschap Zuiderzeeland, Nieuw Land Poldermuseum en Stichting Sociaal Historisch Centrum Flevoland

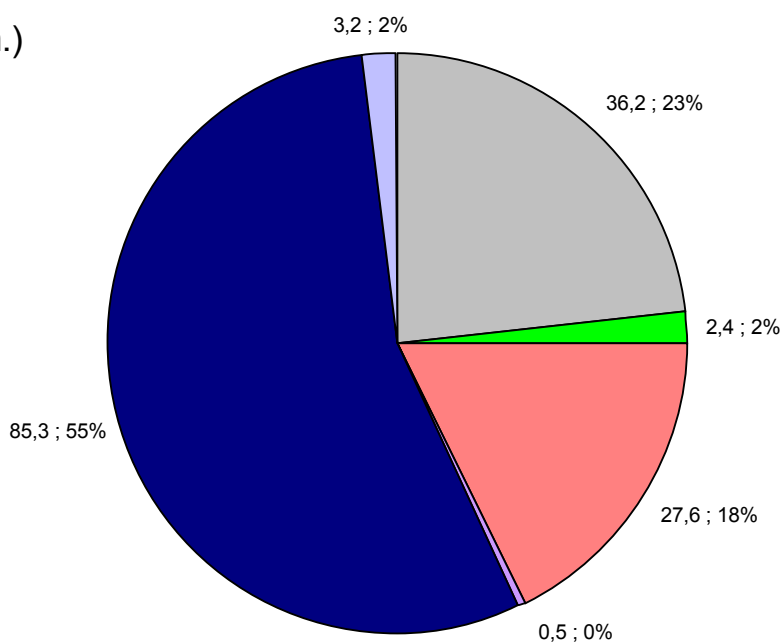
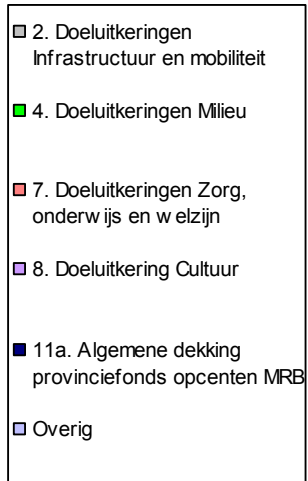
Deel IV

Financiële begroting

Saldo Lasten (X € 1 mln.)



Saldo Baten (X € 1 mln.)



a

Overzicht baten en lasten

a.1 Algemeen

Het overzicht van baten en lasten geeft een totaal inzicht in de financiële consequenties van het voorgenomen beleid. Het saldo van de baten en lasten van de programma's, de algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien en de stelposten vormt het resultaat voor bestemming. Vervolgens vinden er mutaties (toevoegingen en onttrekkingen) aan de reserves plaats, waarna het resultaat na bestemming zichtbaar wordt. Dit resultaat is nihil.

In de toelichting worden ten eerste de belangrijkste – financieel technische - uitgangspunten beschreven die gehanteerd zijn in de begroting. Bovendien worden de baten, de lasten en de saldi in het meerjarenperspectief gepresenteerd. Ten slotte wordt ingegaan op de incidentele baten en lasten en de bijdrage aan het EMU-saldo.

a.2 Overzicht baten en lasten 2006

Het overzicht is op programmaniveau. Uitgangspunt is dat Provinciale Staten de baten en lasten op het niveau van programma-onderdeel autoriseren.

Baten en lasten 2006 (X € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo
Baten en lasten programma's			
1. Bestuur	15.091	724	14.367
2. Infrastructuur en mobiliteit	59.699	36.191	23.508
3. Water	2.756	472	2.284
4. Milieu	9.840	2.424	7.416
5. Natuur en landschap	1.875	184	1.691
6. Economische ontwikkeling	4.985	168	4.817
7. Zorg, onderwijs en welzijn	34.453	27.551	6.902
8. Cultuur	12.239	460	11.779
9. Wonen	549	270	279
10. Ruimtelijke planning	2.036	0	2.036
Saldo baten en lasten programma's	143.523	68.444	75.079
11a. Algemene dekking	108	85.278	-85.170
11b. Onvoorzien en stelposten	1.466	0	1.466
Resultaat voor bestemming	145.097	153.722	-8.625
Mutaties reserves (dotaties en onttrekkingen)			
Algemene reserve	820	203	617
1. Bestuur	2.441	102	2.339
7. Zorg, onderwijs en welzijn	95	220	-125
8. Cultuur	46	-	46
11. Algemene dekking en onvoorzien	6.490	750	5.740
Bedrijfsvoering	100	92	8
Totaal mutaties reserves	9.992	1.367	8.625
Resultaat na bestemming	155.089	155.089	0

a.3 Toelichting baten en lasten

a.3.1 Uitgangspunten voor de begroting

Rekenvariabelen

De baten, de lasten en de financiële positie voor 2006 (en 2007 t/m 2009) zijn geraamd op basis van de huidige inzichten en de voorspellingen over de toekomstige jaren. Als vertrekpunt is gebruik gemaakt van de begroting 2005 en de uitkomsten van de algemene beschouwingen.

Vervolgens zijn alle relevante ramingen aangepast met behulp van de rekenvariabelen, waardoor ook toekomstige ontwikkelingen worden meegenomen.

Rekenvariabelen	2006	2007	2008	2009
Loon- en prijsontwikkelingen:		1,5%	1,5%	1,5%
- Goederen en diensten (inkoop)	1,5%			
- Subsidies (instellingen)	1,5%			
- Salarissen provinciaal personeel	1,5%			
Rente:				
- Uitzettingen (korter dan 1 jaar)	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
- Bespaarde rente nieuwe investeringen	5,00%	5,00%	5,00%	5,00%

In de meerjarenraming 2006 – 2008 zijn de ramingen met het prijspeil van 2006 overgenomen en is een stelpost meegenomen voor loon- en prijsontwikkelingen. Deze is gelijk aan de verwachte stijging ten opzichte van de raming over 2006.

(Kosten)doorbelasting

De programmabegroting bevat alle (directe) baten en lasten die rechtstreeks ten gunste of ten laste van een programma komen. Het betreft hier de programmakosten en –opbrengsten en de kapitaallasten (rente en afschrijvingskosten). Daarnaast zijn in de programmabegroting de apparaatlasten opgenomen; dit zijn de lasten van de bedrijfsvoering, die met behulp van ‘kostendoorbelasting’ zijn toegerekend aan de programma’s. Het betreft hier:

1. Salariskosten (inclusief sociale lasten en pensioenpremie)
2. Overige apparaatskosten (alle kosten van de bedrijfsvoering minus de opbrengsten van de bedrijfsvoering)

Voor de kostendoorbelasting wordt gebruik gemaakt van:

1. De FTE verdeling: van te voren wordt - per afdeling - geraamd wie voor hoeveel tijd (in 0,1 FTE) aan een bepaald programma of bedrijfsvoeringproduct werkt. Hierbij wordt rekening gehouden met de totale salarislaster van een medewerker
2. De oppervlakte verdeling: van te voren wordt – per afdeling – geraamd hoeveel vloeroppervlak een afdeling gebruikt (waarna de oppervlakte per medewerker en per programma wordt bepaald)

Eerst wordt het totaal van de salariskosten - op basis van de FTE verdeling - over de programma’s en de bedrijfsvoering verdeeld. Vervolgens wordt het deel van de totale kosten van de bedrijfsvoering dat is gerelateerd aan het gebruikte oppervlak – op basis van de oppervlakte verdeling - verdeeld over de programma’s. Het resterende deel van de totale kosten van de bedrijfsvoering (inclusief salariskosten bedrijfsvoering) dat is gerelateerd aan de FTE inzet wordt – op basis van de FTE verdeling – over de programma’s verdeeld.

Mutaties en standen activa en passiva

De voor de begroting relevante mutaties in de activa worden gevormd door (des)investeringen in immateriële, materiële en financiële activa. De mutaties in de passiva betreffen de dotaties en onttrekkingen aan de reserves en voorzieningen en het aantrekken en/ of aflossen van langlopende schulden. In de begroting 2006 worden deze mutaties geraamd, waarbij alle mutaties (met uitzondering van dotaties aan voorzieningen) via de balans verlopen en niet rechtstreeks in de programma’s tot uitdrukking komen (BBV). Afgeleide lasten (rente en afschrijvingen) worden wel ten laste of ten gunste van de programma’s gebracht.

De beginstanden (1 januari 2006) van de activa en passiva dienen te worden geschat, omdat op het moment dat de begroting wordt opgesteld nog niet alle mutaties over 2005 bekend zijn. Uitgegaan wordt van de stand van de activa en passiva van augustus 2005, waarin gerealiseerde mutaties tot en met die datum en verplichtingen voor 2005 zijn verwerkt.

a.3.2 Detaillering baten en lasten in meerjarenperspectief

Saldo baten en lasten (X € 1.000)	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
1. Bestuur	13.777	15.182	14.367	14.420	14.277	14.234
2. Infrastructuur en mobiliteit	22.217	22.885	23.508	24.581	25.018	25.012
3. Water	2.859	2.079	2.284	2.251	2.252	2.252
4. Milieu	6.237	7.626	7.416	7.426	7.428	7.428
5. Natuur en landschap	1.711	1.566	1.691	1.691	1.691	1.691
6. Economische ontwikkeling	5.669	4.771	4.817	4.851	4.851	4.851
7. Zorg, onderwijs en welzijn	4.826	7.566	6.902	6.957	5.547	5.407
8. Cultuur	6.479	7.041	11.779	11.829	11.829	11.829
9. Wonen	383	319	279	279	279	279
10. Ruimtelijke planning	2.707	2.074	2.036	2.036	2.036	2.036
11a. Algemene dekking	-78.087	-74.257	-85.170	-86.798	-90.100	-93.401
11b. Onvoorzien en stelposten	-624	1.778	1.466	3.038	6.627	8.066
Cofinanciering EU-projecten	7.012	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Saldo voor bestemming	-4.834	-1.370	-8.625	-7.439	-8.265	-10.316
Mutaties reserves	3.651	1.370	8.625	7.439	8.265	8.288
Saldo na bestemming (-=bate)	-1.183	0	0	0	0	-2.028

Lasten (X € 1.000)	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
1. Bestuur	14.758	15.942	15.091	15.027	14.884	14.841
2. Infrastructuur en mobiliteit	52.910	54.632	59.699	61.337	52.513	52.316
3. Water	3.414	2.605	2.756	2.723	2.723	2.723
4. Milieu	13.148	12.862	9.840	9.605	9.592	9.592
5. Natuur en landschap	1.943	1.790	1.875	1.894	1.894	1.894
6. Economische ontwikkeling	6.191	5.352	4.985	4.906	4.906	4.906
7. Zorg, onderwijs en welzijn	29.343	34.734	34.453	34.372	32.959	32.819
8. Cultuur	11.054	11.959	12.239	12.256	12.256	12.256
9. Wonen	706	589	549	549	549	549
10. Ruimtelijke planning	2884	2.116	2.036	2.036	2.036	2.036
11a. Algemene dekking	1.186	104	108	105	103	103
11b. Onvoorzien en stelposten	143	1.777	1.466	3.038	6.628	8.066
Cofinanciering EU-projecten	7.012	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal lasten	144.692	144.462	145.097	147.848	141.04 3	142.10 1

Baten (X € 1.000)	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
1. Bestuur	981	760	724	607	607	607
2. Infrastructuur en mobiliteit	30.693	31.747	36.191	36.756	27.495	27.304
3. Water	555	526	472	472	472	472
4. Milieu	6.911	5.236	2.424	2.179	2.164	2.164
5. Natuur en landschap	232	224	184	203	203	203
6. Economische ontwikkeling	522	581	168	55	55	55
7. Zorg, onderwijs en welzijn	24517	27.168	27.551	27.415	27.412	27.412
8. Cultuur	4.575	4.918	460	427	427	427
9. Wonen	323	270	270	270	270	270
10. Ruimtelijke planning	177	42	0	0	0	0
11a. Algemene dekking	79.273	74.360	85.278	86.903	90.203	93.503
11b. Onvoorzien en stelposten	767	0	0	0	0	0
Totaal Baten	149.526	145.832	153.722	155.287	149.30 8	152.41 7

Toelichting voornaamste verschillen ten opzichte van 2005:

- Bestuur
 - Lagere netto lasten vanaf 2006 door lagere lasten omgevingsplan
- Infrastructuur en mobiliteit
 - Hogere netto lasten in 2006/2008 als gevolg van het ingroeimodel wegen en vaarwegen

- Zorg, onderwijs en welzijn:
Lagere netto lasten in 2006 als gevolg van incidentele uitgaven in 2005 en wegvallen extra provinciale middelen jeugdzorg vanaf 2008.
- Cultuur:
Hogere netto lasten vanaf 2006 als gevolg van het overhevelen van de specifieke uitkering regionale omroepen, naar het Provinciefonds (onderdeel van de Algemene dekkingsmiddelen.).
- Algemene dekkingsmiddelen (zie ook deel II, onderdeel 11):
Hogere netto baten ten opzichte van de begroting 2005 als gevolg van de extra inkomsten uit opcenten motorrijtuigenbelasting, die nog niet in de begroting 2005 waren geraamd. Voorts lagere baten uit het Provinciefonds als gevolg van de hogere belastingcapaciteit

a.3.3 Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten zijn inkomsten of uitgaven die aan een bepaald jaar zijn gerelateerd en komen eenmalig voor (structurele baten en lasten komen ieder jaar opnieuw terug). Het is niet altijd even gemakkelijk om de incidentele baten en lasten te onderscheiden. De mutaties in de meerjarenraming geven een indicatie voor incidentele baten en lasten.

Hieronder zijn per programma de mutaties in de meerjarenraming weergegeven ten opzichte van 2006, voorzover het bedragen betreft boven € 50.000. Daarbij zijn mutaties die verband houden met toevoegingen of onttrekkingen aan reserves buiten beschouwing gelaten. Negatieve bedragen (-) leveren begrotingsruimte op.

Saldo baten en lasten (X € 1.000)	Meerjarenraming		
	2007	2008	2009
1. Bestuur			
a. Provinciale Staten (SIS)	101		
b. omgevingsplan		-115	-115
	101	-115	-115
2. Infrastructuur en mobiliteit			
a. instandhouding landwegen	193	193	131
b. instandhouding vaarwegen	205	205	205
c. investeringen landwegen	226	665	723
	624	1.063	1.059
7. Zorg, onderwijs en welzijn			
a. jeugdzorg		-1.125	-1.125
Subtotaal programma's	725	-177	-181
11. Algemene dekking en onvoorzien			
a. stelpost 20-jarig bestaan	-143	-143	-143
b. stelpost mutaties apparaatlasten	875		316
		527	
Subtotaal stelposten	732	384	173
Totaal (- ruimte/ + tekort)	1.457	207	-8

Concluderend kan worden gesteld dat in 2007 en 2008 de lasten van wegen en vaarwegen nog oplopen (op basis van het ingroeimodel). Daarnaast is er vanaf 2007 sprake van hogere apparaatlasten (voornamelijk huisvesting) die deels incidenteel zijn. Vanaf 2008 wordt geen rekening meer gehouden met de extra inspanningen uit eigen middelen voor de jeugdzorg. Voorts vallen vanaf 2008 de extra middelen voor het omgevingsplan vrij. Dit geldt tevens voor de kosten van het 20-jarig bestaan. Tenslotte is er in 2007 sprake van voorziene extra uitgaven na de Statenverkiezingen in verband met de uitkeringsregeling statenleden en aanpassingen aan het Stateninformatiesysteem

a.3.4 Bijdrage EMU-saldo

Sinds enkele jaren krijgt de hoogte van het EMU-saldo (en in het bijzonder het aandeel van de lagere overheden daarin) extra aandacht. Het EMU-saldo wordt berekend door de netto uitgaven en inkomsten van een bepaald jaar te salderen. Iedere (lagere/ centrale)

overheidsorganisatie binnen de EMU dient dit saldo te berekenen, zodat per land bepaald kan worden wat het totale saldo van de EMU is. De verwachte bijdrage van Flevoland aan het EMU-saldo voor 2006 kan worden berekend op € 1,4 mln. voordelig.

Bijdrage aan EMU-saldo 2005-2007 (bedragen x € 1.000)

	2005	2006	2007
exploitatiesaldo voor mutaties reserves (- = tekort)	1.370	8.625	7.439
+ afschrijvingen t.l.v exploitatie	4.568	4.662	5.412
+ dotaties aan voorzieningen t.l.v. exploitatie	5.919	8.441	10.465
- investeringen vaste activa	-6.956	-	-14.464
+ bijdragen van derden in investeringen	1.019	1.541	2.034
- betalingen t.l.v. voorzieningen	-	-7.358	-6.541
Bijdrage aan EMU saldo (- = tekortverhogend)	12.237	-6.317	1.438
			4.335

b

Uiteenzetting financiële positie

b.1 Algemeen

De geraamde baten en lasten beïnvloeden de financiële positie van de provincie op de korte en de lange termijn. De financiële positie bestaat uit de bezittingen (activa) en de schulden (passiva) van de provincie. Om inzicht te krijgen in eventuele mogelijkheden of knelpunten - als gevolg van zowel bestaand als nieuw beleid - dienen de consequenties van de geraamde (meerjaren) baten en lasten op de financiële positie van de provincie in beeld te worden gebracht.

Dit hoofdstuk beschrijft eerst de gevolgen (op hoofdlijnen) van het bestaande en het nieuwe beleid die relevant zijn voor 2006. Hierbij wordt ingegaan op de uitgangspunten en uitkomsten van de begrotingsvoorbereiding. Vervolgens wordt meer gedetailleerd ingegaan op een aantal specifieke onderdelen (arbeidsgerelateerde verplichtingen, investeringen, reserves en voorzieningen). De financiële consequenties zijn vertaald in de financiële positie (balans) voor 2006. Ten slotte biedt dit hoofdstuk inzicht in de ontwikkeling van de financiële positie voor 2007 tot en met 2009 (meerjarenraming).

b.2 Financiële gevolgen voor 2006 bestaand en nieuw beleid

b.2.1 Uitgangspunten en uitkomsten begrotingsvoorbereiding

In de begroting 2006 zijn de volgende zaken verwerkt:

- Het door Provinciale Staten vastgestelde financiële beleidskader 2006
- De uitkomsten van de Algemene Beschouwingen 2005
- De effecten van de junicirculaire 2005
- Nieuwe inzichten

Financieel beleidskader en algemene beschouwingen

Het financiële beleidskader 2006, dat door Provinciale Staten is vastgesteld tijdens de algemene beschouwingen in mei 2005, is gebruikt als basis voor het opstellen van de begroting. Het kader voor 2006 sloot op nul bij een post onvoorzien van circa € 0,4 mln. In de meerjarendoorkijk 2007/2008 was sprake van een oplopende ruimte.

Uitkomsten financieel kader 2006 (X € 1.000)	2006	2007	2008
- Vrije ruimte	0	189	1.828
- Raming onvoorzien	409	808	1.128
Totaal	409	997	2.956

Tijdens de algemene beschouwingen zijn diverse moties aanvaard; een deel hiervan bevatte (structurele) financiële consequenties. Hiervoor is geen dekking aangegeven (aangeduid als zoekopdracht voor het college van Gedeputeerde Staten).

Aan de hand van het financiële beleidskader 2006 en de aanvaarde moties zijn de begrotingsramingen verder uitgewerkt. Daarbij is de uitkomst van de junicirculaire 2005 betrokken.

Junicirculaire

In de junicirculaire is nieuw inzicht gegeven in de provinciefondsuitkering 2006. Deze blijft structureel circa € 0,5 mln. achter bij de raming in het financiële kader, onder andere als gevolg van een lagere voorlopige inwonergroei.

Nieuwe inzichten

Bij de verdere uitwerking van de begrotingsramingen voor 2006 bleken er hier en daar voordelige afwijkingen ter grootte van in totaal circa € 0,25 mln. Deze doen zich vooral voor in de kapitaallasten als gevolg van lagere investeringsuitgaven tot en met 2004. Deze voordelen zijn gedeeltelijk incidenteel. In 2007/2008 worden deze voordelen tenietgedaan door hogere exploitatielasten vanwege de uitbreiding van het Provinciehuis.

Op basis van het halfjaarlijkse voertuigoverzicht van het CBM mag gerekend worden op een hogere opbrengst uit de opcenten motorrijtuigenbelasting van € 0,5 mln. in 2005, die structureel van aard is.

Recapitulatie begrotingsruimte/ tekort (X € 1.000)	2006	2007	2008
- Financieel beleidskader 2006	0	189	1.828
- Effecten juni circulaire	-500	-500	-500
- Nieuwe inzichten	+	+346	+324
	755		
Totaal herziene begrotingsruimte	+255	+ 35	+1.652

Het door de junicirculaire en de nieuwe inzichten herziene begrotingsbeeld maakt het mogelijk om voor 2006 ruimte vrij te maken voor de aanvaarde moties. Deze zijn als volgt in de begroting vertaald.

In de begroting verwerkte bedragen moties (X € 1.000)	2006	2007	2008
- Enkeltje zelfstandig	100	100	100
- Gebiedspromotie	25	25	25
- Omroep Flevoland		100	100
- Stageplaatsen jongeren met beperking ⁸	100	30	30
- Tienermoeders ⁹		0	0
	30		
	35		
Totaal opgenomen lasten moties	290	255	255

In het financiële kader was voor zowel 2006 als 2007 een onttrekking aan de algemene reserve voorzien van € 0,4 mln. per jaar. Gelet op de bescheiden omvang van de algemene reserve is ervoor gekozen deze onttrekking te vervangen door een onttrekking aan de reserve strategische en ontwikkelingsprojecten van vergelijkbare omvang (€ 0,5 mln. in 2006 en € 0,25 mln. in 2007).

Voorts is het noodzakelijk om ook in 2007 autonome provinciale middelen in te zetten ten behoeve van de jeugdzorg. Hiervoor is voorlopig een bedrag van € 0,75 mln. opgenomen. Voor de latere jaren wordt een p.m. raming aangehouden.

Gelet op de hiervoor vermelde mutaties is voor het sluitend krijgen van de meerjarenschijf 2007 de post onvoorzien in dat jaar teruggebracht tot ruim € 0,2 mln. en is daarnaast voorlopig uitgegaan van een extra verhoging (boven op de inflatiecorrectie) van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting met 1,5%. Dit geeft een meeropbrengst van ruim € 0,5 mln. vanaf 2007

Tenslotte is vanaf 2008 rekening gehouden met een (structurele) stelpost van € 2,5 mln. ten behoeve van de '100 mln. Almere'.

Recapitulatie begrotingsruimte/ tekort (X € 1.000)	2006	2007	2008
- Financieel beleidskader 2006	0	189	1.828
- Effecten juni circulaire	-500	-500	-500
- Nieuwe inzichten	+755	+346	+324
- Uitkomsten Algemene beschouwingen (extra lasten)	- 290	- 255	- 255
Subtotaal	- 35	-220	+1.397
- Extra middelen jeugdzorg		-750	
- Onttrekking reserve str. en ontw. projecten	+500	+250	p.m.
- Extra opcent MRB in 2007		+ 525	
- Vervallen onttrekking algemene reserve	-400	-400	+
- Reservering '100 mln. Almere'			525

⁸ Deze motie is als structureel verwerkt in de begroting 2006; dit had incidenteel voor 2006 moeten zijn.

⁹ In de begroting is nog uitgegaan van het oorspronkelijke bedrag uit de motie van € 35.000. Inmiddels is dat bedrag verhoogd naar € 50.000. Deze correctie zal in de eerstvolgende begrotingswijziging 2006 worden betrokken.

- Correctie op post onvoorzien (+ = verlaging onvoorzien)	-65	+595	- 2.500 + 578
Begrotingsruimte (+ ruimte/ - tekort) na bestemming	0	0	0

In het financieel kader was geen doorkijk naar 2009 opgenomen. In de nu opgestelde meerjarenraming is er in 2009 sprake van een vrije begrotingsruimte van € 2,0 mln. bij een post onvoorzien van € 1,1 mln. 2009. Deze ruimte ontstaat vooral door de voortschrijdende groei van de inkomsten (Provinciefonds, opcenten MRB), waartegenover nog geen nieuwe uitgaven zijn geraamd.

b.2.2 Jaarlijks terugkerende arbeidsgelateerde verplichtingen

Het betreft de kosten waarvoor geen voorziening is genomen, vanwege het gelijkmatige karakter van het uitgavenpatroon. Het betreft hier het vakantiegeld.

Jaarlijks terugkerende verplichtingen (X € 1.000)	2006
- Vakantiegeld	1.375
Totaal	1.375

b.2.3 Investerings in vaste activa

In de staat van activa bestaan de vermeerderingen uit de investeringen. De verminderingen betreffen de afschrijvingen en de desinvesteringen.

Activa (X € 1.000)	Prognose 2005				Raming 2006		
	Begin-Saldo	Vermeer-deringen	Verminder-ingen	Eind-saldo	Vermeer-deringen	Verminder-ingen	Eind-saldo
Vaste activa met economisch nut							
Steunpunten		68	69	762		70	692
Provinciehuis	763						
Bedrijfsgebouwen	7.957	1.752	1.405	8.304	9.035	1.548	15.792
	8.720	1.820	1.474	9.066	9.035	1.618	16.484
Technische installaties, automatisering en meubilair	4.091	2.901	2.179	4.813	1.443	1.970	4.286
Vaste activa met maatschappelijk nut							
Verhardingen (wegen, fietspaden)	17.890	6.557	4.066	20.381	3.995	2.209	22.167
Kunstwerken (bruggen, sluizen)	1.319	915	796	1.438		88	1.350
Wegverlichting	1.432	426	239	1.619		86	1.533
Gronden en terreinen	70			70			70
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	20.711	7.898	5.101	23.508	3.995	2.383	25.120
Materiële vaste activa	33.522	12.619	8.754	37.387	14.473	5.971	45.890
Verstrekte geldleningen	1.228	43	105	1.166		192	974
Uitzettingen > 1 jaar	26.084		p.m.	26.084		p.m.	26.084
Aandelen en deelnemingen	946			946			946
Bijdragen eigendom derden	316		38	278		41	237
Financiële vaste activa	28.573	43	143	28.474		233	28.241
Totaal vaste activa	62.095	12.662	8.897	65.860	14.473	6.204	74.129

Toelichting bij de investeringen in vaste activa in 2006:

Voor de renovatie van het Provinciehuis is in totaal € 21,4 mln. beschikbaar gesteld. Naar verwachting wordt hiervan circa € 9,0 mln. besteed in 2006. Daarnaast wordt rekening gehouden

met een bruto raamkrediet investeringen landwegen van bijna € 4,0 mln. Tenslotte wordt ruim € 1,4 mln. geïnvesteerd in installaties (€ 0,2 mln.), automatisering (€ 1,1 mln.) en meubilair (€ 0,1 mln.) De kolom verminderingen betreft de reguliere afschrijvingen (€ 4,6 mln.) alsmede bijdagen van derden (€ 1,0 mln.) en onttrekkingen aan voorzieningen (€ 0,6 mln.)

b.2.4 Mutaties in reserves

De reserves zijn geclusterd naar programma. Een detaillering is opgenomen als bijlage.

Reserves (x € 1.000)	prognose 2005				raming 2006			NB	
	beginsaldo 2005	bij	af	eindsaldo 2005	bij	af	eindsaldo 2006	verplichtingen en oormerken	vrij beschikbaar
Algemene reserve	9.198	370	1.807	7.762	820	203	8.379		8.379
Programmareserves:									
<i>Bestuur (Europa)</i>	16.026	12.134	8.911	19.249	2.441	103	21.587	21.311	276
<i>Infrastructuur</i>	229		44	185			185		185
<i>Water</i>	148			148			148		148
<i>Milieu</i>	433		131	301			301		301
<i>Welzijn en zorg</i>	2.154	200	384	1.970	95	220	1.845	100	1.745
<i>Cultuur</i>	274	186	91	369	46		415		415
<i>Wonen</i>	111			111			111		111
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>	42.382	3.491	12.196	33.677	6.490	750	39.417	28.569	10.848
Totaal programmareserves	61.757	16.011	21.757	56.011	9.072	1.073	64.010	49.980	14.030
Bedrijfsvoering	758	100	577	281	100	92	289	121	168
Totaal reserves	71.713	16.481	24.141	64.053	9.992	1.368	72.678	50.101	22.577

Opmerkingen bij de omvangrijkste mutaties in de reserves in 2006:

Bestuur:

De toevoeging met € 2,4 mln. betreft de laatste tranche van de provinciale cofinanciering van het EPD 2000-2006

Algemene dekkingsmiddelen:

De toevoeging bestaat uit de storting van een deel van de rentebaten (€ 2,44 mln.) en de incidentele meeropbrengst motorrijtuigenbelasting (€ 2,55 mln.) in de reserve strategische en ontwikkelingsprojecten. Daarnaast wordt € 1,5 mln. toegevoegd aan de reserve cofinanciering Zuiderzeelijn.

Aan een belangrijk deel van de reserves hangen verplichtingen (hard) en oormerken (zacht). De grootste verplichtingen hebben betrekking op de cofinanciering van het EPD (€ 21 mln.) en de Zuiderzeelijn (€ 16 mln.).

b.2.5 Mutaties voorzieningen

De voorzieningen zijn geclusterd naar programma en onderverdeeld in niet jaarlijks onderhoud, toekomstige verplichtingen en gelden van derden. Een detaillering is opgenomen als bijlage. De vermeerderingen gaan via de exploitatie (lasten van het begrotingsjaar), de verminderingen gaan grotendeels rechtstreeks via de voorzieningen. Bij het vormen van de voorziening wordt namelijk de besteding ervan in latere jaren geautoriseerd

Voorzieningen (x € 1.000)	prognose 2005				raming 2006			NB	
	beginsaldo 2005	bij	af	eindsaldo 2005	bij	af	eindsaldo 2006	verplichtingen en oormerken	vrij beschikbaar
Niet jaarlijks onderhoud:									
<i>Infrastructuur</i>	5.086	5.047	5.841	4.292	5.631	6.221	3.702	0	3.702
<i>Milieu</i>	70	0	21	50	0	21	29	0	29
<i>Bedrijfsvoering</i>	1.709	234	1.483	461	422	0	882	0	882
Totaal niet jaarlijks onderhoud	6.866	5.282	7.345	4.803	6.052	6.242	4.614	0	4.614
Overige voorzieningen uit eigen middelen:									
<i>Water</i>	451	49	183	317	79	0	395	0	395
<i>Natuur</i>	272	0	18	254	0	0	254	244	10
<i>Bedrijfsvoering</i>	2.433	149	49	2.533	149	49	2.634	0	2.634
Totaal overige voorzieningen uit eigen middelen	3.156	198	249	3.105	228	49	3.284	244	3.040
Voorzieningen uit gelden van derden									0
<i>Bestuur (Europa)</i>	889	75	0	964	75	0	1.039		1.039
<i>Infrastructuur</i>	13.673	42	653	13.062	1.812	101	14.773	5.250	9.523
<i>Milieu</i>	3.974	161	3.354	782	161	62	881	139	742
<i>Werken en ondernemen</i>	92	161	144	109	112	221	0	0	0
<i>Welzijn en zorg</i>	1.161		492	669	0	684	-14		-14
Totaal gelden van derden	19.790	440	4.643	15.587	2.160	1.068	16.679	5.389	11.290
Totaal voorzieningen	29.812	5.919	12.237	23.494	8.441	7.358	24.576	5.633	18.943

Opmerkingen bij de omvangrijkste mutaties in de voorzieningen in 2006:

In 2006 wordt er € 5,6 mln. toegevoegd en € 6,2 mln. onttrokken aan de voorzieningen voor niet jaarlijks onderhoud aan wegen en vaarwegen

Daarnaast wordt € 1,8 mln. rijksmiddelen toegevoegd aan de voorziening openbaar streekvervoer.

In 2006 wordt een onttrekking voorzien van bijna € 0,7 mln. aan de voorziening jeugdhulpverlening ter dekking van de geraamde beheerslasten.

b.3 Meerjarenraming 2006 – 2009

b.3.1 Vaste activa 2006 – 2009

Activa (X € 1.000)	Raming saldi 31 december			
	2006	2007	2008	2009
Vaste activa met economisch nut				
Steunpunten	692	622	545	528
Provinciehuus	15.792	21.848	21.209	20.042
Bedrijfsgebouwen	16.484	22.470	21.754	20.570
Technische installaties, automatisering en meubilair	4.286	4.360	4.119	3.419
Vaste activa met maatschappelijk nut				
Verhardingen (wegen, fietspaden)	22.167	23.437	25.038	26.516
Kunstwerken (bruggen, sluizen)	1.350	1.256	1.157	1.051
Wegverlichting	1533	1460	1382	1301
Gronden en terreinen	70	70	70	70
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	25.120	26.223	27.647	28.938
Materiële vaste activa	45.890	53.053	53.520	52.927
Verstrekte geldleningen	974	873	816	801
Uitzettingen > 1 jaar	26.084	26.084	26.084	26.084
Aandelen en deelnemingen	946	946	946	946
Bijdragen eigendom derden	237	192	147	102
Financiële vaste activa	28.241	28.095	27.993	27.933
Totaal vaste activa	74.131	81.148	81.513	80.860

Opmerkingen met betrekking tot de standen van de activa 2007 tot en met 2009:

In 2007 nemen de materiële vaste activa nog in omvang toe als gevolg van de ook in dat jaar nog voorziene uitgaven voor de renovatie van het Provinciehuus. Daarna houden de totale provinciale investeringen en afschrijvingen elkaar globaal in evenwicht.

b.3.2 Reserves 2006 – 2009

Reserves (x € 1.000)	raming saldi 31 december *			
	2006	2007	2008	2009
Algemene reserve	8.379	8.749	9.119	9.489
Programmareserves:				
<i>Bestuur (Europa)</i>	276	2.676	5.176	7.676
<i>Infrastructuur</i>	185	185	185	185
<i>Water</i>	148	148	148	148
<i>Milieu</i>	301	301	301	301
<i>Welzijn en zorg</i>	1.745	1.280	1.261	1.243
<i>Cultuur</i>	415	462	508	554
<i>Wonen</i>	111	111	111	111
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>	10.848	15.888	21.178	26.468
Totaal programmareserves	14.030	21.051	28.869	36.687
Bedrijfsvoering	168	216	293	393
Totaal reserves	22.577	30.015	38.281	46.569

* Na aftrek bestaande verplichtingen en oormerken

Opmerkingen met betrekking tot de standen van de reserves 2007 tot en met 2009:

Bij het programma Bestuur wordt vanaf 2007 rekening gehouden met een jaarlijkse reservering van € 2,5 mln. als cofinanciering voor een mogelijk Europees vervolgprogramma 2007-2013. Daarnaast nemen vanaf 2007 de reserves bij het onderdeel algemene dekkingsmiddelen jaarlijks toe in verband met toevoegingen aan de reserve Zuiderzeelijn (€ 3,1 mln. per jaar) en de reserve strategische en ontwikkelingsprojecten (€ 2,4 mln. per jaar).

b.3.3 Voorzieningen 2006 - 2009

Voorzieningen (x € 1.000)	raming saldi 31 december *			
	2006	2007	2008	2009
Niet jaarlijks onderhoud:				
<i>Infrastructuur</i>	3.702	3.511	3.429	3.537
<i>Milieu</i>	29	9	0	0
<i>Bedrijfsvoering</i>	882	1.120	1.358	1.596
Totaal niet jaarlijks onderhoud	4.614	4.640	4.786	5.133
Overige voorzieningen uit eigen middelen:				
<i>Water</i>	395	474	553	631
<i>Natuur</i>	10	10	10	10
<i>Bedrijfsvoering</i>	2.634	2.735	2.836	2.937
Totaal overige voorzieningen uit eigen middelen	3.040	3.219	3.398	3.578
Voorzieningen uit gelden van derden:				
<i>Bestuur (Europa)</i>	1.039	1.114	1.189	1.264
<i>Infrastructuur</i>	9.523	13.145	16.331	20.338
<i>Milieu</i>	742	842	941	1.040
<i>Werken en ondernemen</i>	0	0	0	0
<i>Welzijn en zorg</i>	-14	-93	-41	10
Totaal gelden van derden	11.290	15.008	18.420	22.653
Totaal voorzieningen	18.943	22.867	26.604	31.364

* Na aftrek bestaande verplichtingen en oormerken

Opmerkingen met betrekking tot de standen van de reserves 2007 tot en met 2009:
De omvang van de voorzieningen neemt vooral toe door de toevoeging van rijksgelden aan de voorziening openbaar streekvervoer

Bijlagen

Bijlage 1 Moties (aanvaard) algemene beschouwingen 2005

Nr	Inhoud	Financiële consequentie	Status	Reeds uitgevoerde acties en/ of verwerking in de planning 2005/2006
A	Subsidiëring 'Enkeltje Zelfstandig' <i>"Zolang het "Enkeltje Zelfstandig" niet structureel gefinancierd wordt door de AWBZ en de betreffende zorg niet door andere instellingen wordt verleend de subsidie te continueren en dit in de begroting 2006 te verwerken."</i>	€100.000 in 2006 voor een periode van 3 jaar vanaf 1 jan. 2006	Aangehouden	- In afwachting van besluitvorming PS over Initiatiefvoorstel in vergadering september - zal aanpassing van het Meerjarencader vergen.
B	Stimulering productie duurzame energie uit biomassa <i>"Een aanvraag doen bij de landelijke overheid voor een pilot-project aangaande de productie van duurzame energie uit biomassa in Flevoland".</i>	Richtbedrag: € 0,-	Aanvaard	- voornemen haalbaarheidsonderzoek uit te voeren; - verkennende gesprekken met deskundigen en mogelijke initiatiefnemers gevoerd; - Ministerie LNV gevraagd naar mogelijkheden Rijk; - Inventarisatie relevante ontwikkelingen ter zake van bio-brandstoffen uitgevoerd, in september in commissie - capaciteit voor uitvoering haalbaarheidsonderzoek zal binnen reguliere ambtelijke inzet worden gezocht. Daarnaast worden mogelijkheden binnen EPD onderzocht.
H	Multifunctionele centra <i>"In het traject van de totstandkoming van dergelijke centra in m.n. gemeenten Dronten en NOP een aansturende en aanjagende rol in te nemen, zodat initiatieven vanuit deze lokale overheden en /of particuliere initiatieven tot stand kunnen worden gebracht."</i>	Richtbedrag nog onbekend	Aanvaard	- nog in fase inventarisatie huidige vergelijkbare initiatieven
I	Structureel € 25.000,- per jaar beschikbaar stellen voor gebiedspromotie <i>"Structureel een bedrag van €25.000 per jaar beschikbaar stellen voor "gebiedspromotie", een nieuwe post binnen het programma economische zaken."</i>	€ 25.000 structureel vanaf 2006	Aanvaard	- voorstel wordt uitgewerkt en in oktober aan commissie Werk voorgelegd.
K	Versterking (door-)starterbeleid <i>"Jaarlijks een bedrag van €60.000 de komende 3 jaar extra beschikbaar te stellen voor het [door-]startersbeleid"</i>	€ 0,-	Aanvaard (bij herstemming in verg. 09-06-2005)	- Voorstellen voor de uitvoering worden in november/december voorgelegd aan de Commissie Werk - Financiering wordt m.n. gezocht binnen ESF
K	Vaststellen en oormerken structurele bijdrage aan Omroep Flevoland per 2006 <i>"in de begroting aan programma 8, Cultuur, naast de wettelijk verplichte bijdrage van €5.960.000,- gebaseerd op een minimale zorgplicht o.b.v. het jaar 2004, een jaarlijks te indexeren bedrag van €100.000 apart geoormerkt op te nemen t.b.v. Omroep Flevoland, dat binnen de instellingsdoelen van de regionale omroep dient om</i>	€ 100.000 structureel vanaf 2006	Gewijzigd aanvaard	- inhoud motie zal onderdeel uitmaken van meerjarenafspraken met de omroep op basis meerjarenbegroting 2006 van Regionale Omroep Flevoland, voorzien van meerjarenbeleidsbeschouwingen

	<i>uitdrukking en positieve invulling te geven aan de kwaliteiten van Flevoland. en dat vóór aanwending van deze middelen door de regionale omroep met het college van GS meetbare indicatoren worden afgesproken en dat deze jaarlijks worden gebruikt om over deze post apart verantwoording af te leggen."</i>			
Q	Stimuleren stageplaatsen jongeren met een beperking <i>"dat het dringend gewenst is een stageproject te starten voor jongeren met een beperking en hiervoor een bedrag van €30.000 uit de post onvoorzien te beschikbaar te stellenEn dragen het college op te bewerkstelligen dat het Provinciaal Platform Arbeidsmarkt Flevoland hiervoor passende actie onderneemt."</i>	€ 30.000 incidenteel in 2006	Aanvaard (bij herstemming in verg. 09-06-2005)	- voorstel voor uitvoering wordt in 2e halfjaarlijkse voortgangsrapportage arbeidsmarktbeleid opgenomen. Begin 2006 kan dan worden gestart met de uitvoering - mogelijkheden binnen EPD worden onderzocht
R	Investeringssteunplan voor jonge agrarische ondernemers <i>"Verzocht aan het college: A: een investeringsplan voor jonge agrarische ondernemers uit te werken B: in het uit te werken steunplan allen steun te verstrekken voor investeringen in: -verbetering en instandhouding van de kwaliteit van het natuurlijke milieu -verbetering en omschakeling van de productie -de hygiënische omstandigheden, het dierenwelzijn en de bevordering van diversificatie van landbouwactiviteiten -verlaging van de productiekosten C: het plan te betrekken bij de begroting 2006 en de staten tussentijds te informeren over de voortgang"</i>	Richtbedrag PM	Aanvaard	- plan wordt opgesteld en zal aan Commissie Werk worden aangeboden.
T	Tienermoeders <i>"Verzocht wordt aan het College te bevorderen dat het project Zij aan Zij voor de opvang van tienermoeders blijft bestaan: -daarvoor, in het jaar 2006 nogmaals minimaal €35.000 op de begroting te zetten [dekking post onvoorzien] -onderzoek te doen naar de mogelijkheden om dit structureel te ondersteunen"</i>	€ 50.000 in 2006 (voorlopig incidenteel)	Aangehouden	- In afwachting van besluitvorming PS over Initiatiefvoorstel in vergadering september, waarin een claim is opgenomen voor de jaren 2006, 2007 en 2008 van € 50.000 euro per jaar voor het project 'ZIJ aan ZIJ'.
W	'Black spots' : <i>"Verzocht wordt bij de eerstvolgende gelegenheid de betreffende wegbeheerders te attenderen op het succes van bedoelde markeringen (black spots) op provinciale wegen en hen te verzoeken op de gevaarlijke punten op hun wegen/kruispunten ook tot plaatsing van dergelijke markeringen over te gaan. De betrokken overheden daar waar mogelijk te ondersteunen in het plaatsen van de bedoelde markeringen."</i>	Richtbedrag: € 0,-	Aanvaard	- tekst van de motie is op 15 juni 2005 in het Vervoerberaad (provincie, 6 gemeenten, HID en RDIJ) besproken. Door de wethouders verkeer en vervoer van de Flevolandse gemeenten zijn vragen gesteld over kosten van markering, het effect, het aantal te plaatsen markeringen etc. Afgesproken is dat de provincie schriftelijk de gemeenten informeert over de gesteld vragen. Op 22 september 2005 vindt opnieuw bespreking plaats in de Werkgroep Verkeersveiligheid en Infrastructuur en op 19 oktober 2005 in het

				Vervoerberaad. Wegbeheerders zullen de kosten voor de markeringen in principe zelf moeten bekostigen.
X	‘Dag van Flevoland’ <i>“Verzocht wordt aan GS een rapportage op te stellen waarin de mogelijkheid tot het instellen van een Flevolanddag wordt beschouwd onder de volgende kaders:</i> - een vaste dag per jaar - jaarlijks wisselende activiteiten - presentatie van een aantal beleidsterreinen van de provincie - financiële consequenties”	Richtbedrag PM	Aanvaard	- voorstel wordt voorbereid - GS heeft geconstateerd dat voor het organiseren van een dergelijke dag geen middelen beschikbaar zijn.
Y	Eén loket – bundeling handhavende instanties: <i>-mogelijkheden te onderzoeken of toezicht en handhaving in diverse overheden in Flevoland, met name op milieugebied in 1 hand kunnen worden gegeven, waarbij efficiency doelmatigheid en doeltreffendheidvoordelen centraal staan en het bedrijfsleven met 1 loket en 1 toezichthouder te maken krijgt;</i> <i>- i.k.v. ander overheid te onderzoeken of 1 loket kan worden gerealiseerd voor aanvragen voor vergunningen die bij verschillende overheidsinstanties in de provincie moeten worden ingediend en beoordeeld tbv eenzelfde activiteit.</i>	Richtbedrag 2006 € 0	Aanvaard	- wordt geagendeerd voor (bestuurlijk) overleg (POM/BHH) van de milieuportefeuillehouders in Flevoland en andere handhavingspartners (OM, politie, AID, RWS). De uitkomsten van dit overleg zullen worden teruggekoppeld.

Bijlage 2: Reserves

Reserves	(bedragen x € 1.000)	prognose 2005			raming 2006			raming 2007			raming 2008			raming 2009		
		begin-saldo	bijl.	af	eind-saldo	bijl.	af	eind-saldo	bijl.	af	eind-saldo	bijl.	af	eind-saldo	bijl.	af
Algemene reserves	A001 Algemene reserve	9.198	370	1.807	7.762	820	203	8.379	370	0	8.749	370	0	9.119	370	0
Bestuur (Europa)	B004 Cofinanciering EU-projecten 94-99	1.783	387	2.170	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	B005 Cofinanciering EU-projecten 00-06	12.123	11.747	5.000	18.870	2.441	0	21.311	0	0	0	0	0	0	0	0
	B022 Cofinanciering EU-projecten 07-13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.500	0	2.500	0	2.500	0
	B015 Rentebaten EPD 1994-1999	1.476	0	1.476	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	B017 Technische bijstand Europa	645	0	266	379	0	103	276	0	100	176	0	0	176	0	0
		16.026	12.134	8.911	19.249	2.441	103	21.587	21.311	276	2.500	0	5.176	2.500	0	7.676
Infrastructuur	B018 Voorfinanciering investeringen	229	0	44	185	0	0	185	0	0	185	0	0	185	0	0
Water	B014 Stimulering integraal waterbeheer	148	0	0	148	0	0	148	0	0	148	0	0	148	0	0
Milieu	B021 Cofinanciering SGB	432	0	131	301	0	0	301	0	0	301	0	0	301	0	0
Welzijn en zorg	B010 Projecten ouderenteleid	699	200	220	679	0	220	459	0	220	239	0	19	220	0	19
	B011 Sportaccommodaties c.a.	224	0	119	105	0	0	105	0	0	105	0	0	105	0	0
	B020 Egalisatiereserve Jeugdzorg	1.231	0	45	1.186	95	0	1.281	0	245	936	0	0	936	0	0
		2.154	200	384	1.970	95	220	1.845	100	465	1.280	0	19	1.261	0	19
Cultuur	B006 Grootschalige kunstprojecten	162	33	32	163	33	0	197	0	230	0	33	0	263	33	0
	B008 Monumentenzorg	112	153	59	206	13	0	219	0	232	0	13	0	245	13	0
		274	186	91	369	46	0	416	0	46	0	46	0	508	46	0
Wonen	B012 Stads- en dorpsvernieuwing	111	0	0	111	0	0	111	0	111	0	0	0	111	0	0
Alg.dekkingsmidd.	B009 Ontwikkelings/strategische projecten	27.730	1.811	11.955	17.586	4.990	630	21.946	12.961	8.985	2.440	130	13.355	2.440	130	15.665
	B016 Co-financiering Zuiderzeelijn	12.869	1.500	140	14.229	1.500	120	15.609	15.609	0	3.100	120	5.960	3.100	120	8.940
	B019 Reserve risico kapitaalverstrekking	1.784	180	101	1.862	0	0	1.862	0	1.862	0	0	0	1.862	0	0
		42.382	3.491	12.196	33.677	6.490	750	39.417	28.569	10.848	5.540	250	27.178	5.540	250	26.468
Totaal programmareserves		61.757	16.012	21.758	56.011	9.072	1.073	64.010	49.980	14.030	8.086	269	28.869	8.086	269	36.689
Bedrijfsvoering	B003 Personele fctiekosten	758	100	577	281	100	92	289	121	168	100	22	293	100	0	393
Totaal reserves		71.713	16.482	24.141	64.053	9.992	1.368	72.678	50.101	22.577	8.556	291	38.261	8.556	269	46.569

Bijlage 3: Voorzieningen

Voorzieningen	(bedragen x € 1.000)	prognose 2005			raming 2006			raming 2007			raming 2008			raming 2009			
		begin-saldo	bij	af	eind-saldo	bij	af	eind-saldo	bij	af	eind-saldo	bij	af	eind-saldo	bij	af	eind-saldo
	Niet jaarlijks onderhoud:																
Infrastructuur	V013 NJO wegen	3.735	4.220	5.190	2.765	4.586	4.990	2.362	4.791	5.000	2.152	4.791	4.950	1.993	4.791	4.950	1.834
	V014 NJO vaarwegen	1.351	827	651	1.527	1.044	1.231	1.340	1.249	1.231	1.358	1.249	1.172	1.435	1.249	981	1.703
		5.086	5.047	5.841	4.292	5.631	6.221	3.702	6.040	6.231	3.511	6.040	6.122	3.429	6.040	5.931	3.537
Milieu	V012 NJO vaartuigen	70		21	50		21	29		21	9						
Bedrijfsvoering	V011 NJO provinciehuis	1.709	234	1.483	461	422		882	238		1.120	238		1.358	238		1.596
Totaal niet jaarlijks onderhoud		6.866	5.282	7.345	4.803	6.052	6.242	4.614	6.278	6.252	4.640	6.278	6.131	4.787	6.278	5.931	5.133
Overige voorzieningen uit eigen middelen:																	
Water	V005 Grondwaterbeheer	451	49	183	317	79		395	79		474	79		552	79		631
Natuur	V009 Uitvoering natuurbelief	272		18	254			244			10			10			10
Bedrijfsvoering	V015 Pensioen/uitkeringen GS	2.010	149	49	2.111	149	49	2.212	149	49	2.312	149	49	2.413	149	49	2.514
	V018 Rechten van personeel derden	422			422			422			422			422			422
		2.433	149	49	2.533	149	49	2.634	149	49	2.735	149	49	2.836	149	49	2.937
Totaal overige voorzieningen uit eigen middelen:		3.156	198	249	3.104	228	49	3.284	228	49	3.219	228	49	3.398	228	49	3.578
Bestuur (Europa)	V017 Rentebaten EPD-II	889	75		964	75		1.039	75		1.114	75		1.189	75		1.264
Infrastructuur	V003 GDU projecten	5.955	42	133	5.864	42		5.906	42		698	42		2.340	1.642		3.982
	V007 Openbaar streekvervoer	1.274		227	1.046	1.770		2.816	3.682		6.498	3.682		8.143	2.467		10.610
	V010 Veiligheidsvoorzieningen	118		90	28			28			28			28			28
	V022 Waterlandseweg	6.327		203	6.124		101	6.022		101	5.921		101	5.820		101	5.718
		13.673	42	653	13.062	1.812	101	14.773	3.724	101	13.145	3.724	101	16.331	4.109	101	20.338
Milieu	V002 Budgetfinanciering bodemsanering	3.249		2.923	326		62	264		62	631		62	997		62	1.363
	V008 Geluid	474	64	261	278	64		342	64		267	64		332	64		396
	V019 Leren voor duurzaamheid	251	97	170	178	97		275	97		372	97		469	97		566
		3.974	161	3.354	782	161	62	881	161	62	1.270	161	62	1.798	161	62	2.325
Werken en onderhouden	V024 MKB Leerbanen	92	161	144	109	112	221										
Welzijn en zorg	V006 Jeugdhulpverlening	1.161		492	669		684	-14		78	-93		52	-41		52	10
Totaal gelden van derden		19.790	440	4.643	15.587	2.160	1.088	16.679	3.960	242	15.437	3.960	163	19.276	4.397	163	23.938
Totaal voorzieningen		29.812	5.919	12.237	23.494	8.441	7.358	24.576	10.466	6.542	23.295	10.466	6.343	27.462	10.902	6.143	32.649
